

MER VOOR TWEE PARTIËLE HERZIENINGEN
BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED SINT ANTHONIS 2013
GEMEENTE SINT-ANTHONIS

15 maart 2016
078624155:0.65 - definitief
C05058.000125.0100

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	16
1.1 Aanleiding	16
1.1.1 Partiële herziening bestemmingsplan vanwege uitspraak Raad van State	16
1.1.2 Partiële herziening bestemmingsplan vanwege verplaatsing intensieve veehouderij	16
1.2 Plangebied van het bestemmingsplan	17
1.3 M.e.r.-plicht	17
1.4 M.e.r.-procedure	19
1.5 Consultatie	21
1.6 Leeswijzer	22
2 Visie en beleidskader	23
2.1 Inleiding	23
2.2 Structuurvisie Buitengebied Sint Anthonis	23
2.3 Inhoud van de herziening bestemmingsplan buitengebied 2013	26
2.4 Provinciale kaders: Structuurvisie en Verordening Ruimte	32
2.5 Aanpak urgentiegebieden	35
2.6 Normstelling Wet geurhinder en veehouderij	36
2.7 Natuurbeschermingswet 1998 EN Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)	38
2.8 Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de Wet ammoniak en veehouderij (Wav)	41
2.9 Flora- en faunawet	42
3 Huidige situatie en ontwikkeling landbouw	44
3.1 Inleiding	44
3.2 Ruimtelijke spreiding en ontwikkeling veehouderij	44
3.2.1 Typering van de veehouderij in Sint Anthonis	44
3.2.2 Ontwikkeling veestapel in Nederland 1980 – 2014	47
3.2.3 Mogelijke ontwikkeling veestapel	48
3.2.4 Ontwikkelingen in de regio en in Sint-Anthonis	49
4 Milieugebruiksruimte	53
4.1 Veehouderij	53
4.1.1 Ammoniak	53
4.1.2 Geur	56
4.1.3 Fijn stof	58
5 Alternatieven en referentiesituatie	63
5.1 Alternatieven	63
5.2 Referentiesituatie voor de veehouderij	67
5.3 Toegepaste modellen	71
6 Milieubeoordeling	72
6.1 Inleiding	72

6.2	Plan- en studiegebied	72
6.3	Planhorizon	72
6.4	Beoordelingsschaal	72
6.5	Relevante aspecten	73
6.6	Natuur (voor Natura 2000 tevens Voortoets).....	73
6.7	Geur	85
6.8	Fijn stof.....	89
6.9	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	91
6.9.1	Landschap.....	91
6.9.2	Cultuurhistorie en archeologie	95
6.10	Geluid.....	99
6.11	Verkeer	102
6.12	Water en bodem.....	103
6.13	Gezondheid	107
6.14	Resumé effectbeoordeling	111
7	Mestbewerking	112
7.1	Inleiding.....	112
7.2	Methodiek.....	114
7.3	Het voornemen	114
7.4	Effecten en effectbeoordeling.....	115
7.4.1	Stikstofdepositie Natura 2000 en andere natuurgebieden	115
7.4.2	Geur	121
7.4.3	Landschap.....	126
7.4.4	Verkeer	127
7.5	Leemten in kennis en informatie	129
8	Verplaatsing Dorpsstraat 15.....	130
8.1	Inleiding.....	130
8.2	Methodiek.....	130
8.3	Het voornemen	131
8.4	Effecten en effectbeoordeling.....	132
8.4.1	Geurhinder	133
8.4.2	Stikstofdepositie.....	140
8.4.3	Fijn stof.....	143
8.5	Mitigerende en compenserende maatregelen en aanbevelingen	144
8.6	Leemten in kennis en informatie	144
9	Conclusies en aanbevelingen	145
9.1	Conclusies.....	145
9.2	Overige aanbevelingen	150
Bijlage 1	Consultatie: verwerking in MER.....	152
Bijlage 2	Beleid en wetgeving.....	165
Bijlage 2.1	Europees niveau	165
Bijlage 2.2	Landelijk niveau	166
Bijlage 2.3	Provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau	169

Bijlage 3	Afbeelding te doorlopen m.e.r.-procedure	177
Bijlage 4	Indicatie van de benutting van de bouwblokken van veehouderijen.....	178
Bijlage 5	Kaartmateriaal ammoniak, geur en fijn stof.....	179
Bijlage 6	Gezondheid.....	180
Bijlage 7	Verklarende woordenlijst.....	184
Bijlage 8	Literatuurlijst	187
Colofon		188

Samenvatting

Inleiding

De gemeente Sint-Anthonis is bezig met een tweetal partiële herziening van het bestemmingsplan buitengebied 2013. Een partiële herziening vanwege de uitspraak Raad van State en een andere partiële herziening vanwege de verplaatsing van een intensieve veehouderij. Voorliggend MER wordt gebruikt bij de besluitvorming van beide partiële herzieningen. Daar waar in voorliggende samenvatting wordt gesproken over het bestemmingsplan wordt, tenzij anders vermeld, de partiële herziening vanwege de uitspraak Raad van State bedoeld.

Plangebied bestemmingsplan

De herziening van het bestemmingsplan buitengebied omvat het gehele buitengebied van de gemeente Sint-Anthonis, met uitzondering van die locaties, waarvoor recent een afzonderlijk bestemmingsplan is vastgesteld dan wel in voorbereiding is.

M.e.r.-plicht

Het opstellen van een milieueffectrapport (MER) is verplicht wanneer het bestemmingsplan ruimte biedt voor activiteiten die zijn genoemd in het Besluit m.e.r. Het bestemmingsplan is onder andere kaderstellend voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige veehouderij.

Ook het (verplicht) uitvoeren van een Passende Beoordeling vormt een (mogelijke) reden dat er een MER dient te worden opgesteld. Dit is niet aan de orde aangezien uit de opgestelde Voortoets is gebleken dat significante negatieve effecten op Europees beschermde natuurgebieden met zekerheid kunnen worden uitgesloten.

Het opgestelde MER beperkt zich niet tot de m.e.r.-plichtige onderdelen van het bestemmingsplan, maar de focus ligt wel op de ontwikkelingsruimte voor de veehouderij (en daarbinnen op de intensieve veehouderij en de melkveehouderij). Ook komen de mogelijkheden voor mestbewerking aan bod in het MER.

M.e.r.-procedure

Voor de m.e.r.-procedure is de gemeente Sint Anthonis zowel initiatiefnemer (IN) als bevoegd gezag (BG). Nadat de gemeente Sint-Anthonis eerst aan de hand van een notitie advies heeft ingewonnen, is vervolgens het MER opgesteld. Met het MER zijn de milieueffecten van het bestemmingsplan inzichtelijk gemaakt. Het ontwerp van het bestemmingsplan en het MER worden formeel ter inzage gelegd met de mogelijkheid tot het inbrengen van zienswijzen. Vervolgens worden de milieugevolgen van de alternatieven, de ingebrachte zienswijzen en adviezen meegewogen bij de vaststelling van het bestemmingsplan.

Visie, wetten en beleidskaders

Voor het bestemmingsplan gelden als kader verschillende visies, wetten en beleidskaders. Het betreft onder andere:

- De Structuurvisie Buitengebied Sint-Anthonis
- De Structuurvisie Ruimtelijke ordening en de Verordening Ruimte.
- De Wet geurhinder en veehouderij, de gemeentelijke normstelling en het gemeentelijk ruimtelijk beleid.

- De Natuurbeschermingswet 1998 en Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).
- Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de Wet Ammoniak en Veehouderij (WAV).
- De Flora- en Faunawet.

Huidige situatie en ontwikkeling landbouw

Uit beschikbare gegevens en een trendanalyse blijkt dat in de looptijd van de partiële herziening de trend naar minder maar grotere veebedrijven zal doorzetten. Bij de ontwikkeling naar minder maar grotere bedrijven nemen de groeiende bedrijven grond en productierechten (varkens- en kippenrechten) over van stoppende bedrijven.

Milieugebruiksruimte

Om te bekijken of er wel mogelijkheid is voor bedrijfsontwikkeling, is de milieugebruiksruimte bepaald.

Een analyse van de milieugebruiksruimte voor de veehouderij in Sint-Anthonis voor de meest bepalende thema's (vanwege wettelijke normstelling voor stikstof, geur en fijn stof) geeft het volgende beeld:

- Voor stikstof zijn de Natuurbeschermingswet 1998, Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) en de Wet ammoniak en veehouderij bepalend. De mogelijkheden voor ontwikkeling van veehouderijen in de gemeente Sint-Anthonis worden in belangrijke mate bepaald door de eisen en randvoorwaarden die voortvloeien uit de Natuurbeschermingswet 1998 en PAS. De Wav-gebieden, met beperkingen voor veehouderijen, overlappen voor een deel met de zone "Beperkingen veehouderij". In de zone "Beperkingen veehouderij" geldt dat er voor de intensieve veehouderij geen uitbreidingsmogelijkheden zijn. Voor de melkveehouderij zijn er uitbreidingsmogelijkheden indien wordt voldaan aan artikel 25.1 van de Verordening Ruimte en de drempelwaarden uit de Wav.
- De gemeente Sint-Anthonis heeft een eigen geurverordening op basis van de Wet geurhinder en veehouderij. Vaststelling van een geactualiseerde geurverordening en de daarmee behorende beleidsregels door de gemeenteraad is voorzien in de raadsvergadering van juni 2016. De geurbelasting voor veehouderijen met dieren met een geuremissiefactor (zoals varkens- en pluimveebedrijven) is afhankelijk van de afstand tot veehouderijbedrijven en de emissie van geureenheden. Voor de meeste veehouderijen (met dieren met een geuremissiefactor, vooral intensieve veehouderij) is de milieugebruiksruimte met betrekking tot geur beperkt. Net zoals voor ammoniak zullen veel veehouderijen die willen groeien in het aantal dierplaatsen gebruik moeten maken van technieken om de emissie of belasting te beperken. Die technieken zijn beschikbaar en vergunbaar, maar zullen ook vanuit bedrijfseconomisch oogpunt betaalbaar moeten zijn. Voor bepaalde veehouderijenbedrijven (zoals melkveehouderijen met alleen melkvee) geldt een vaste afstand.
- Het voorkomen van nieuwe overschrijdingen is een belangrijk uitgangspunt van de wet- en regelgeving voor fijn stof. Er blijkt dat in 2015 de jaargemiddelde achtergrondconcentratie van fijn stof (PM10) in het buitengebied van Sint-Anthonis nergens hoger is dan 27,5 µg/m³, wat ruim onder de maximaal toegestane jaargemiddelde concentratie van 40 µg/m³ fijn stof in de buitenlucht ligt. De trend is dat de achtergrondconcentratie daalt.

Alternatieven

Om inzicht te krijgen in de effecten van de geboden ontwikkelingsruimte is in dit MER een tweetal alternatieven gedefinieerd.

Trendmatig groeialternatief

Bij het trendmatig groeialternatief is uitgegaan van de bestaande vergunde rechten en is vervolgens de ruimte op de bouwblokken benut om de bestaande veestapel uit te breiden, indien het bouwblok en de verschillende (deel-) aanduidingen dat toestaan. Daarbij is aangesloten bij de trend van schaalvergroting

in de intensieve en melkveehouderij, door kleine bedrijven te laten stoppen en grotere bedrijven te laten groeien.

Worst-case alternatief

Het worst-case alternatief bestaat uit drie verschillende scenario's: één worst-case voor ammoniak, één worst-case voor geurhinder (die weer bestaat uit twee varianten) en één worst-case voor fijn stof.

In de worst-case scenario's is uitgegaan van de agrarische bouwblokken uit het concept voorontwerp bestemmingsplan en de maximale mogelijkheden die er geboden worden voor het houden van verschillende soorten vee. Per agrarisch bouwblok is bepaald wat het oppervlak aan deelbouwblokken is (op basis van de functieaanduidingen) en welk deel van het bouwblok voor welke soort vee gebruikt mag worden. Delen van bouwblokken met de aanduiding "erf" en "tuin" zijn hierbij uitgesloten.

Voor geurhinder zijn twee verschillende varianten op het worst-case scenario doorgerekend. In de eerste variant is geen rekening gehouden met de milieuruimte ten aanzien van geurhinder. In het tweede variant is hier wel rekening mee gehouden en is opgevuld tot de grens van wat op basis van de voorgrondnorm mogelijk is. Daarbij zijn de voorgrondnormen uit de vigerende Geurverordening Sint Anthonis 2008 gehanteerd.

Effecten

Het trendmatig groeialternatief en worst-case alternatief is voor een groot aantal thema's beoordeeld op haar effecten. In onderstaande tabel is het overzicht gegeven van de effectbeoordelingen.

Aspect	Criterium	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief
Natuur	Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	- (exclusief PAS-maatregelen) 0 (inclusief PAS-maatregelen)	- -
	Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur	-	- -
	Soortenbescherming Flora- en faunawet	0/-	-
Geur	Geur: Leefklimaat binnen de bebouwde kom	0/-	- -
	Geur: Leefklimaat buiten de bebouwde kom	0/-	- -
Fijn stof	Bedrijfsvoering: fijn stof (PM ₁₀)	-	- -
	Verkeer: fijn stof (PM ₁₀)	0/-	-
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Beïnvloeding van specifieke landschappelijke patronen/objecten en elementen.	0/-	-
	Beïnvloeding van (de context van) historisch landschappelijke patronen, elementen of objecten.	0	0
	Beïnvloeding van de archeologische waarden.	0	0
Geluid	Invloed op geluidhinder (bij gevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden en overige bos- en natuurgebieden)	0/-	-
Verkeer	Gevolgen voor de verkeersafwikkeling	0	0

Aspect	Criterium	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief
	Gevolgen voor de verkeersveiligheid	0/-	-
Water & Bodem	Invloed op bodemstructuur en geomorfologie	0	0
	Invloed op grond- en oppervlaktewatersysteem	0/-	-
	Invloed op bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	0	0
Gezondheid	Invloed op gezondheid	p.m.	p.m.

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

Conclusie

Natuur

Wanneer de herziening zorgt voor een toename aan stikstofbelasting dan zijn er mogelijk ook significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Een dergelijke ontwikkeling past niet binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet.

Het worst-case alternatief zorgt voor een toename van de stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden en het Beschermde Natuurmonument in vergelijking met het referentieniveau van de Natuurbeschermingswet (Vergunde situatie gecorrigeerd voor de feitelijke bezetting via de CBS-correctie).

Ook het trendmatig groeialternatief gaat gepaard met een toename van de ammoniakbelasting ten opzichte van de huidige situatie + CBS correctie. Deze toename wordt deels veroorzaakt door het verschil in vergund versus werkelijk aanwezig aantallen dieren. Daarnaast wordt de toename veroorzaakt door uitbreiding van emissies tot maximaal de depositiedrempelwaarde uit de PAS. In de modelmatige benadering is rekening gehouden met een drempelwaarde van 1 mol/ha/jaar. Een dergelijke drempelwaarde is voor de ontwikkeling van de veehouderij in Sint-Anthonis weinig sturend.

Als de in het PAS gereserveerde ontwikkelingsruimte voor activiteiten en andere handelingen zodanig is benut dat er 5% of minder resteert, dan zakt de drempelwaarde naar 0,05 mol N/ha/jr (artikel 2 lid 3 Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof). Een dergelijke drempelwaarde is veel meer sturend omdat de milieuruimte voor ontwikkeling dan veel beperkter is en de ontwikkeling van veehouderijen dan veel beperkter is: de ontwikkeling moet dan plaatsvinden binnen het (vergund) ammoniakemissieplafond.

Als de ontwikkeling van de veehouderij in Sint-Anthonis verloopt volgens de aannamen van het trendmatig groeialternatief (opvullen verschil tussen vergund en feitelijk aanwezig; daarnaast groei en krimp van de veehouderijen zoals beschreven), is het beslag op de "ontwikkelruimte" uit de PAS aanzienlijk. Ten opzichte van de huidige vergunde situatie (milieuvergunningen en meldingen in het kader van het Activiteitenbesluit) leidt het trendmatig groeialternatief niet tot een toename van de stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden. In het worst-case alternatief is er ook een toename van de stikstofbelasting ten opzichte van de vergunde situatie.

Om het bestemmingsplan in overeenstemming met artikel 19j Natuurbeschermingswet te kunnen vaststellen, is daarom een stikstofregeling in het bestemmingsplan noodzakelijk. Die regeling moet er op toe zien dat een wijziging of uitbreiding van de veestapel niet zal leiden tot een mogelijk significant effect op enig (voor stikstof overbelast en kwetsbaar) Natura 2000-gebied vanwege stikstofdepositie.

Uitgangspunt van de ammoniakemissieplafondregeling is dat er geen sprake mag zijn van een toename van stikstofemissie ten opzichte van de ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan feitelijk bestaande situatie.

Uitzondering zijn aangebracht voor:

- voor zover voor een bepaald gebruik ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan reeds een onherroepelijke vergunning op grond van artikel 19d Natuurbeschermingswet 1998 dan wel een onherroepelijke omgevingsvergunning met toepassing van hoofdstuk IX Natuurbeschermingswet 1998 (verklaring van geen bedenkingen) is verleend.
- gebruik waarvoor op grond van artikel 19kh lid 7 Nbw 1998 geen Nbw 1998-vergunningplicht geldt (de depositie ligt onder de grenswaarden). Als de in het PAS gereserveerde ontwikkelingsruimte voor activiteiten en andere handelingen zodanig is benut dat er 5% of minder resteert, dan zakt de drempelwaarde naar 0,05 mol N/ha/jr (nihil).

Uitgaande van de in dit MER geschetste alternatieven, is het te verwachten dat er een aanzienlijk beroep zal (moeten) worden gedaan op de beschikbare ontwikkelruimte uit de PAS en is daarmee te verwachten dat de drempelwaarde gedurende de looptijd van dit bestemmingsplan (of delen van de looptijd) zal terugzakken naar 0,05 mol N/ha/jr.

Voor wat betreft de ecologische onderbouwing van het gegeven dat deze toename in depositie, als gevolg van het op individueel niveau uitbreiden tot aan de grenswaarde van de PAS, niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van enig Natura 2000-gebied, wordt verwezen naar de Passende Beoordeling bij de PAS.

Het trendmatig groeialternatief is, op het criterium stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998 beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie (de referentie voor het MER, dus HS+AMVB+CBS correctie). De in de PAS opgenomen en te nemen maatregelen om de stikstofuitstoot en -depositie te verminderen en maatregelen in en rondom de Natura 2000-gebieden, zullen de effecten t.g.v. een toename van de stikstofbelasting t.g.v. economische ontwikkelingen, moeten mitigeren. Indien dergelijke maatregelen worden meegenomen in de effectbeoordeling van het trendmatig groeialternatief, is de beoordeling neutraal (0). Het worst-case alternatief scoort voor dit criterium zeer negatief (- -) ten opzichte van de referentiesituatie.

Het trendmatig groeialternatief is op het criterium stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het worst-case alternatief is voor dit criterium beoordeeld als zeer negatief (- -) ten opzichte van de referentiesituatie. Dit omdat de extra stikstofdepositie leidt tot een verslechtering van de toch al gevoelige Wav-gebieden. De toename aan stikstofdepositie heeft naar verwachting minder grote gevolgen voor de overige EHS omdat hier gevoelige natuurbeheertypen ontbreken.

Het trendmatig groeialternatief is op het criterium effecten op soorten beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het worst-case alternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. De alternatieven zijn in meer en minder mate van invloed op het verlies aan habitat van de Steenuil door uitbreiding binnen bestaand bouwblok van veehouderijen.

Geur

Het woon- en leefmilieu binnen en buiten de bebouwde kom verslechtert in het trendmatig groeialternatief en worst-case alternatief (niet en wel rekening houdend met geurruimte) ten opzichte van

de referentiesituatie vanwege de groei aan intensieve veehouderij en door de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen. Het trendmatig groeialternatief is op het criterium leefklimaat binnen en buiten de bebouwde kom beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het worst-case voorkeursalternatief scoort voor dit criterium zeer negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Fijn stof

Door uitbreiding van veehouderijen (voornamelijk vanwege de intensieve veehouderij) verslechterd het leefklimaat t.a.v. fijn stof in het trendmatig groeialternatief en worst-case voorkeursalternatief ten opzichte van de referentiesituatie. Ook zorgt de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen voor een verslechtering van de fijn stof-emissie. Het trendmatig voorkeursalternatief is op het criterium bedrijfsvoering (fijn stof) beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het worst-case alternatief is op dit criterium beoordeeld als zeer negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Het trendmatig groeialternatief en worst-case voorkeursalternatief zorgen ook voor een toename aan transportbewegingen in het plangebied. De alternatieven zorgen daarmee voor een toename aan fijn stof emissies. Het trendmatig groeialternatief is op het criterium verkeer (fijn stof) derhalve beoordeeld als licht negatief (0/-). Het worst-case alternatief is op dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

De mogelijkheden voor de veehouderij zoals opgenomen in de herziening hebben naar verwachting geen of slechts zeer beperkte invloed op de landschappelijke patronen/objecten en elementen, historische landschappelijke patronen, elementen of objecten en elementen en archeologische waarden. Het trendmatig groeialternatief is op het criterium beïnvloeding landschappelijke patronen/objecten en elementen beoordeeld als licht negatief (0/-). Het worst-case alternatief is op dit criterium beoordeeld als negatief (-). Het trendmatige groeialternatief en worst-case alternatief is op de criteria historische landschappelijke patronen, elementen of objecten en elementen en archeologische waarden beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

Geluid

Het trendmatig groeialternatief en worst-case voorkeursalternatief vergroten de kans op een lokale toename van de geluidsbelasting vanwege directe geluidhinder door ventilatoren, laden en lossen en dergelijke en indirecte geluidhinder door verkeersbewegingen (zoals vrachtauto's) op woningen en geluidgevoelige gebouwen en terreinen. Het trendmatig groeialternatief is op het criterium invloed van geluidhinder beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het worst-case alternatief is op dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Verkeer

In het trendmatig groeialternatief en worst-case voorkeursalternatief zal de toename aan veehouderij niet leiden tot een verslechtering van de verkeersafwikkeling. Het trendmatig groeialternatief en worst-case voorkeursalternatief zijn op het criterium gevolgen voor de verkeersafwikkeling beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

In het trendmatig groeialternatief en worst-case voorkeursalternatief zal door de toename van aan landbouw gerelateerd verkeer de verkeersveiligheid afnemen. Het trendmatig groeialternatief is derhalve op het criterium gevolgen voor de verkeersveiligheid beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het worst-case alternatief is op dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Water en bodem

De uitbreiding binnen bestaande bouwvlakken van veehouderijen zorgt niet voor aantasting van de bodemstructuur en de geomorfologische waarde. Uitbreidingen binnen bestaande bouwblokken hebben geen effect op de bodemstructuur en geomorfologie omdat verwacht mag worden dat de bodem hier al verstoord is. Het trendmatig groeialternatief en worst-case alternatief zijn daarom op het criterium invloed op bodemstructuur en geomorfologie beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie. Uitgangspunt is dat uitbreidingen van veehouderijen waterneutraal worden gerealiseerd. Wel kan een toename van de onttrekking van grondwater leiden tot geringe effecten op het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime. Het trendmatig groeialternatief is daarom op het criterium invloed op grond- en oppervlaktewatersysteem beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het worst-case alternatief is op dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. Ook is als uitgangspunt gehanteerd dat de intensieve veehouderij en grondgebonden melkveehouderij door maatregelen (zoals vloeistofdichte vloeren) in het kader van vergunningen geen emissies naar het grond- en oppervlaktewater veroorzaken. Het effect van het trendmatig groeialternatief en worst-case voorkeursalternatief op de bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit is daarom neutraal (0) beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie.

Mestbewerking*Het voornemen*

De gemeente Sint-Anthonis is voornemens in de herziening van het bestemmingsplan mestbewerking planologisch mogelijk te maken. In de herziening is mestbewerking als volgt gedefinieerd: *de toepassing van basistechnieken of combinaties daarvan met als doel de aard, samenstelling of hoedanigheid van dierlijke mest te wijzigen, zoals droging, bezinking, (co)vergisting, scheiding, hygiëniseren of indamping van mest*. De gemeente onderscheidt in de herziening locatie gebonden mestbewerking en bedrijfsgebonden mestbewerking.

Mestverwerking- en vergisting kan er toe leiden dat de mest sneller dan nu wordt afgevoerd van de bedrijven, zodat de verblijftijd van de mest op de bedrijven minder wordt. Daarmee kan de emissie van ammoniak en geur op de bedrijven afnemen, maar toenemen bij de installaties voor mestverwerken en – vergisten. Via technieken zoals afdekken van de opslag, verwerking in afgesloten gebouwen en toepassing van luchtwassers kan een groot deel van de emissie van ammoniak en geur uit installaties voor mestverwerken en –vergisten worden gereduceerd.

Een groei van de veestapel zal een negatief effect hebben op de emissie en depositie van ammoniak en geur uit mestverwerking. Het zal leiden tot een grotere opgave voor het verwerken en opslaan van mest. Mestbewerking leidt niet tot minder mesttoediening in Noord-Brabant (op grond van de bemestingsnormen van de Meststoffenwet mag het mestoverschot ook nu niet toegediend worden in Noord-Brabant) en heeft daarmee geen invloed op de emissie van ammoniak en geur uit aanwending van mest op het land.

Stikstofdepositie

De gemeente kan significante negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden (en ook negatieve effecten voor andere natuurgebieden) in juridische zin uitsluiten door in de planregels van het bestemmingsplan buitengebied het stikstofemissieplafond ook voor mestverwerkingsinstallaties (in combinatie met de emissies uit de veehouderij) op te nemen.

Voor wat betreft de locaties met bedrijfsgebonden mestbewerking wordt aanbevolen om ook voor deze activiteiten een stikstofregeling in het bestemmingsplan op te nemen en aan de initiatiefnemers, voor

zover dat nog niet is gebeurd, de vragen de effecten / benodigde ontwikkelruimte en de beschikbaarheid van die ontwikkelruimte in beeld te brengen. Dit dient te gebeuren voor de vaststelling van het bestemmingsplan.

De effecten worden, uitgaande van de in hoofdstuk 5 en 6 beschreven trendmatig groeialternatief, als licht negatief (0/-) beoordeeld. Vanwege de voorziene groei van de veestapel in dat alternatief (per saldo 13% groei), rekening houdend met een veelal ruime afstand tussen de bedrijfsgebonden mestverwerking en de kwetsbare natuurgebieden. Bij een sterkere groei van de veestapel, zoals in het worst-case alternatief, worden de effecten als negatief (-) beoordeeld.

Geur

Verwacht mag worden dat vooral de grotere varkensbedrijven mest op boerderijschaal zullen verwerken. Deze zijn veelal op afstand van voor geur overbelaste objecten in de kernen of in het buitengebied gelegen. Maar er zijn ook locaties die daar wel op korte afstand van dergelijke overbelaste woningen, zijn gelegen. Een verdere toename van de geurbelasting kan juist op die plekken leiden tot een belangrijke verslechtering van het woon- en leefklimaat van omwonenden.

De gemeente kan bij de geurbelasting uit de stallen van veehouderijen meenemen in de afweging of medewerking wordt gegeven aan de realisatie van een nieuwe geurbron. En daarbij de maatregelen die worden getroffen om de emissie en belasting van geur te voorkomen of te beperken, meewegen.

Voor wat betreft de locaties met bedrijfsgebonden mestbewerking wordt aanbevolen om de toets op het borgen van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, op basis van nadere gegevens over het initiatief, voor al deze vier locaties uit te voeren. Vooral voor de locatie gelegen aan de Watermolenstraat is er een kans dat uit deze nadere toets blijkt dat er sprake is van een toename van de geurbelasting, boven de toetswaarden die gelden voor (intensieve) veehouderijen. De gemeenteraad kan de uitkomsten van deze nadere toets bij de vaststelling van het bestemmingsplan betrekken.

De effecten worden, uitgaande van de in hoofdstuk 5 en 6 beschreven trendmatig groeialternatief, als neutraal (0) voor binnen de bebouwde kom en licht negatief (0/-) voor buiten de bebouwde kom beoordeeld. Vanwege de voorziene groei van de veestapel in dat alternatief (per saldo 13% groei), rekening houdend met een veelal ruime afstand tussen de bedrijfsgebonden mestverwerking en de kwetsbare objecten en functies. Bij een sterkere groei van de veestapel, zoals in het worst-case alternatief, worden de effecten als licht negatief (0/-) beoordeeld voor binnen de bebouwde kom en als negatief (-) beoordeeld voor buiten de bebouwde kom. Negatieve effecten zijn namelijk vooral in het buitengebied te verwachten, waar er sprake is van nieuwe bronnen voor geurhinder nabij al voor geur hoog belaste woningen of andere voor geurhinder gevoelige functies.

Landschap

De effecten worden, uitgaande van de in hoofdstuk 5 en 6 beschreven trendmatig groeialternatief, als licht negatief (0/-) beoordeeld. Vanwege de voorziene groei van de veestapel in dat alternatief (per saldo 13% groei). Bij een sterkere groei van de veestapel, zoals in het worst-case alternatief, worden de effecten als negatief (-) beoordeeld.

Verkeer

De effecten worden, uitgaande van de in hoofdstuk 5 en 6 beschreven trendmatig groeialternatief, als licht negatief (0/-) beoordeeld. Vanwege de voorziene groei van de veestapel in dat alternatief (per saldo 13% groei), ermee rekening houdend dat er in de huidige situatie geen problemen zijn met de

verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid. Bij een sterkere groei van de veestapel, zoals in het worst-case alternatief, worden de effecten als negatief (-) beoordeeld.

Verplaatsing Dorpsstraat 15

Inleiding

Voor de verplaatsing van een intensieve veehouderij aan de Dorpsstraat 15 te Ledeacker naar een locatie aan de Lindelaan ongenummerd te Stevensbeek, kadastraal bekend "gemeente Oploo, sectie M, nummer 391" is een partiële herziening van het bestemmingsplan "Buitengebied Sint Anthonis 2013" noodzakelijk.

M.e.r.-plicht

Dit op te stellen bestemmingsplan is een kader stellend plan voor een nog later te nemen besluit (de omgevingsvergunning). Voor een dergelijk kader stellend plan geldt in dit geval, gezien de omvang van de beoogde nieuwe veehouderij (8000 vleesvarkens), een verplichting voor het opstellen van een milieueffectrapport (MER).

M.e.r.-procedure

Voor dit bestemmingsplan is de uitgebreide m.e.r.-procedure verplicht. De procedure startte met een bekendmaking van het voornemen via een openbare kennisgeving en met een notitie van het MER. Daarnaast heeft de gemeente diverse organisaties en overheden geraadpleegd over de inhoud van dit hoofdstuk. De resultaten van het milieuonderzoek worden meegenomen bij het opstellen van de planregels en het maken van de verbeelding voor de partiële herziening van het bestemmingsplan ten behoeve van de bedrijfsverplaatsing. Voorliggend milieueffectrapport wordt uiteindelijk samen met de partiële herziening van het ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd. Een ieder wordt op dat moment wederom in de gelegenheid gesteld zienswijze over het milieueffectrapport naar voren te brengen. Ook de Commissie voor de m.e.r. toetst de kwaliteit van het milieueffectrapport. De commissie beoordeelt ook of dat informatie aanwezig is (en juist is) om het besluit over de partiële herziening van het bestemmingsplan te kunnen nemen.

Voor de realisatie van de verplaatsing zijn er achtereenvolgens meerdere m.e.r.-procedures en besluiten nodig. De gemeente heeft met initiatiefnemer afgesproken dat de gemeente in dit geval verantwoordelijk is voor het doorlopen van een bestemmingsplanprocedure inclusief het opstellen van een planMER. De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor de vergunningaanvraag inclusief het opstellen van een MER gekoppeld aan die aanvraag voor een omgevingsvergunning.

Methodiek

In het MER is ingegaan op de milieueffecten van het te nemen besluit: het planologisch verankeren van een nieuw bouwblok voor een intensieve veehouderij. Hierbij zijn de mogelijke effecten voor het woon- en leefklimaat (geur en fijn stof) in de omgeving van de nieuwvestiging en effecten m.b.t. de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden meegenomen. Aspecten als landschap, cultuurhistorie, archeologie, geluid, verkeer, water & bodem komen aan bod bij het MER gekoppeld aan de omgevingsvergunning. Wel is in dit MER de nut en noodzaak van de verplaatsing beschreven, door in te gaan op de milieuvoordelen van het beëindigen van de veehouderij aan de dorpsrand van Ledeacker.

Conclusie

Geur

De aangevraagde situatie en worst-case situatie zijn op het criterium leefklimaat op basis van achtergrondbelasting beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de huidige situatie. Beide zorgen voor een beperkte verslechtering en zijn nauwelijks onderscheidend. Voor het criterium leefklimaat op

basis van voorgrondbelasting is de aangevraagde situatie beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de huidige situatie. De worst-case is beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de huidige situatie.

Al met al is het positieve effect van het opheffen van de locatie aan de Dorpsstraat 15 vele malen groter dan het effect van de toename in geurbelasting door de nieuwvestiging op Lindebaan ong., zelfs als uitgegaan wordt van een worst-case scenario.

Bij het opstellen van de definitieve aanvraag (en het postzegel-bestemmingsplan) en de beoordeling daarvan, zal moeten blijken dat de voorziene ontwikkeling past binnen de randvoorwaarden die worden gesteld vanuit de Verordening ruimte 2014 (geurnormen) en de gemeentelijke randvoorwaarden (gemeentelijke geurnormen en gemeentelijke beleidsregel m.b.t. cumulatie). Het is niet uitgesloten dat hiervoor nadere aanpassingen (toepassingen extra emissiebeperkende technieken) of een beperking van het aantal dierplaatsen nodig is.

Stikstofdepositie

Voor het criterium stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998 is de aangevraagde situatie beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de huidige situatie. De worst-case situatie is beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de huidige situatie.

De depositie van Dorpsstraat 15 is vergelijkbaar met de depositie welke veroorzaakt zou worden in de aan te vragen situatie Lindlaan ong., de verschillen zijn klein en er treedt gemiddeld gezien een kleine verbetering op. In het worst-case scenario is de depositie wat hoger dan die veroorzaakt wordt door Dorpsstraat 15.

De gemeente wordt geadviseerd in de planregels van de herziening ten behoeve van de verplaatsing Dorpsstraat 15 een stikstofemissieplafond op te nemen. Voor de vaststelling van dat bestemmingsplan dient de initiatiefnemer inzichtelijk te maken dat de benodigde ontwikkelruimte uit de PAS beschikbaar is voor zijn initiatief.

Fijn stof

De aangevraagde situatie en worst-case situatie zijn op het criterium overschrijding van de jaargemiddelde grenswaarde ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de huidige situatie. Voor het criterium overschrijding van de norm van 35 dagen waarop de daggemiddelde concentratie boven de $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ mag liggen is de aangevraagde situatie beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de huidige situatie. De worst-case situatie is beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de huidige situatie.

Overige aanbevelingen

In het concept voorontwerp bestemmingsplan werd bij uitbreiding van veehouderijen binnen het bestaand bouwblok niet getoetst aan een goede landschappelijke inpassing of verkeersveiligheid. De gemeente is tijdens het doorlopen van de m.e.r.-procedure geadviseerd om hier wel aan te toetsen en hiervoor een toetsingskader uit te werken. In het ontwerp bestemmingsplan heeft de gemeente deze aanbeveling dan ook uitgewerkt. Voor uitbreiding van een veehouderijtak (binnen een bestaand bouwblok met de bestemming A-MV of A-IV) is in het ontwerp bestemmingsplan een bouwverbod opgenomen. Dit verbod kan worden doorbroken door een omgevingsvergunning voor binnenplannen afwijken van de regels van het bestemmingsplan aan te vragen. Aan deze afwijkingsbevoegdheid zijn onder andere de volgende algemene voorwaarden gekoppeld:

- Dat geen onevenredige aantasting plaats mag vinden van de verkeersveiligheid. Afweging betreft maatwerk per locatie en per ontwikkelingsvraag;

- Dat vergunning uitsluitend wordt verleend mits verzekerd is dat de ontwikkeling gepaard gaat met inpassing van de activiteiten, een en ander op basis van een goedgekeurd landschapsplan, waarbij aanleg, beheer en instandhouding juridisch geborgd zijn.

De gemeente wordt geadviseerd om landschappelijke inpassing bij binnenplannen afwijken te regelen middels een privaatrechtelijke overeenkomst. Voor buitenplannen afwijken wordt de gemeente geadviseerd om dit te regelen middels een voorwaardelijke verplichting.

Geadviseerd wordt om de voor het bestemmingsplan buitengebied relevante onderdelen uit de gemeentelijke geurgebiedsvisie 2016 op te nemen in de toelichting en de planregels. Het betreft de streef- en toetswaarden uit de Beleidsregel ruimtelijke ontwikkelingen en geurhinder gemeente Sint Anthonis 2016 en de onderdelen die betrekking op het toetsen van uitbreidingen van veehouderijen aan de gemeentelijke, provinciale en landelijke geurnormen.

In het overleg met leden van de klankbordgroep over de (concept) MER en geurgebiedsvisie is door die leden van de klankbordgroep opgeroepen een nadere inventarisatie uit te voeren m.b.t. het feitelijk gebruik in relatie tot de vergunde / planologische situatie van veehouderijen. Vanwege het vermoeden dat een belangrijk deel van de vergunde aantal dierplaatsen niet wordt benut en dat het meenemen van die rechten ten onrechte belemmerend werkt voor ontwikkelende veehouderijen. Een dergelijke inventarisatie, gecombineerd met het intrekken van vergunde rechten en veranderen van de planologische situatie, kan er ook toe bijdragen dat een ongewenste benutting van dergelijke “slappende” locaties wordt voorkomen.

De gemeente wordt geadviseerd, in samenwerking met de provincie en het rijk, het beslag op de schaarse milieuruimte (geur, ammoniak en fijn stof) bij ontwikkeling van veehouderijen zoveel mogelijk te beperken. In Noord-Brabant zijn er in de afgelopen jaren al belangrijke stappen gezet. Via het bestemmingsplan buitengebied, de gemeentelijke geurverordening en de aanpak van overbelaste situaties, kan de gemeente hieraan een eigen bijdrage leveren. In het kader van de Omgevingswet nemen de mogelijkheden voor de gemeente om hierin eigen beleid vorm te geven naar verwachting toe.

Op 13 augustus 2015 heeft de GGG een advies uitgebracht over de actualisatie van de geurverordening en de op te stellen herziening bestemmingsplan buitengebied. In dit MER is beschreven hoe in het bestemmingsplan buitengebied de gemeente bij ontwikkelingen van veehouderijen (binnen het bouwblok) kan c.q. moet toetsen op de effecten van die ontwikkeling op de uitstoot van geur en ammoniak. Het opnemen van aanvullende voorwaarden ingegeven vanuit het aspect volksgezondheid, zoals een toets op de uitstoot van endotoxinen, een toets aan strengere fijn stof normen of een toets op het voorkomen van meerdere diersoorten op 1 locatie, via het bestemmingsplan buitengebied, lijkt op dit moment inhoudelijk en/of juridisch moeilijk te motiveren. Vanwege het ontbreken van voldoende wetenschappelijke kennis of omdat dergelijke toetsen in eerste instantie via andere regelgeving zijn geborgd. De uitkomst van nader onderzoek, zoals het VGO onderzoek, kan leiden tot aanpassing of introductie van wettelijke normen. Aanbevolen wordt deze ontwikkelingen goed te gevolgen en daar waar nodig en mogelijk te betrekken in vergunningstrajecten, het gemeentelijk beleid en de besluitvorming over het bestemmingsplan buitengebied en andere relevante plannen.

De gemeente wordt geadviseerd om in het ontwerp bestemmingsplan te beschrijven hoe is omgegaan met onderzoeksresultaten/aanbevelingen uit voorliggend MER (inclusief toetsing CMER).

1 Inleiding

1.1 AANLEIDING

De gemeente Sint-Anthonis is bezig met een tweetal partiële herziening van het bestemmingsplan buitengebied 2013. Een partiële herziening vanwege de uitspraak Raad van State en een andere partiële herziening vanwege de verplaatsing van een intensieve veehouderij. Voorliggend MER wordt gebruikt bij de besluitvorming van beide partiële herzieningen. Voor de milieueffecten van de partiële herziening die de verplaatsing van een intensieve veehouderij mogelijk maakt in een apart hoofdstuk, zie hoofdstuk 8, opgenomen. Daar waar in voorliggend MER wordt gesproken over het bestemmingsplan wordt, tenzij anders vermeld, de partiële herziening vanwege de uitspraak Raad van State bedoeld.

1.1.1 PARTIËLE HERZIENING BESTEMMINGSPLAN VANWEGE UITSPRAAK RAAD VAN STATE

Concrete aanleiding voor deze herziening is de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over het bestemmingsplan buitengebied 2013. Volgens de Afdeling is ten onrechte niet onderzocht hoeveel veehouderijen nog ruimte hebben, wat dat aan feitelijke bouwmogelijkheden biedt en wat dat betekent voor een mogelijke uitbreiding van het aantal dieren. Evenmin is inzichtelijk gemaakt wat het bestemmingsplan voor gevolgen kan hebben voor de ammoniakemissie en –depositie op de omliggende Natura 2000-gebieden.

De Afdeling heeft zodoende een aantal plandelen, betrekking hebbend op de bestemmingen c.q. aanduidingen “grondgebonden veehouderij”, “intensieve veehouderij” (gelegen buiten de extensiveringsgebieden) en “niet-grondgebonden melkrundveehouderij” vernietigd. Bij wijze van voorlopige voorziening heeft de Afdeling bepaald dat ter plaatse van de te vernietigen plandelen slechts de ten tijde van de vaststelling van het plan bestaande intensieve of niet – grondgebonden veehouderijtakken zijn toegestaan. Ook heeft de Afdeling delen van het plan die betrekking hebben op specifieke locaties vernietigd. De Afdeling heeft de gemeenteraad opgedragen om binnen 52 weken een nieuw plan op te stellen voor de vernietigde plandelen met inachtneming van de uitspraak.

1.1.2 PARTIËLE HERZIENING BESTEMMINGSPLAN VANWEGE VERPLAATSING INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Concrete aanleiding voor deze herziening is de verplaatsing van een intensieve veehouderij aan de Dorpsstraat 15 te Ledeaeker naar een locatie aan de Lindelaan ongenummerd te Stevensbeek, kadastraal bekend “gemeente Oploo, sectie M, nummer 391”.

1.2 PLANGEBIED VAN HET BESTEMMINGSPLAN

De herziening van het bestemmingsplan buitengebied omvat het gehele buitengebied van de gemeente Sint-Anthonis, met uitzondering van die locaties, waarvoor recent een afzonderlijk bestemmingsplan is vastgesteld dan wel in voorbereiding is.

1.3 M.E.R.-PLICHT

m.e.r. = milieueffectrapportage = de procedure

MER = milieueffectrapport = het product

Het opstellen van een milieueffectrapport (MER) is verplicht wanneer het bestemmingsplan ruimte biedt voor activiteiten die zijn genoemd in het Besluit m.e.r. en/of wanneer een Passende Beoordeling op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk is. De m.e.r.-plicht geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen (zoals het bestemmingsplan) die het kader vormen voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings-) plichtige besluiten (zoals agrarische bedrijven van een bepaald type en minimale omvang).

In de uitspraak van 4 februari 2015 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak (hierna: Afdeling) aangegeven dat binnen sommige in het bestemmingsplan opgenomen agrarische bestemmingsvlakken voor veehouderijen en intensieve veehouderijen nog niet gerealiseerde bouwmogelijkheden aanwezig zijn, waardoor een feitelijk uitbreiding van deze veehouderijen en een uitbreiding van het aantal dieren ter plaatse mogelijk is. Door de raad is niet inzichtelijk gemaakt wat het bestemmingsplan in zoverre op het gebied van ammoniakemissie voor gevolgen kan hebben. De afstand tot de dichtstbijzijnde gelegen Natura 2000-gebieden is niet zodanig dat zonder meer kan worden aangenomen dat geen gevolgen voor de ammoniakdepositie zullen optreden. De Afdeling is daarom van oordeel dat niet zonder meer had kunnen worden afgezien van het opstellen van een Passende Beoordeling en een planMER.

Gezien de bestendige lijn in de jurisprudentie dat in beginsel iedere toename van ammoniakdepositie binnen een overbelast Natura 2000-gebied significante effecten kan hebben (dit wordt ook door de Afdeling opgemerkt) en gezien het feit dat het als onwenselijk wordt ervaren om nog niet benutte bouwmogelijkheden binnen de desbetreffende agrarische bestemmingsvlakken volledig “weg te bestemmen” (wat zou impliceren dat er strak “op de gevel” zou moeten worden bestemd), is er sprake van een plicht voor het opstellen van een planMER.

Uit recente jurisprudentie blijkt dat door het opnemen van een ammoniakemissieplafond in de planregels het opstellen van een Passende Beoordeling niet meer verplicht is. Het bestemmingsplan buitengebied van Sint Anthonis heeft dan ook uitsluitend vanwege stikstofdepositie een mogelijk verstorend effect op Natura 2000-gebieden. Dit impliceert niet dat er geen planMER hoeft te worden gemaakt. Die plicht bestaat onverkort vanwege het feit dat het bestemmingsplan kaderstellend is voor de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren waarbij de drempel(s) kunnen worden overschreden (zie de onderdelen C-14 en met name D-14 van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage).

MER-PLICHT

M.e.r. voor plannen vloeit voort uit de Europese richtlijn ‘betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma’s’ (nr. 2001/42/EG). Deze richtlijn is in september 2006 omgezet in de Nederlandse wet- en regelgeving door wijziging van de

Wet milieubeheer (Wm) en het hieraan gekoppelde Besluit m.e.r. Inmiddels is deze richtlijn op aangepaste wijze verwerkt in het nieuwe Besluit milieueffectrapportage. Het nieuwe Besluit is op 1 april 2011 in werking getreden. Het is verplicht om voorafgaand aan de vaststelling, door een overheid, van bepaalde plannen de m.e.r.-procedure te doorlopen. Het gaat daarbij om plannen met een wettelijke status die (uiteindelijk) kunnen leiden tot concrete besluiten (projecten) met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Daarbij is het aangepaste artikel 2, vijfde lid, onder b van het nieuwe Besluit m.e.r. relevant. Onder dit artikelonderdeel vallen in het Besluit m.e.r. genoemde activiteiten die beneden de voor de m.e.r.-beoordeling gedefinieerde drempel vallen. Ook voor deze gevallen zal het bevoegd gezag op grond van artikel 7.2, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer zich ervan moeten vergewissen of de activiteit daadwerkelijk geen aanzienlijke milieugevolgen kan hebben. In overleg met de gemeente zijn alle activiteiten die planologisch mogelijk worden gemaakt langs gelopen. Hierna wordt toegelicht welke activiteiten aan de orde dienen te komen in dit MER. Alle andere activiteiten vallen ver onder de grens van de m.e.r.-beoordelingsdrempel en hebben naar is ingeschat geen aanzienlijke milieugevolgen.

Veehouderij

Het voorgenomen planologisch beleid van de gemeente voor de intensieve veehouderij en grondgebonden melkveehouderij kan worden aangemerkt als een kader voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten, te weten besluiten over milieu- en bouwvergunningen (met inwerkingtreding van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) per 1 oktober 2010 vervangen door de omgevingsvergunning) van veehouderijen met een omvang boven de m.e.r.-drempel. Om die reden dient voor het bestemmingsplan een m.e.r. te worden doorlopen (zie tekstkader hieronder).

M.E.R.-(BEOORDELINGS)PLICHTIGE PROJECTEN

Op grond van het nieuwe Besluit m.e.r. zijn veehouderijbedrijven m.e.r.-(beoordelings)plichtig als ze groter zijn dan volgende indicatieve drempels: 40.000 stuks pluimvee; 2.000 stuks mestvarkens; 750 stuks zeugen; 2.700 stuks gespeende biggen; 5.000 stuks pelsdieren; 1.000 stuks voedsters of 6.000 vlees- en opfokkonijnen; 200 stuks melk-, kalf- of zoogkoeien ouder dan 2 jaar; 340 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar; 340 stuks melk-, kalf- en zoogkoeien ouder dan 2 jaar en vrouwelijk jongvee tot 2 jaar; 1.200 stuks vleesrunderen; 2.000 stuks schapen of geiten; 100 stuks paarden of pony's; 1.000 stuks struisvogels (categorie D14).

Ook het (verplicht) uitvoeren van een Passende Beoordeling vormt een (mogelijke) reden dat er een planMER dient te worden opgesteld. Dit is niet aan de orde als significante negatieve effecten op Europees beschermde natuurgebieden met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Voor de ontwikkelingen in het bestemmingsplan van de gemeente Sint-Anthonis betekent dit dat uit een Voortoets moet blijken of significante gevolgen uit te sluiten zijn op de Natura 2000-gebieden. Deze Voortoets is onderdeel van dit MER en opgenomen in paragraaf 6.6. Hierin is ook verwezen naar de Passende Beoordeling die is opgesteld in het kader van de Programma Aanpak Stikstof.

M.E.R.-PLICHT BIJ PASSENDE BEOORDELING

De Natuurbeschermingswet 1998 en de m.e.r.-plicht zijn aan elkaar gekoppeld. Wanneer een plan wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht is (zoals een bestemmingsplan) én hiervoor een Passende Beoordeling moet worden gemaakt, dan geldt automatisch een m.e.r.-plicht. Een Passende Beoordeling is vereist wanneer een wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht plan significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. In dit geval kan de MER en Passende Beoordeling worden geïntegreerd in één rapportage.

Mestbewerking

De gemeente Sint-Anthonis is van plan in de herziening van het bestemmingsplan mestbewerking planologisch mogelijk te maken. Mestbewerking is het toepassing van basistechnieken of combinaties daarvan met als doel de aard, samenstelling of hoedanigheid van dierlijke mest te wijzigen, zoals droging, bezinking,

(co)vergisting, scheiding, hygiëniseren of indamping van mest'. In het bestemmingsplan is een onderscheid gemaakt tussen locatie gebonden mestbewerking en bedrijfsgebonden mestbewerking.

- Locatie gebonden mestbewerking is mestbewerking ten behoeve van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij. Dit is in het bestemmingsplan onder voorwaarde toegestaan, behalve in de groenblauwe mantel en het gebied "beperkingen veehouderij", op iedere veehouderijlocatie.
- Bedrijfsgebonden mestbewerking is mestbewerking ten behoeve van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij, waarbij tevens mest mag worden bewerkt welke afkomstig is van andere tot dezelfde veehouderij behorende locaties. Hieronder worden verstaan bedrijven die via een besloten vennootschap of vennootschap onder firma aan elkaar zijn gekoppeld en/of bedrijven die via de figuur 'relatie' aan elkaar zijn gekoppeld. Dit is middels het bestemmingsplan alleen toegestaan op vier, reeds vergunde, specifieke aangeduide locaties. Eén van de voorwaarde is dat er maximaal 25.000 ton mest en/of co-producten per jaar mogen worden vergist op de locaties Boekelsebaan 7 & 12 en Watermolenstraat 11. Op de locatie Broeksteen 3 mag maximaal 36.000 ton mest en 29.000 ton co-producten per jaar worden vergist en op de locatie Driehoek 7 maximaal 23.000 ton mest.

Vanaf 1 april 2011 geldt het nieuwe Besluit m.e.r. (Staatsblad 28-2-2011, nr. 102), dat deels nieuwe drempels legt voor m.e.r.-plicht en m.e.r.-beoordelingsplicht. Hierin is de specifieke aanduiding "bewerken, verwerken of vernietigen van dierlijke of overige organische meststoffen, groenafval en GFT" niet meer opgenomen. Dit betekent dat er geen m.e.r.-beoordelingsplicht geldt voor een mestbewerkingsinstallatie.

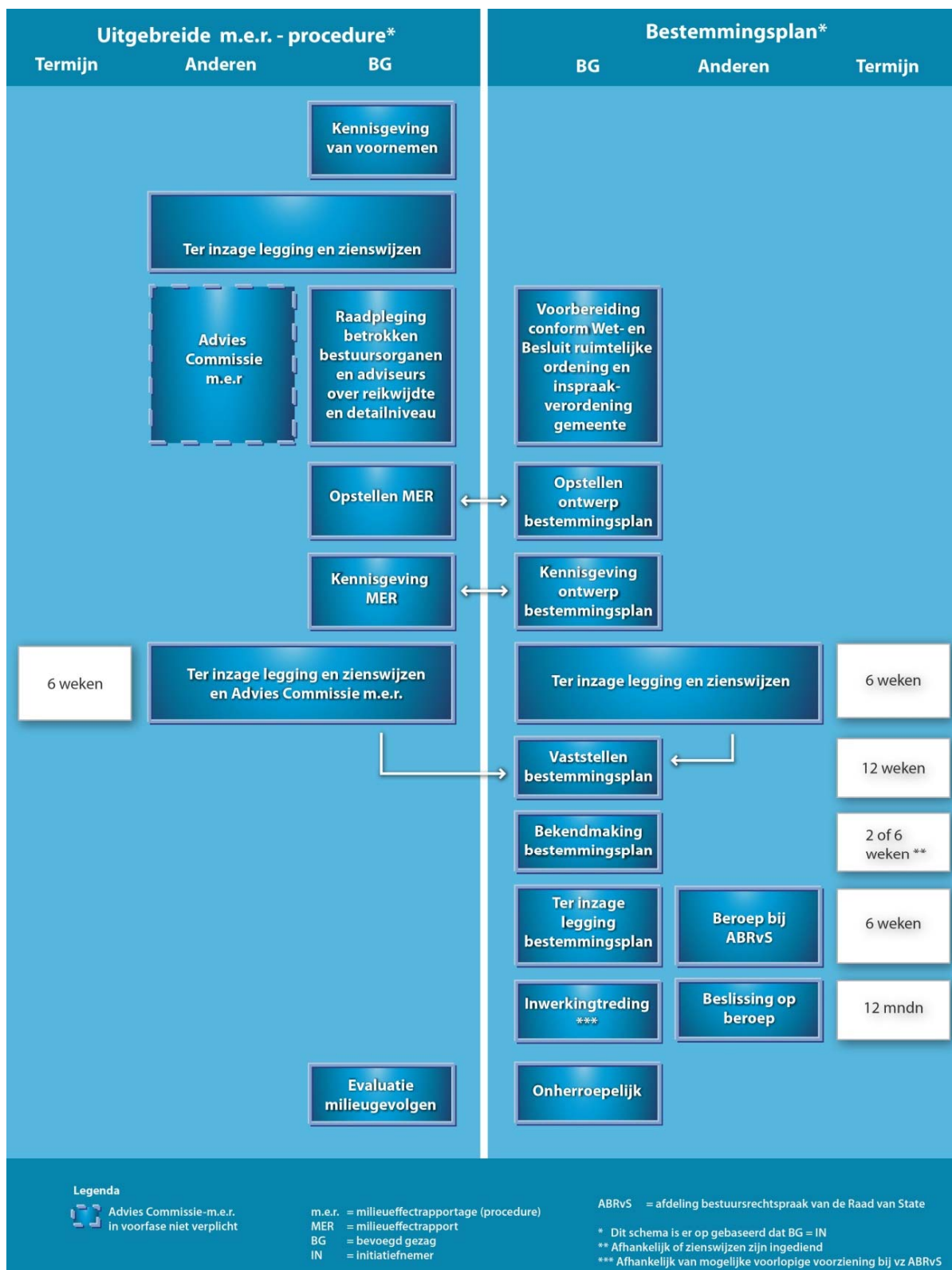
Echter, er zijn twee redenen die toch zouden kunnen impliceren dat voor mestvergisting m.e.r. aan de orde is:

1. Er is een categorie opgenomen met de aanduiding "chemische behandeling van niet-gevaarlijke afvalstoffen" (nieuwe categorieën C18.4 (directe m.e.r.-plicht bij capaciteit van > 100 ton/dag) en D18.7 (m.e.r.-beoordelingsplicht bij capaciteit van > 50 ton/dag)).
2. Om aan het arrest van het Hof tegemoet te komen, zijn de drempels voor de m.e.r.-beoordeling gewijzigd van absolute, in indicatieve waarden. Dit blijkt uit het aangepaste artikel 2, vijfde lid, onder b van het nieuwe Besluit m.e.r. Onder dit artikelonderdeel vallen in het Besluit m.e.r. genoemde activiteiten die beneden de voor de m.e.r.-beoordeling gedefinieerde drempel vallen. Ook voor deze gevallen zal het bevoegd gezag op grond van artikel 7.2, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer zich ervan moeten vergewissen of de activiteit daadwerkelijk geen aanzienlijke milieugevolgen kan hebben, waarbij het in het bijzonder moet nagaan of sprake is van de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de richtlijn. De criteria van bijlage III van de richtlijn bevatten onder andere de kenmerken en de plaats van het project en cumulatie.

Door de ontwikkelingen rondom mestbewerking onderdeel te laten zijn van dit MER handelt de gemeente Sint-Anthonis in de geest van het nieuwe Besluit-m.e.r. en van de Europese Richtlijn.

1.4 M.E.R.-PROCEDURE

Voor het bestemmingsplan is de uitgebreide m.e.r.-procedure verplicht. In Figuur 1 is de m.e.r.-procedure in samenhang met de procedure voor het bestemmingsplan geschetst.

Figuur 1: De m.e.r.-procedure voor het MER herziening bestemmingsplan buitengebied 2013. Dit schema is op groter formaat opgenomen in bijlage 3 van dit MER.

Stappen in de basisprocedure

Voor de m.e.r. van het bestemmingsplan zijn de volgende stappen gezet:

- De procedure startte met een bekendmaking van het voornemen via een openbare kennisgeving en met een notitie van het MER. De kennisgeving heeft plaatsgevonden 22 oktober 2015 in de Staatscourant, elektronisch gemeentebblad en de "Omstreeks". De notitie heeft van 22 oktober 2015 tot en met 4 december 2015 ter inzage gelegen.
- De gemeente stuurde een notitie naar andere overheden en maatschappelijke organisaties, maar ook anderen konden een zienswijze indienen over de inhoud van het op te stellen MER. Bijvoorbeeld over de alternatieven, de beoordelingscriteria en suggesties voor de besluitvorming. Bij de m.e.r.-procedure voor het bestemmingsplan heeft de gemeente Sint-Anthonis de organisaties en overheden geraadpleegd zoals genoemd in paragraaf 1.4. Raadpleging heeft plaatsgevonden bij brief van 21 oktober 2015.
- In het op te stellen MER wordt aangegeven of en hoe de ingebrachte zienswijzen over de reikwijdte en het detailniveau zijn verwerkt in het milieuonderzoek.
- Nadat het milieuonderzoek in het kader van het MER is afgerond, wordt in het MER en bestemmingsplan beschreven hoe de resultaten daarvan meegenomen zijn bij het formuleren van het beleid, het opstellen van de planregels en het maken van de verbeelding voor het bestemmingsplan.
- Het MER wordt samen met het ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd. Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld zienswijzen over het MER en het ontwerp bestemmingsplan naar voren te brengen. De Commissie voor de m.e.r. toetst tevens de kwaliteit van het MER. Ook beoordeelt de commissie of de essentiële informatie aanwezig is (en juist is) om het besluit te kunnen nemen.
- De wijze waarop rekening is gehouden met de ingebrachte zienswijzen en het advies van de Commissie m.e.r., wordt verantwoord in de plantoelichting van het bestemmingsplan. Ook wordt beschreven op welke wijze de milieugevolgen worden geëvalueerd. In het MER is hiertoe een eerste aanzet voor een evaluatieprogramma opgenomen.

1.5 CONSULTATIE

Door de gemeente, als bevoegd gezag voor de m.e.r.-procedure, is advies ingewonnen omtrent de reikwijdte en het detailniveau voor het MER. Bij het bepalen van de reikwijdte en detailniveau van dit MER raadpleegt het bevoegd gezag minstens de wettelijk voorgeschreven bestuursorganen (artikel 7.11b Wet milieubeheer). De volgende bestuursorganen en organisaties zijn geraadpleegd:

- Milieuvereniging Land van Cuijk;
- ZLTO Sint Anthonis;
- Waterschap Aa en Maas;
- Gasunie Transport Services B.V.;
- Provincie Noord – Brabant;
- Ministerie van Defensie
- Gemeente Venray
- Gemeente Boxmeer
- Gemeente Mill
- Gemeente Boekel;
- Gemeente Gemert-bakel;
- Rijksdienst voor cultureel erfgoed.

Milieuvereniging Land van Cuijk heeft gereageerd op de notitie over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. In bijlage 1 is gemotiveerd welke rol de consultatie heeft gespeeld in dit MER.

Op voorliggend MER kunnen wederom door een ieder zienswijzen worden ingediend.

1.6 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 bevat de visie van de gemeente Sint-Anthonis op het plangebied voor het bestemmingsplan. Hoofdstuk 3 beschrijft de huidige situatie en trendmatige ontwikkelingen in de veehouderij en hoofdstuk 4 beschrijft de beschikbare milieuruimte voor deze ontwikkelingen. De informatie in de hoofdstukken 2 tot en met 4 zijn kaderstellend voor de alternatieven die in hoofdstuk 5 zijn beschreven. Hoofdstuk 6 beschrijft de effecten van de alternatieven. Hoofdstuk 7 gaat in op de effecten van mestbewerking. Hoofdstuk 8 beschrijft de effecten van de verplaatsing van Dorpsstraat 15. Hoofdstuk 9 beschrijft de conclusies en aanbevelingen op basis van de effectbeschrijving.

In bijlage 1 is gemotiveerd welke rol de consultatie heeft gespeeld in dit MER. Het van toepassing zijnde beleid en wetgeving uitgeschreven in bijlage 2. Het schema van de te doorlopen m.e.r.-procedure is opgenomen in bijlage 3. In bijlage 4 is een kaart opgenomen welke een indicatie geeft van de benutting van de bouwblokken van veehouderijen. Voor ammoniak, geur en fijn stof zijn de effectkaarten opgenomen in bijlage 5. Bijlage 6 gaat nader in op het aspect gezondheid. In bijlage 7 is een verklarende woordenlijst opgenomen en de literatuurlijst is te vinden in bijlage 8. In het rapport is verwezen naar de bijlagen.

2

Visie en beleidskader

2.1 INLEIDING

Zoals beschreven in het vorige hoofdstuk staat de planologische regeling ten aanzien van de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderij in het op te stellen MER centraal.

In dit hoofdstuk staat de besluitvorming ten behoeve van de herziening van het bestemmingsplan buitengebied omschreven. Zo wordt er ingegaan op de structuurvisie en de mogelijkheden voor de veehouderij uit de herziening van het bestemmingsplan buitengebied.

Er zijn verschillende beleidskaders en wetten relevant voor het voorliggende MER en de herziening van het bestemmingsplan buitengebied. Het overheidsbeleid en wetgeving zijn zowel kaderstellend als sturend. In hoeverre beleid kaderstellend of sturend is hangt mede af van het niveau waarop het beleid ontwikkeld wordt. In bijlage 2 wordt relevant(e) beleid en regelgeving behandeld aan de hand van Europees, landelijk en provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau. Ook in de toelichting van de herziening van het bestemmingsplan buitengebied is een overzicht opgenomen van het relevante beleidskader.

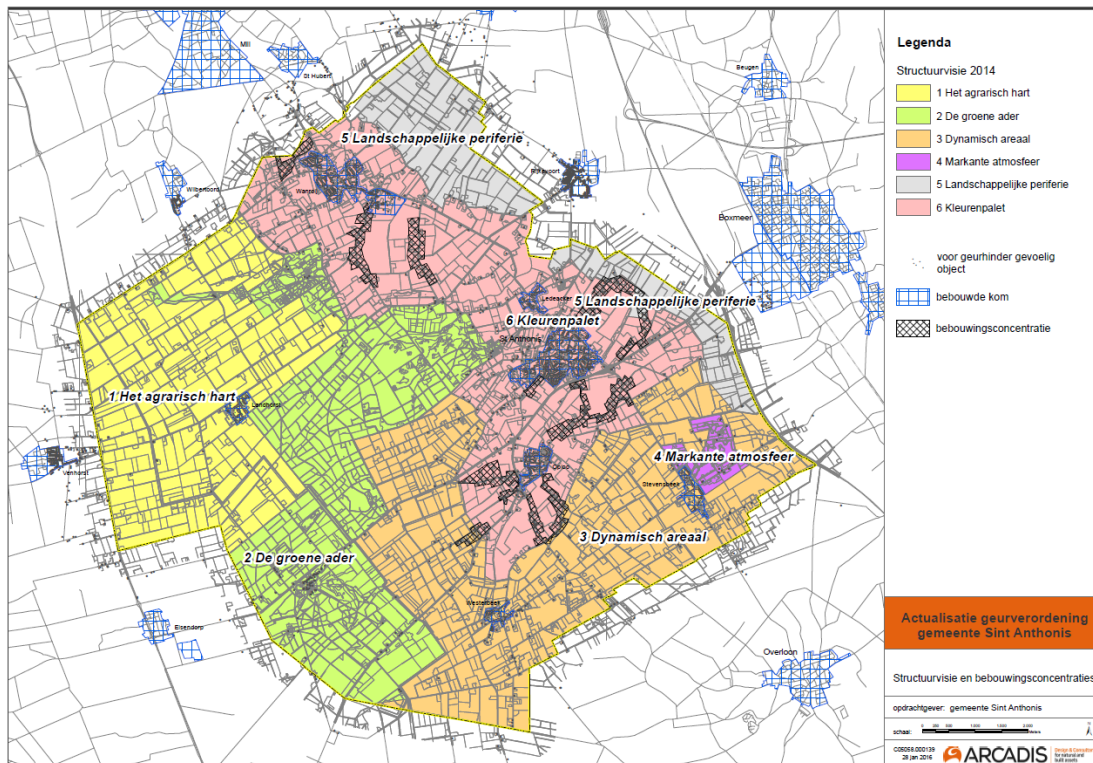
In dit hoofdstuk is ook ingegaan op de belangrijke beleidskaders die van belang zijn voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen:

- Het provinciaal ruimtelijk beleidskader (Structuurvisie Ruimtelijke ordening en de Verordening Ruimte).
- De Wet geurhinder en veehouderij, de gemeentelijke normstelling en het gemeentelijk ruimtelijk beleid.
- De Natuurbeschermingswet 1998 en Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).
- Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de Wet Ammoniak en Veehouderij (WAV).
- De Flora- en Faunawet.

2.2 STRUCTUURVISIE BUITENGEBIED SINT ANTHONIS

In de Structuurvisie Buitengebied Sint Anthonis (vastgesteld in 2014) heeft de gemeente haar beleids- en toetsingskader vastgelegd voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied. De structuurvisie voor het buitengebied is een strategisch beleidsdocument waarin de gemeente de hoofdlijnen voor het ruimtelijk beleid voor de komende jaren vastlegt. De beleidskaders geven de ruimte aan die het gemeentebestuur wil bieden aan ontwikkelingen die binnen het vigerende bestemmingsplan niet kunnen worden gerealiseerd. De structuurvisie is het afwegingskader voor gewenste ruimtelijke initiatieven die niet rechtstreeks passen binnen de regels van het bestemmingsplan. De hoofdbeleidskeuzen voor de beleidskeuzen zijn al eerder (2012) door de raad vastgesteld in "Sint Anthonis Verbindt".

In de Structuurvisie is opgenomen dat de centrale ambitie voor het buitengebied is om ruimte te geven aan ontwikkelingen binnen de verschillende sectoren in het buitengebied. Werken, wonen en recreëren moeten elkaar verbinden, versterken met oog voor onze eigenheid en het karakteristiek landschap. Het beleid is voor zes verschillende deelgebieden (per functie) uitgewerkt. Die gebieden zijn in onderstaande kaart weergegeven

Figuur 2 Gebiedsindeling Structuurvisie buitengebied 2014.

Deelgebied

1 Agrarisch Hart

kenmerkend en ambities (Structuurvisie)

Dit deelgebied is hét primaire agrarisch gebied van de gemeente Sint Anthonis. In dit gebied stimuleren we primair, agrarisch ondernemerschap. Bestaande en nieuwe agrarische bedrijven krijgen hier van ons de ruimte om te ontwikkelen. Het is dé proeftuin voor innovatieve, duurzame, agrarische concepten. De strategie is daarbij gericht op duurzaamheid, volksgezondheid, transparantie, dierenwelzijn, diergezondheid. Niet alleen vanuit de wettelijke verplichtingen. We willen een stap verder gaan. Naar een nieuwe agrarische toekomst. Maar ook naar waarde toevoeging in de keten en aan de kwaliteiten van het gebied. In het Agrarisch Hart richten we ons de komende jaren op een duurzame en veilige agrarische productie van voedsel in een kwalitatief, hoogwaardig, grootschalig gebied. Daarbij is ook ruimte voor agrarisch ondersteunende activiteiten zoals mestverwerking en loonwerkers activiteiten.

Deelgebied

2 Groene Ader

karakteristiek en ambities (Structuurvisie)

De Groene Ader, is de bosstructuur die drager is van de toeristisch-recreatieve kwaliteiten van Sint Anthonis. Dit deelgebied bestaat uit de bos- en natuurgebieden Sint Anthonisbos, De Stichting en Landgoed Groote Slink-Bunthorst. Het gebied wordt gekenmerkt door het groene karakter (bos en heide), het landgoedkarakter en het recreatief gebruik (Sint Anthonisbos, Recreatiepark De Bergen en Recreatieve Poort De Heksenboom). In dit gebied speelt met name dynamiek vanuit de recreatie. Voor deze groene drager staat respecteren van rust in de bos en natuurgebieden centraal.

3 Dynamisch Areaal

Dit deelgebied wordt gekenmerkt door het "middenschalige" karakter van het landschap, met daarbinnen de kernen Stevensbeek en Westerbeek. Om de kernen Stevensbeek en Westerbeek zijn er akkerbouw- en veehouderij (melk- en intensieve) bedrijven aanwezig. In dit gebied is vooral agrarische dynamiek aan de orde, maar wel meer divers van aard dan in het Agrarisch Hart. In de linten komt juist veel niet agrarische dynamiek voor.

4 Markante Atmosfeer

Het Dynamisch Areaal is bij uitstek het gebied van de gezinsbedrijven, eventueel in combinatie met verbrede landbouw met kansen voor nieuwe plattelandsconcepten. Doorontwikkeling naar echte grootschalige bedrijven ligt hier minder voor de hand. Dit deelgebied is van origine een bos- en heidegebied waarin door zandwinning een waterplas ontstaan is. In dit gebied speelt vooral dynamiek vanuit de recreatie. De landbouw heeft hier weinig ontwikkelkansen, wat op termijn zal leiden tot functieverandering. In de Markante Atmosfeer is ruimte voor vernieuwende en onderscheidende vormen van intensieve dag en verblijfsrecreatie. Het gebied leent zich ook voor evenementen

5 Landelijke periferie

Dit gebied bestaat feitelijk uit twee deelgebieden die een vrij open karakteristiek hebben. Met een vrij rechte verkavelingsstructuur, halfopen linten en solitaire bebouwing. In het noordelijke deel, gelegen ten oosten van Wanroij, zijn meer grootschalige bedrijven met moderne stallen te vinden, zoals melkveehouderijen, akkerbouw en intensieve veehouderij. Er zijn weinig burgerwoningen aanwezig. In dit gebied is vooral agrarische dynamiek

Deelgebied

karakteristiek en ambities (Structuurvisie)

aan de orde. Het zuidelijk deel, gelegen langs de gemeentegrens tussen Sint Anthonis en Boxmeer, heeft een veel gemengdere functiekarakteristiek. Het accent hier op verbrede landbouw en allerlei vormen van verbreding en nevenactiviteiten.

6 Kleurenpalet

Dit deelgebied is het oude agrarische landschap de kernen Wanroij, Ledeacker, Sint Anthonis en Oploo. Het gebied wordt gekenmerkt door het kleinschalige karakter en de diverse clusters van agrarische bedrijven/veehouderijen. Deze agrarische bedrijven/veehouderijen liggen aan de oorspronkelijke verbindingswegen tussen de kernen op hoger gelegen gronden. Andere gebiedskenmerken zijn de oude akker complexen, oude provinciale wegen door de dorpen, relatief veel burgerwoningen en recreatief-agrarische gebruik (paarden). De dynamiek in dit deelgebied komt in belangrijke mate uit andere functies (dan de agrarische) die in steeds sterkere mate de functionele karakteristiek van dit gebied gaan bepalen.

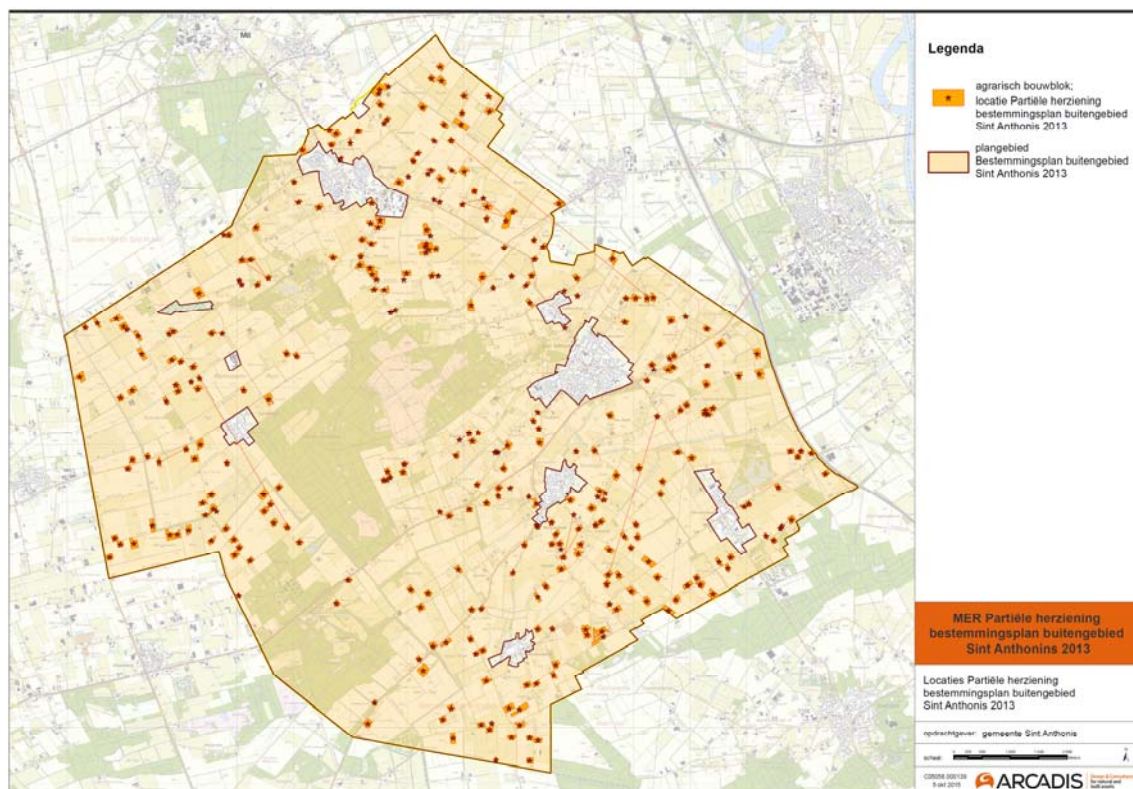
2.3 INHOUD VAN DE HERZIENING BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED 2013

De Raad van State heeft in haar uitspraak aangegeven dat alle bestemmingsvlakken met de volgende algemene bestemmingen vernietigd zijn:

- Agrarisch – Intensieve veehouderij (A-IV), m.u.v. locaties waarvoor de gebiedsaanduiding “reconstructiewetzone- extensiveringsgebied” geldt;
- Agrarisch – Grondgebonden, grondgebonden melkrundveehouderij (A-GG met functieaanduiding “specifieke vorm van agrarisch – 6”);
- Agrarisch – Grondgebonden, overige grondgebonden veehouderij (A-GG met functieaanduiding “grondgebonden veehouderij”);
- Agrarisch – Niet grondgebonden melkrundveehouderij (A-NG met functieaanduiding “specifieke vorm van agrarisch – 7”).

Dit betekent dat alle locaties met de bestemming Agrarisch – Grondgebonden met aanduiding “paardenhouderij”, Agrarisch – Grondgebonden en **sec** een intensieve neventak (A-GG met functieaanduiding “intensieve veehouderij”) niet zijn vernietigd en gewoon onherroepelijk in werking zijn. Deze locaties zijn echter wel onderdeel van de herziening bestemmingsplan buitengebied 2013. De gewijzigde provinciale kaders (Verordening Ruimte 2014 (Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV)) t.a.v. de intensieve veehouderij en de melkveehouderij die worden opgenomen in de herziening gaan namelijk ook gelden voor de niet vernietigde bestemmingen.

De agrarische bouwblokken welke zijn vernietigd door de Raad van State staan weergegeven in Figuur 3.

Figuur 3: Agrarische bouwblokken welke zijn vernietigd door de Raad van State.

De planologische mogelijkheden van de agrarische bestemmingen die worden geregeld middels de herziening bestemmingsplan buitengebied 2013 staan weergegeven in Tabel 1.

Inmiddels zijn de bestemmingen “agrarisch – Grondgebonden, grondgebonden melkrundveehouderij” en “agrarisch – Niet grondgebonden melkrundveehouderij” vervallen. Alle melkrundveehouderijen, dus zowel de grondgebonden als niet-grondgebonden melkrundveehouderijen, zijn ondergebracht binnen de nieuwe bestemming “agrarisch – melkrundveehouderij”.

Bestemming	Soort bedrijfstak	Ontwikkelingsmogelijkheden in herziening bestemmingsplan buitengebied 2013*
Agrarisch – Grondgebonden met aanduiding “intensieve veehouderij”.	(Vollegronds)teeltbedrijf en intensieve veehouderij.	- Alleen mogelijkheden voor houden intensieve veehouderij-dieren (iv) binnen aparte functieaanduiding op het bouwvlak; - Indien gelegen binnen Zone “Beperkingen veehouderij” geen mogelijkheden voor uitbreiding iv binnen aanduiding iv; - Geen mogelijkheden voor houden van andere veehouderijdieren; - Geen mogelijkheden voor houden van pelsdieren binnen aanduiding iv; - Geen mogelijkheden voor uitbreiding van iv-aanduiding binnen bouwvlak; - Geen mogelijkheden voor omschakeling naar andere vormen van veehouderij (ook niet binnen aanduiding iv); - Geen mogelijkheden voor bouwvlakvergroting; - Geen mogelijkheden voor nieuwvestiging.
Agrarisch – Melkrundveehouderij.	Melkrundveehouderij.	- Mogelijkheden voor houden van melkrundvee binnen het gehele bouwvlak; - Indien gelegen binnen Zone “Beperkingen veehouderij” alleen mogelijkheden voor houden van grondgebonden melkrundvee indien wordt voldaan aan artikel 25.1 VR2014; - Geen mogelijkheden voor houden van andere veehouderijdieren; - Geen mogelijkheden voor omschakeling naar andere vormen van veehouderij; - Geen mogelijkheden voor bouwvlakvergroting; - Geen mogelijkheden voor nieuwvestiging.
Agrarisch – Melkrundveehouderij met aanduiding “intensieve veehouderij”.	Melkrundveehouderij met intensieve veehouderij.	- Mogelijkheden voor houden van melkrundvee binnen het gehele bouwvlak; - Indien gelegen binnen Zone

Bestemming	Soort bedrijfstak	Ontwikkelingsmogelijkheden in herziening bestemmingsplan buitengebied 2013*
		“Beperkingen veehouderij” alleen mogelijkheden voor houden van grondgebonden melkrundvee indien wordt voldaan aan artikel 25.1 VR2014; - Mogelijkheden voor houden iv-dieren binnen aparte functie-aanduiding op het bouwvlak; - Indien gelegen binnen Zone “Beperkingen veehouderij” geen mogelijkheden voor uitbreiding iv binnen aanduiding iv; - Geen mogelijkheden voor houden van pelsdieren binnen aanduiding iv; - Geen mogelijkheden voor uitbreiding van iv-aanduiding binnen bouwvlak; - Geen mogelijkheden voor houden van andere veehouderijdieren dan melkrundvee en iv; - Geen mogelijkheden voor omschakeling naar andere vormen van veehouderij; - Geen mogelijkheden voor bouwvlakvergroting - Geen mogelijkheden voor nieuwvestiging.
Agrarisch – Grondgebonden met aanduiding “overig grondgebonden veehouderij”.	(Vollegronds)teeltbedrijf en grondgebonden veehouderij.	- Alleen mogelijkheden voor houden van overig grondgebonden vee binnen het gehele bouwvlak; - Indien gelegen binnen Zone “Beperkingen veehouderij” alleen mogelijkheden voor houden van grondgebonden veehouderij indien wordt voldaan aan artikel 25.1 VR2014; - Geen mogelijkheden voor houden van andere veehouderijdieren (dus ook geen melkrundvee); - Geen mogelijkheden voor omschakeling naar andere vormen van veehouderij; - Geen mogelijkheden voor bouwvlakvergroting; - Geen mogelijkheden voor

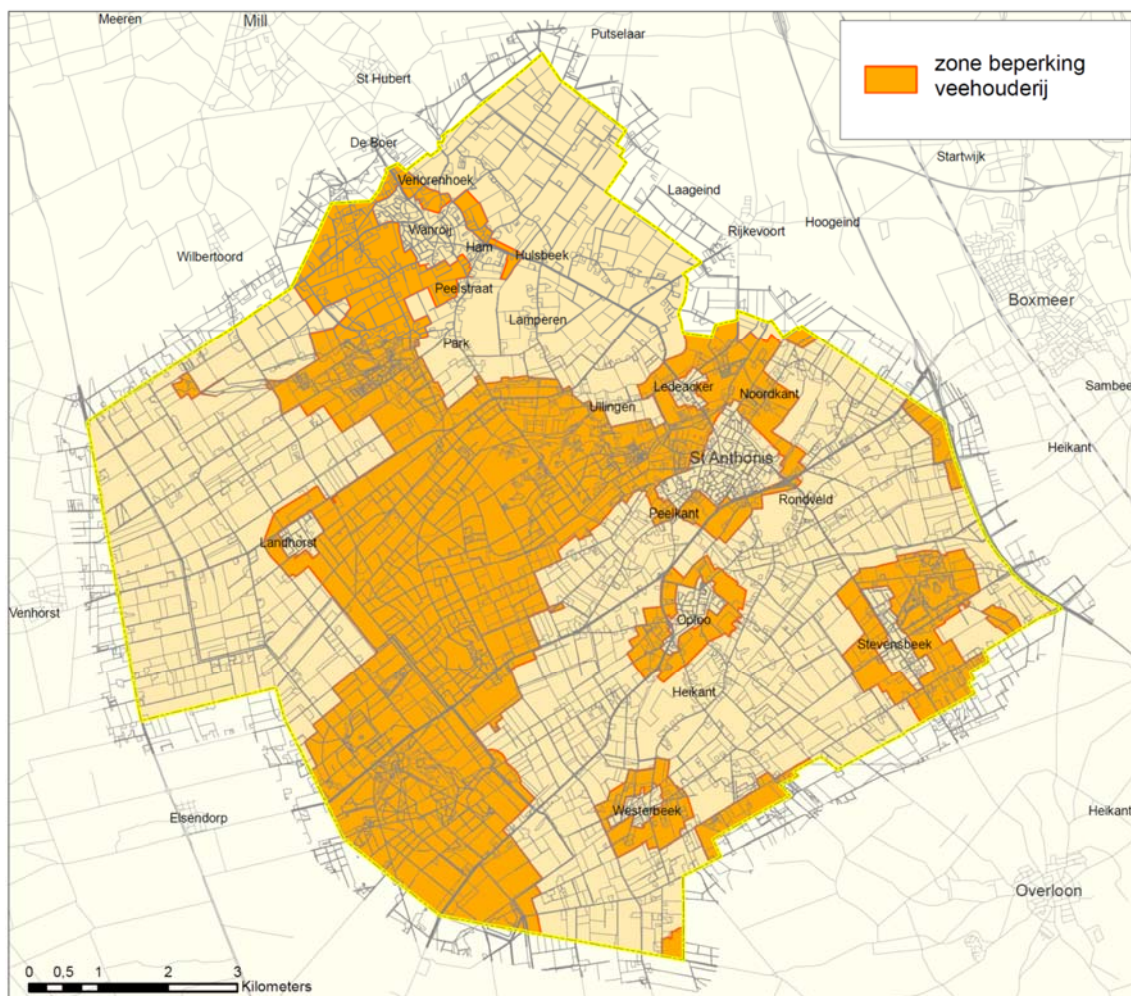
Bestemming	Soort bedrijfstak	Ontwikkelingsmogelijkheden in herziening bestemmingsplan buitengebied 2013*
		nieuwvestiging.
Agrarisch – Grondgebonden met aanduiding “paardenhouderij”.	(Vollegronds)teeltbedrijf en productiegerichte paardenhouderij.	- Alleen mogelijkheden voor houden van paarden binnen het gehele bouwvlak; - Indien gelegen binnen Zone “Beperkingen veehouderij” alleen mogelijkheden voor houden van grondgebonden veehouderij indien wordt voldaan aan artikel 25.1 VR2014; - Geen mogelijkheden voor houden van andere veehouderijdieren; - Geen mogelijkheden voor omschakeling naar andere vormen van veehouderij; - Geen mogelijkheden voor bouwvlakvergroting; - Geen mogelijkheden voor nieuwvestiging.
Agrarisch – Intensieve veehouderij.	Rundveemesterij, varkenshouderij, vleeskalverenhouderij, pluimveehouderij.	- Mogelijkheden voor houden van intensieve veehouderij binnen het gehele bouwvlak; - Geen mogelijkheden voor houden van pelsdieren of geiten- en schapenhouderij; - Geen mogelijkheden voor uitbreiding van bouwvlak; - Geen mogelijkheden voor omschakeling naar andere veehouderij (uiteraard met uitzondering van hiernaast genoemde intensieve veehouderijtakken, deze zijn rechtstreeks mogelijk); - Indien gelegen binnen Zone “Beperkingen veehouderij” geen mogelijkheden voor uitbreiding iv binnen bouwvlak.
Agrarisch – Intensieve veehouderij met aanduiding “geiten- en/of schapenhouderij”.	Rundveemesterij, varkenshouderij, vleeskalverenhouderij, pluimveehouderij, geiten- of schapenhouderij.	- Mogelijkheden voor houden van intensieve veehouderij binnen het gehele bouwvlak; - Geen mogelijkheden voor houden van pelsdieren; - Tevens mogelijkheden voor houden van geiten- of schapenhouderij;

Bestemming	Soort bedrijfstak	Ontwikkelingsmogelijkheden in herziening bestemmingsplan buitengebied 2013*
		- Geen mogelijkheden voor uitbreiding van bouwvlak; - Geen mogelijkheden voor omschakeling naar andere veehouderij (uiteraard met uitzondering van hiernaast genoemde intensieve veehouderijtakken, deze zijn rechtstreeks mogelijk); - Indien gelegen binnen Zone "Beperkingen veehouderij" geen mogelijkheden voor uitbreiding iv binnen bouwvlak.
Agrarisch – Intensieve veehouderij met aanduiding "pelsdierhouderij".	Rundveemesterij, varkenshouderij, vleeskalverenhouderij, pluimveehouderij, pelsdierhouderij.	- Mogelijkheden voor houden van intensieve veehouderij binnen het gehele bouwvlak; - Tevens mogelijkheden voor houden pelsdieren binnen gehele bouwvlak; - Geen mogelijkheden voor uitbreiding van bouwvlak; - Geen mogelijkheden voor omschakeling naar andere veehouderij (uiteraard met uitzondering van hiernaast genoemde intensieve veehouderijtakken, die zijn rechtstreeks mogelijk); - Indien gelegen binnen Zone "Beperkingen veehouderij" geen mogelijkheden voor uitbreiding iv.

Tabel 1: Planologische mogelijkheden herziening bestemmingsplan buitengebied 2013.

* Voor alle bouwvlakken geldt dat ter plaatse van de aanduidingen "tuin" en "erfverharding" geen bedrijfsbebouwing is toegestaan.

De zone "Beperkingen veehouderij" is weergegeven in Figuur 4.

Figuur 4: Zone “Beperkingen veehouderij” in de gemeente Sint Anthonis.

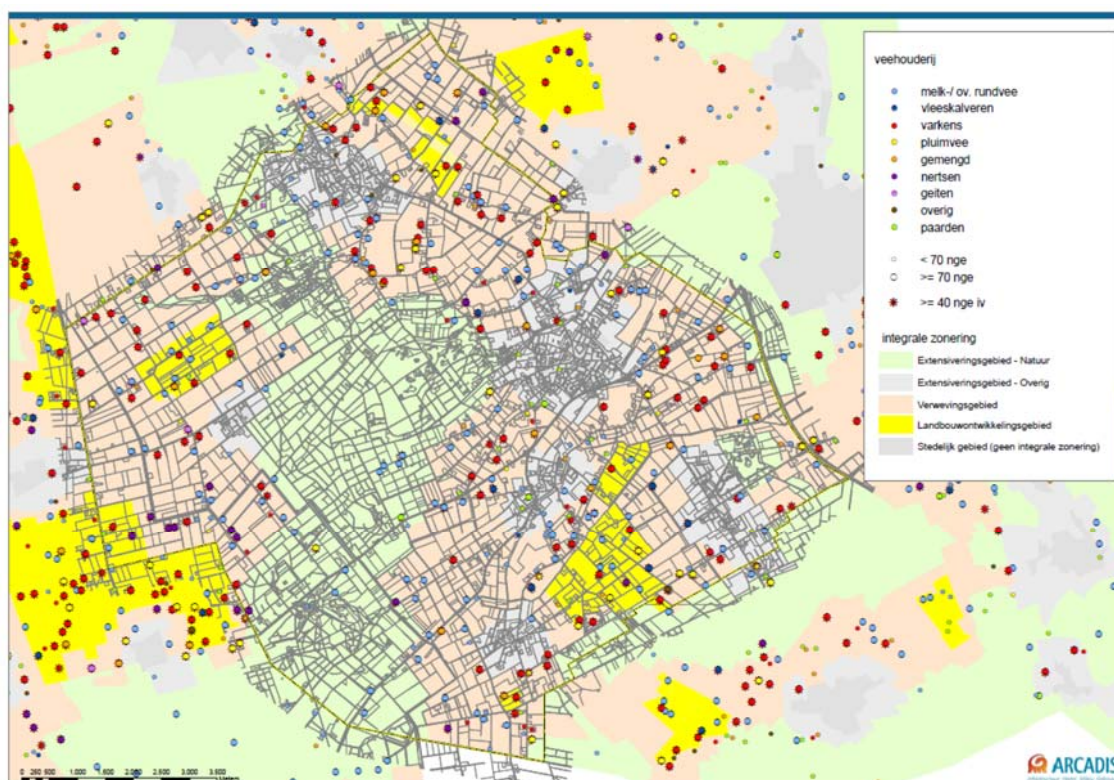
2.4 PROVINCIALE KADERS: STRUCTUURVISIE EN VERORDENING RUIMTE

Van Reconstructieplan naar Verordening Ruimte 2014

In april 2005 hebben Provinciale Staten zeven reconstructieplannen vastgesteld, waaronder het gebied waartoe de gemeente Sint Anthonis behoort. De reconstructieplannen hebben hun basis in de Reconstructiewet concentratiegebieden. De reconstructiegebieden zijn in de Reconstructieplannen gebied dekkend verdeeld in extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's).

Het beleid voor de intensieve veehouderij zoals dat in de reconstructieplannen is vastgesteld is later in de provinciale Verordening Ruimte deels overgenomen. Maar het is op een aantal onderdelen aangescherpt, mede naar aanleiding van de behandeling van het Burgerinitiatief over de negatieve gevolgen en schaalvergroting in de intensieve veehouderij. Het betreft de volgende aanscherpingen.

- Binnen extensiveringsgebieden is geen nieuwvestiging, uitbreiding (van bouwblokken), hervestiging of omschakeling van intensieve veehouderijen mogelijk. Uitbreiding van bebouwing ten behoeve van intensieve veehouderij binnen het bestaande bouwblok is sinds 1 oktober 2010 niet meer mogelijk.
- Binnen verwevingsgebieden en LOG's is hervestiging of uitbreiding onder voorwaarden mogelijk. Bouwblokken mogen, enkele uitzonderingen daargelaten, niet groter worden dan 1,5 hectare. Nieuwvestiging is niet (meer) mogelijk, omschakeling (onder) voorwaarden nog wel

Figuur 5: Integrale zonering intensieve veehouderij en veehouderijen (deze zonering in provinciaal beleid inmiddels aangepast).

Met de herziening van de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en de Verordening Ruimte in 2014, is het onderscheid tussen verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden komen te vervallen. Landbouwontwikkelingsgebieden hebben vanuit de provinciale optiek geen functie meer.

Daarnaast is het provinciale beleid gebaseerd op het uitgangspunt dat ontwikkelruimte verdiend moet worden met stappen in verduurzaming. Dit uitgangspunt geldt voor alle veehouderijen, dus niet alleen op de intensieve veehouderijen. Om de gewenste transitie naar een zorgvuldige veehouderij te ondersteunen, worden voorwaarden gesteld aan ontwikkelingen van veehouderijen. De criteria voor de stappen in verduurzaming zijn ingevuld met een maatlat, de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (hierna: BZV). Door ontwikkelruimte op bedrijfsniveau te koppelen aan een score, gegroepeerd rond de thema's volksgezondheid, dierenwelzijn en – gezondheid, natuur en milieu, wil de provincie bereiken dat iedere ontwikkeling van een veehouderij gepaard gaat met een meer duurzame bedrijfsvoering.

Er is daarbij besloten dat er alleen nog ontwikkelruimte wordt geboden aan veehouderijen, als daarmee de ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij in gang wordt gezet. De basis voor die systematiek wordt gelegd door de huidige omvang van alle veehouderijen vast te leggen, zowel qua omvang van het bouwperceel als omvang van de oppervlakte van gebouwen.

Voor veehouderijen is het volgende systeem uitgewerkt:

Hoofdregel: de bebouwing wordt op de muur begrensd, er wordt geen uitbreiding toegelaten van bestaande bouwblokken en er is geen omschakeling of VAB-vestiging van veehouderijen mogelijk. Dit betekent dat iedere ontwikkeling van veehouderijen –ook binnen toegekende bouwblokken– wordt stil gelegd.

Uitzondering: aan alle veehouderijen buiten het gebied Beperking veehouderij kan ontwikkelingsruimte geboden worden (uitbreiding bebouwing binnen het vigerende bouwblok, uitbreiding bouwblokken tot maximaal 1,5 hectare en omschakeling naar een veehouderij tot ten hoogste 1,5 hectare) mits dit bijdraagt aan de ontwikkeling van een zorgvuldige veehouderij. Hieraan zijn diverse voorwaarden verbonden, zoals een zorgvuldige dialoog en normen voor geur en fijn stof op gebiedsniveau.

Er zijn in de Verordening Ruimte 2014 uitzonderingsbepalingen op de maximale bouwblok omvang van 1,5 ha verwerkt opgenomen: voor knelgevallen en grondgebondenheid. De integrale zonering voor de intensieve veehouderij is vervallen. De functie van extensiveringsgebied blijft wel behouden. Daarvoor is een aparte aanduiding opgenomen: Beperkingen veehouderij. Grondgebonden veehouderijen die gelegen zijn in de zone “Beperkingen veehouderij” (= de voormalige extensiveringsgebieden) kunnen wel uitbreiden tot een bouwblok van maximaal 1,5 hectare.

Sinds 2005 stuurde de provincie op extensivering van de intensieve veehouderij in de gebieden rond kernen en natuurgebieden en gaf de provincie ruimte voor ontwikkeling in de overige delen in het buitengebied, aanvankelijk nog het meest in de landbouwontwikkelingsgebieden. Sinds 2010 is het provinciaal beleid aangepast en aangescherpt. In het provinciaal ruimtelijk beleid hebben de landbouwontwikkelingsgebieden geen bijzondere functie meer ten opzichte van de verwevingsgebieden. In de extensiveringsgebieden sluit de provincie de bouw van extra stallen voor intensieve veehouderijen nog steeds uit en zijn de mogelijkheden voor grondgebonden veehouderijen gelimiteerd.

In de provinciale Verordening Ruimte 2014 staan regels waarmee een gemeente rekening moet houden bij het ontwikkelen van bestemmingsplannen. In artikel 7.3 zijn normen voor geur en fijn stof op gebiedsniveau opgenomen. Deze normen geven invulling aan de grenzen die vanuit gebiedsniveau aan individuele ontwikkelruimte gesteld worden. Zo is in artikel 7.3. lid 1 van de Verordening Ruimte 2014 is het volgende opgenomen ten aanzien van de geurbelasting door veehouderijen:

Een bestemmingsplan gelegen in gemengd landelijk gebied kan voorzien in een uitbreiding van, een vestiging van of een omschakeling naar een veehouderij, mits is aangetoond dat de kans op cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting) op geurgevoelige objecten, in de bebouwde kom niet hoger is dan 12 % en in het buitengebied niet hoger is dan 20 %, tenzij er -indien blijkt dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemde percentages- maatregelen worden getroffen door de veehouderij die tot een daling leiden van de achtergrondbelasting, welke ten minste de eigen bijdrage aan de overschrijding van de achtergrondbelasting compenseert;

De geurnormen zijn opgenomen om ervoor te zorgen dat er op gebiedsniveau, geen nieuwe overbelastingen voor geurhinder ontstaan en om bij te dragen aan een afname van de belasting waar deze cumulatief te hoog is. Door voor het aspect geurhinder onder voorwaarde van een proportionele bijdrage aan de afname van geurhinder ontwikkelingen toe te staan neemt de overbelasting af. Maatregelen op het gebied van geurhinder hebben over het algemeen ook een verlagend effect op emissie van fijn stof.

Ook de regels die zijn opgenomen voor fijn stof beogen om op gebiedsniveau verdere overschrijdingen van de wettelijke norm tegen te gaan. Een belangrijke doelstelling van de provincie is om volksgezondheidsaspecten te betrekken bij het bieden van ontwikkelruimte aan veehouderijen. Volgens de provincie biedt de landelijke normstelling voor fijn stof (nog) onvoldoende sturing om op gebiedsniveau een overbelaste situatie te voorkomen.

Ook de regels die zijn opgenomen voor fijn stof beogen om op gebiedsniveau verdere overschrijdingen van de wettelijke norm tegen te gaan. Het wordt steeds duidelijker dat stof uit de veehouderij ook drager kan zijn van ziektekiemen en drager is van zogenaamde endotoxinen welke zich via de lucht verspreiden. Een belangrijke doelstelling van de provincie bij de Transitie naar zorgvuldige veehouderij is om volksgezondheidsaspecten in zijn volle omvang te betrekken bij het bieden van ontwikkelruimte aan veehouderijen. Gebleken is dat de landelijke regels voor fijn stof (nog) onvoldoende sturing geeft om op gebiedsniveau een overbelaste situatie te voorkomen. De provincie heeft daarom een jaargemiddelde waarde van 31,2 microgram opgenomen in de Verordening Ruimte 2014. Deze waarde komt volgens het RIVM overeen met de wettelijke norm van 35 keer overschrijding van de etmaalnorm van 50 microgram.

Via de Verordening Ruimte 2014 stelt de provincie dus grenzen aan de achtergrondbelasting bij het beoordelen van de aanvaardbaarheid van een ruimtelijke ontwikkeling van een veehouderij. Die normen zijn dus niet bedoeld voor het beoordelen van de aanvaardbaarheid van bijvoorbeeld woningbouw of functieveranderingen nabij veehouderijen (dit kan de gemeente echter wel zelf regelen). Wel is er indirect een relatie, omdat de realisatie van woningen of andere gevoelige functies nabij veehouderijen kan leiden tot een beperking van de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende veehouderijen (toets wel of geen aantasting bestaande rechten). Daarnaast kunnen de in de Verordening Ruimte 2014 opgenomen grenswaarden door de gemeenteraad als voorbeeld of richtwaarde gebruikt worden, in het kader van een toets op een goed woon- en leefklimaat.

Sinds 2014 stuurt de provincie Noord-Brabant via de ruimtelijke ordening op de cumulatieve geurbelasting en concentratie van fijn stof bij uitbreiding van intensieve veehouderijen. Gemeenten zijn verplicht die provinciale toets toe te passen bij nieuwe ruimtelijke procedures.

2.5 AANPAK URGENTIEGEBIEDEN

De partners in het Brabant Beraad hebben in januari 2014 afspraken gemaakt die er toe moeten leiden dat er in 2020 geen overbelaste situaties meer zijn in relatie tot de veehouderij. Hierbij is afgesproken dat gemeenten de gebieden aanwijzen waar actie nodig is om overbelasting op te lossen. Dit zijn de zogeheten urgentiegebieden.

Urgentiegebieden worden gevormd door één of meer overbelaste situaties in relatie tot de veehouderij zoals onder meer door een te hoge belasting met geur en/of fijn stof. De beleving van omwonenden met betrekking tot het leefklimaat en de gezondheidsrisico's speelt ook een belangrijke rol bij het bepalen van de urgentiegebieden. Afgesproken is dat burgers en boeren met elkaar het gesprek aan gaan om te bespreken wat de overlast is en hoe deze aangepakt kan worden.

Op provinciale kaarten die in opdracht van de provincie zijn gemaakt, zijn delen van het grondgebied van Sint Anthonis opgenomen als "potentieel urgentiegebied". De gemeenten bepalen zelf of en zo ja welke gebieden worden aangewezen als urgentiegebied en de inhoud van eventuele verbeterplannen voor deze gebieden.

Een speciaal samengesteld urgentieteam heeft tot taak de knelpunten en oplossingsmogelijkheden uit te werken. Het urgentieteam werkt onafhankelijk vanuit netwerk De Peelhorst en bestaat uit vertegenwoordigers van de Brabantse Milieu Federatie, ZLTO, GGD, gemeenten en de provincie. Met de resultaten uit die gesprekken maakt het urgentieteam een inventarisatie van alle knelpunten op de verschillende locaties. Op basis hiervan worden urgentiegebieden benoemd waarna het urgentieteam met een voorstel komt hoe boeren, burgers en gemeente samen kunnen komen tot verbeteringen.

Ter ondersteuning van de aanpak van de urgentiegebieden is een instrumentenkoffer ontwikkeld om burgers, boeren, gemeenten en andere betrokkenen te helpen die dialoog te voeren. De instrumentenkoffer bestaat uit een aantal sociale, juridische en economische instrumenten. Er worden ook praktische maatregelen gegeven om de overlast terug te dringen (<http://www.netwerkdepeelhorst.nl/nieuws/tweede-versie-instrumentenkoffer-gereed-616#sthash.DNAe8UbH.dpuf>).

Bij de juridische instrumenten zijn de sturing op basis van de Wet geurhinder en veehouderij (individuele normen via het milieuspoor) en sturing via normen met betrekking tot de achtergrondbelasting (ruimtelijke ordening) prominent beschreven.

In het Brabant Beraad, een overleg van provincie, gemeenten en een groot aantal maatschappelijke organisaties, zijn afspraken gemaakt over de aanpak van overbelaste situaties in relatie tot de veehouderij. Het aanpassen van geurnormen is een belangrijk instrument om toename van overlast te voorkomen en om de overbelasting op termijn te verminderen.

2.6 NORMSTELLING WET GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ

Bij het verlenen van vergunningen voor veehouderijen en in de ruimtelijke ordening moet rekening worden gehouden met geuroverlast van veehouderijen. De op 1 januari 2007 in werking getreden Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt hiervoor het beoordelingskader. Deze wet geeft aan hoe bij een aanvraag voor een milieuvergunning de geuremissies uit veehouderijstallen en de geurbelasting op geurgevoelige objecten moet worden meegenomen. Daarnaast heeft deze wet consequenties voor de wijze waarop in ruimtelijke plannen het aspect geurbelasting door veehouderijen een rol speelt.

Gemeenten kunnen op grond van de Wet geurhinder en veehouderij binnen een bepaalde bandbreedte variëren met de bescherming van geurgevoelige objecten. Als een gemeente geen gebruik maakt van deze bevoegdheid of besluit geen eigen, afwijkende waarde, vast te stellen, gelden de vaste wettelijke waarden.

De Wgv stelt eisen aan de maximale geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken op een gevoelig object zoals een woning. De geuremissie en -belasting worden uitgedrukt in zogenaamde Odour Units (OU's). De in de wet opgenomen "standaard waarden" voor de maximale geurbelasting zijn maximaal 8 OU/m³ voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en maximaal 2 OU/m³ voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom (dit bij 98% percentiel, oftewel 98% van de tijd). Voor bepaalde veehouderijbedrijven (geen intensieve veehouderij, zoals melkrunderveebedrijven) geldt een vaste afstand die in acht genomen dient te worden. Deze afstand bedraagt ten aanzien van geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom 100 meter en voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom 50 meter. Voor intensieve veehouderijen wordt de norm niet uitgedrukt in een afstandsnorm, maar in een geurcontour, die een grillige vorm kan hebben.

Een eventuele afwijkende gemeentelijke normering dient vastgelegd te worden in een verordening, een gebiedsvisie moet deze verordening onderbouwen. De gebiedsvisie moet aantonen dat een – van de wet afwijkende – gemeentelijke normstelling nodig is om de gewenste ruimtelijke visie te realiseren.

Bij het vaststellen van de norm, die dus de maximale belasting van een individuele bron bepaalt (de zogenaamde voorgrondbelasting), dient er rekening te worden gehouden met de geurhinder die meerdere bronnen samen (de cumulatieve belasting of de achtergrond-belasting) veroorzaken.

De Gemeente Sint Anthonis heeft gebruik gemaakt van haar bevoegdheid om eigen normen vast te stellen. In 2007 heeft de gemeenteraad een gemeentelijke geurverordening vastgesteld, waarin is afgeweken van de vaste wettelijke waarden voor de gebieden rond de kernen. Daarnaast zijn in de geurgebiedsvisie van Sint Anthonis (2007) en in een beleidsregel (2009) streefwaarden vastgesteld voor de geurhinder van alle veehouderijen samen, vergelijkbaar met de normen die sinds 2014 provinciaal zijn vastgelegd in de Verordening ruimte van de provincie Noord-Brabant.

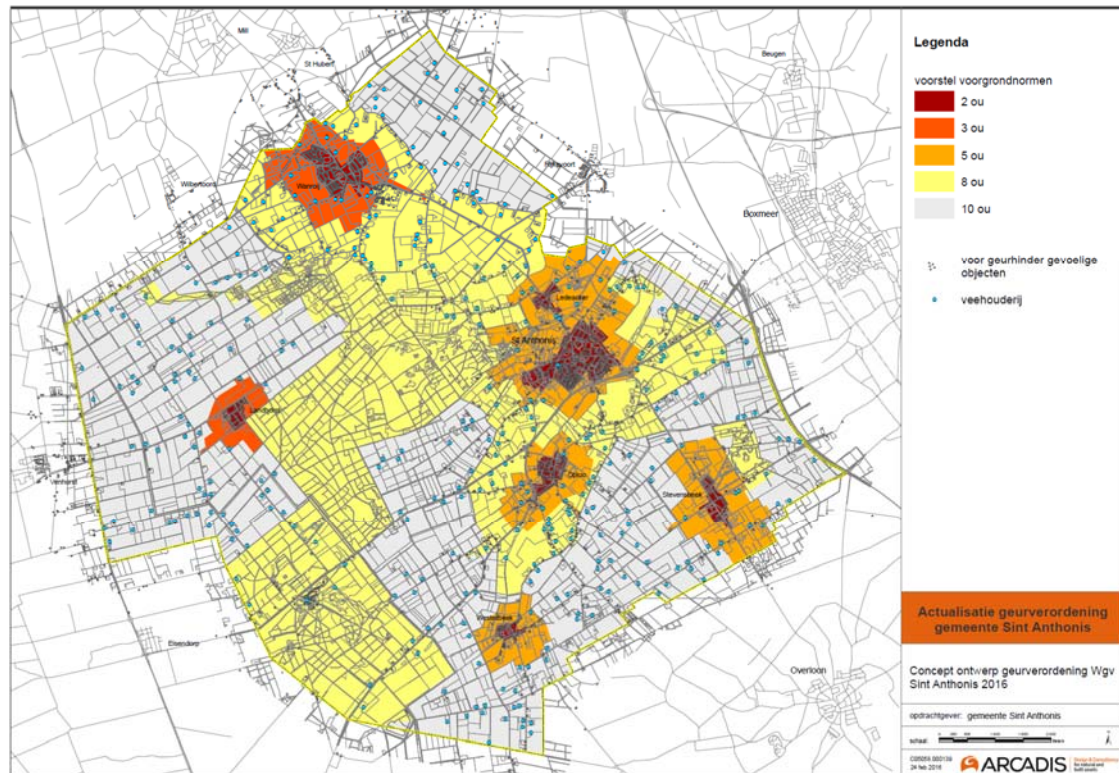
De raad heeft op 12 maart 2015 besloten aanvragen van veehouders voor een omgevingsvergunning milieu tijdelijk aan te houden zodat het gemeentelijk geurbeleid geëvalueerd en mogelijk aangepast kan worden. In januari 2016 heeft het college van B&W een concept besluit ter aanpassing van het gemeentelijk geurbeleid voorgelegd aan de raad om deze opiniërend te bespreken. Het voorstel gaat uit van lagere geurnormen (voor de vergunningverlening) voor delen van het buitengebied van Sint Anthonis, vooral daar waar andere functies dan intensieve vormen van landbouw, zoals wonen en recreatie, een belangrijke drager zijn van de huidige of gewenste ontwikkeling van het buitengebied. De basis daarvoor is de Structuurvisie Buitengebied 2014. De bescherming van de kernen en de kernrandzones zoals al opgenomen in de geurverordening uit 2007 wordt gecontinueerd en iets versterkt. In delen van het buitengebied waar in de Structuurvisie Buitengebied meer ruimte wordt geboden aan een ontwikkeling van de (intensieve) veehouderij en minder aan andere functies, zijn de voorgestelde normen minder streng: in het voorstel is aangesloten bij de normstelling die in de praktijk nu ook al geldt, gelet op de eisen die de provincie stelt bij de bouw van nieuwe stallen.

Het beleid ten aanzien van melkveebedrijven, zoals ook al opgenomen in de gemeentelijke geurverordening uit 2007, blijft gehandhaafd. Voor deze veehouderijen gelden vaste afstanden, die gekoppeld zijn aan de omvang van de bedrijven. Ook voor nertsbedrijven gelden vaste, gestaffelde afstanden. Deze afstanden zijn wel te staffelen op basis van grootte. Voor alle normen en afstanden geldt dat deze alleen bij ontwikkelingen van veehouderijen of nieuwe ruimtelijke functies aan de orde zijn als toetsingscriterium. Er is in de huidige wet- en regelgeving geen verplichting opgenomen voor bedrijven om aan de norm te gaan voldoen.

Als intensieve veehouderijen een geurbelasting hebben die hoger is dan de geurnorm, hoeven ze niet aan de norm te voldoen, uitgaand van de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit. Via de zogenaamde 50% regeling moet een uitbreiding van het aantal dieren wel gepaard gaan met een gedeeltelijke afname van de geurbelasting. Eerder opgebouwde rechten t.a.v. de maximale geurbelasting zijn in die regelgeving op deze wijze beschermd. Het collegevoorstel bevat een aanscherping. Die komt er op neer dat als bedrijven voor hun uitbreiding een groter bouwblok nodig hebben dan nu opgenomen in het bestemmingsplan buitengebied, aan die bedrijven wordt gevraagd na ontwikkeling wel te voldoen aan de maximaal aanvaardbare geurbelasting (de nieuwe geurnormen). Is er sprake van een ontwikkeling binnen het bouwblok, dan geldt de 50% regeling wel, mits de geurbelasting na ontwikkeling lager is dan de landelijke geurnormen. Vraagt een veehouder een uitbreiding aan, ook binnen het eerder begrensde bouwblok, waarna er na ontwikkeling nog steeds sprake zou zijn van een overschrijding van die landelijke norm, dan wordt er geen medewerking verleend aan de uitbreiding. Daarnaast dient voor elke uitbreiding duidelijk te zijn dat deze zich niet verzet tegen de eisen die de provincie stelt (eisen t.a.v. maximale geurbelasting: bij overschrijding van de provinciale geurnormen moeten intensieve veehouderijen bij de bouw van een nieuwe stallen de geurbelasting proportioneel verminderen).

De geurgebiedsvisie Sint Anthonis 2016 is in maart 2016 samen met ontwerp geurverordening 2016 en de bijbehorende beleidsregels (beoordeling geur van veehouderijen in ruimtelijke plannen) ter inzage gelegd t.b.v. inspraak. Vaststelling van de geactualiseerde geurverordening en de daarmee behorende beleidsregels door de gemeenteraad is voorzien in de raadsvergadering van juni 2016.

In onderstaand figuur zijn de geurnormen (voorggrondnormen) uit de ontwerp verordening 2016 weergegeven.

Figuur 6: Geurnormen (voorggrondbelasting), ontwerp geurverordening Wgv Sint Anthonis 2016 (februari 2016)

2.7 NATUURBESCHERMINGSWET 1998 EN PROGRAMMATISCHE AANPAK STIKSTOF (PAS)

In Nederland hebben veel natuurgebieden een beschermde status onder de Natuurbeschermingswet 1998 gekregen. Daarbij kunnen twee categorieën beschermingsgebieden worden onderscheiden:

- Natura 2000-gebieden.
- Beschermde Natuurmonumenten.

Natura 2000-gebieden

Bij de besluitvorming rond plannen en projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden is het beschermingskader van toepassing dat de Natuurbeschermingswet 1998 geeft aan deze gebieden. Artikel 19 van de Natuurbeschermingswet 1998 bevat de procedures die moeten worden gevolgd bij besluitvorming over deze plannen en projecten.

De vaststelling van het bestemmingsplan door de Gemeenteraad van Sint Anthonis vindt plaats volgens de plantoetsing artikel 19j Nbw: *een bestuursorgaan houdt bij het nemen van een besluit tot het vaststellen van*

een plan dat, gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, rekening met de gevolgen die het plan kan hebben voor het gebied. Daartoe maakt het bestuursorgaan alvorens het plan vast te stellen een Voortoets/Passende Beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling van dat gebied. Een besluit wordt alleen genomen indien het bestuursorgaan zich op grond van de Voortoets/Passende Beoordeling ervan heeft verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast.

Voor de plantoetsing art. 19j is dus een Voortoets/Passende Beoordeling nodig. In de Voortoets/Passende Beoordeling wordt gedetailleerd in kaart gebracht wat de effecten (kunnen) zijn van het bestemmingsplan op de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden en welke verzachtende (mitigerende) maatregelen eventueel genomen kunnen worden om deze natuurlijke kenmerken niet aan te tasten (ook wel significant negatieve gevolgen genoemd).

Zekerheid bestaat wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel is over de afwezigheid van schadelijke gevolgen. Als schadelijke gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, kan het plan worden vastgesteld c.q. de vergunning alsnog worden verleend aan de hand van de 'ADC- criteria'. De criteria geven aan dat bij mogelijke significante negatieve gevolgen alleen vergunning verleend kan worden wanneer aan alle volgende criteria wordt voldaan: A) het ontbreken van alternatieve oplossingen; D) dwingende redenen van groot openbaar belang; C) met het voorschrift verbonden aan de vergunning dat de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

In de Voortoets/Passende Beoordeling moet tevens rekening gehouden worden met cumulatieve effecten. De Natuurbeschermingswet 1998 vraagt, in navolging van de Habitatrichtlijn (art. 6 lid 3), bij de beoordeling van de significantie van negatieve gevolgen van een plan ook de gevolgen van andere plannen, projecten en activiteiten te betrekken. Hierbij moet worden getoetst of alle ingrepen tezamen tot significant negatieve gevolgen kunnen leiden.

Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS)

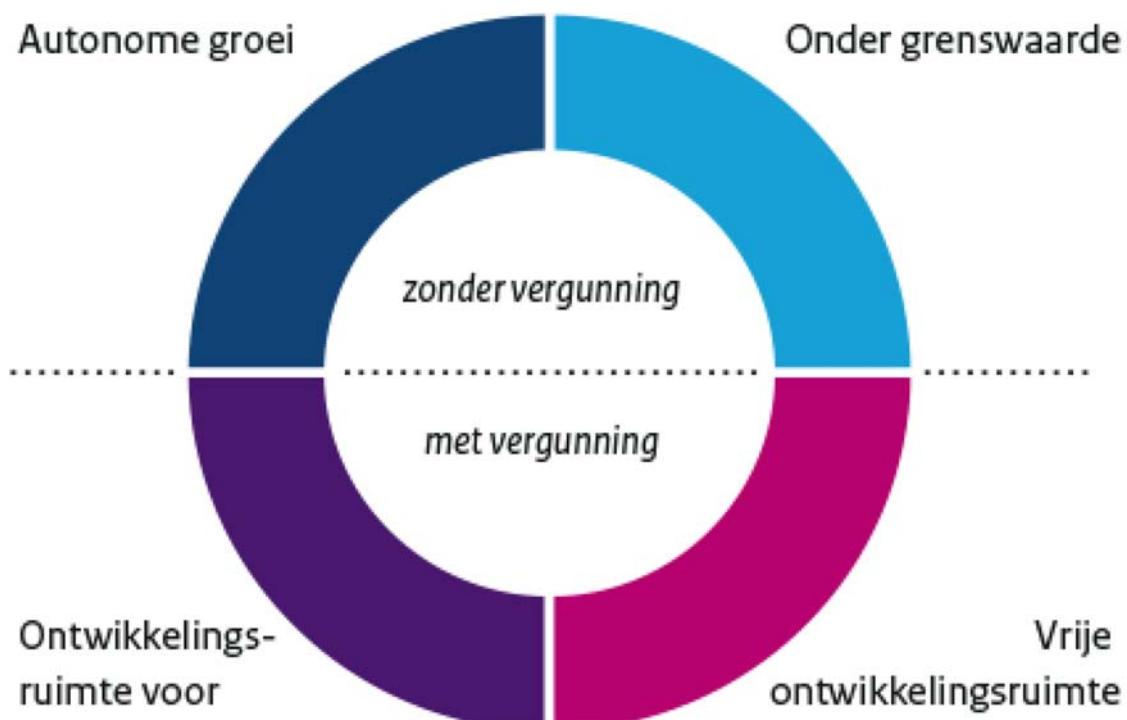
Al jaren lang vormt de hoge depositie van stikstof, afkomstig van landbouw, verkeer en industrie, een grote belemmering voor de besluitvorming rond projecten die stikstof emitteren. Het Rijk en de provincies hebben de Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS) ontwikkeld, om deze impasse te doorbreken. De PAS is op 1 juli 2015 in werking getreden.

Essentie van de PAS is dat extra geïnvesteerd wordt in emissiebeperkende maatregelen in de landbouw en in het herstel van habitattypen en leefgebieden binnen de Natura 2000-gebieden.

Een deel van de extradaling van de stikstofdepositie die hiermee wordt bereikt, kan opnieuw ingezet worden voor economische ontwikkeling (zogenaamde ontwikkelingsruimte), terwijl de herstelmaatregelen waarborgen dat de instandhoudingsdoelen voor de Natura 2000-gebieden worden gerealiseerd.

De ontwikkelingsruimte uit de PAS kan op drie manieren worden toegekend :

- Projecten die een depositie veroorzaken van minder dan 1 mol/ha/jaar (berekend met het programma AERIUS); deze projecten dienen zich aan te melden, ontwikkelingsruimte is in beginsel beschikbaar.
- Prioritaire projecten (segment 1), die in de Regeling PAS zijn genoemd. De ontwikkelingsruimte voor deze projecten is op voorhand gereserveerd; op basis hiervan kan GS een vergunning verlenen.
- Overige projecten dienen een vergunning aan te vragen in de vorm van een toestemmingsbesluit van GS.

Figuur 7: Verdeling van ontwikkelingsruimte onder de PAS.

In het kader van de PAS kan er alleen ontwikkelruimte worden toegekend aan projecten en niet aan bestemmingsplannen (met uitzondering van plannen voor prioritaire projecten en bestemmingsplannen die vallen onder de Crisis- en Herstelwet).

Depositieruimte wordt per PAS-gebied op hectareniveau vastgesteld en toegedeeld en wordt steeds voor een periode van zes jaar vastgesteld. De depositieruimte is de ruimte die beschikbaar is voor economische ontwikkelingen. Een deel van de ruimte is beschikbaar voor ontwikkeling van veehouderij. In de PAS wordt uitgegaan van een drempelwaarde. Effecten onder de drempelwaarde worden als niet significant beschouwd of worden meegenomen in de ontwikkelruimte die de PAS moet bieden. Zolang er ontwikkelruimte beschikbaar is bedraagt de drempelwaarde 1 mol/ha/jaar depositie. Veehouderijen die ontwikkelruimte nodig hebben die boven de drempelwaarde ligt, moeten daarvoor ontwikkelruimte aanvragen bij de provincie.

Verordening Stikstof en Natura 2000 Provincie Noord-Brabant

Op provinciaal niveau en specifiek voor de veehouderijen heeft de provincie Noord-Brabant een verordening Stikstof en Natura 2000 vastgesteld. De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen die qua emissiereductie verder gaan dan de vereisten uit Besluit Huisvesting (ook na de aanpassing daarvan t.b.v. de PAS). Nieuwe stallen worden vanaf juli 2010 getoetst aan de streefwaarden die in de bijlagen bij de verordening zijn genoemd en de toepassing van stallen/technieken met een ammoniakemissie per dier die ligt onder die streefwaarden. Deze eisen gelden voor nieuwe stallen, niet voor bestaande stallen. Uiterlijk op 1 januari 2028 (na drie beheerplanperioden) dient het bedrijf als geheel gemiddeld te voldoen aan de vereisten uit de provinciale verordening.

Voor varkensbedrijven zijn er technieken (emissiearme stallen, luchtwassers) beschikbaar en toepasbaar die leiden tot extra emissiereductie. Varkensbedrijven kunnen zo uitbreiden met het aantal dierplaatsen zonder dat er sprake hoeft te zijn van een toename van de ammoniakemissie. Voor melkveebedrijven zijn dergelijke technieken nu nog niet of slechts beperkt beschikbaar, waardoor er minder mogelijkheden zijn

om via de inzet van techniek het aantal dierplaatsen uit te breiden zonder een toename van de ammoniakemissie. Voor pluimveebedrijven zijn er nog knelpunten met betrekking tot de toepasbaarheid/werking van luchtwassers.

Beschermde Natuurmonumenten

Sinds de inwerkingtreding van de (oude) Natuurbeschermingswet zijn 188 gebieden aangewezen als Beschermde Natuurmonument of Staatsnatuurmonument. Door de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 verdwijnt het verschil tussen Beschermde en Staatsnatuurmonumenten. Deze gebieden vallen dan onder de noemer van Beschermde Natuurmonumenten. Een deel van de Beschermde Natuurmonumenten vallen samen met Natura 2000-gebieden. Hiervoor geldt bij definitieve aanwijzing van de Natura 2000-gebieden dat de doelen voor het voormalig Beschermde Natuurmonument onderdeel worden van de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied. Waar de gebieden niet samen vallen, blijven Beschermde Natuurmonumenten in stand en vallen onder het toetsingskader van artikel 16 van de Natuurbeschermingswet, dat hieronder wordt toegelicht.

BEOORDELINGSKADER VAN BESCHERMDE NATUURMONUMENTEN

De status Beschermde Natuurmonument betekent dat het zonder vergunning verboden is om handelingen te verrichten die schadelijk kunnen zijn voor dat natuurmonument. Het gaat om handelingen die significante gevolgen kunnen hebben voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied. Tenzij er zwaarwegende openbare belangen zijn ('dwingende reden van openbaar belang') die het verlenen van een vergunning 'noodzaken'. In tegenstelling tot de afweging bij een Natura 2000-gebied, hoeft hier geen alternatievenonderzoek plaats te vinden. Ook een Voortoets/Passende Beoordeling is niet verplicht. Bij Beschermde Natuurmonumenten ontbreken de instandhoudingsdoelen als toetsingskader voor mogelijke effecten, zoals bij de Natura 2000-gebieden. Het aanwijzingsbesluit van een Beschermde Natuurmonument bevat echter een overzicht van de te behouden natuurwaarden. Het toetsingskader is vergelijkbaar met dat van de Natura 2000-gebieden. Voor handelingen buiten het beschermde natuurmonument (voor zover aangewezen voor de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998) die significante effecten kunnen hebben op het gebied is het begrip 'externe werking' van toepassing (art. 65 Nbwet¹). Dit betekent dat de vergunningplicht ook van toepassing is op handelingen buiten een Beschermde Natuurmonument die negatieve gevolgen kunnen hebben.

Omdat artikel 19d en artikel 47b alleen ingaan op Gebieden ter uitvoering van Europeesrechtelijke verplichtingen (Natura 2000-gebieden), vallen de Beschermde Natuurmonumenten onder art. 16 en artikel 46 in de Natuurbeschermingswet.

2.8 NATUURNETWERK NEDERLAND (NNN) EN DE WET AMMONIAK EN VEEHOUDERIJ (WAV)

Om de natuur in Nederland tot een goed functionerend ecologisch netwerk te maken, is het NNN (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS) begrensd en aangelegd als netwerk van bestaande en nieuwe natuur. Het wettelijke kader voor het aanwijzen (begrenzen) en beschermen van het NNN zijn de Structuurvisie Infrastructuur & Ruimte (SVIR) en Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (Barro)². Het NNN wordt op provinciaal niveau uitgewerkt in provinciale structuurvisies en Verordening Ruimte (wettelijk toetsingskader en ruimtelijke ordening) en natuurbeheerplannen (financieel kader en

¹ In artikel 16 staat dat externe werking alleen geldt voor in het aanwijzingsbesluit beschreven activiteiten. Uit art. 65 blijkt echter dat dit alleen geldt voor beschermde natuurmonumenten die na 1 oktober 2005 zijn aangewezen en die zijn er (nog) niet.

² Deze vervangen de Nota Ruimte en Nota Ruimte en Realisatieparagraaf Nationaal Ruimtelijk Beleid.

uitvoering). Op het NNN is ook de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) van toepassing. De Wav is het wettelijke kader dat van toepassing is bij de toetsing van ammoniakinvloeden op het NNN.

Op 1 mei 2007 is de gewijzigde Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. De Wav is bedoeld ter bescherming van de zeer kwetsbare gebieden tegen de effecten van ammoniakdepositie. Provinciale Staten wijzen deze zeer kwetsbare gebieden aan op basis van criteria die in de wet staan vermeld. De Wav bevat regels met betrekking tot de ammoniakemissie uit dierenverblijven. Het bevoegd gezag moet die regels toepassen bij beslissingen over de verlening van milieuvergunningen voor veehouderijen. De wet geeft regels voor veehouderijen die in een zeer kwetsbaar gebied of in een zone van 250 meter rondom zo'n kwetsbaar gebied liggen. Hoofddlijn hierbij is dat vestiging in deze zones niet mogelijk is en dat uitbreiding slechts mogelijk is binnen een bedrijfsemissieplafond. Alleen voor verzuring gevoelige gebieden, of delen daarvan, die zijn gelegen in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) kunnen als zeer kwetsbaar gebied worden aangewezen (art. 2, lid 2 Wav). Alle voor verzuring gevoelige gebieden, die in Beschermde Natuurmonumenten of Natura 2000-gebieden liggen, moeten worden aangewezen als zeer kwetsbaar gebied, op voorwaarde dat ze binnen het NNN liggen. Provinciale Staten zijn hiertoe verplicht (art. 2, lid 3 Wav).

2.9 FLORA- EN FAUNAWET

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient in Nederland te worden getoetst aan de Flora- en faunawet. Deze wet regelt de bescherming van inheemse dier- en plantensoorten. Hierbij zijn drie categorieën onderscheiden, de zogenoemde tabellen. Voor de tabel 1-soorten van de Flora- en faunawet geldt een vrijstelling voor artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling voor bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, mits er een goedgekeurde gedragscode wordt gevolgd. In dat geval hoeft er voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.

Voor strikt beschermde soorten van tabel 3 (Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB art. 75 Flora- en faunawet) geldt geen vrijstelling, ook niet op basis van een gedragscode. Voor deze soorten is een ontheffing alleen mogelijk indien er een belang is op grond van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten³ (bijlage 1 soorten) of een belang uit de Habitatrichtlijn (bijlage 4 soorten)⁴.

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 t/m 3 van de Flora- en faunawet: alle vogels zijn in Nederland beschermd tijdens het broedseizoen. Sommige soorten hebben jaarrond beschermde nesten.

Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij broedvogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord zijn verboden. Voor vogels kan alleen een

³ Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 kan een ontheffing aanvragen worden op grond van alle belangen uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. In de praktijk komen bij Bijlage 1-soorten onderstaande vier belangen het meeste voor bij een ontheffing voor een ruimtelijke ingreep.

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)

- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

⁴ Voor Bijlage IV-soorten uit Tabel 3 geldt dat voor een ruimtelijke ingreep alleen een ontheffing verkregen kan worden op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)

ontheffing aangevraagd worden volgens een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn⁵. Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

⁵ Een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn kan zijn: Bescherming van flora en fauna (b) , Veiligheid van het luchtverkeer (c) en Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)).

3

Huidige situatie en ontwikkeling landbouw

3.1 INLEIDING

De huidige situatie en vaststaande autonome ontwikkelingen vormen de referentie voor het beoordelen van de alternatieven in het MER. De ontwikkeling in de landbouw maakt geen deel uit van de referentie maar is als een belangrijke factor in het vormgeven van de alternatieven. Daarom is de ontwikkeling van de landbouw in dit hoofdstuk beschreven. Hoofdstuk 4 beschrijft de milieugebruiksruimte voor ammoniak, geur en fijn stof. Deze milieuaspecten zijn bepalend voor wat mogelijk is in de ontwikkeling van veehouderijen. Binnen deze milieugebruiksruimte, en rekening houdend met de ontwikkeling in veehouderij zijn vervolgens in hoofdstuk 5 de alternatieven ontwikkeld. De referentiesituatie voor de overige aspecten is beschreven in hoofdstuk 6 waarin de effecten zijn beoordeeld.

3.2 RUIMTELIJKE SPREIDING EN ONTWIKKELING VEEHOUDERIJ

3.2.1 TYPERING VAN DE VEEHOUDERIJ IN SINT ANTHONIS

Op basis van het gemeentelijk bestand met de vergunde (c.q. gemelde rechten) van veehouderijen, telt Sint Anthonis medio 2015 in totaal 367 locaties waar er sprake is van een veehouderij. Op ruim 40% van die locaties is er sprake van een (melk)veehouderij en op een vergelijkbaar aantal locaties is er een gespecialiseerde intensieve veehouderij. De overige bedrijven zijn gemengd of er worden andere dieren gehouden zoals paarden. Deze laatste groep veehouderijen zijn gemiddeld klein. Onder de grotere veehouderijen vertegenwoordigen de melkrundbedrijven (44%) en de varkensbedrijven (31%) het grootste aandeel.

Integrale zonering	Melk-iov rund	Vleeskalveren	Varkens	Pluimvee	Gemengd	Nertsen	Geiten	Paarden	Overig	Totaal
Extensiveringsgebied natuur	20	0	4	2	1	2	1	2	0	32
Extensiveringsgebied overig	18	2	4	1	1	0	0	8	2	36
Verwevingsgebied	102	10	76	19	21	12	2	10	2	254
(voormalig)										
Landbouwontwikkelingsgebied	14	0	13	4	6	2	0	3	0	42
Stedelijk gebied	1	0	0	0	1	0	0	1	0	3
Totaal	155	12	97	26	30	16	3	24	4	367

Tabel 2: Bedrijven naar type en integrale zonering.

Integrale zonering	Melk-iov rund	Vleeskalveren	Varkens	Pluimvee	Gemengd	Nertsen	Geiten	Paarden	Overig	Totaal
Extensiveringsgebied natuur	3	0	3	0	0	0	1	1	0	8
Extensiveringsgebied overig	5	1	2	0	1	0	0	6	2	17
Verwevingsgebied	28	3	12	8	6	0	0	10	1	68
(voormalig)										
Landbouwontwikkelingsgebied	3	0	0	0	3	0	0	3	0	9
Stedelijk gebied	1	0	0	0	1	0	0	1	0	3
Totaal	40	4	17	8	11	0	1	21	3	105

Tabel 3: Bedrijven met een economische omvang van 0 - 70 nge en integrale zonering.

Integrale zonering	Melk-iov rund	Vleeskalveren	Varkens	Pluimvee	Gemengd	Nertsen	Geiten	Paarden	Overig	Totaal
Extensiveringsgebied natuur	8	0	0	1	0	0	0	1	0	10
Extensiveringsgebied overig	4	0	1	1	0	0	0	1	0	7
Verwevingsgebied	25	4	14	6	2	0	2	0	1	54
(voormalig)										
Landbouwontwikkelingsgebied	2	0	2	1	0	0	0	0	0	5
Totaal	39	4	17	9	2	0	2	2	1	76

Tabel 4: Bedrijven met een economische omvang van 70 - 140 nge en integrale zonering.

Integrale zonering	Melk-/ov rund	Vleeskalveren	Varkens	Pluimvee	Gemengd	Nertsen	Geiten	Paarden	Overig	Totaal
Extensiveringsgebied natuur	4	0	1	1	0	1	0	0	0	7
Extensiveringsgebied overig	1	1	0	0	0	0	0	1	0	3
Verwevingsgebied	16	2	14	2	5	1	0	0	0	40
(voormalig)										
Landbouwontwikkelingsgebied	2	0	1	2	1	0	0	0	0	6
Totaal	23	3	16	5	6	2	0	1	0	56

Tabel 5: Bedrijven met een economische omvang van 140 - 210 nge en integrale zonering.

Integrale zonering	Melk-/ov rund	Vleeskalveren	Varkens	Pluimvee	Gemengd	Nertsen	Geiten	Paarden	Overig	Totaal
Extensiveringsgebied natuur	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Extensiveringsgebied overig	5	0	1	0	0	0	0	0	0	6
Verwevingsgebied	17	1	8	2	5	5	0	0	0	38
(voormalig)										
Landbouwontwikkelingsgebied	6	0	4	0	2	1	0	0	0	13
Totaal	29	1	13	2	7	6	0	0	0	58

Tabel 6: Bedrijven met een economische omvang van 210 - 280 nge en integrale zonering.

Integrale zonering	Melk-/ov rund	Vleeskalveren	Varkens	Pluimvee	Gemengd	Nertsen	Geiten	Paarden	Overig	Totaal
Extensiveringsgebied natuur	4	0	0	0	1	1	0	0	0	6
Extensiveringsgebied overig	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Verwevingsgebied	16	0	28	1	3	6	0	0	0	54
(voormalig)										
Landbouwontwikkelingsgebied	1	0	6	1	0	1	0	0	0	9
Totaal	24	0	34	2	4	8	0	0	0	72

Tabel 7: Bedrijven met een economische omvang van > 280 nge en integrale zonering.

Van alle veehouderijen met een tak intensieve veehouderij ligt 10% in een extensiveringsgebied (cijfer voor Noord-Brabant als geheel 31%), 76% in het verwevingsgebied (heel Noord-Brabant 57%) en 14% in de voormalige landbouwontwikkelingsgebieden (heel Noord-Brabant 12%). Opvallend ten opzichte van het gemiddelde beeld in Noord-Brabant is dat een relatief klein deel van de intensieve veehouderijen gelegen zijn in de extensiveringsgebieden rond kernen en natuur.

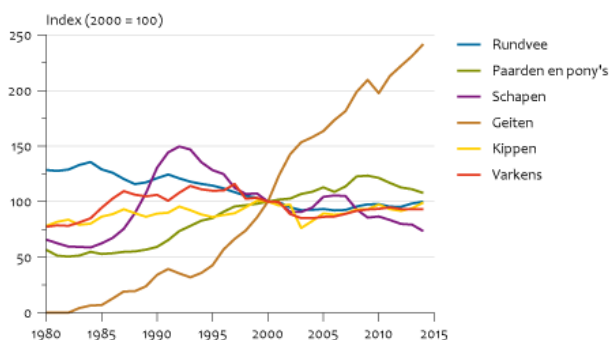
In bijlage 4 is een (werk)kaart opgenomen met een indicatie van de benutting van de bouwblokken van veehouderijen, uitgedrukt door de economische omvang per hectare (bruto) bouwblok. Opvallend zijn de grote verschillen tussen de bouwblokken onderling, variëren van bouwblokken met een gemiddelde

economische omvang per hectare van minder dan 50 nge per hectare tot bouwblokken met gemiddeld 250 nge of meer per hectare. Deze gemiddelden zijn bedoeld om een indicatie te geven van de benutting van het bruto bouwblok (zonder rekening te houden met specifieke beperkingen) en om daarmee een (indicatief) beeld te geven van de “theoretische” ruimte voor intensivering binnen eerder toegekende bouwblokken.

3.2.2 ONTWIKKELING VEESTAPEL IN NEDERLAND 1980 – 2014

De omvang van de Nederlandse veestapel vanaf 1980 heeft een vrij grillig verloop. Dit verloop wordt mede bepaald door nationale en Europese wet- en regelgeving. Daarnaast spelen de uitbraken van epidemieën onder de dieren een belangrijke rol (bron: compendium voor de leefomgeving).

Veestapel op landbouwbedrijven

Bron: CBS.

CBS/jul15
www.clo.nl/212406

Figuur 8: Ontwikkeling veestapel 1980 – 2014 in Nederland (bron: CBS, Compendium voor de leefomgeving)

Het aantal runderen is sinds 1980 met een vijfde afgenomen. Het aantal runderen daalde van 5,2 miljoen in 1980 naar 3,7 miljoen in 2006, waarna het weer toenam tot 4,1 miljoen in 2014. De scherpe knik in 1984 valt samen met de invoering van de melkquota binnen de Europese Unie. Het aantal melkkoeien daalde na de invoering van de melkquotering als gevolg van een steeds hogere melkproductie per koe. Van 2012 tot 2014 neemt het aantal melkkoeien met 6% toe tot 1,6 miljoen. Ook is er een toename van het jongvee voor de melkveehouderij. Hiermee speelden de melkveehouders in op de afschaffing van de melkquota op 1 april 2015.

Het aantal kippen verloopt golvend met een stijgende trend. In 1980 waren er 81 miljoen kippen en in 2014 waren dat er 103 miljoen. De forse afname in 2003 is een gevolg van de vogelgriep-epidemie. Het aantal vleeskuikens schommelt sinds 2003 rond de 44 miljoen. Het aantal leghennen heeft na 2003 een stijgende trend. In 2014 waren er 47 miljoen leghennen.

De varkensstapel bedroeg 10 miljoen in 1980. Het grootste aantal varkens was er in 1997 met 15 miljoen stuks. In februari 1997 was er een uitbraak van de varkenspest, waardoor de varkensstapel in een jaar tijd fors daalde. De jaren erna kenden een dalende trend tot 2004 als gevolg van factoren als marktontwikkelingen, de Wet herstructurering varkenshouderij en milieu- en dierwelzijnsmaatregelen. Op het dieptepunt in 2004 waren er iets meer dan 11 miljoen varkens. Sindsdien is de trend weer opgaand en in 2014 waren er ruim 12 miljoen varkens.

In 2014 produceerde de Nederlandse veestapel ruim 74 miljard kilogram mest, waarvan 79% voor rekening van het rundvee kwam. De bijdrage van de melk- en kalfkoeien aan de totale mestproductie kwam uit op 55%. De bijdrage van de varkens was 16% en de bijdrage van het pluimvee was 2%.

Na het in 1987 instellen van mestproductierechten is het aantal varkens en kippen in Nederland sinds 1999 gemaximeerd door het invoeren van een systeem van varkens- en pluimveerechten wat sindsdien een plafond betekent voor de totale omvang van de pluimvee- en varkensstapel in Nederland. Dit om milieuredenen om het nationale mestoverschot beheersbaar te houden. De afname van het aantal varkens en kippen rond 2000 komt vooral door de eenmalige opkoopregeling van varkens- en pluimveerechten om het Nederlandse mestoverschot te verminderen en door dierziekte-uitbraken.

Op 1 januari 2008 is door het rijk de zogenoemde regionale compartimentering van de varkens- en pluimveerechten afgeschaft. Deze compartimentering zorgde er voor dat varkens- en pluimveerechten niet konden verschuiven naar en tussen de concentratiegebieden: het concentratiegebied oost (delen van Gelderland, Overijssel en Utrecht) en het zuidelijke concentratiegebied (Midden- en Oost Noord-Brabant en Noord- en Midden Limburg). Sinds begin 2008 heeft zich per saldo een migratie voorgedaan van varkensrechten naar Noord-Brabant en Limburg. Tussen 1 januari 2008 en 1 januari 2010 nam het aantal varkensrechten in Noord-Brabant toe met 7% en nam het aantal pluimveerechten toe met 0,7% (waar het LEI een groei van de varkensrechten 5 à 6% verwachtte in 10 jaar vond die groei in Noord-Brabant dus plaats binnen 2 jaar). Op 23 april 2010 heeft het kabinet op verzoek van de provincie Noord-Brabant besloten om de regionale compartimentering met onmiddellijke ingang weer in te voeren overeenkomstig de regels vóór 1 januari 2008. Dit om verdere concentratie van varkens en kippen en het mestoverschot in de concentratiegebieden te voorkomen.

In het nieuwe mestbeleid is een verplichting tot mestverwerking/mestexport (mestexport valt ook onder mestverwerking) worden geëffectueerd voor zover bedrijven niet beschikken over voldoende grond om de mestproductie zelf te gebruiken. Als een bedrijf er dus in slaagt om de mest te (laten) verwerken, dan kan het aantal dieren groeien. Hoewel het mestbeleid dus geen directe grens aan de omvang van de veestapel stelt, kan dat effect feitelijk wel optreden wanneer er onvoldoende afzet- en verwerkingsmogelijkheden zullen zijn. In de Meststoffenwet is een artikel opgenomen dat het stelsel van productierechten vervalt op een nader te bepalen moment

3.2.3 MOGELIJKE ONTWIKKELING VEESTAPEL

De toekomstige ontwikkeling van de omvang van de veestapel in Nederland en de provincie Noord-Brabant is omgeven met een aantal onzekerheden en zal vooral afhangen van de invulling van het mestbeleid na 2015, de internationale concurrentiepositie van de Nederlandse veehouderij en van de planologische- en milieuruimte in Noord-Brabant.

Als hoofdlijn voor de ontwikkeling van de veestapel komt het volgende beeld naar voren (bron: regionaal de hand aan de kraan, ARCADIS, 2012):

- De melkproductie kan 10 tot 20% toenemen en daarmee kan het aantal melkkoeien gelijk blijven tot licht groeien, afhankelijk van de toename van de melkproductie per koe en de mate van toename van de totale melkproductie.

- De ontwikkeling van nationale en Brabantse varkensstapel is sterk afhankelijk van het succes en de betaalbaarheid van mestbewerking en mestafzet en van het eventueel verder concentreren van de Nederlandse varkensstapel in Noord-Brabant. Uitgaande van het voorgenomen beleid kan de varkensstapel in Noord-Brabant volgens het LEI krimpen met 6% (vleesvarkens) tot 10% (zeugen). Na het mogelijk vervallen van de compartimentering kan de Nederlandse varkensstapel zich verder concentreren in Noord-Brabant met als mogelijk gevolg een in Noord-Brabant gelijk blijvende of toenemende varkensstapel. Dat deze concentratie zich snel kan voordoen is gebleken tijdens het tijdelijk vervallen van de compartimentering tussen 2008 en 2010. Een dergelijke regionale concentratie kan zich weer voordoen gelet op de sterke positie van de varkensbedrijven in Noord-Brabant. In Noord-Brabant en ook in Sint Anthonis bevinden zich relatief veel en grote bedrijven. Het is aannemelijk dat vooral de nu al grotere bedrijven zullen groeien.
- De pluimveestapel kan toenemen met circa 5 tot 10%.
- Het LEI geeft aan dat het gebruikte rekenmodel de ontwikkeling van de veestapel mogelijk onderschat en dat de vele onzekerheden die er bestaan er toe kunnen leiden dat de geschetste toekomst van de agrosector er anders uit kan zien.
- De veestapel zal zich, ook bij een maximummaat van 1,5 ha en één bouwlaag, verder concentreren op minder maar grotere locaties. Naarmate de toegestane maximumomvang van bedrijfslocaties kleiner is zullen veebedrijven in de toekomst vaker gaan bestaan uit meerdere locaties door het overnemen en uitbreiden van locaties van stoppende bedrijven.

Het Landbouweconomisch Instituut en de Wageningen Universiteit hebben in het rapport “ex-ante evaluatie mestbeleid uit 2013 een prognose van de ontwikkeling van de veestapel tot 2020 gegeven. De onderzoekers voorspellen een groei van de melkveestapel. In het geval dat de productierechten voor varkens en pluimvee verdwijnen, blijven de aantallen varkens en pluimvee op nationaal niveau constant maar groeit het aantal varkens in een dergelijk scenario volgens het LEI en de WUR in de regio Zuid.

Ingrijpen in ontwikkeling melkveestapel in Nederland

Naar aanleiding van de sterke groei van de melkveehouderij in de afgelopen periode heeft het kabinet in 2015 de invoering van fosfaatrechten aangekondigd. Staatssecretaris van Dam (EZ) heeft in zijn brief van 3 maart 2016 geïnformeerd over de voorziene uitwerking van dat stelsel. De melkveestapel wordt op basis van die uitwerking generiek gekort met 4 tot 8%, afhankelijk van de omvang van de veestapel op 1 juli 2017. De inkrimping van de melkveestapel moet per 1 januari 2018 plaats vinden. Melkveehouders krijgen per 2017 fosfaatrechten, die verhandelbaar worden. Het aantal fosfaatrechten dat een bedrijf krijgt wordt gebaseerd op het aantal stuks melkvee op 2 juli 2015. De grondgebonden bedrijven die niet bijdragen aan het fosfaatoverschot worden vooraf gecompenseerd met extra rechten. Daarmee worden ze ontzien bij de generieke korting van de melkveestapel per 2018. Het inkrimpen van de fosfaatproductie gebeurt via afroeping van 10% bij de handel in fosfaatrechten. Per 1 juli 2017 wordt dan gekeken hoeveel de melkveehouderij nog generiek moet korten. Doelstelling is dat de fosfaatproductie per 2018 weer onder het fosfaatplafond komt dat door de Europese Commissie is opgelegd.

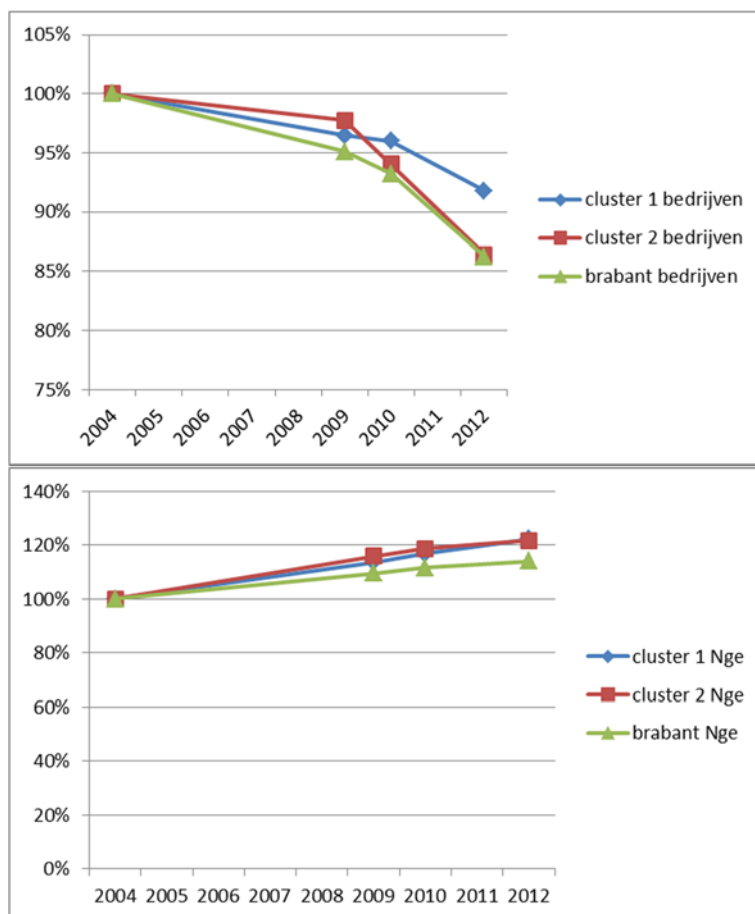
3.2.4 ONTWIKKELINGEN IN DE REGIO EN IN SINT-ANTHONIS

Ontwikkelingen veestapel en ontwikkeling milieubelasting veehouderij in de regio de Peel

In opdracht van de provincie Noord-Brabant zijn voor twee clusters van gemeenten in de Peel de ontwikkeling van de veestapel en de ontwikkeling van de milieubelasting in de periode 2004-2012 nader onderzocht:

- Cluster 1: Boekel, Sint-Anthonis en Mill;
- Cluster 2: Gemert-Bakel, Deurne en Asten.

Uit Figuur 9 blijkt dat in beide clusters in de periode 2004-2012 het aantal locaties (inrichting met een milieuvergunning) is gedaald en de totale economische omvang van de veehouderijen is toegenomen (op basis van verleende vergunningen, in nge: een maat voor de economische omvang van landbouwbedrijven). Ook de gemiddelde economische omvang van de locaties nam toe, met ongeveer 30% in de periode tussen 2004 en 2012. De gemiddelde omvang per locatie in beide clusters is groter dan het Brabants gemiddelde. De totale economische omvang (uitgedrukt in NGE's) van de veehouderij in de clusters is in die periode met ongeveer 20% toegenomen, in Noord-Brabant met circa 15%.

Figuur 9: Ontwikkeling van aantal veehouderijlocaties en totale economische omvang van de veehouderij in twee clusters van gemeenten in de Peel en in Noord-Brabant als geheel (bron: vergunning bestand BVB).

Ontwikkeling aantal veehouderijen en veestapel in Sint Anthonis

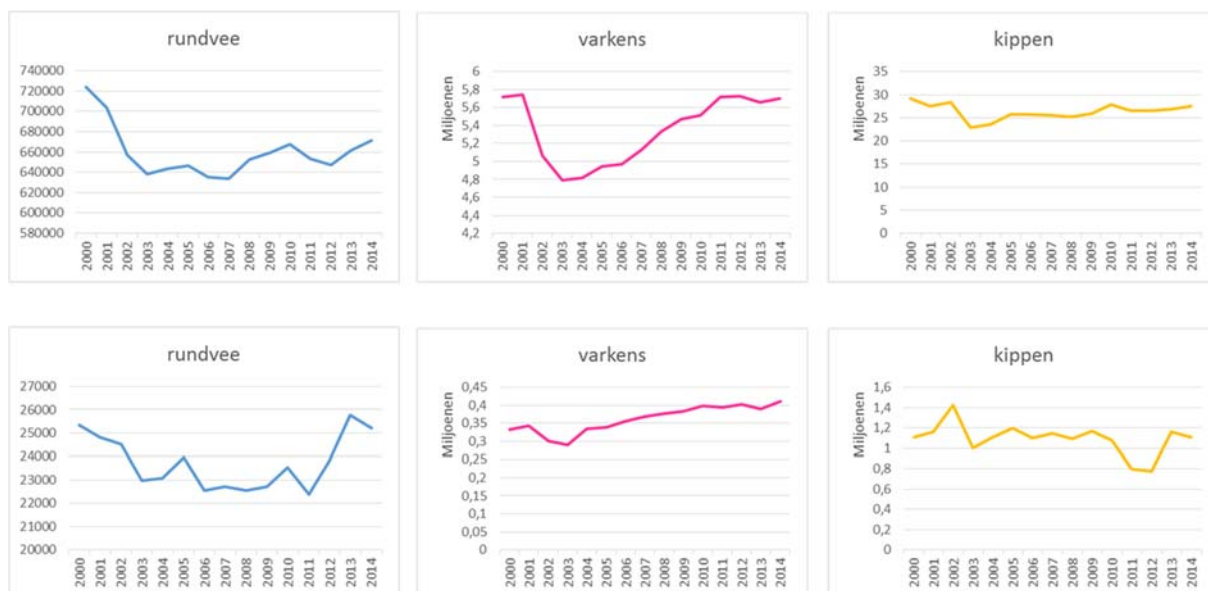
Tabel 8 geeft een overzicht van het aantal dieren en veehouderijbedrijven in Sint-Anthonis in de periode 2004-2014, op basis van cijfers van het Centraal Bureau voor Statistiek. In 2014 zijn er 147 bedrijven met rundvee, 85 met varkens, en 20 met kippen. Tussen 2004 en 2014 is het aantal bedrijven met rundvee, varkens en kippen afgenomen. Het aantal rundvee, varkens, geiten en edelpelsdieren is in de gemeente Sint Anthonis toegenomen tussen 2004 en 2014. Het aantal kippen is nagenoeg gelijk gebleven.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014 in % van 2004*
Aantal bedrijven met rundvee	197	196	186	175	167	159	162	158	155	154	147	74,6
Rundvee, Waarvan bedrijven met melk- en kalfkoeien (>= 2 jaar)	134	131	123	112	110	104	101	95	95	95	91	67,9
Aantal bedrijven met varkens	140	141	133	128	124	121	118	107	91	83	85	60,7
Aantal bedrijven met kippen	30	28	27	25	23	25	23	21	18	19	20	66,7
Aantal bedrijven met schapen	44	45	47	45	44	43	36	32	30	26	28	63,6
Aantal bedrijven met geiten	20	24	20	22	23	18	17	18	15	13	14	70
Aantal bedrijven met paarden en pony's	80	84	77	73	75	78	76	64	60	56	56	70
Aantal bedrijven met edelpels dieren	13	13	13	12	12	12	12	11	13	13	13	100
Rundvee	23058	23951	22550	22707	22537	22713	23549	22371	23817	25753	25202	109,3%
Varkens	335414	339593	355449	369512	376956	384096	399476	394948	401732	389504	410389	122,4%
Kippen	110887 9	120100 8	110052 3	114500 2	109045 9	116943 0	1073964	794476	772537	1161073	1107498	99,9%
Schapen	1243	2498	2049	2051	2035	1761	1189	1645	1197	908	1036	83,3%
Geiten	2291	3033	2937	3101	5617	5824	3717	11274	6894	8804	5772	251,9%
Paarden en pony's	430	502	454	484	518	500	505	452	416	374	415	96,5%
Edelpelsdieren	45596	4350	46292	45615	52625	56800	72087	67793	81421	82815	73771	161,8%

Tabel 8 Aantal dieren en bedrijven (groter dan 3 nge) in Sint Anthonis in de periode 2004-2014 (bron: CBS).

* aantallen bedrijven en dieren 2014 zijn uitgedrukt in % van 2004 omdat 2004-2014 een stabiele trend weergeeft na de vogelpest en de opkoopregeling van varkens- en pluimveerechten.

In onderstaand figuur is de ontwikkeling van de veestapel in Noord-Brabant (bovenste rij) vergeleken met de ontwikkeling van de veestapel in Sint-Anthonis (onderste rij), op basis van gegevens van het CBS (opgave aantal dieren in het kader van de landbouw mei tellingen). Voor zowel de provincie als geheel als voor Sint-Anthonis geldt dat het aantal veehouderijen afneemt en dat de gemiddelde omvang van de blijvende veehouderijen toeneemt.

Figuur 10: Ontwikkeling van de veestapel in Noord-Brabant (bovenste rij) en in Sint-Anthonis (onderste rij). Bron: CBS

De omvang en spreiding van de intensieve veehouderij wordt regionaal (provincie en gemeenten) vooral gestuurd via de ruimtelijke ordening (Verordening Ruimte, bestemmingsplannen), de Wet geurhinder en veehouderij en de Natuurbeschermingswet / Verordening Stikstof en Natura2000 Noord-Brabant. Voor pluimveebedrijven kunnen normen op het gebied van luchtkwaliteit (fijn stof) en in de toekomst mogelijk normen m.b.t. endotoxine sturen in de ontwikkelingsmogelijkheden. Hierbij gaat het om sturing op de effecten van de veehouderij (bebouwingsmogelijkheden, ruimtelijke inpassing, geurbelasting, ammoniakemissie en -depositie) en niet om een directe sturing op dieren aantallen.

De omvang, spreiding en uitvoering van melkveebedrijven wordt in mindere mate gestuurd door provincie en gemeenten. Voor deze bedrijven zijn vooral de Natuurbeschermingswet / verordening Stikstof en Natura2000 en de ruimtelijke ordening (bestemmingsplannen) van belang. Ook hierbij gaat het om een sturing op effecten (bebouwingsmogelijkheden, ruimtelijke inpassing) en niet om een directe sturing op dieren aantallen.

Door bij de effectbepaling in het MER uit te gaan van een trendmatig groeialternatief (daling van het aantal locaties met vee, een toename van de gemiddelde omvang per locatie) en een maximaal alternatief (worst-case: welke groei in theorie mogelijk binnen de planologische mogelijkheden) is geprobeerd aan te sluiten bij de groeitrend van de afgelopen jaren en onzekerheden in de autonome toekomstige ontwikkeling. De focus van het MER licht, via het in beeld brengen van de worst-case situatie, op het in beeld brengen van mogelijke effecten indien gebruik wordt gemaakt van de planologische mogelijkheden en de beschikbare milieuruimte. Indien er vanwege economische ontwikkelingen (bijvoorbeeld in de varkenshouderij) sprake is van een krimp van de veestapel in Sint-Anthonis, zullen de voorspelde effecten op basis van het trendmatig groeialternatief en zeker het worst-case scenario niet of in mindere mate, optreden.

4

Milieugebruiksruimte

4.1 VEEHOUDERIJ

De milieugebruiksruimte is het verschil tussen de huidige milieubelasting en de maximale berekende milieubelasting op basis van wettelijke normen of andere toets waarden. Ontwikkeling van de veehouderij binnen Sint-Anthonis kan slechts binnen deze milieugebruiksruimte plaatsvinden.

Dit hoofdstuk bevat een analyse van de milieugebruiksruimte voor de veehouderij in Sint-Anthonis, die bepaald wordt door de milieugebruiksruimte op basis van ammoniak (maximale emissies per dier of per bedrijf of maximale depositie op Europees beschermde natuurgebieden), geur (maximale geurbelasting op voor geurhinder gevoelige objecten zoals woningen in een kern of woningen in het buitengebied) en fijn stof (vooral voor de pluimveehouderij). De milieugebruiksruimte en planologische beleidsruimte bepalen de ontwikkelingsruimte van de alternatieven (zie hoofdstuk 5).

4.1.1 AMMONIAK

Natuurbeschermingswet 1998 en Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS)

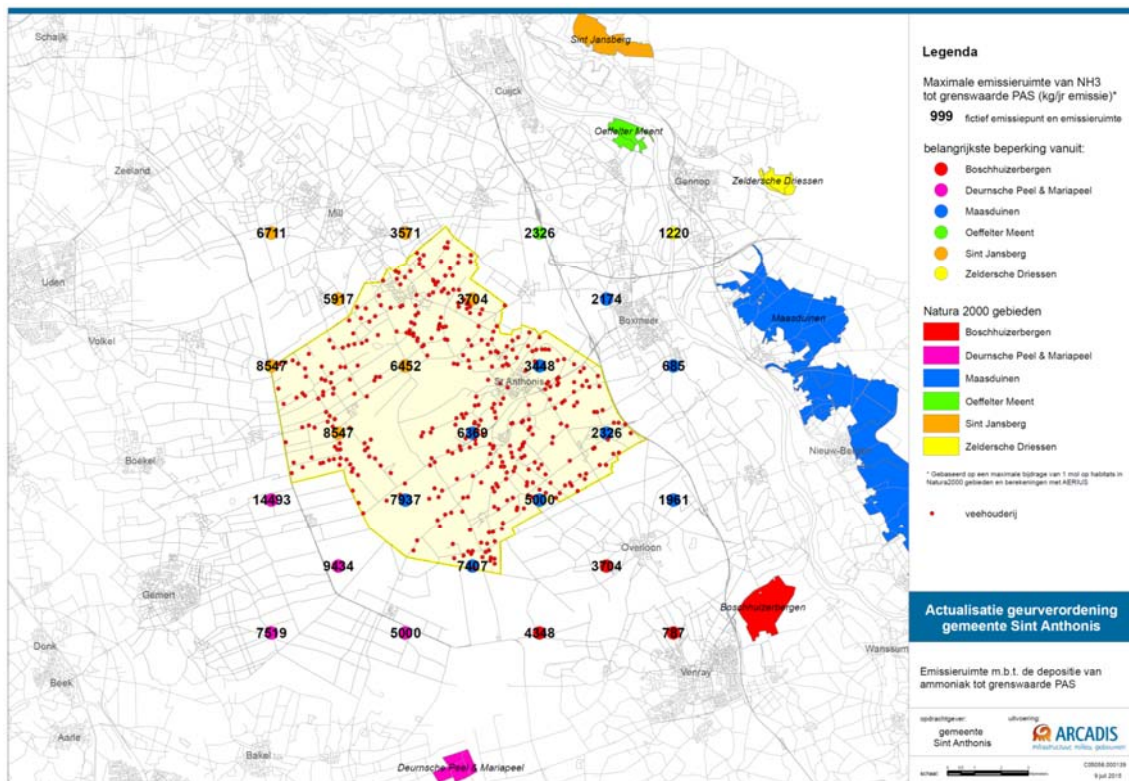
In hoofdstuk 2 zijn de achtergronden en de inhoud van de Natuurbeschermingswet 1998 en Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS) beschreven.

De PAS is alleen van toepassing op projecten en niet op bestemmingsplannen (met uitzondering van plannen voor prioritaire projecten en bestemmingsplannen die vallen onder de Crisis- en Herstelwet). Hierdoor dient een Voortoets inzicht te geven in de maximale stikstofdepositie die het bestemmingsplan mogelijk maakt, en de effecten daarvan op de betrokken Natura 2000-gebieden. Wanneer niet uitgesloten kan worden dat de stikstofdepositie toeneemt, dan zal uit de Passende Beoordeling moeten blijken dat de natuurlijke kenmerken niet in het geding zijn. Voor de uitvoering van een project wat een toename aan stikstofdepositie veroorzaakt is vervolgens een toestemmingsbesluit van GS nodig. Aan de hand van de gebiedsanalyse die voor ieder Natura 2000-gebied is opgesteld, kan worden beoordeeld of in het betreffende Natura 2000-gebied voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is om een toegenomen stikstofdepositie toe te laten.

In Figuur 11 is de milieuruimte voor veehouderijen in Sint Anthonis beschreven, uitgaande van de landelijk vastgestelde grenswaarde van 1 mol/ha/jaar. Die drempelwaarde wordt naar beneden vastgesteld (naar 0,05 mol/ha/jaar) als blijkt dat een groot deel van de depositieruimte voor ontwikkelingen beneden de drempelwaarde is benut.

De PAS maakt stikstofdepositieruimte beschikbaar voor projecten, andere handelingen en overige ontwikkelingen die stikstofdepositie veroorzaken. De depositieruimte bestaat uit twee delen. Een deel van deze algemene depositieruimte is beschikbaar voor projecten en andere handelingen die slechts een geringe stikstofdepositie veroorzaken op Natura

2000-gebieden. Het betreft de “depositieruimte voor grenswaarden”. De Natuurbeschermingswet 1998 voorziet erin dat wanneer onder deze grenswaarden wordt gebleven er geen vergunningplicht ex artikel 19d Natuurbeschermingswet 1998 geldt voor een project of andere handeling. De grenswaarden zijn zodanig vastgesteld dat op voorhand op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat projecten of andere handelingen die onder deze grenswaarden blijven afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied niet zullen aantasten. De hoogte van de grenswaarde is afhankelijk van de beschikbare depositieruimte in de PAS. Wat betreft de ecologische onderbouwing van het gegeven dat het gebruik maken van de depositie voor grenswaarden niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van enig Natura 2000-gebied, kan worden verwezen naar de Passende Beoordeling bij de PAS.

Figuur 11: Indicatie emissieruimte ammoniak veehouderijen bij een grenswaarde van 1 mol/ha/jaar.

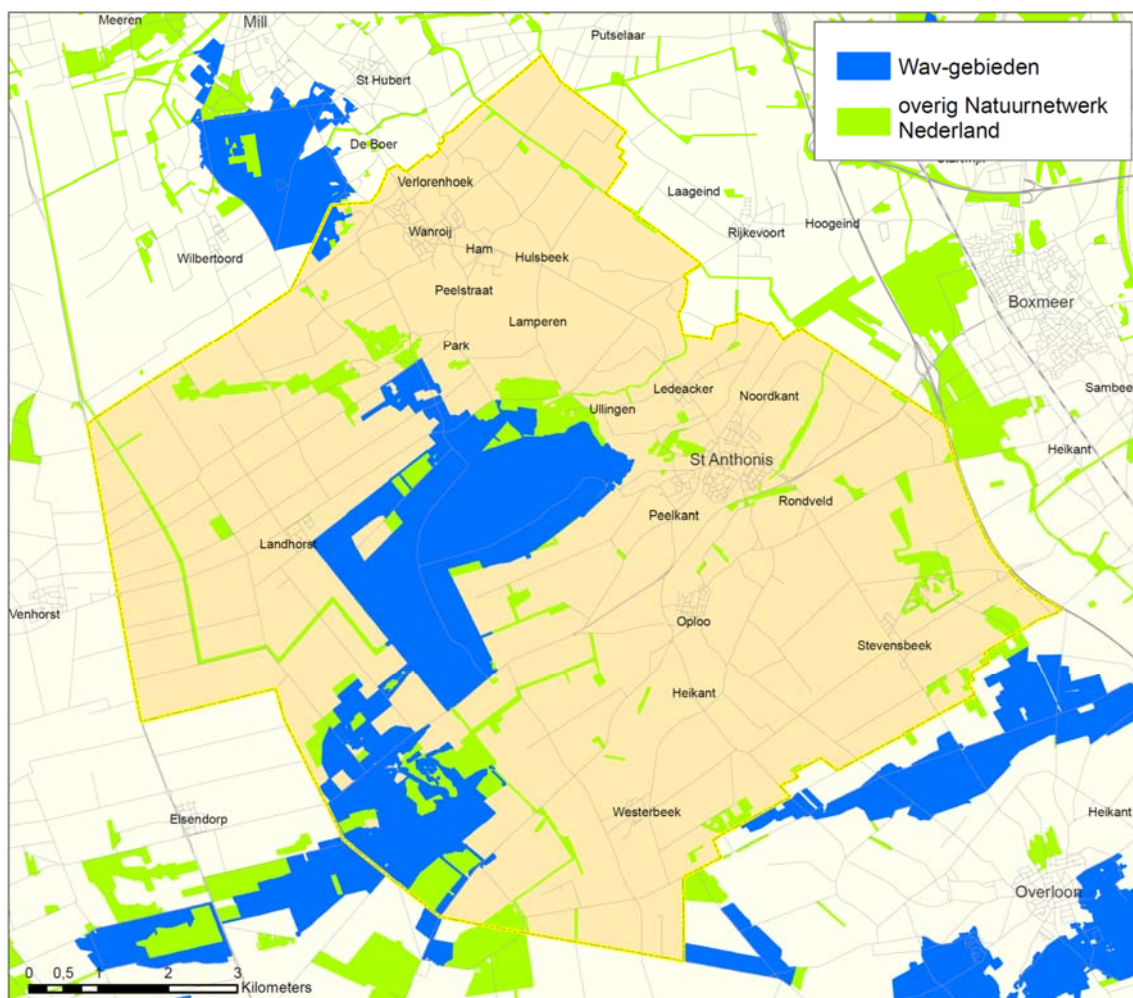
De uitbreidingsruimte voor veehouderijbedrijven is bij hantering van de drempelwaarde groot in Sint Anthonis, er is ongeveer 2000 tot 8000 kg emissieruimte voor bedrijven. Dat betekent dat met de invoering van de PAS (en zolang de emissieruimte niet opgebruikt is), de stikstofemissie weinig beperkingen meer creëert in Sint Anthonis.

De ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen zijn na de inwerkingtreding van de PAS gemiddeld genomen groter geworden. Vanwege de drempelwaarde, de beschikbare ontwikkelruimte voor uitbreidingen boven de drempelwaarden en omdat er ook voorzien is in legalisering van eerdere uitbreidingen van veehouderijen zonder Nb-wet-vergunning. Bij een “standaard” drempelwaarde uit de PAS (1 mol/ha/jaar) is de milieuruimte voor veehouderijen in Sint-Anthonis ruim v.w.b. dit aspect. Bij een veel lagere drempelwaarde (vanwege al eerder uitgegeven ontwikkelruimte) is die milieuruimte aanzienlijk kleiner (maar 5% van de hierboven gepresenteerde waarde).

Wet ammoniak en veehouderij (Wav)

Ook het beschermingsregime voor Wav-gebieden (gebieden die op grond van de Wet ammoniak en veehouderij zijn aangewezen als zeer kwetsbare natuur) en overige natuurgebieden kunnen beperkend

werken voor de milieugebruiksruimte. Op nationaal niveau is de bescherming van de voor ammoniakdepositie gevoelige bos- en natuurgebieden geregeld in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Deze wet geeft de Provincie de bevoegdheid om bepaalde afwegingen te maken ten aanzien van de te beschermen gebieden. De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) is bedoeld als basis voor het beoordelen van het aspect ammoniak afkomstig van dierenverblijven van veehouderijen. De Wav heeft alleen betrekking op de ammoniakemissie uit dierenverblijven van een veehouderij en niet op andere bronnen van ammoniak binnen een veehouderij. Bij beslissingen inzake het oprichten of veranderen van een veehouderij moet op grond van de Wav worden besloten of de aangevraagde vergunning kan worden verleend of moet worden geweigerd. In de Wav-gebieden en in een zone van 250 meter daaromheen hebben bedrijven te maken met een gecorrigeerd emissieplafond (vergunde emissie gecorrigeerd voor de AMvB-Huisvesting). Saldering is hierbij niet aan de orde. In is de ligging van de Wav gebieden weergegeven (komt grotendeels overeen met extensiveringsgebied natuur).

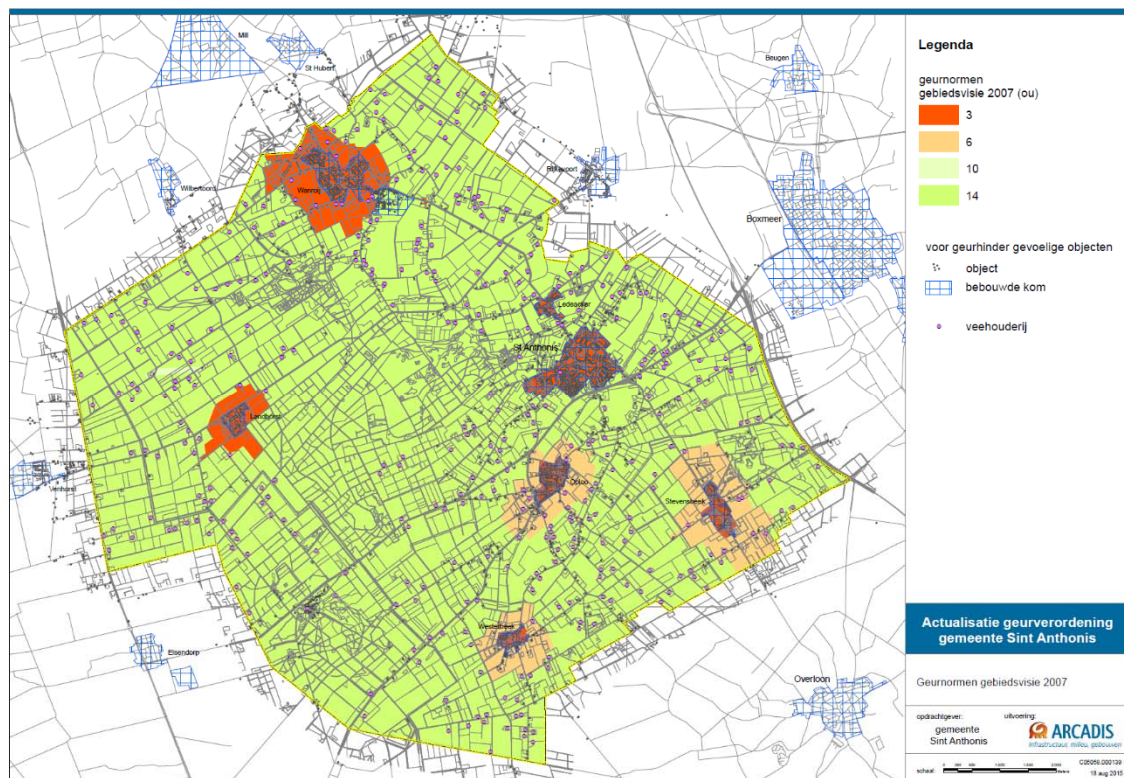

Figuur 12: Wav-gebieden.

In de gemeente Sint Anthonis zijn er 64 bedrijven, waarvan 40 melkveehouderijen, gelegen in een Wav-gebied en in een zone van 250 meter daaromheen. De Wav-gebieden overlappen voor een deel met de zone “Beperkingen veehouderij”. In de zone “Beperkingen veehouderij” geldt dat er voor de intensieve veehouderij geen uitbreidingsmogelijkheden zijn. Voor de melkveehouderij zijn er uitbreidingsmogelijkheden indien wordt voldaan aan artikel 25.1 van de Verordening Ruimte en de drempelwaarden uit de Wav.

4.1.2 GEUR

Bij het verlenen van vergunningen voor veehouderijen en in de ruimtelijke ordening moet rekening worden gehouden met geuroverlast van veehouderijen. De op 1 januari 2007 in werking getreden Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt hiervoor het beoordelingskader. De Wgv stelt eisen aan de maximale geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken op een gevoelig object zoals een woning. De geuremissie en -belasting worden uitgedrukt in zogenaamde Odour Units (OU's). Een eventuele afwijkende gemeentelijke normering dient vastgelegd te worden in een verordening, een gebiedsvisie moet deze verordening onderbouwen. De gemeente Sint Anthonis heeft in 2008 een eigen geurverordening vastgesteld, zodat deze gemeentelijke normen van toepassing zijn. Voor gebieden rondom Landhorst, Wanroij, Oploo, Westerbeek en Stevensbeek heeft de gemeente strengere voorgrondnormen vastgesteld. Voor bedrijventerreinen zijn de voorgrondnormen juist soepeler. Veder heeft de gemeente afwijkende afstanden voor dieren zonder een geuremissiefactor, zoals melkveebedrijven.

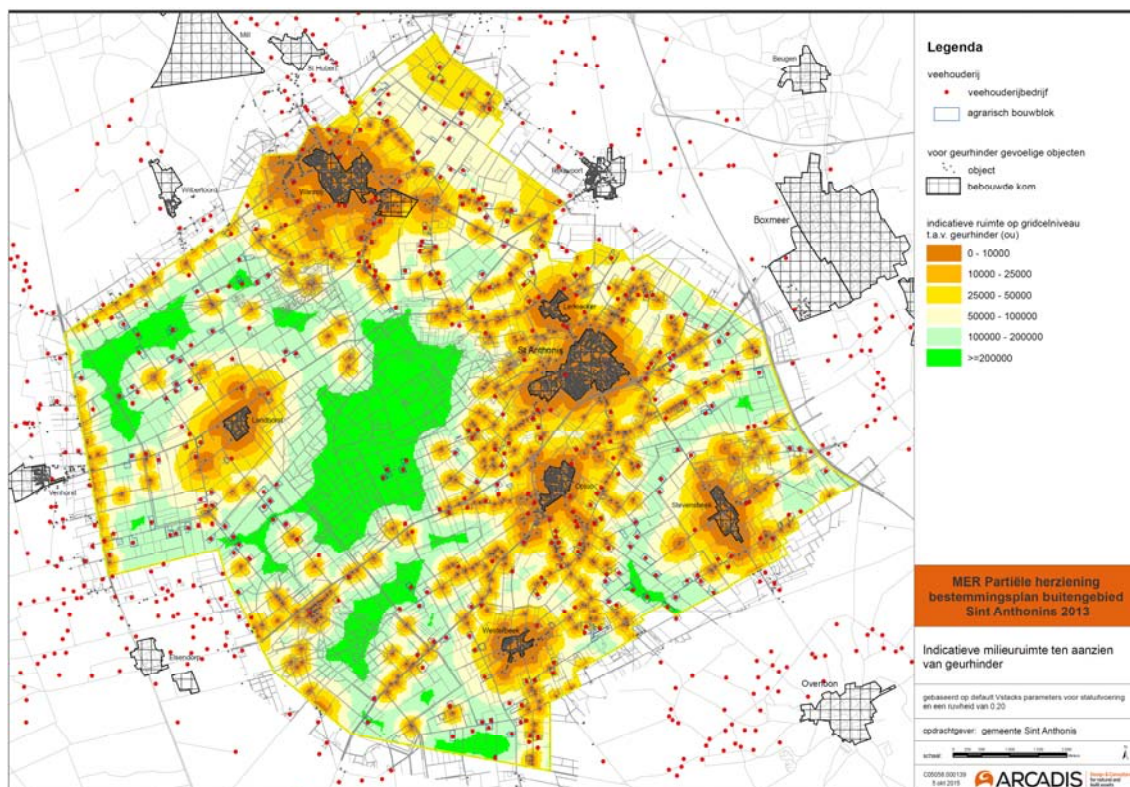
Figuur 13: Geurnormen gemeentelijke geurverordening 2008 Sint Anthonis.

Het college van Sint Anthonis heeft in 2015 aangegeven dat zij de huidige geurverordening wil evalueren en overweegt om de gemeenteraad voor te stellen de gemeentelijke geurverordening en geurbeleid aan te passen.

De gemeenteraad heeft een aanhoudingsbesluit genomen om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen.

Gelijktijdig met het repareren van het bestemmingsplan buitengebied werkt de gemeente aan de evaluatie en actualisatie van de gemeentelijke geurgebiedsvisie, geurverordening en geurbeleid. Zie ook hoofdstuk 3.

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) verbiedt het overschrijden van de geurnorm bij gevoelige objecten en beperkt daarmee de milieugebruiksruimte voor veehouderijen, vooral intensieve veehouderijen. De geurbelasting is afhankelijk van de afstand van gevoelige objecten tot veehouderijbedrijven en de emissie van geureenheden. Figuur 14 laat de indicatieve ruimte voor geuremissie in de gemeente, uitgaande van de geurnormen uit 2008.

Figuur 14: Indicatie milieuruimte geur op basis van de gemeentelijke geurnormen 2008 (Oranje-geel: weinig ruimte; groen: veel ruimte).

De geurbelasting voor veehouderijen met dieren met een geuremissiefactor (zoals varkens- en pluimveebedrijven) is afhankelijk van de afstand tot veehouderijbedrijven en de emissie van geureenheden. Bij intensieve veehouderijen is er ten opzichte van melkrundvee-bedrijven een grotere kans dat de milieugebruiksruimte beperkt wordt door de aanwezigheid van geurgevoelige objecten binnen of nabij de maximale geurbelastingscontouren.

Bij de overgang van de oudere regelgeving naar de Wgv in 2007 zijn er veranderingen doorgevoerd in normstelling en methodiek. Het betreft onder andere een geactualiseerd geurbelevingsonderzoek (onderzoek CGD), het inperken van het aantal categorieën (indeling in meerdere typen gebieden, waaraan verschillende beschermingsniveaus zijn gekoppeld) en het feit dat bij de normstelling voor individuele beoordeling van vergunningaanvragen rekening is gehouden met een bepaalde (standaard) achtergrondbelasting (basis toeslag). Dit heeft er toe geleid dat de ontwikkelingsruimte voor wat betreft de toename van geurhinder (emissie en belasting) voor bedrijven met een geuremissiefactor (zoals intensieve veehouderijen) is ingeperkt ten opzichte van de oudere regelgeving, vooral voor de grotere bedrijven. Onder de oude regelgeving werd de hinder door stallen met een hoge geuremissie onderschat. Maar, ten opzichte van de oude regelgeving maakt de Wet geurhinder en veehouderij het mogelijk dat er bij de vergunningverlening veel meer rekening wordt gehouden met de technische uitvoering van stallen. Het betreft maatregelen om op bedrijfsniveau de geurverspreiding te beïnvloeden en daarmee de geurbelasting op een of meer geurgevoelige objecten te verminderen. Deze zorgen dus weer voor extra ontwikkelingsruimte. Niet in de zin van de mogelijkheid om de emissie van geur te vergroten, maar veeleer in de mogelijkheid om binnen een bepaalde maximale geurbelasting meer dieren te houden. Dergelijke technieken zijn vooral goed toepasbaar bij nieuwbouw, grotere uitbreidingen of grote verbouwingen. Voor bestaande bedrijven zijn deze niet altijd economisch haalbaar.

Voor de meeste veehouderijen (met dieren met een geuremissiefactor) is de milieugebruiksruimte met betrekking tot geur beperkt. Ook kunnen er vanuit het bestemmingsplan beperkingen zijn (omvang bouwvlak en maximaal toegestane bebouwing daarbinnen).

Net zoals voor ammoniak zullen veel veehouderijen die willen groeien in het aantal dierplaatsen gebruik moeten maken van technieken om de emissie of belasting te beperken. Die technieken zijn beschikbaar en vergunbaar, maar zullen ook vanuit bedrijfseconomisch oogpunt betaalbaar moeten zijn. In de regel zijn bedrijven met een grotere omvang hiertoe beter in staat dan kleinere bedrijven.

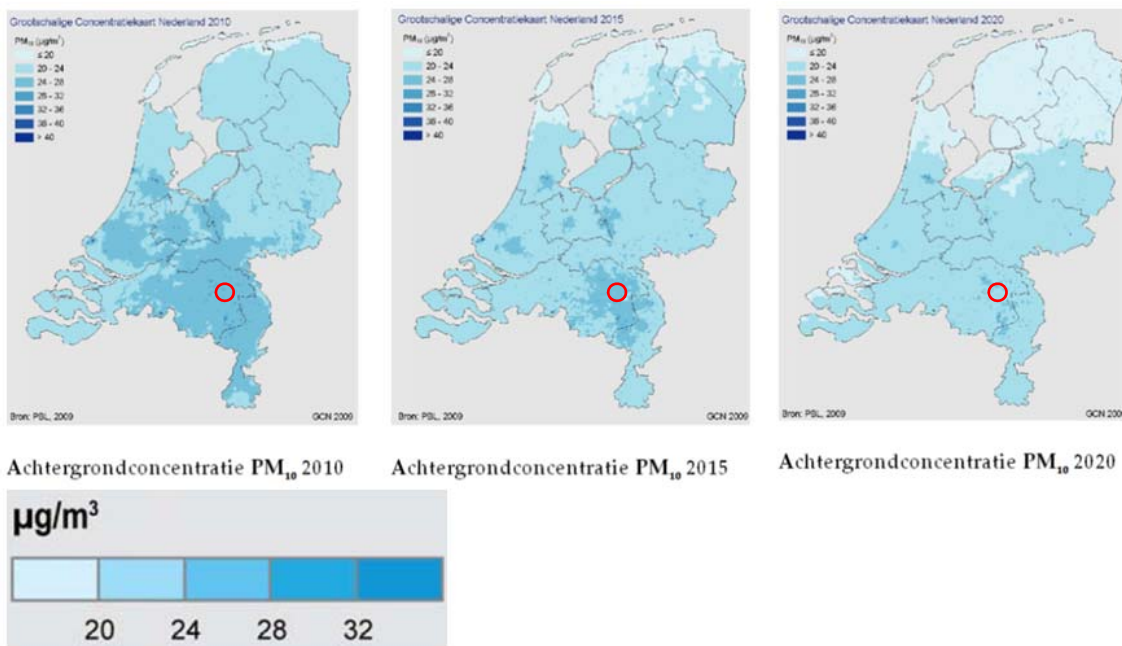
4.1.3 FIJN STOF

Fijn stof wordt gezien als één van de meest schadelijke stoffen van luchtverontreiniging. Tot fijn stof worden in de lucht zwevende deeltjes kleiner dan 10 micrometer (PM_{10}) gerekend. Fijn stof blijft in de lucht zweven en bestaat uit deeltjes van verschillende grootte, van verschillende herkomst, met een verschillende chemische samenstelling. Uit verschillende publicaties is bekend dat fijn stof gezondheidsproblemen en vroegtijdige sterfte kan veroorzaken bij de mens. Concentratie van veehouderijen kan de kans op overschrijding van de fijn stof normen verhogen. Mogelijk vormt dit een beletsel bij de vergunningverlening voor grotere intensieve veehouderijen.

Het voorkomen van nieuwe overschrijdingen is een belangrijk uitgangspunt van de wet- en regelgeving. In het kader van vergunningverlening zal de gemeente Sint Anthonis rekening houden met de wet- en regelgeving met betrekking tot fijn stof. Deze wet- en regelgeving is relatief nieuw. Inmiddels is er een toetsingskader, een verspreidingsmodel en een handreiking over fijn stof en de landbouw.

Voor fijn stof gelden de volgende normen:

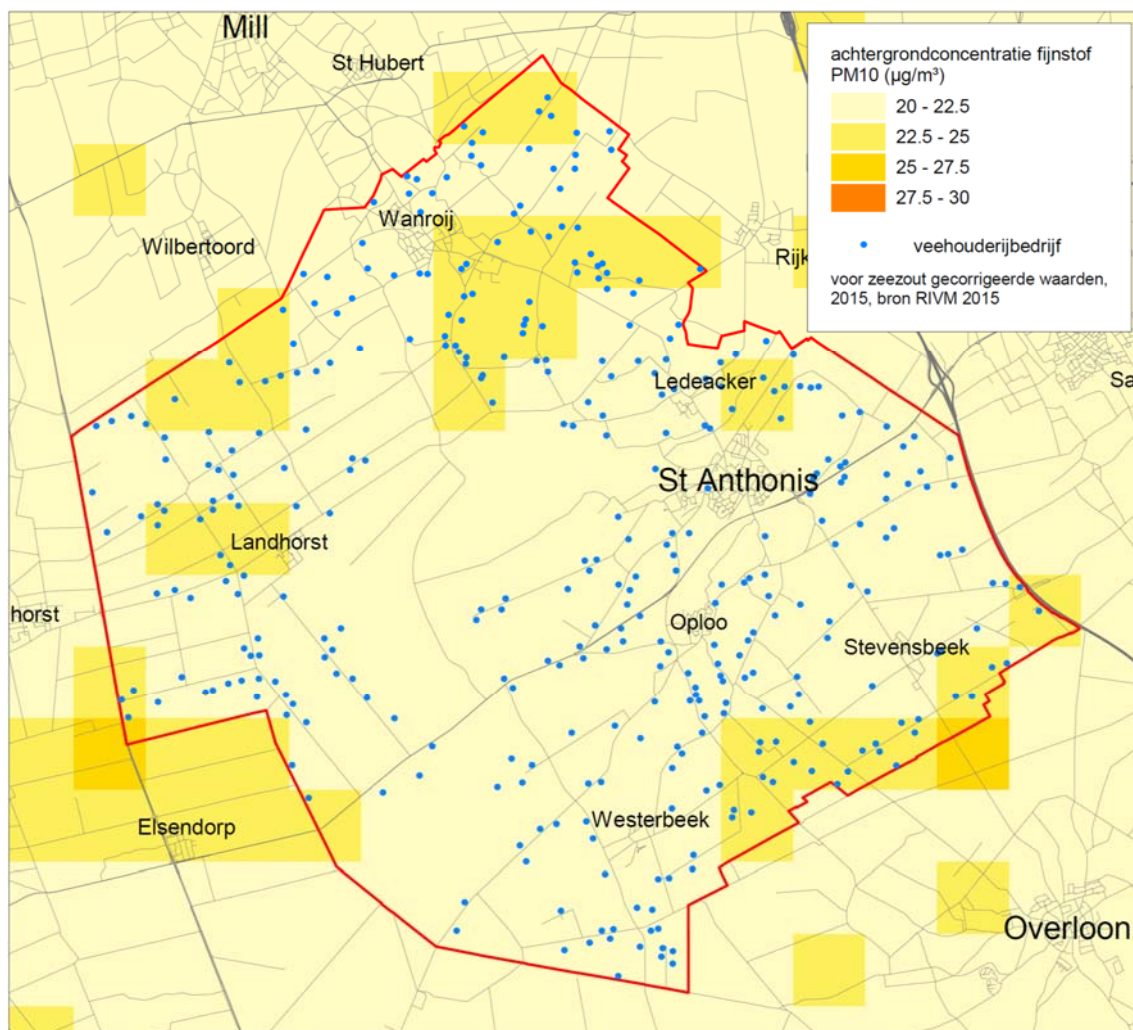
- Een jaargemiddelde concentratie van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ fijn stof in de buitenlucht.
- Een daggemiddelde concentratie van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ welke maximaal 35 keer per jaar mag worden overschreden.

Figuur 15: Achtergrondconcentraties PM_{10} in 2010, 2015 en 2020.

Medio 2008 is het verspreidingsmodel uitgekomen, aangevuld met de handreiking en per 24 december 2008 is ook het te hanteren toetsingskader vastgelegd in de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. In het toetsingskader is opgenomen dat de concentratie van fijn stof uitsluitend wordt beoordeeld op woonlocaties en op locaties die voor het publiek toegankelijk zijn. Met behulp van dit toetsingskader en de tabel met emissiefactoren fijn stof kan en zal de gemeente de milieuanvragen toetsen op het onderwerp fijn stof.

De totale emissie van fijn stof in Nederland bedroeg in het jaar 2000 circa 50 Kton aan PM₁₀. Hiervan was circa 10 Kton (20%) afkomstig uit de landbouw. Van de fijn stof uit de landbouw is het overgrote deel afkomstig van pluimvee- en varkensstallen (geschatte bijdrage circa 9 Kton). In Figuur 16 is de achtergrondconcentraties fijn stof (PM₁₀) weergegeven (situatie 2015).

Figuur 16: Achtergrondconcentratie fijn stof in de gemeente Sint Anthonis.

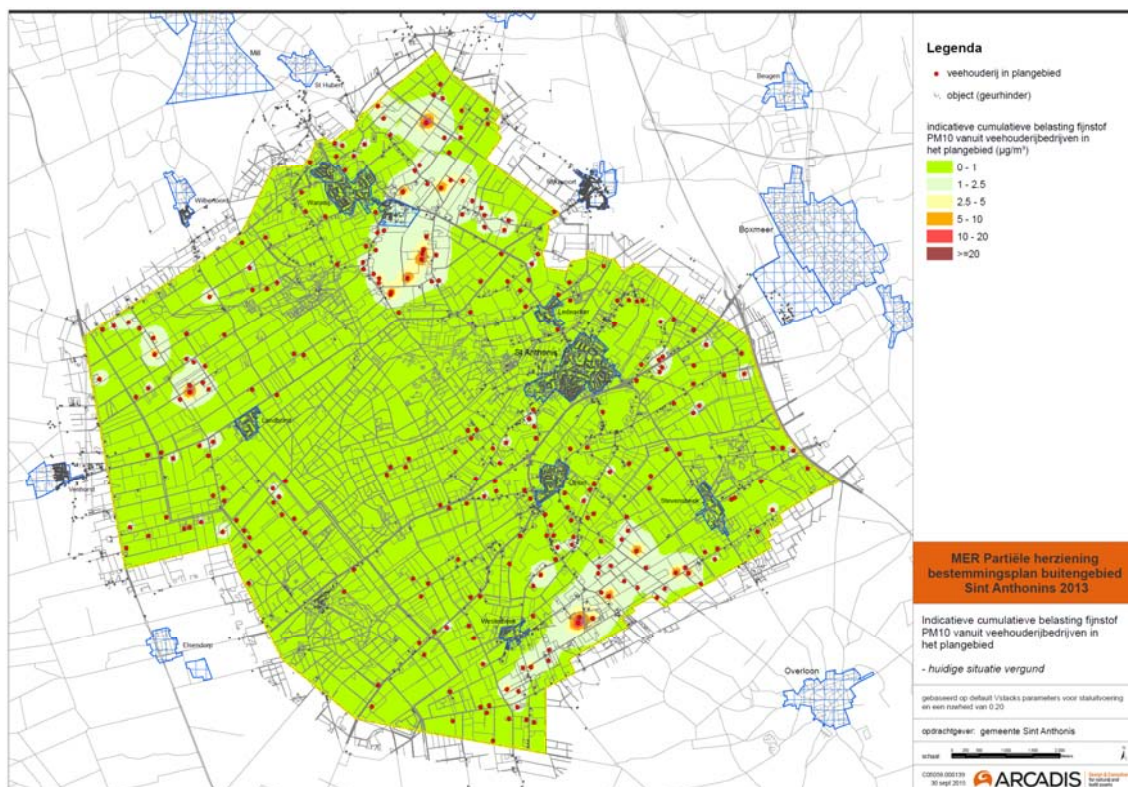
Uit Figuur 16 blijkt dat in 2015 de jaargemiddelde achtergrondconcentratie van fijn stof (PM₁₀) in het buitengebied van Sint Anthonis ligt tussen 20 en 27,5 µg/m³. Dit ligt onder de maximaal toegestane jaargemiddelde concentratie van 40 µg/m³ fijn stof in de buitenlucht. Echter, het gezondheidsadvies van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voor fijn stof bestaat uit een maximum jaargemiddelde concentratie van 20 µg/m³. Het WHO advies stelt de gezondheid van de mens centraal en is scherper dan die van de EU. De EU hanteert ook 40 µg/m³ maar hanteert wel een scherpere streefwaarde dan de norm zelf.

In het planperiode zullen de concentraties mogelijk dalen, doordat de emissies uit verkeer mogelijk afnemen. Of de emissies uit de veehouderij afnemen hangt af van de bedrijfsontwikkeling. Enerzijds is waarschijnlijk sprake van afname door de maatregelen vanwege de AMvB-Huisvesting (vooral voor intensieve veehouderijen), anderzijds zal door het legbatterijverbod en de omschakeling naar scharrelhuisvesting of andere systemen (pluimvee, leghennen) de emissie van fijn stof kunnen gaan toenemen.

De jaargemiddelde achtergrondconcentraties van fijn stof (PM_{10}) in het buitengebied van Sint Anthonis is dus nergens hoger dan de wettelijke norm van $40 \mu g/m^3$. Naast deze norm geldt nog dat de grenswaarde van $50 \mu g/m^3$ niet meer dan 35 keer per jaar wordt overschreden. Als richtwaarde voor de achtergrondconcentratie waarbij dit dreigt te gebeuren wordt in het algemeen een achtergrondconcentratie van $32 \mu g/m^3$ gehanteerd. De maximale concentratie ligt ook hier onder, zodat ook ten aanzien van de overschrijdingsdagen vanuit de achtergrondconcentratie de wettelijke normen niet overschrijden worden. Tenzij er sprake is van een hoge lokale bijdrage.

In Figuur 17 is op basis van het vergunningenbestand (augustus 2015) van de gemeente de cumulatieve bijdrage weergegeven van de bestaande veehouderijbedrijven aan de jaargemiddelde concentratie fijn stof PM_{10} . Van fijn stof problemen m.b.t. veehouderij is in het algemeen alleen sprake bij grote pluimveebedrijven, met name bij concentraties van grote pluimveebedrijven en in gebieden waar er door andere bronnen al sprake is van een hoge achtergrondconcentratie. Uit Figuur 17 blijkt dat de bijdrage van de veehouderij in grote delen van de gemeente onder $1 \mu g/m^3$ ligt. Plaatselijk ligt de bijdrage van de veehouderij tussen de 1- en $20 \mu g/m^3$. Aan de Lindelaan zit een groot pluimveebedrijf welke voornemens is uit te breiden. Verder zijn er geen grootschalige ontwikkeling in pluimvee of een concentratie van grote pluimveebedrijven voorzien of mogelijk. Cumulatieve effecten vanuit de veehouderij en daaruit voortkomende problemen m.b.t. fijn stof zijn dan ook niet te verwachten.

Mogelijk is er wel sprake van een overschrijding van de geadviseerde maximale concentratie van endotoxine nabij pluimveebedrijven. De concentratie van deze resten van bacteriën met mogelijke gezondheidseffecten vertoont mogelijk een relatie met de fijn stof belasting uit veehouderijen. Hoe die relatie er precies uit ziet is onderwerp van lopend onderzoek, in opdracht van het ministerie van IenM. De resultaten van dat onderzoek worden verwacht in 2016. Ten tijde van het opstellen van dit MER is dit een zogenaamde leemte in kennis.

Figuur 17: Indicatieve cumulatieve milieubelasting fijn stof vanuit veehouderijen. Deze kaart is op groter formaat opgenomen in bijlage 5 van dit MER.

Aanpassing NIBM regeling

Het Besluit Niet In Betekenende Mate en de bijbehorende regeling bieden bedrijven de mogelijkheid uit te breiden en meer fijn stof te emitteren indien de toename maximaal 1,2 microgram (3% van de grenswaarde) is op het beoordelingspunt. Hierdoor ontstaat de ongewenste situatie dat overschrijdingen blijven bestaan of dat er nieuwe knelpunten kunnen ontstaan. In een publicatie van de Staatscourant van 21 maart 2013 zijn gebieden in de gemeenten Nederweert, Asten, Deurne, Barneveld, Ede, Renswoude en Scherpenzeel aangeduid waar de NIBM-regeling niet meer van toepassing zal zijn. In Sint Anthonis is de NIBM-regeling niet door het Rijk aangepast. Wel heeft de provincie grenswaarden t.a.v. de maximale fijn stof in de Verordening Ruimte opgenomen (zie ook paragraaf 2.4).

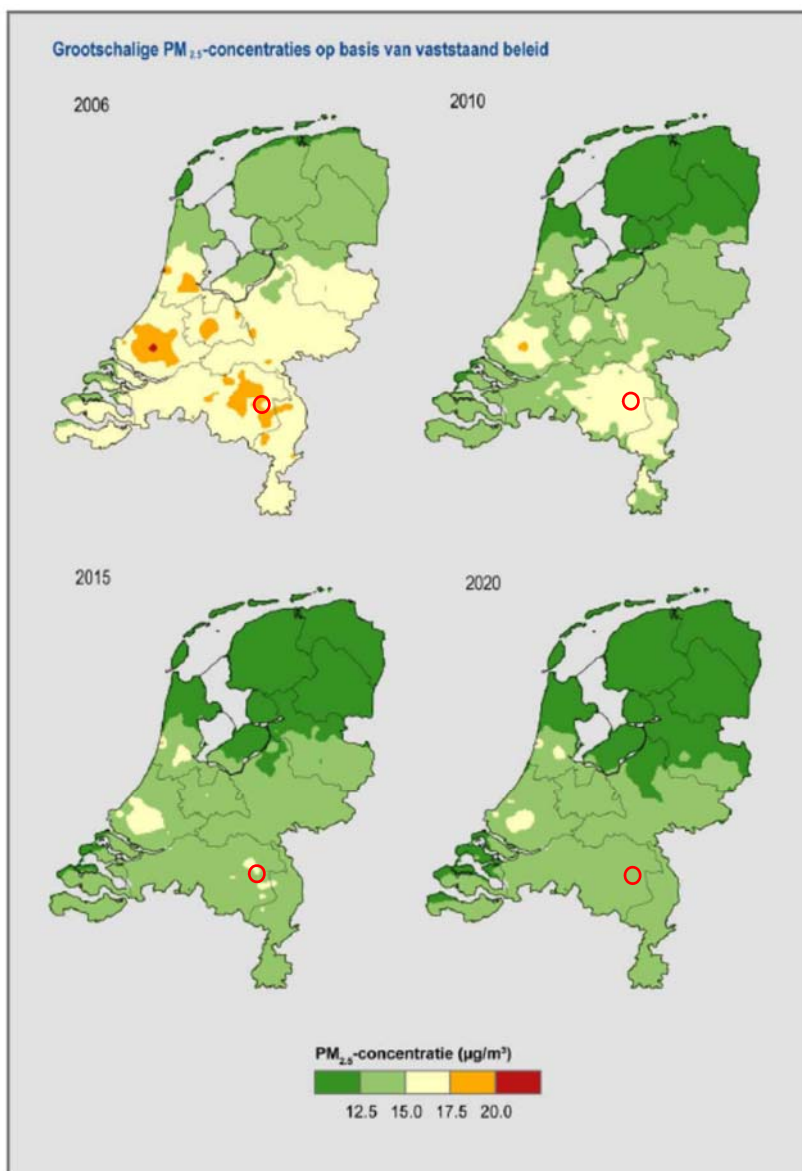
Eisen aan stallen t.a.v. de maximale fijn stof emissie per dierplaats

Op dit moment worden steeds meer technische maatregelen om de emissie van fijn stof te beperken ontwikkeld. Naast beschikbaarheid zal de economische en technische haalbaarheid van deze technieken toenemen. Op den duur kunnen daardoor een deel van deze technieken als Best Beschikbare Techniek (BBT) worden aangemerkt. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft voor een aantal dier categorieën (pluimvee) maximale emissie eisen opgenomen in het Besluit emissiearme huisvesting veehouderij (in werking getreden sinds augustus 2015) De uitbreiding en wijziging van bestaande bedrijven en bij bouw van nieuwe stallen moet men voldoen aan deze emissie-eisen.

Zeer fijn stof

Voor PM_{2,5} (zwevende deeltjes kleiner dan 2,5 micrometer) is nog geen Grootchalige Concentratiekaart Nederland vastgesteld. Wel is een indicatieve kaart beschikbaar (zie). Hieruit is af te leiden dat in 2010 de achtergrondconcentratie PM_{2,5} in Sint Anthonis vanuit alle fijn stof bronnen tussen de 12,5 en 15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ bedraagt. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de richtwaarde 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ voor 2010. Er is nog geen

nauwkeurige informatie beschikbaar van de emissie van $PM_{2,5}$ van veehouderijen, maar uit informatie van de Commissie voor de m.e.r. blijkt dat de emissie voor primair $PM_{2,5}$ grofweg gelijkgesteld kan worden aan 20% van de PM_{10} emissies. Daarnaast is er nog een geringe bijdrage van secundair $PM_{2,5}$ dat ontstaat door de omzetting van geëmitteerd NH_3 in NH_4 -deeltjes. De richtwaarde voor $PM_{2,5}$ vanuit de veehouderij komt effectief overeen met 77 % van de grenswaarde voor PM_{10} circa $30 \mu g/m^3$.

Figuur 18: Achtergrondconcentratie fijn stof $PM_{2,5}$.

5

Alternatieven en referentiesituatie

5.1 ALTERNATIEVEN

In het kader van de voorbereiding op het bestemmingsplan wil de gemeente inzicht krijgen in de effecten van de geboden ontwikkelruimte in het bestemmingsplan. Het gaat daarbij om effecten op het milieu voor die onderdelen van het bestemmingsplan waarbij er sprake kan zijn van belangrijke gevolgen voor het milieu.

In het kader van een m.e.r. (procedure) wordt als basisregel gehanteerd dat alles waarover een nieuw besluit kan worden genomen onderdeel is van het voornemen. Toegespitst op het MER, dat vooral ingaat op de milieueffecten van de veehouderij betekent dit dat het voornemen is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- De begrenzing van de bouwblokken op de verbeelding van het bestemmingsplan. Hoeveel planologische ruimte wordt er geboden voor uitbreiding van bebouwing zonder dat hiervoor een nieuwe planologische procedure voor hoeft te worden doorlopen?
- Welke flexibiliteitsmogelijkheden biedt het plan? Welke besluiten kunnen het college nemen zonder dat hiervoor een nieuw besluit van de raad (vaststelling bestemmingsplan) nodig is? Hierbij gaat het om de ontheffings- en wijzigingsbevoegdheden van het college voor het vergroten van de bouwblokken.

In deze m.e.r.-procedure is er op basis van het concept voorontwerp bestemmingsplan een trendmatig groeialternatief (uitgaande van een trendmatige groei ontwikkeling) en een worst-case alternatief.

Trendmatig groeialternatief

Bij het trendmatig groeialternatief is uitgegaan van de bestaande vergunde rechten en is vervolgens de ruimte op de bouwblokken benut om de bestaande veestapel uit te breiden, indien het bouwblok en de verschillende (deel-) aanduidingen dat toestaan. Daarbij is aangesloten bij de trend van schaalvergroting in de intensieve en melkveehouderij, door kleine bedrijven te laten stoppen en grotere bedrijven te laten groeien.

De uitgangspunten voor de intensieve veehouderij en melkrundveehouderij zijn:

Intensieve veehouderij

- < 40 nge iv stopt met (de tak) iv;
- 40 < 70 nge iv in de zone "Beperking veehouderij" stopt met (de tak) iv;
- ≥ 70 nge iv in zone "Beperking veehouderij" blijft, maar groeit niet in iv;
- 40 - 70 nge iv in overige gebieden blijft, maar groeit niet in iv;
- ≥ 70 nge maar slechts gedeeltelijk aanduiding iv op bouwblok blijft, maar groeit niet in iv;
- bedrijven met iv zonder agrarisch bouwblok, blijft, maar groeit niet in iv;

- (door gemeente aangegeven stopper stopt);
- overige bedrijven kunnen groeien in iv.

Melkrundveehouderij

- < 40 nge melkrundvee stopt met melkrundvee;
- melkrundvee op een woonbouwblok stopt met melkrundvee;
- overige bedrijven met melkrundvee zonder agrarisch bouwblok, blijft, maar groeit niet in melkrundvee;
- overige bedrijven met melkrundvee kunnen groeien in melkrundvee.

Bedrijven kunnen groeien voor zover de ruimte op de (deel-) bouwblokken dat toelaat en de aanduiding dat toestaat. Voor de intensieve veehouderij is de aanvullende voorwaarde dat er milieuruimte is ten aanzien van geurhinder. Daarbij zijn de voorgrondnormen uit de concept Geurverordening Sint Anthonis 2016 gehanteerd. Voor alle veehouderijen is ook rekening gehouden met het stikstofemissieplafond dat wordt opgenomen in het bestemmingsplan. Veehouderijen kunnen in dit scenario voor wat betreft stikstofdepositie groeien tot de landelijk vastgestelde grenswaarde/drempelwaarde van 1 mol/ha/jaar (mits die ruimte beschikbaar is). Bedrijven groeien door uitbreiding van de nu aanwezige diersoort, wel is dit gestandaardiseerd; melkrundveebedrijven groeien in melk- en kalfkoeien, varkensbedrijven groeien in “zeugen gesloten”, pluimveebedrijven in leghennen, vleeskalverhouderijen in vleeskalveren, geitenhouderijen in geiten, nertsenhouderijen in nertsen. Bij de groei is wederom uitgegaan van de dieraantallen voor een standaard bedrijf zoals voor iv en melkrundvee genoemd in “Alle vlees duurzaam” van de Commissie Van Doorn, ongeveer 300 nge per 1,5 hectare bouwblok. De in het scenario gebruikte standaard-dieraantallen en emissies zijn gegeven in Tabel 9. Uitgangspunt is tevens dat alle bedrijven (groeiers zowel als blijvers) voldoen aan Besluit emissiearme huisvesting.

		Aantal	NH3 kg/jaar	Ou oud/sec	Fijn stof kg/jaar
Melkrundvee	Melk- en kalkkoeien	250	2400	0	37000
Varkens	Zeugen gesloten	500	2137	15950	152700
Pluimvee	Leghennen	120000	6600	40800	7800000
Vleeskalveren	Vleeskalveren	2500	6250	89000	82500
Geiten	Melkgeiten	2500	4750	47000	47500
Nertsen	Nertsen	6000	1500	0	48000

Tabel 9: Standaard-dieraantallen en emissie zoals toegepast in het trendmatig groeialternatief.

Op basis van deze modelmatige benadering zijn er 77 iv-locaties als stopper aangemerkt en 108 iv-locaties als potentiële groeier. Van die 108 potentiële groeiers zijn er 42 locaties met uitbreidingsruimte op het bouwblok en milieuruimte (geur en ammoniak). 66 van de 108 locaties hebben die ruimte niet en zijn modelmatig als blijver aangemerkt. Rekening houdend met de planologische ruimte (binnen het bouwblok) en de milieuruimte (vooral de voorgrondnormen geur o.b.v. de ontwerp geurverordening 2016), resulteert dit in een (modelmatig bepaalde) groei van de economische omvang van de intensieve veehouderij van per saldo 8%. Een dergelijke ontwikkeling past bij de ontwikkeling van de intensieve veehouderij in Sint-Anthonis het verleden (2004-2010, zie hoofdstuk 3) en daarmee trendmatig. Momenteel zijn de economische perspectieven voor de varkenshouderij (als totaal) slecht en lijkt een dergelijke groei, uitgaande van een blijvend slecht perspectief, op korte termijn niet waarschijnlijk.

Op basis van de hiervoor beschreven modelmatige benadering zijn er 11 melkrundvee (mrv) locaties als stopper aangemerkt en 132 mrv-locaties als potentiële groeier. Van die 132 zijn er 79 met uitbreidingsruimte op het bouwblok. De andere 53 zijn modelmatig als blijver aangemerkt. Rekening houdend met de planologische ruimte (binnen het bouwblok) resulteert dit in een (modelmatig bepaalde) groei van de economische omvang van de melkrundvee van per saldo 21%. Dat is erg hoog in relatie tot de ontwikkeling van de melkveestapel in de periode sinds 1984 (start melkquota), maar past wel bij de ontwikkeling in de afgelopen jaren (groei met uitzicht op vervallen melkquotum). In hoofdstuk 3 is ingegaan op de randvoorwaarden die vanuit de landelijke overheid (het fosfaatstelsel) worden gesteld aan de ontwikkeling van de melkveestapel als geheel in Nederland. Voor Nederland als geheel zal er ten opzichte van de huidige situatie sprake moeten zijn van een krimp van de melkveestapel om te voldoen aan de randvoorwaarden vanuit Europa. De ontwikkeling in Sint Anthonis kan hiervan afwijken, maar een groei van 21% is gezien die randvoorwaarden niet waarschijnlijk, er van uitgaande dat die randvoorwaarden vanuit Europa niet ruimer worden.

De milieuruimte (geur, ammoniak) is voor wat betreft de ontwikkeling van de melkrundvee weinig bepalend. Tenminste, uitgaande van een drempelwaarde van 1 mol/ha/jaar. Binnen die drempelwaarde is er (veel) ruimte voor groei van de emissie per bedrijf. Wordt die drempelwaarde kleiner vanwege de eerder toegekende ontwikkelruimte (geen 1 mol maar 0,05 mol), dan is de (schaarse) milieuruimte op het gebied van ammoniak en Natura2000 wel randvoorwaarde stellend voor de ontwikkeling van de melkveehouderij.

Per saldo is er op basis van het trendmatig groeialternatief een toename van de omvang van de (vergunde) veestapel van 13%.

Worst-case alternatief

Het worst-case alternatief bestaat uit drie verschillende scenario's: één worst-case voor ammoniak, één worst-case voor geurhinder (die weer bestaat uit twee varianten) en één worst-case voor fijn stof.

In de worst-case scenario's is uitgegaan van de agrarische bouwblokken uit het concept voorontwerp bestemmingsplan en de maximale mogelijkheden die er geboden worden voor het houden van verschillende soorten vee. Per agrarisch bouwblok is bepaald wat het oppervlak aan deelbouwblokken is (op basis van de functieaanduidingen) en welk deel van het bouwblok voor welke soort vee gebruikt mag worden. Delen van bouwblokken met de aanduiding "erf" en "tuin" zijn hierbij uitgesloten.

De (deel-) bouwblokken zijn voor de scenario's onder te verdelen in vijf groepen:

- Bouwblokken waar iv gehouden mag worden (aanduiding iv), zijn gevuld met iv;
- Bouwblokken waar melkrundvee gehouden mag worden (aanduiding grondgebonden melkrundvee of aanduiding niet-grondgebonden melkrundvee), zijn gevuld met melkrundvee;
- Bouwblokken waar (enkel) overig vee gehouden mag worden (aanduiding grondgebonden veehouderij zonder aanduiding melkrundvee), zijn gevuld met overig rundvee;
- Bouwblokken waar(enkel) paarden gehouden mogen worden (aanduiding paardenfokkerij), zijn gevuld met paarden;
- Bouwblokken waar geen vee gehouden mag worden. Hierop is geen vee geplaatst.

Per scenario is steeds gekozen voor een stal die voldoet aan het Besluit emissiearme huisvesting en de eisen van de provincie voor nieuwe stallen, maar de hoogste emissie voor ammoniak, geur of fijnstof veroorzaakt. Vervolgens zijn alle bouwblokken (dus ook die waar nu geen vee op zit) gevuld met vee van de diersoort die toegestaan is volgens het bestemmingsplan. Er is dus niet gekeken naar de huidige aanwezigheid van vee, de diersoort of veebezetting op het bouwblok, enkel naar de maximale

mogelijkheden (qua emissies). Alle bouwblokken of bouwblokdelen zijn opgevuld met vee op basis van de dieraantallen voor een standaard bedrijf zoals voor iv en melkrundvee genoemd in “Alle vlees duurzaam” van de Commissie Van Doorn. Hierbij wordt uitgegaan van ongeveer 300 nge per 1,5 hectare bouwblok. Voor overig rundvee en paarden is van een wat lagere (realistische) bezetting uitgegaan.

De diersoorten waarmee de bouwblokken zijn opgevuld en de bijbehorende emissie zijn weergegeven in Tabel 10.

Soort	Aantal	Rav-code	Emissiefactor	Emissie	
Ammoniak ⁶					
					Kg/jaar
Melkrundvee	Melk- en kalfkoeien	250	A1.26	9,6	2400
Iv	Leghennen	120000	E2.12.1	0,068	8160
Overig	Overig rundvee	150	A7	6,2	930
Paarden	Paarden	150	K1	5	750
Geur					
					Ou/sec
Melkrundvee	-	-	-	0	0
Iv	Vleesvarkens	7500	D3.2.14	16,1	120750
Overig	-	-	-	0	0
Paarden	-	-	-	0	0
Fijn stof					
					G/jaar
Melkrundvee	Melk- en kalfkoeien	250	A1.26	148	37000
Iv	Leghennen	120000	E2.10	54	6480000
Overig	Overig rundvee	150	A7	170	25500
Paarden	-	-	-	0	0

Tabel 10: De diersoorten en bijbehorende emissies waarom is gerekend bij de worst-case scenario's.

In principe zijn alle bouwblokken opgevuld met nieuw vee. Echter indien de huidige vergunde emissie hoger is dan de nieuw berekende emissie na opvulling is deze vervangen door de huidige emissie.

Voor geurhinder zijn twee verschillende varianten op het worst-case scenario doorberekend. In de eerste variant is geen rekening gehouden met de milieuruimte ten aanzien van geurhinder. In het tweede variant is hier wel rekening mee gehouden en is opgevuld tot de grens van wat op basis van de voorgrondnorm mogelijk is. Daarbij zijn voor deze worst-case analyse de voorgrondnormen uit de vigerende Geurverordening Sint Anthonis 2008 gehanteerd. Deze normen bieden meer ruimte voor ontwikkeling dan de voorgrondnormen uit de ontwerp geurverordening 2016.

⁶ In het bestemmingsplan wordt een stikstofemissieplafond opgenomen. Bij het worst-case scenario voor ammoniak is hiermee geen rekening gehouden.

5.2 REFERENTIESITUATIE VOOR DE VEEHOUDERIJ

De milieueffecten van de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling vormen gezamenlijk de referentiesituatie voor het MER, waarmee de alternatieven vergeleken moeten worden. Met name voor bestemmingsplannen buitengebied is het soms lastig om te bepalen welke elementen nu behoren tot de referentiesituatie en welke tot het voornemen.

Toegesplitst op de milieueffecten van de veehouderij is de referentiesituatie opgebouwd uit:

- Bouwvlakken en vergunningen voor de veehouderijen, voor zover die feitelijk zijn ingevuld;
- Bouwvlakken en vergunningen die nog niet (volledig) zijn ingevuld, maar wel op korte termijn worden ingevuld;
- Ontwikkelingen in de veehouderij op basis van andere reeds genomen besluiten (de zogenaamde autonome ontwikkeling), zoals de AMvB-Huisvesting die eisen stelt aan de stalsystemen (maximale emissies per dier) die worden toegepast.

Het is lastig te bepalen welk deel van de vergunde ruimte (= milieuvergunningen dan wel vallend onder een AMvB ingevolge de Wet milieubeheer, hierna tezamen aangeduid als vergunningen) die nu nog niet is gerealiseerd op korte termijn (bijvoorbeeld binnen drie jaar) wel zal zijn gerealiseerd. De vergunningen van veehouderijen worden systematisch door gemeenten en provincie geregistreerd; informatie over concrete initiatieven of plannen om te investeren (of juist niet) is veel minder goed toegankelijk.

Een aanpak die daarom vaak wordt gehanteerd is:

- Op basis van de vergunde rechten van de veehouderijen in het plangebied en omgeving wordt de (vergunde) milieubelasting in beeld gebracht. Dus de milieubelasting op basis van de vergunde stalsystemen en het vergunde aantal dieren (Huidige situatie vergund).
- Uitgaande van de normen (maximale emissie per dierplaats) uit de AMvB-Huisvesting (2015) wordt geschat hoe de milieubelasting zich zal ontwikkelen indien het nu vergunde aantal dieren is gehuisvest in stallen volgens die maximale emissiewaarden. Dus het huidig vergunde aantal dieren en de emissie per dier voldoet aan de eisen uit dit besluit. (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting)
- Uitgaande van de CBS landbouwtellingen wordt op gemeenteniveau een inschatting gemaakt van het verschil tussen het vergunde aantal dierplaatsen (milieuvergunningen) en de opgave van het daadwerkelijk aantal dieren dat gemiddeld aanwezig is (CBS mei tellingen).
- De milieubelasting op basis van de huidige vergunde situatie (Huidige situatie vergund) en op basis van de AMvB-Huisvesting (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting) kan met dat verschil worden “gecorrigeerd” om ten behoeve van de effectvergelijking de alternatieven te kunnen vergelijken met de referentiesituatie (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel) en met een inschatting van de huidige milieubelasting (Huidige situatie + CBS-correctie veestapel).

Hieronder worden de verschillende situaties kort toegelicht:

- Huidige situatie vergund
Met dit scenario wordt inzichtelijk wat de milieubelasting is van de aanwezige veehouderijen (betreffende de veehouderijen met een vernietigd bouwblok) binnen de verleende vergunningen. De basis voor dit scenario zijn de dieraantallen en stallen op basis van de verleende vergunningen.
- Huidige situatie + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie Voortoets)

Dit scenario beschrijft de huidige situatie zoals de veehouderijen (betreffende de veehouderijen met een vernietigd bouwblok) momenteel feitelijk in bedrijf zijn. Voor dit scenario gebruiken we het percentuele verschil tussen de vergunde rechten en werkelijk aanwezige dieren binnen de gemeente Sint Anthonis. Voor ammoniak is er sprake van een ingeschatte afwijking tussen Huidige situatie vergund en Huidige situatie vergund + CBS-correctie veestapel van 25%. Voor geur is ingeschat dat er een verschil is van circa 15%. En voor fijn stof is ingeschat dat er een verschil is van circa 20%. Voor geur is de correctie doorgevoerd voor alle bedrijven in Sint-Anthonis, omdat deze worden meenemen in de achtergrondbelasting.

- **Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting**
De autonome situatie is gelijk aan de Huidige Situatie Vergund echter wordt hierbij uitgegaan dat elke veehouderij op bedrijfsniveau gaat voldoen aan de eisen van het Besluit huisvesting. In juli 2015 is het nieuwe Besluit emissiearme huisvesting in werking getreden. De strengste eisen gelden voor nieuw te bouw stallen. Bestaande stallen zouden in principe allemaal aan emissie-eisen moeten voldoen, maar er is een uitzondering voor stallen gebouwd voor 1 januari 2007. Die mogen blijven bestaan als er op bedrijfsniveau aan de eisen van Besluit huisvesting wordt voldaan. Het is niet bekend (of voor dit onderzoek niveau te bewerkelijk en gedetailleerd om uit te zoeken), wanneer elke stal precies gebouwd is. Daarom is er in dit scenario vanuit gegaan dat elke veehouderij op bedrijfsniveau gaat voldoen aan de eisen van Besluit huisvesting. De bijbehorende (maximale) ammoniakemissie op bedrijfsniveau is berekend. Voor geur- en fijnstofemissies zijn er in het algemeen stallen beschikbaar die wel voldoen aan besluit huisvesting, maar geen reductie in geur- en/of fijn stofemissie tot gevolg hebben. Voor geur en fijn stof is er daarom geen aparte referentie Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting opgenomen.
- **Huidige situatie + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie MER).**
De autonome situatie is gelijk aan de Huidige Situatie + CBS-correctie veestapel. Echter, er wordt hierbij uitgegaan dat elke veehouderij op bedrijfsniveau gaat voldoen aan de eisen van het Besluit huisvesting.

Vergund versus werkelijk gebruik

Zoals ook de Commissie voor de m.e.r. in haar adviezen aangeeft, is de vergunde situatie voor veehouderij niet altijd in overeenstemming met het werkelijke aantal gehouden dieren. Daarom is inzichtelijk gemaakt hoe groot dit verschil ongeveer is binnen de gemeente Sint-Anthonis. De vergelijking is gemaakt aan de hand van de mei tellingen van het CBS. Een verschil tussen beide cijfers, kan ontstaan door verschillen in wijze van registreren (locatie inrichting versus locatie eigenaar), functionele leegstand (afvoeren van slachtvee, schoonmaken van de stallen), het feit dat bedrijven in opbouw zijn en daarom de vergunde ruimte nog niet volledig benutten, bedrijven gestopt zijn maar vergunningen nog niet zijn ingetrokken of omdat bedrijven structureel of vanwege marktomstandigheden hun vergunde ruimte niet benutten.

Consequenties voor referentiesituatie ammoniak, geur en fijn stof

In Tabel 11, Tabel 12 en Tabel 13 is het verschil in de huidige (werkelijke) bezetting (CBS-gegevens) versus de vergunde situatie weergegeven voor ammoniak, geur en fijn stof. Wanneer rekening wordt gehouden met de functionele leegstand die al is verdisconteerd in de wettelijke emissiefactoren per dier (gemiddeld 5 tot 10%) en bedrijven die in opbouw zijn, is de latente vergunde ruimte in Sint-Anthonis op basis van deze vergelijking voor ammoniak circa 23% tot 28%. Voor geur is dat circa 10% tot 15%. En voor fijn stof is dat circa 15% tot 20% In de berekeningen voor ammoniak die verder in dit MER zijn opgenomen, is uitgegaan van een verschil van 25%. Voor geur is uitgegaan van een verschil van 15%. En voor fijn stof is uitgegaan van een verschil van 20%.

Diercategorie	CBS 2014 aantal dieren	Vergund aantal	Vergund kg NH ₃ /jaar	Bezetting %	Indicatie CBS emissie NH ₃ bezetting x emissie
Melk- en kalkoeien (>= 2 jaar)	9170	20176	184354	45%	83789
Jongvee voor de melkveehouderij	8080	16036	62560	50%	31522
Vleeskalveren	7425	14831	52466	50%	26267
Stieren, overige koeien, totaal	527	1762	11883	30%	3554
Schapen	1036	2160	1515	48%	727
Melkgeiten*	1734	1734	3295	100%	3295
Overige geiten*	2330	2330	661	100%	661
Biggen*	145102	145102	30203	100%	30203
Fokvarkens	37769	38383	94595	98%	93082
Vleesvarkens	198138	246619	277118	80%	222641
Ouderdieren van legghennen	0	74244	10641	0%	0
Legghennen	179195	226528	12429	79%	9832
Ouderdieren van vleeskuikens	201953	348952	101290	58%	58621
Vleeskuikens	726350	892379	33579	81%	27332
Kalkoenen	0	14265	9701	0%	0
Slachteenden	0	20	7	0%	0
Konijnen	8076	14806	4490	55%	2449
Edelpelsdieren	73771	91763	22942	80%	18444
Paarden	305	1032	4644	30%	1373
Pony's	110	155	434	71%	308
Totaal			918807		614098
Verschil tussen vergunningen en CBS					67%
Gecorrigeerd percentage (gehanteerd in voorliggend MER)					25%

Tabel 11: Verschil werkelijk gebruik versus vergunde situatie ammoniak. * Biggen en geiten op 100% gezet.

Diercategorie	CBS 2014 aantal dieren	Vergund aantal	Vergund OU	Bezetting %	Indicatie CBS emissie OU bezetting x emissie
Melk- en kalkoeien (>= 2 jaar)	9170	20176	0	45%	0
Jongvee voor de melkveehouderij	8080	16036	0	50%	0
Vleeskalveren	7425	14831	523385	50%	262028
Stieren, overige koeien, totaal	527	1762	0	30%	0
Schapen	1036	2160	16847	48%	8080
Melkgeiten*	1734	1734	32600	100%	32600

Diercategorie	CBS 2014 aantal dieren	Vergund aantal	Vergund OU	Bezetting %	Indicatie CBS emissie OU bezetting x emissie
Overige geiten*	2330	2330	15096	100%	15096
Biggen*	145102	145102	644235	100%	644235
Fokvarkens	37769	38383	588446	98%	579033
Vleesvarkens	198138	246619	3420512	80%	2748099
Ouderdieren van legghennen	0	74244	13364	0%	0
Legghennen	179195	226528	77282	79%	61134
Ouderdieren van vleeskuikens	201953	348952	266228	58%	154077
Vleeskuikens	726350	892379	212283	81%	172787
Kalkoenen	0	14265	22112	0%	0
Slachteenden	0	20	9	0%	0
Konijnen	8076	14806	0	55%	0
Edelpelsdieren	73771	91763	0	80%	0
Paarden	305	1032	0	30%	0
Pony's	110	155	0	71%	0
Totaal			5832399		4677169
Verschil tussen vergunningen en CBS					80%
Gecorrigeerd percentage (gehanteerd in voorliggend MER)					15%

Tabel 12: Verschil werkelijk gebruik versus vergunde situatie geur. * Biggen en geiten op 100% gezet.

Diercategorie	CBS 2014 aantal dieren	Vergund aantal	Vergund fijn stof	Bezetting %	Indicatie CBS emissie fijn stof bezetting x emissie
Melk- en kalkoeien (>= 2 jaar)	9170	20176	2675929	45%	1216211
Jongvee voor de melkveehouderij	8080	16036	609368	50%	307040
Vleeskalveren	7425	14831	959261	50%	480245
Stieren, overige koeien, totaal	527	1762	202268	30%	60497
Schapen	1036	2160	0	48%	0
Melkgeiten*	1734	1734	32946	100%	32946
Overige geiten*	2330	2330	23300	100%	23300
Biggen*	145102	145102	6370516	100%	6370516
Fokvarkens	37769	38383	4667466	98%	4592802
Vleesvarkens	198138	246619	22412438	80%	18006543
Ouderdieren van legghennen	0	74244	1857720	0%	0
Legghennen	179195	226528	13372842	79%	10578588
Ouderdieren van vleeskuikens	201953	348952	10180716	58%	5892003
Vleeskuikens	726350	892379	18455816	81%	15022072

Diercategorie	CBS 2014 aantal dieren	Vergund aantal	Vergund fijn stof	Bezetting %	Indicatie CBS emissie fijn stof bezetting x emissie
Kalkoenen	0	14265	1226790	0%	0
Slachteenden	0	20	3640	0%	0
Konijnen	8076	14806	0	55%	0
Edelpelsdieren	73771	91763	734104	80%	590168
Paarden	305	1032	0	30%	0
Pony's	110	155	0	71%	0
Totaal			83785120		63172931
Verschil tussen vergunningen en CBS					75%
Gecorrigeerd percentage (gehanteerd in voorliggend MER)					20%

Tabel 13: Verschil werkelijk gebruik versus vergunde situatie fijn stof. * Biggen en geiten op 100% gezet.

5.3 TOEGEPASTE MODELLEN

De berekeningen van de ammoniakdeposities zijn uitgevoerd met het modelprogramma OPS-pro 4.4.4.

Output is een grid met een 100*100m resolutie, waarmee de depositiekaarten gemaakt zijn. De belasting op Natura 2000-gebieden en overige voor verzuring gevoelige natuurgebieden is berekend door het grid te confronteren met de Natura 2000-gebieden in GIS. Hierbij is per gebied de gemiddelde, maximale en minimale depositie berekend en beschreven in het MER. De toe- en afname van ammoniakemissies is in OPS vertaald naar depositiekaarten.

De geurberekeningen zijn uitgevoerd met het rekenprogramma VSTACKS-gebied, aangevuld met een GIS-module ontwikkeld door ARCADIS. Die module is ontwikkeld om met minder handmatige handelingen de geurbelasting en de uitbreidingsruimte voor wat betreft geur voor een groter plangebied te berekenen. In de modelberekeningen is uitgegaan van default V-Stacks parameters en een vaste ruwheid, zoals aangegeven op de kaarten in het MER. Per alternatief is de achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder berekend op een 50*50m grid voor kaartpresentaties en op de voor geurhinder gevoelige objecten.

6 Milieubeoordeling

6.1 INLEIDING

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de alternatieven op de verschillende milieuaspecten. De effecten zijn getoetst op basis van verschillende criteria. De basis voor deze effectbeschrijving is het concept voorontwerp bestemmingsplan. Onderstaande paragrafen beschrijven respectievelijk het plan- en studiegebied, de planhorizon, de beoordelingsschaal en de relevante aspecten. De daaropvolgende paragrafen geven per aspect de effectbeschrijving weer.

6.2 PLAN- EN STUDIEGEBIED

Bij de beschrijving van de mogelijke effecten voor een aantal thema's zal sprake zijn van een groter beïnvloedingsgebied dan het plangebied voor het bestemmingsplan, omdat er ook sprake kan zijn van mogelijke effecten buiten het plangebied.

Veelal zal het plangebied voor het bestemmingsplan het studiegebied voor de effectbeschrijving zijn. Echter, daar waar relevant (bijvoorbeeld voor het thema ammoniakdepositie op bos- en natuurgebieden) zal het studiegebied worden uitgebreid met gebieden binnen en buiten Sint-Anthonis en bijvoorbeeld ook aanpalende gemeenten of verder weg gelegen natuurgebieden betreffen.

6.3 PLANHORIZON

Omdat het bestemmingsplan een looptijd van minstens tien jaar zou moeten omvatten, geldt als planhorizon – en dus als referentiejaar – de situatie anno 2025.

6.4 BEOORDELINGSSCHAAL

De ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt door het bestemmingsplan leiden tot effecten voor het milieu. Dit zijn overigens niet altijd negatieve effecten maar ook positieve effecten kunnen optreden.

In het MER zijn de effecten van de alternatieven op verschillende aspecten in beeld gebracht en vergeleken met de referentiesituatie. Per aspect worden één of meer criteria gebruikt voor de effectbeoordeling. De effecten worden kwalitatief beoordeeld met de zevenpunts-beoordelingsschaal zoals weergegeven in Tabel 14.

Score	Omschrijving
++	Zeer positief ten opzichte van de referentiesituatie
+	Positief ten opzichte van de referentiesituatie
0/+	Licht positief ten opzichte van de referentiesituatie
0	Neutraal
0/-	Licht negatief ten opzichte van de referentiesituatie
-	Negatief ten opzichte van de referentiesituatie
--	Zeer negatief ten opzichte van de referentiesituatie

Tabel 14: Tabel effectscores.

6.5 RELEVANTE ASPECTEN

De ontwikkeling van de veehouderij kenmerkt zich door een aantal prominente gevolgen voor de leefomgeving en het milieu, die in het MER aan de orde zullen komen.

Het betreft, min of meer in afnemende volgorde van impact:

- Natuur;
- Geur;
- Fijn stof;
- Landschap, cultuurhistorie en archeologie;
- Geluid;
- Verkeer;
- Water en bodem;
- Gezondheid.

Deze aspecten worden in navolgende sub paragrafen 6.6 t/m 6.13 nader uitgewerkt.

6.6 NATUUR (VOOR NATURA 2000 TEVENS VOORTOETS)

Methodiek

De volgende criteria worden gehanteerd:

- Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998.
- Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur.
- Soortbescherming Flora- en faunawet.

Voor wat betreft stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998, Wav-gebieden en overige natuur is de ontwikkeling van de veehouderij van belang. Er liggen geen beschermingsgebieden binnen het plangebied. Andere effecten en externe werking in de vorm van verstoring (licht geluid en trilling), verdroging en vernietiging kunnen vanwege de ligging van de beschermingsgebieden (op grote afstand van het grondgebied van Sint Anthonis) met zekerheid worden uitgesloten. Aangezien op het niveau van dit MER de detailinformatie over soorten niet voorhanden is, is er op hoofdlijnen getoetst aan de effecten op soorten door invloed van de veehouderij.

Natura 2000

Bij de effectbeschrijving op de Natura 2000-gebieden zijn de kritische depositiewaarden (KDW) van de habitattypen gebruikt als norm. De KDW is gedefinieerd als de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitatype significant wordt aangetast door de verzurende

en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie (Van Dobben & Van Hinsberg, 2009). Vrijwel alle habitattypen die gevoelig zijn voor een te hoge stikstofbelasting zijn in de huidige situatie al overbelast. Voor de effecten op Natura 2000-gebieden wordt er gekeken of er toe- of afnames van stikstofdepositie zijn te verwachten.

Beschermde Natuurmonument

Bij Beschermde Natuurmonumenten ontbreken de instandhoudingdoelen als toetsingskader voor mogelijke effecten, zoals bij de Natura 2000-gebieden. Het aanwijzingsbesluit van een Beschermde Natuurmonument bevat wel een overzicht van de te behouden natuurwaarden. Vrijwel alle te behouden natuurwaarden die gevoelig zijn voor een te hoge stikstofbelasting zijn in de huidige situatie al overbelast. Voor de effecten op Beschermde Natuurmonumenten wordt er gekeken of er toe- of afnames van stikstofdepositie zijn te verwachten.

Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de Wet ammoniak en veehouderij (Wav)

Voor de effecten op NNN-gebieden wordt gekeken of er toe- of afnames van stikstofdepositie zijn te verwachten in de voor stikstof gevoelige delen van het NNN, die begrensd zijn als voor zeer gevoelig in het kader van de Wav. Daarnaast wordt gekeken of er toe- of afnames van stikstofdepositie zijn te verwachten in overige delen van het NNN, die niet zijn aangewezen als Wav-gebied of Natura 2000-gebied. De effectbeoordeling van NNN-gebieden wordt vooral bepaald door de effecten op Wav-gebieden. De effecten op overige NNN-gebieden worden wel meegenomen maar tellen minder zwaar mee in de totale effectbeoordeling van NNN-gebieden.

Flora- en faunawet

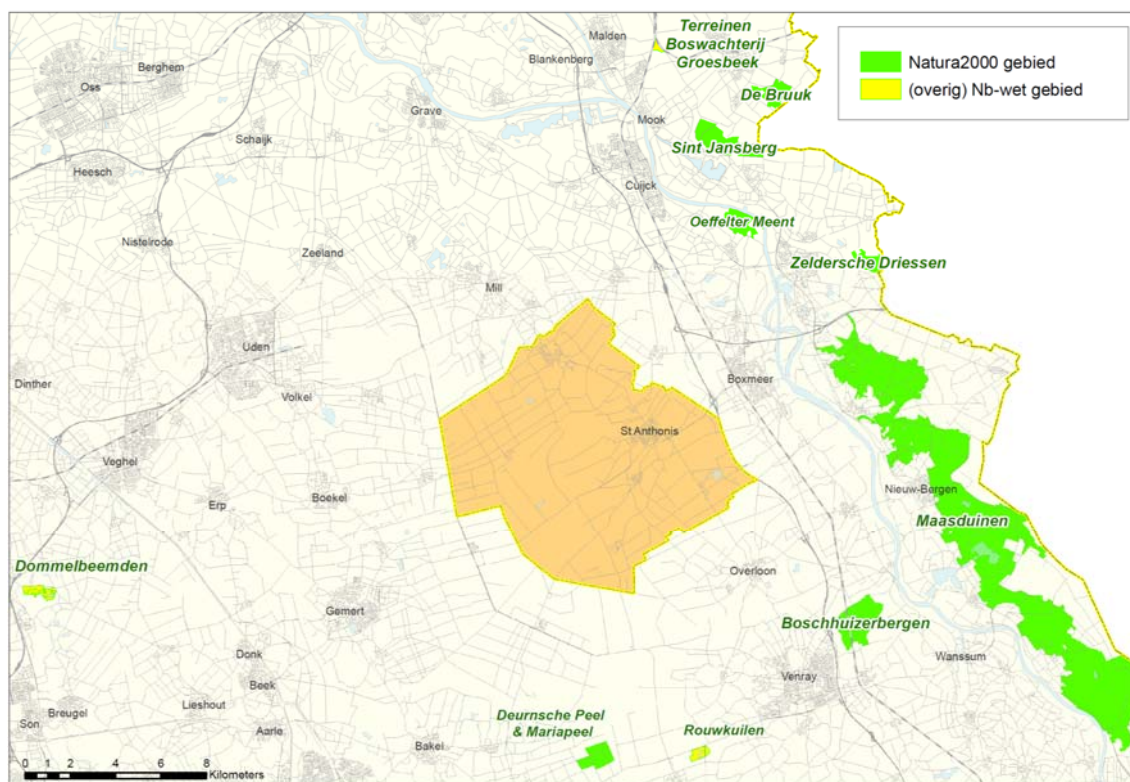
Er is in dit MER een overzicht gegeven van het mogelijke voorkomen van beschermde soorten in en nabij het plangebied. Dit is gedaan aan de hand van vrij beschikbare verspreidingsgegevens en een habitatgeschiktheidsbeoordeling op basis van expert judgement. De effecten op beschermde soorten door invloed van de (uitbreiding van de) veehouderij zijn vervolgens op hoofdlijnen getoetst.

Bij concrete initiatieven dienen de aanwezige soorten van de betreffende planlocatie te worden geïnventariseerd en effecten van de ingreep te worden getoetst aan de Flora- en faunawet.

Referentiesituatie

Beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998

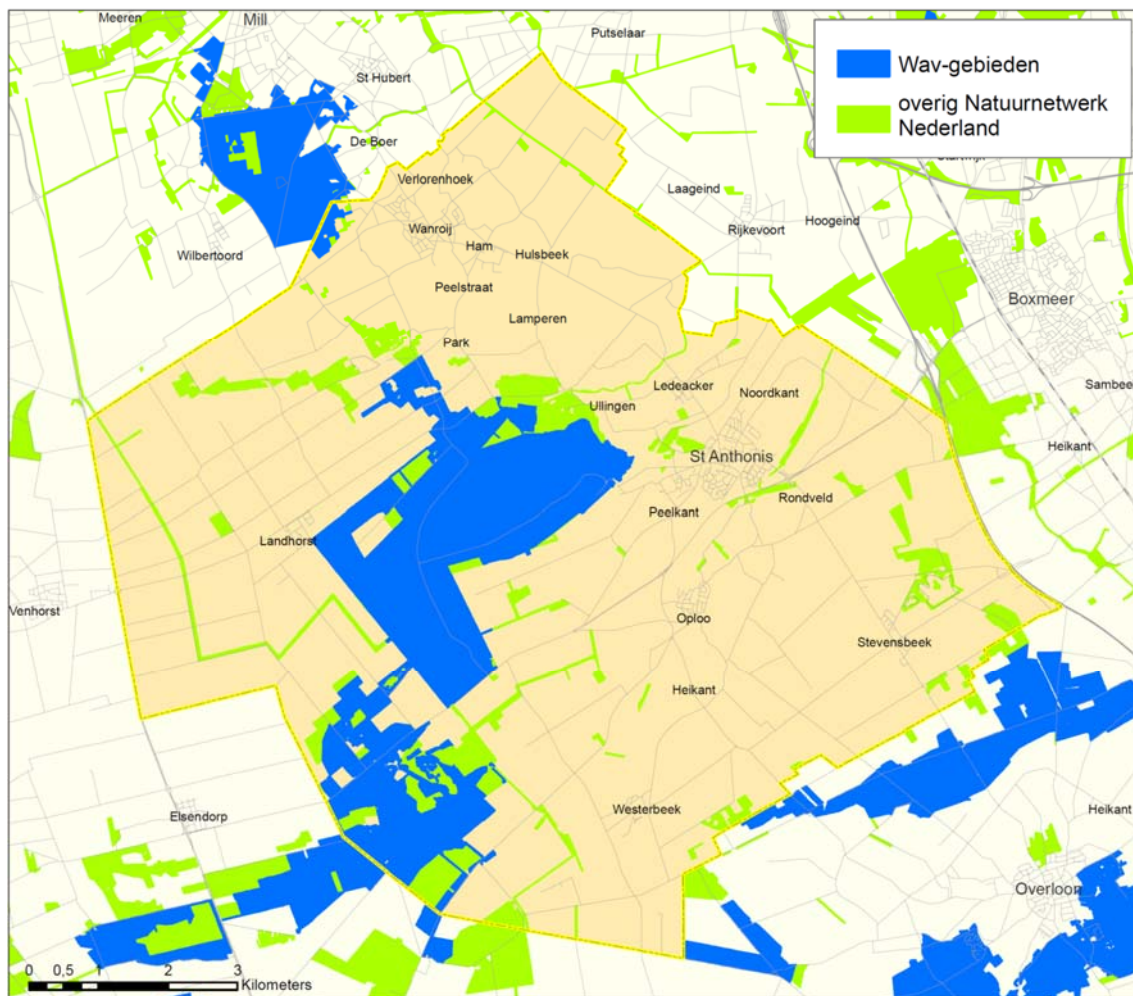
In de omgeving van het plangebied, straal van 20 kilometer, voor de herziening van het bestemmingsplan buitengebied liggen de Nederlandse Natura 2000-gebieden Boschhuizerbergen, De Bruuk, Deurnsche Peel & Mariapeel, Maasduinen, Oeffelter Meent, Sint Jansberg en Zeldersche Driessen. Ook de Beschermde Natuurmonumenten Dommelbeemden, Rouwkuilen en Terreinen Boswachterij Groesbeek zijn gelegen in de omgeving van het plangebied. Dit is te zien in Figuur 19.

Figuur 19: Beschermingsgebieden rondom het plangebied (oranje).

Wav-gebieden

In Figuur 20 zijn de Wav-gebieden weergegeven die gelegen zijn in en rondom het plangebied. Alleen 'voor verzuring gevoelige' gebieden die liggen in de Natuurnetwerk Nederland (NNN) kunnen als zeer kwetsbaar worden aangewezen.

Figuur 20: Wav-gebieden en overig Natuurnetwerk Nederland.

Overige natuur

In de gemeente Sint Anthonis zijn diverse gebieden aangewezen als Natuurnetwerk Nederland, zie Figuur 20.

Soorten in het plangebied

Voor de ontwikkelingen zijn de aanwezige en beschermde soorten uit de Flora- en faunawet van belang. Met behulp van verspreidingsgegevens uit verspreidingsatlassen en openbare websites (www.waarneming.nl, raron.nl) is bepaald dat onderstaande beschermde soorten van de Flora- en faunawet in of in de nabijheid van het plangebied voorkomen⁷. De nadruk is hierbij gelegd op de zwaarder beschermde soorten van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

Soortgroep/soorten	Flora- en faunawet
Zoogdieren	
Gewone dwergvleermuis	Tabel 3
Gewone grootoorvleermuis	Tabel 3
Das	Tabel 3

⁷ Deze tabel betreft geen uitputtende lijst. Bij concrete initiatieven dienen de aanwezige soorten van de betreffende planlocatie te worden geïnventariseerd en effecten van de ingreep te worden getoetst aan de Flora- en faunawet.

Soortgroep/soorten	Flora- en faunawet
Eekhoorn	Tabel 2
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten⁸	
Ooievaar	Categorie 3
Sperwer	Categorie 4
Havik	Categorie 4
Buizerd	Categorie 4
Boomvalk	Categorie 4
Kerkuil	Categorie 3
Steenuil	Categorie 1
Ransuil	Categorie 4
Gierzwaluw	Categorie 2
Roek	Categorie 2
Huismus	Categorie 2
Reptielen	
Levendbarende hagedis	Tabel 2
Amfibieën	
Rugstreeppad	Tabel 3
Alpenwatersalamander	Tabel 2
Vinpootsalamander	Tabel 3
Heikikker	Tabel 3
Vissen	
Kleine modderkruiper	Tabel 2
Vaatplanten	
Jeneverbes	Tabel 2
Drijvende waterweegbree	Tabel 3

Tabel 15: Relatie tussen soorten aanwezig in of in de nabijheid van het plangebied en de bescherming hiervan op grond van de Flora- en faunawet (alleen tabel 2 en 3). Algemeen voorkomende soorten zijn ook te verwachten in het plangebied, maar voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Effecten en effectbeoordeling

Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998

In Tabel 16 is de ontwikkeling weergegeven van de maximale depositie op de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten, in een straal van 20 kilometer. De figuren in bijlage 5 van het MER geven de stikstofbelasting weer voor de huidige situaties en de alternatieven op basis van de modelmatige uitgangspunten.

⁸ Categorieën: 1: Nest is hele jaar in gebruik als vaste rust- en verblijfplaats. 2: Koloniebroeders die elk jaar op dezelfde plek terugkomen. 3: Honkvaste vogels, geen koloniebroeders of afhankelijk van bebouwing. 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest.

Beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998		Huidige situatie vergund	Huidige situatie + CBS- correctie veestapel (referentie Nb-wet)	Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling	Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief *
	Habitattypen	Max.	Max.	Max.	Max.	Max.	Max.
Boschhuizerbergen	2310	67	50	63	47	66	99
	2330	64	48	59	45	62	94
	3130	31	23	29	22	30	46
	5130	67	50	62	47	66	98
	91D0	71	53	66	50	69	104
De Bruuk	6410	69	51	64	48	67	93
	7140A	44	33	42	31	43	61
Deurnsche Peel & Mariapeel	7120ah	59	44	55	42	58	88
Maasduinen	2310	90	67	84	63	88	132
	2330	75	56	70	53	74	110
	3130	162	121	151	114	158	227
	3160	111	83	103	77	108	158
	4010A	105	79	98	73	103	151
	4030	119	89	111	83	116	170
	6120	22	17	21	16	22	32
	7110B	11	8	10	8	11	16
	7150	98	73	91	68	95	140
	91D0	34	25	31	24	33	49
	91E0C	29	22	27	20	29	43
Oeffelter Meent	6120	68	51	64	48	66	91
	6510A	83	62	77	58	81	111
Sint Jansberg	9120	135	101	127	95	132	181
	91E0C	123	92	115	87	120	165
Zeldersche Driessen	6120	75	57	71	53	74	107
	6430C	76	57	71	53	74	107
	9120	116	87	109	82	113	163
	91F0	76	57	71	53	74	107
Dommelbeemden	n.v.t	24	18	22	17	23	33
Rouwkuilen	n.v.t	47	35	44	33	46	70
Terreinen Boswachterij Groesbeek	n.v.t	83	62	78	59	81	114

Tabel 16: De maximale stikstofdepositiewaarden voor het trendmatig groeialternatief en het worst-case alternatief op de verschillende Natura 2000-gebieden en overige NB-wetgebieden.

* In het bestemmingsplan wordt een stikstofemissieplafond opgenomen (maximaal 1 mol/ha/jaar, bij weinig ontwikkelruimte 0,05 mol/ha/jaar. Bij het worst-case alternatief is hiermee geen rekening gehouden.

Voor een toetsing aan de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet is de vergelijking met de waarden voor Huidige Situatie – CBS het belangrijkste, als een zo goed mogelijke benadering van de huidige feitelijke, legale situatie (de vergelijkingsbasis voor de Natuurbeschermingswet).

Uit Tabel 16 blijkt dat het worst-case alternatief ten opzichte van de huidige situatie + CBS correctie gepaard gaat met een toename van de ammoniakbelasting op de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten. Bij het worst-case alternatief is dan ook geen rekening gehouden met het stikstofemissieplafond dat zal worden opgenomen in het bestemmingsplan.

Gelet op het feit dat vrijwel alle habitattypen gevoelig zijn voor een te hoge stikstofbelasting en nu al overbelast zijn, is zonder een dergelijke regeling niet op voorhand uit te sluiten dat een toename van de ammoniakbelasting niet kan leiden tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van die gebieden.

In het trendmatig groeialternatief is rekening gehouden met het in het (concept ontwerp) bestemmingsplan opgenomen stikstofemissieplafond, dat gebaseerd is op de “standaard” drempelwaarde voor depositie welke gehanteerd wordt in de PAS.

Stikstofemissie/plantoets artikel 19j Natuurbeschermingswet 1998

Het bestemmingsplan maakt het voor veehouderijen mogelijk om hun veestapel uit te breiden en/of te wijzigen onder meer door de benutting van de nog niet gerealiseerde bouwmogelijkheden. Evenwel geldt bij deze gebruiksmogelijkheden dat de ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan bestaande ammoniakemissie op bedrijfsniveau niet mag toenemen. De reden daarvoor is gelegen in het feit dat een toename van ammoniakemissie kan leiden tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Door die toename zijn significante effecten op voor stikstofgevoelige habitattypen en -soorten niet zonder meer uit te sluiten vanwege de veelal hoge achtergronddepositie binnen Natura 2000-gebieden. Om het bestemmingsplan in overeenstemming met artikel 19j Natuurbeschermingswet te kunnen vaststellen is daarom gekozen voor het opnemen van een ammoniakemissieplafond in de gebruiksregels. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft een dergelijke aanpak nadrukkelijk geaccordeerd in onder meer AbRvS 6 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1411 (bestemmingsplannen “Delfzijl – Buitengebied Zuid” en “Delfzijl – Buitengebied Noord”). Door deze gebruiksregel is op bedrijfsniveau verzekerd dat een wijziging of uitbreiding van de veestapel niet zal leiden tot een mogelijk significant effect op enig Natura 2000-gebied vanwege stikstofdepositie.

Uitgangspunt van de ammoniakemissieplafondregeling is dat er geen sprake mag zijn van een toename van stikstofemissie ten opzichte van de ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan feitelijk bestaande situatie. Laatstgenoemde situatie is blijkens de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak in beginsel de referentiesituatie in het kader van de habitattoets zoals vereist in artikel 19j Natuurbeschermingswet 1998. Uitzondering daarop is gerechtvaardigd voor zover voor een bepaald gebruik ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan reeds een onherroepelijke vergunning op grond van artikel 19d Natuurbeschermingswet 1998 dan wel een onherroepelijke omgevingsvergunning met toepassing van hoofdstuk IX Natuurbeschermingswet 1998 (verklaring van geen bedenkingen) is verleend.

In de planregels is een koppeling aangebracht met het Programma Aanpak Stikstof (PAS) en de daarmee samenhangende regelgeving (onder meer de Wet van 8 oktober 2014, houdende wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 (programmatische aanpak stikstof), Staatsblad 2014, 419 en het Besluit grenswaarden programmatie aanpak stikstof). Het PAS maakt stikstofdepositieruimte beschikbaar

voor projecten, andere handelingen en overige ontwikkelingen die stikstofdepositie veroorzaken. De depositieruimte bestaat uit twee delen. Een deel van deze algemene depositieruimte is beschikbaar voor projecten en andere handelingen die slechts een geringe stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden. Het betreft de “depositieruimte voor grenswaarden”. De Natuurbeschermingswet 1998 voorziet erin dat wanneer onder deze grenswaarden wordt gebleven er geen vergunningplicht ex artikel 19d Natuurbeschermingswet 1998 geldt voor een project of andere handeling. De grenswaarden zijn zodanig vastgesteld dat op voorhand op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat projecten of andere handelingen die onder deze grenswaarden blijven afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied niet zullen aantasten. Deels is daarbij met het bestemmingsplan aangesloten. In overeenstemming met artikel 19kh lid 8 Natuurbeschermingswet 1998 juncto art. 2 leden 1 en 3 Besluit grenswaarden aanpak stikstofdepositie volgt uit de planregels dat van een toename van ammoniakdepositie geen sprake is voor zover de uitbreiding/wijziging van de desbetreffende activiteit niet leidt tot een toename van 1 mol dan wel 0,05 mol N/ha/jr of meer (de hoogte van de grenswaarde is afhankelijk van de beschikbare depositieruimte in het PAS).

Wat betreft de ecologische onderbouwing van het gegeven dat het gebruik maken van de depositie voor grenswaarden niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van enig Natura 2000-gebied, kan worden verwezen naar de passende beoordeling bij het PAS (zie art. 19j lid 5 Nbw 1998 en AbRvS 15 april 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1161 (bestemmingsplan “Leende”)).

Wanneer door de exploitant/drijver van bijvoorbeeld een veehouderij een omgevingsvergunning bouwen wordt aangevraagd, zal uit de aanvraag moeten blijken dat het beoogde gebruik van het bouwwerk niet in strijd komt met de stikstofemissieplafondregeling. Voor in rechte onaantastbaar geworden omgevingsvergunningen voor het bouwen (kan ook een voormalige bouwvergunning zijn waarvan het bouwwerk nog niet is verwezenlijkt), zal de ammoniakemissieplafondgebruiksregel geen effect hebben voor zover in de omgevingsvergunning (dan wel de bijbehorende aanvraag) het beoogde gebruik van het bouwwerk uitdrukkelijk is aangeduid en overeenkomstig dat gebruik wordt gehandeld.

Uit artikel 2 lid 1 van het Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof volgt dat de drempelwaarde in beginsel 1 mol N/ha/jaar depositie op de desbetreffende habitattypen bedraagt. Als de in het PAS gereserveerde ontwikkelingsruimte voor activiteiten en andere handelingen zodanig is benut dat er 5% of minder resteert, dan zakt de drempelwaarde naar 0,05 mol N/ha/jr (artikel 2 lid 3 Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof). Wanneer een project of andere handeling minder dan 0,05 mol N/ha/jr deponeert op een gevoelig habitatype, kan gebruik worden gemaakt van artikel 19kh lid 7 Nbw 1998 (hetgeen inhoudt dat geen artikel 19d Nbw 1998-vergunning nodig is). Een melding aan het bevoegd gezag is dan niet nodig. Bedraagt de toename meer dan 0,05 maar minder dan 1 mol N/ha/jr, dan kan eveneens gebruik worden gemaakt van artikel 19kh lid 7 Nbw 1998, maar geldt er wel een meldingsplicht (in de regel moet de melding worden gedaan aan gedeputeerde staten) die kan worden gedaan met gebruikmaking van AERIUS Calculator. Het meldingsinstrument heeft enkel tot doel om bij te houden hoeveel ontwikkelingsruimte in het PAS (voor de grenswaardegevallen) nog beschikbaar is. De grenswaarderegeling ziet niet (mede) op bestemmingsplannen. Artikel 19kh lid 7 Nbw 1998 geeft aan dat artikel 19d Nbw 1998 in voorkomende gevallen niet van toepassing is, maar niet dat artikel 19j Nbw 1998 in die gevallen evenzeer buiten toepassing blijft. Desalniettemin wordt in dit bestemmingsplan aangesloten bij de grenswaarderegeling. Daarmee wordt beoogd om gebruik waarvoor op grond van artikel 19kh lid 7 Nbw 1998 geen Nbw 1998-vergunningplicht geldt, planologisch toe te staan.

Uit Tabel 16 blijkt dat ook het trendmatig groeialternatief gepaard gaat met een toename van de ammoniakbelasting ten opzichte van de huidige situatie + CBS correctie. Deze toename wordt deels veroorzaakt door het verschil in vergund versus werkelijk aanwezig aantallen dieren. Daarnaast wordt de toename veroorzaakt door uitbreiding van emissies tot maximaal de depositiedrempelwaarde uit de PAS. In de modelmatige benadering is rekening gehouden met een drempelwaarde van 1 mol/ha/jaar. Een dergelijke drempelwaarde is voor de ontwikkeling van de veehouderij in Sint-Anthonis weinig sturend.

Als de in het PAS gereserveerde ontwikkelingsruimte voor activiteiten en andere handelingen zodanig is benut dat er 5% of minder resteert, dan zakt de drempelwaarde naar 0,05 mol N/ha/jr (artikel 2 lid 3 Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof). Een dergelijke drempelwaarde is veel meer sturend omdat de milieuruimte voor ontwikkeling dan veel beperkter is en de ontwikkeling van veehouderijen dan veel beperkter is: de ontwikkeling moet dan plaatsvinden binnen het (vergund) ammoniakemissieplafond.

Als de ontwikkeling van de veehouderij in Sint-Anthonis verloopt volgens de aannamen van het trendmatig groeialternatief (opvullen verschil tussen vergund en feitelijk aanwezig; daarnaast groei en krimp van de veehouderijen zoals beschreven), is het beslag op de "ontwikkelruimte" uit de PAS aanzienlijk. Ten opzichte van de huidige vergunde situatie (milieuvergunningen en meldingen in het kader van het Activiteitenbesluit) leidt het trendmatig groeialternatief niet tot een toename van de stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden. In het worst-case alternatief is er ook een toename van de stikstofbelasting ten opzichte van de vergunde situatie.

Om het bestemmingsplan in overeenstemming met artikel 19j Natuurbeschermingswet te kunnen vaststellen, is daarom een stikstofregeling in het bestemmingsplan noodzakelijk. Die regeling moet er op toe zien dat een wijziging of uitbreiding van de veestapel niet zal leiden tot een mogelijk significant effect op enig (voor stikstof overbelast en kwetsbaar) Natura 2000-gebied vanwege stikstofdepositie. Uitgangspunt van de ammoniakemissieplafondregeling is dat er geen sprake mag zijn van een toename van stikstofemissie ten opzichte van de ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan feitelijk bestaande situatie.

Uitzondering zijn aangebracht voor:

- voor zover voor een bepaald gebruik ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan reeds een onherroepelijke vergunning op grond van artikel 19d Natuurbeschermingswet 1998 dan wel een onherroepelijke omgevingsvergunning met toepassing van hoofdstuk IX Natuurbeschermingswet 1998 (verklaring van geen bedenkingen) is verleend.
- gebruik waarvoor op grond van artikel 19kh lid 7 Nbw 1998 geen Nbw 1998-vergunningplicht geldt (de depositie ligt onder de grenswaarden). Als de in het PAS gereserveerde ontwikkelingsruimte voor activiteiten en andere handelingen zodanig is benut dat er 5% of minder resteert, dan zakt de drempelwaarde naar 0,05 mol N/ha/jr (nihil).

Uitgaande van de in dit MER geschetste alternatieven, is het te verwachten dat er een aanzienlijk beroep zal (moeten) worden gedaan op de beschikbare ontwikkelruimte uit de PAS en is daarmee te verwachten dat de drempelwaarde gedurende de looptijd van dit bestemmingsplan (of delen van de looptijd) zal terugzakken naar 0,05 mol N/ha/jr.

Voor wat betreft de ecologische onderbouwing van het gegeven dat deze toename in depositie, als gevolg van het op individueel niveau uitbreiden tot aan de grenswaarde van de PAS, niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van enig Natura 2000-gebied, wordt verwezen naar de Passende Beoordeling bij de PAS.

Het trendmatig groeialternatief is, op het criterium stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998 beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie (de referentie voor het MER, dus HS+AMVB+CBS correctie). De in de PAS opgenomen en te nemen maatregelen om de stikstofuitstoot en –depositie te verminderen en maatregelen in en rondom de Natura 2000-gebieden, zullen de effecten t.g.v. een toename van de stikstofbelasting t.g.v. economische ontwikkelingen, moeten mitigeren. Indien dergelijke maatregelen worden meegenomen in de effectbeoordeling van het trendmatig groeialternatief, is de beoordeling neutraal (0). Het worst-case alternatief scoort voor dit criterium zeer negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur

In Tabel 17 en Tabel 18 is de ontwikkeling weergegeven van de minimale, maximale en gemiddelde stikstofdepositie op de Wav-gebieden en NNN-gebieden.

	Minimale stikstofdepositie (mol/ha/jaar)	Maximale stikstofdepositie (mol/ha/jaar)	Gemiddelde stikstofdepositie (mol/ha/jaar)
Huidige situatie vergund	104	1179	475
Huidige situatie + CBS-correctie veestapel (referentie Nb-wet)	78	883	356
Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling	98	1131	443
Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)	74	848	333
Trendmatig groeialternatief	102	1146	460
Worst-case alternatief	158	2318	681

Tabel 17 Stikstofdepositie (mol/ha/jaar) op Wav-gebieden (binnen 1 km van Sint Anthonis).

	Minimale stikstofdepositie (mol/ha/jaar)	Maximale stikstofdepositie (mol/ha/jaar)	Gemiddelde stikstofdepositie (mol/ha/jaar)
Huidige situatie vergund	79	3393	558
Huidige situatie + CBS-correctie veestapel (referentie Nb-wet)	59	2547	419
Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling	74	3343	518
Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)	56	2509	388
Trendmatig groeialternatief	77	3510	533
Worst-case alternatief	124	6196	790

Tabel 18 Stikstofdepositie (mol/ha/jaar) op NNN-gebieden (binnen 1 km van Sint Anthonis).

Ten aanzien van de trends geldt voor de Wav- en NNN-gebieden hetzelfde als voor de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten. Het worst-case alternatief zorgt ten opzichte van de huidige situatie + AMvB-Huisvesting + CBS correctie voor een toename van de ammoniakbelasting op de Wav- en NNN-gebieden.

De toename op Wav- en NNN-gebieden ontstaat door het opvullen van de latente ruimte in de vergunningen en bedrijfsontwikkelingen nabij deze natuurgebieden. Bij het worst-case alternatief zijn de effecten het grootst omdat dit alternatief uitgaat van de meeste bedrijfsontwikkeling. De effecten zijn het

hevigst op de toch al gevoelige Wav-gebieden. De toename aan stikstofdepositie heeft naar verwachting minder grote gevolgen voor de NNN-gebieden omdat hier gevoelige natuurbeheertypen ontbreken.

Bij het worst-case alternatief is geen rekening gehouden met de grenzen die er zijn in het kader van de Natuurbeschermingswet. Dit leidt er toe dat een dergelijke toename op de Wav-gebieden en NNN-gebieden praktisch gezien niet kan optreden.

Het trendmatig groeialternatief is op het criterium stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie (de referentie voor het MER, dus HS+AMVB+CBS correctie). Het worst-case alternatief scoort voor dit criterium zeer negatief (- -) ten opzichte van de referentiesituatie.

Effecten op soorten

Middels de herziening is uitbreiding binnen bestaand bouwblok van veehouderijen mogelijk. Als gevolg van het gebruik nemen lozingen niet toe, want dat is in het kader van milieuwetgeving niet toegestaan. Dit leidt tot de effecten als beschreven in Tabel 19.

Soortgroep/soorten	Flora- en faunawet
Zoogdieren	
Gewone dwergvleermuis (tabel 3)	Aantasting van verblijfplaatsen is bij het aanpassen van bestaande bebouwing niet uit te sluiten. Dit leidt mogelijk tot een verminderde beschikbaarheid van verblijfplaatsen. Effecten op bestaande foerageergebieden of vliegroutes zijn uitgesloten.
Gewone grootoorvleermuis (tabel 3)	
Das (tabel 3)	Dassen zijn soorten van het agrarisch landschap. Het vergroten vindt plaats binnen het bestaande bouwblok. Effecten op deze soort zijn uitgesloten.
Eekhoorn (tabel 2)	Effecten op eekhoorns zijn alleen mogelijk bij de kap van bomen. Eekhoorn zijn vooral gebonden aan parken en bossen. De kans op een effect op deze soort bij uitbreiding binnen het bouwblok is klein.
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	
Ooievaar	De ooievaar is een soort die over het algemeen broedt op speciale structuren die voor de soort zijn aangebracht. Bij aanpassing van bebouwing blijven deze structuren naar verwachting behouden of worden terug gebracht. Effecten zijn uitgesloten (indien werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden).
Sperwer	Deze soorten broeden in bomen. De kans dat deze soorten in bomen broeden die op het erf staan is niet groot, maar niet volledig uit te sluiten. Effecten zijn mogelijk indien de uitbreiding van bebouwing leidt tot de kap van bomen. Deze kans wordt overigens klein geacht.
Havik	
Buizerd	
Boomvalk	
Ransuil	
Roek	
Gierzwaluw	Deze soort maakt gebruik van bebouwing, maar hierbij is wat hogere bebouwing nodig omdat nestplaatsen minstens op een hoogte van drie meter zitten. Hoewel niet uit te sluiten wordt de kans op aanwezigheid van gierzwaluwen in veehouderijen klein geacht. Bij uitbreiding van bebouwing is dan ook een kleine kans dat nestplaatsen worden aangetast.
Kerkuil	Deze soorten komen mogelijk voor in de bestaande bebouwing van bedrijven. Bij aanpassing van bestaande bebouwing worden nestplaatsen mogelijk aangetast. Bestaande foerageergebieden voor deze soorten blijven grotendeels in stand.
Huismus	
Steenuil	Deze soorten komen mogelijk voor in de bestaande bebouwing van bedrijven. Bij aanpassing van bestaande bebouwing worden nestplaatsen mogelijk aangetast. Uitbreiding binnen het bestaande bouwblok verdwijnen mogelijk wel de foerageergebieden van deze soort.

Soortgroep/soorten	Flora- en faunawet
Reptielen	
Levendbarende hagedis (tabel 2)	De levendbarende hagedis maakt gebruik van specifieke leefgebieden die niet gerelateerd zijn aan bestaande bouwblokken. Effecten op deze soort zijn uitgesloten.
Amfibieën	
Rugstreeppad (tabel 3)	Deze soorten maken gebruik van specifieke leefgebieden die niet te vinden zijn binnen bestaande bouwblokken. Effecten op bestaande populaties zijn uitgesloten. De rugstreeppad wordt mogelijk door braakliggende grond aangetrokken en effecten op koloniserende rugstreeppadden zijn niet bij voorbaat uit te sluiten.
Alpenwatersalamander (tabel 2)	
Vinpootsalamander (tabel 3)	
Heikikker (tabel 3)	
Vissen	
Kleine modderkruiper (tabel 2)	De kleine modderkruiper komt voor in sloten. Bij aanpassing binnen het bestaande bouwblok worden sloten niet aangetast. Effecten zijn uitgesloten.
Vaatplanten	
Jeneverbes (tabel 2)	De jeneverbes is een soort die gebonden is aan heide en bos. Uitbreiding binnen het bestaande bouwblok leidt niet tot ruimtebeslag op groeiplaatsen van deze soort. Effecten zijn uitgesloten.
Drijvende waterweegbree (tabel 3)	De drijvende waterweegbree komt voor in open water. Uitbreiding binnen het bestaande bouwblok leidt niet tot ruimtebeslag op groeiplaatsen van deze soort. Effecten zijn uitgesloten.

Tabel 19: Mogelijke effecten als gevolg van uitbreiding binnen bestaand bouwblok.

In het kader van de Flora- en Faunawet zijn vooral de kap van bomen en de aanpassing van bestaande bebouwing zaken die mogelijk leiden tot effecten. Hoe groter de aanpassing, hoe groter de kans dat beschermde soorten hier hinder van ondervinden. Geconcludeerd kan worden dat bij maximale invulling van de herziening het grootste effect kan ontstaan door uitbreiding binnen bestaand bouwblok. In het bijzonder de kans op het verlies aan habitat voor de steenuil bij maximale invulling van de planologische mogelijkheden is een aspect om rekening mee te houden.

Het trendmatig groeialternatief is op het criterium effecten op soorten beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. En het worst-case alternatief scoort voor dit criterium negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief
Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	- (exclusief PAS-maatregelen) 0 (inclusief PAS-maatregelen)	- -
Stikstofdepositie op Wav- gebieden en overige natuur	-	- -
Soortenbescherming Flora- en faunawet	0/-	-

Tabel 20: Totale effectscores natuur.

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Stimuleren van verdergaande emissiebeperkende maatregelen dan wettelijk vereist volgens de AMvB-Huisvesting en de IPPC-richtlijn voor grote bedrijven is een mogelijk extra mitigerende maatregel. Indien de gemeente hiertoe besluit, is het voor de hand liggend om dit toe te passen bij omgevingsvergunningen (Wabo). Ook kan de gemeente een bijdrage leveren aan de implementatie van het generiek beleid gericht op een versnelde afname van de emissie van ammoniak, o.a. door het gebruik van emissiearme

stalsystemen en andere technieken om emissies te voorkomen, te beperken en te stimuleren en, waar deze verplicht zijn, te controleren op een goede werking.

Een actief gemeentelijk beleid gericht op het intrekken van onbenutte planologische mogelijkheden voor hergebruik van bestaande veehouderijen kan helpen de vergunde emissie van ammoniak nog verder te doen dalen.

Verder zijn er nog verschillende mogelijkheden om effecten op de aanwezige beschermde soorten te beperken. Dit is echter afhankelijk van de aanwezige soorten, de exacte invulling van het bouwblok en de omgeving. Dergelijke maatregelen vereisen maatwerk en zijn derhalve hier verder niet uitgewerkt. In een landelijke omgeving zijn dergelijke maatregelen echter goed in te passen.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis die de oordeel- en besluitvorming beïnvloeden.

6.7 GEUR

Methodiek

Op basis van het gemeentelijke vergunningenbestand is voor de alternatieven met een door ARCADIS ontwikkelde GIS-applicatie (gecombineerd met het programma V-stacks-gebied) berekend en in kaart gebracht welke achtergrondbelasting aan geur optreedt ten gevolge van de stalemissies in gemeente Sint-Anthonis. Deze achtergrondbelasting geeft samen met onderstaande milieukwaliteitscriteria (Tabel 21) een beeld van het leefklimaat in het plangebied.

De volgende criteria zijn gehanteerd:

- Ontwikkeling woon- en leefklimaat aan de hand van de geurbelasting binnen de bebouwde kom (achtergrondbelasting).
- Ontwikkeling woon- en leefklimaat aan de hand van de geurbelasting in het buitengebied (achtergrondbelasting).

Bij de beschrijving van de mogelijke ontwikkeling van de geurbelasting is de volgende indeling gebruikt:

Achtergrondbelasting (OU/m3)	Kans op geurhinder	Beoordeling leefklimaat
0 – 3	<5%	Zeer goed
3.1 – 7.4	5-10%	Goed
7.5 – 13.1	10-15%	Redelijk goed
13.2 – 20.0	15-20%	Matig
20.1 – 28.3	20-25%	Tamelijk slecht
28.4 – 38.5	25-30%	Slecht
38.6 – 50.7	30-35%	Zeer slecht
>50.7	>35%	Extreem slecht

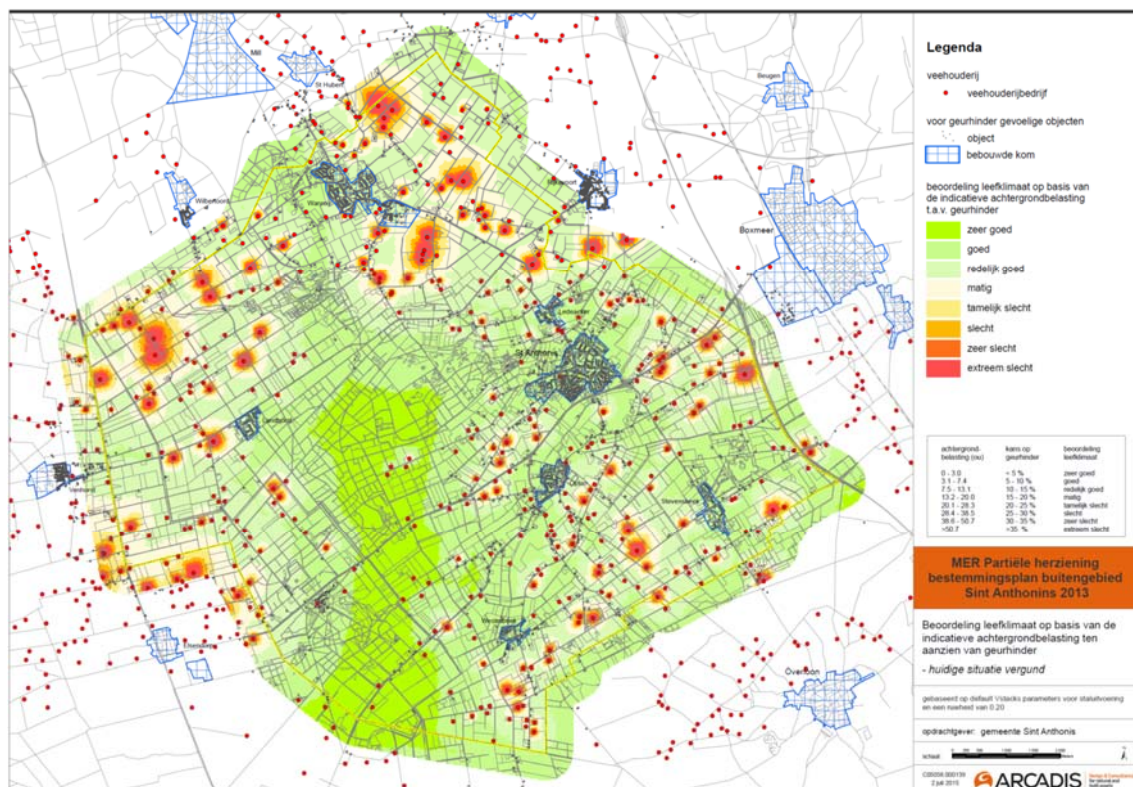
Tabel 21: Milieukwaliteit criteria voor geurhinder (Bron: Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij bijlage 6 en 7).

Voor het aspect geur wordt er gekeken naar de ontwikkelingen van de intensieve veehouderij. Deze levert namelijk een bijdrage aan geurhinder door middel van stalemissies. Voor melkveehouderijen is geen geuremissiefactor vastgesteld, hiervoor geldt een minimum afstand tussen het dichtstbij gelegen emissiepunt van de melkveehouderij en een geurgevoelig object. De melkveehouderij is daarom niet meegenomen in de berekening van de achtergrondbelasting.

Ontwikkeling achtergrondbelasting

De figuren in bijlage 5 van het MER geven de achtergrondbelasting weer voor de huidige situaties en de alternatieven op basis van de modelmatige uitgangspunten. Een beschrijving van de modelmatige uitgangspunten is opgenomen in hoofdstuk 5.

In Figuur 21 is de achtergrondbelasting van geur uit stallen van veehouderijen in en rondom Sint Anthonis weergegeven. Het betreft de cumulatieve geurbelasting op basis van de vergunningen. In Tabel 22 en Tabel 23 die later in deze paragraaf is opgenomen, is ook de geurbelasting op basis van de referentiesituatie (vergund en rekening houdend met het Besluit Huisvesting en het verschil tussen opgave CBS en de vergunde dierplaatsen) opgenomen.

Figuur 21: Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder in de huidige vergunde situatie. Deze kaart is op groter formaat opgenomen in bijlage 5 van dit MER.

Binnen bebouwde kom	Huidige situatie vergund	Huidige situatie + CBS-correctie veestapel (referentie Nb-wet)	Huidige situatie vergund + Autonome + Ontwikkeling + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie) **	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief (rekening houdend met geurruimte)	Worst-case alternatief (geen rekening houdend met geurruimte)
Classificatie						
Zeer goed	25	416	416	334	0	0
Goed	2945	3156	3156	2644	1688	45
Redelijk goed	871	286	286	869	1839	1633
Matig	30	16	16	26	347	1474
Tamelijk slecht	4	2	2	3	2	633
Slecht	1	0	0	0	0	72
Zeer slecht	0	0	0	0	0	14
Extreem slecht	0	0	0	0	0	5
Totaal	3876	3876	3876	3876	3876	3876
Hinder-percentage*	8.7	7.4	7.4	8.3	10.8	16.4

Tabel 22: Achtergrondbelasting geur binnen de bebouwde kom naar classificatie woon- en leefmilieu voor de alternatieven (in absolute aantallen geurgehinderden (alle verblijfsobjecten uit het bag voor zover niet behorend bij (voormalige) veehouderij of transformatorgebouwten etc.).

* Berekend door per klasse te vermenigvuldigen met de kans op geurhinder en te sommeren.

** Bedrijven moeten voldoen aan AmvB huisvesting. Dat betekent in het algemeen dat er omgeschakeld moet worden naar een stalsysteem met een lagere ammoniakemissie. Er zijn verschillende stalsystemen die wel een lagere emissie voor ammoniak veroorzaken (en voldoen aan AmvB-huisvesting), maar die geen lagere geuremissie tot gevolg hebben. Het al dan niet voldoen aan AmvB-huisvesting heeft daarmee niet per sé een effect op de geuremissie en berekende waarden voor de huidige situatie vergund + CBS-correctie zijn tevens gebruikt voor de situatie waarin alle bedrijven voldoen aan AmvB-huisvesting.

Buiten bebouwde kom	Huidige situatie vergund	Huidige situatie + CBS-correctie veestapel (referentie Nb-wet)	Huidige situatie vergund + Autonome + Ontwikkeling + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie) **	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief (rekening houdend met geurruimte)	Worst-case alternatief (geen rekening houdend met geurruimte)
Classificatie						
Zeer goed	20	32	32	20	1	0
Goed	417	481	481	432	145	10
Redelijk goed	237	191	191	225	370	214
Matig	72	62	62	71	171	212
Tamelijk slecht	29	13	13	27	74	150
Slecht	5	2	2	5	16	85
Zeer slecht	1	0	0	1	4	55

Buiten bebouwde kom	Huidige situatie vergund	Huidige situatie + CBS-correctie veestapel (referentie Nb-wet)	Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie) **	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief (rekening houdend met geurruimte)	Worst-case alternatief (geen rekening houdend met geurruimte)
Extreem slecht	0	0	0	0	0	55
Totaal	781	781	781	781	781	781
Hinder-percentage*	10.5	9.6	9.6	10.4	14.0	22.6

Tabel 23: Achtergrondbelasting geur buiten de bebouwde kom naar classificatie woon- en leefmilieu voor de alternatieven (in absolute aantallen geurgehinderden).

* Berekend door per klasse te vermenigvuldigen met de kans op geurhinder en te sommeren.

** Bedrijven moeten voldoen aan AmvB huisvesting. Dat betekent in het algemeen dat er omgeschakeld moet worden naar een stalsysteem met een lagere ammoniakemissie. Er zijn verschillende stalsystemen die wel een lagere emissie voor ammoniak veroorzaken (en voldoen aan AmvB-huisvesting), maar die geen lagere geuremissie tot gevolg hebben. Het al dan niet voldoen aan AmvB-huisvesting heeft daarmee niet per sé een effect op de geuremissie en berekende waarden voor de huidige situatie vergund + CBS-correctie zijn tevens gebruikt voor de situatie waarin alle bedrijven voldoen aan AmvB-huisvesting.

Uit Tabel 22 en Tabel 23 blijkt dat het trendmatig groeialternatief (rekening houdend met voorgrondnormen uit de concept Geurverordening Sint Anthonis 2016) en worst-case alternatief (niet en wel rekening houdend met geurruimte (voorggrondnormen uit de vigerende Geurverordening Sint Anthonis 2008) ten opzichte van de referentiesituatie (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel) zorgen voor een toename van de geurbelasting binnen en buiten de bebouwde kom. De toename ten opzichte van de referentiesituatie wordt veroorzaakt door het opvullen van de latente ruimte in de vergunningen en ontwikkeling van intensieve veehouderijen binnen het bouwblok. In 2016 wordt waarschijnlijk een nieuwe geurverordening vastgesteld voor Sint Anthonis. In de nieuwe geurverordening zijn de geurnormen voor een groot deel van Sint Anthonis aangescherpt, om de geurbelasting in te toekomst (verder) omlaag te brengen. In het trendmatig groeialternatief is uitgegaan van deze (concept) nieuwe normen. Ten opzichte van de huidige situatie vergund is er in het trendmatig groeialternatief sprake van een verbetering, ondanks dat de iv-sector in dat scenario met 8% groeit.

In de effectbeoordeling van het trendmatig groeialternatief en worst-case alternatief (niet en wel rekening houdend met geurruimte) is geen rekening gehouden met een toets op de achtergrondbelasting bij ruimtelijke procedures. Indien in de herziening niet alleen getoetst wordt op de voorgrondnormen maar ook op normen ten aanzien van de maximale achtergrondbelasting, zal de ontwikkeling van de geurhinder zoals weergegeven voor het trendmatig voorkeursalternatief en het worst-case voorkeursalternatief (niet en wel rekening houdend met geurruimte) minder negatief zijn dan in Tabel 22 en Tabel 23 is weergegeven.

De ontwikkeling van geurhinder zal tevens minder negatief zijn wanneer in het bestemmingsplan onderstaande voorstellen uit de nieuwe geurverordening worden opgenomen.

- Allereerst door in het bestemmingsplan bij uitbreiding van veehouderijen te eisen dat de geurbelasting na ontwikkeling, bij overbelasting (de eerder vergunde geurbelasting is hoger dan de geurnorm) minimaal terug wordt gebracht tot een niveau dat onder de landelijke normen ligt. Na ontwikkeling dient minimaal de helft van de overschrijding van de gemeentelijke norm te zijn verminderd. Ook als die uitbreiding plaatsvindt binnen het eerder begreind bouwblok. De 50% regeling uit de Wgv is dan niet meer van toepassing voor zover de geurbelasting na ontwikkeling nog steeds hoger zou zijn dan de landelijke norm. Deze extra voorwaarde moet er toe bijdragen dat piekbelastingen eerder worden verminderd. Veehouderijen die bij uitbreiding niet kunnen voldoen aan de landelijke normen, willen blijkbaar op een verkeerde locatie uitbreiden. Veehouderijen die niet willen voldoen aan de normen, bijvoorbeeld om hun rechten te behouden, worden niet bevoordeeld ten opzichte van bedrijven die wel aan de normen voldoen.
- Ten tweede door in het bestemmingsplan te regelen dat wanneer er sprake is van een uitbreiding van het bouwblok (alleen mogelijk via buitenplanse afwijking) of vormverandering van het bouwblok, of functiewijziging van het bouwblok, er na ontwikkeling direct moet worden voldaan aan de gemeentelijke geurnorm. Dat is conform huidig beleid, maar dit voorstel bevat een aanscherping van de gemeentelijke geurnormen.

Het trendmatig groeialternatief is op het criterium leefklimaat binnen en buiten de bebouwde kom beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het worst-case alternatief (niet en wel rekening houdend met geurruimte) scoort voor dit criterium zeer negatief (- -) ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief (niet en wel rekening houdend met geurruimte)
Leefklimaat binnen de bebouwde kom	0/-	- -
Leefklimaat buiten de bebouwde kom	0/-	- -

Tabel 24: Totale effectscores geur.

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

De extra geurhinder t.o.v. de referentiesituatie wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen. Het actief intrekken van niet-benutte vergunningruimte kan het risico op ongewenste opvulling van die vergunningen beperken.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

6.8 FIJN STOF

Methodiek

Voor emissies van fijn stof zijn onderscheidend het type bedrijf en de verkeersbewegingen die daarbij een rol spelen. Daarom is luchtkwaliteit beoordeeld op de volgende criteria:

- Bedrijfsvoering: fijn stof (PM₁₀).
- Verkeer: fijn stof (PM₁₀).

Voor wat betreft de invloed op fijn stof is de veehouderij relevant. In de alternatieven kan er een toename ontstaan aan (vracht)verkeer. Daarnaast kan een concentratie aan veehouderijen de concentratie aan fijn stof verhogen. In de achtergrondconcentraties zijn de bijdrages van de bestaande veehouderijen al inbegrepen. Nieuwe overschrijdingen van de wettelijke normen in de toekomst kunnen bij een adequate vergunningverlening in principe niet plaatsvinden, tenzij de normen worden bijgesteld op basis van nieuwe inzichten bijvoorbeeld de dosis-effectrelatie.

Referentiesituatie

In paragraaf 4.1.3 is ingegaan op de fijn stof situatie in het plangebied. Er kan gesteld worden dat in het plangebied de normen voor fijn stof niet worden overschreden, althans op globaal niveau. Voor wat betreft de milieuruimte is fijn stof geen bepalend of beperkend criterium voor veehouderijen in het plangebied.

Effecten en effectbeoordeling

De figuren in bijlage 5 van het MER geven de fijn stof belasting weer voor de huidige situaties en alternatieven op basis van de modelmatige uitgangspunten.

Bedrijfsvoering

In de herziening is uitbreiding binnen bestaand bouwblok van veehouderijen voorzien. Intensieve veehouderijen, voornamelijk pluimveebedrijven, hebben in vergelijking met een melkrundveebedrijf grote fijn stof-emissies (de fijn stof emissie van één kip is van dezelfde orde van grootte als die van een melkkoe, maar kippen worden in veel grotere aantallen gehouden). In het worst-case alternatief is de uitbreiding van veehouderijen groter dan bij het trendmatig groeialternatief. Naast de uitbreiding van veehouderijen verslechtert de fijn stof-emissie ten opzichte van de referentiesituatie ook door de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen.

Het trendmatig groeialternatief is op het criterium bedrijfsvoering (fijn stof) beoordeeld als negatief (-). Het worst-case alternatief is voor dit criterium beoordeeld als zeer negatief (- -) ten opzichte van de referentiesituatie. Een verdere groei van de bestaande pluimveebedrijven of omschakeling naar pluimveebedrijven (bijvoorbeeld van varkens naar pluimvee) is niet uitgesloten. Een daarmee gepaard gaande toename van de fijn stof emissies en concentraties is wettelijk niet uitgesloten: de wettelijke grenswaarden zijn hoger en een uitbreiding binnen de NIBM-drempel (zie paragraaf 4.4) is mogelijk, zelfs bij een overschrijding van de grenswaarden.

Verkeer

De herziening zorgt vanwege de uitbreiding binnen bestaand bouwblok voor een toename aan transportbewegingen in het buitengebied. Een toename aan transportbewegingen veroorzaakt ook een toename aan fijn stof emissies. De toename aan transportbewegingen en daarmee fijn stof emissies is bij het worst-case alternatief groter dan bij het trendmatig groeialternatief.

Het trendmatig groeialternatief is op het criterium verkeer (fijn stof) beoordeeld als licht negatief (0/-). Het worst-case alternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief
Bedrijfsvoering: fijn stof (PM ₁₀)	-	- -
Verkeer: fijn stof (PM ₁₀)	0/-	-

Tabel 25: Totale effectscores fijn stof.

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Voor beperking van fijn stof emissies uit de veehouderij bestaan desgewenst de volgende mogelijkheden:

- Aanpak van de bron: voermaatregelen (gebruik coating tegen stofverspreiding) & huisvesting (strooisel, mest afdekken).
- Aanpak luchtkwaliteit in de stal: vernevelen (olie/water), elektrostatisch filter.
Aanpak luchtkwaliteit bij de uitlaat: (combi-)wasser, watergordijn, filters, groensingels. Bij toepassing van een chemische of biologische luchtwasser kan de emissie van fijn stof met circa 60% worden gereduceerd. Bij toepassing van de gecombineerde luchtwasser bedraagt de reductie circa 80%.
- Het opnemen van een toets t.a.v. de maximale fijn stofbelasting (eigen bijdrage en cumulatieve bijdrage) in het bestemmingsplan, vergelijkbaar met een toets voor het aspect geur. De gemeente kan ook bij een lagere achtergrondconcentratie dan de wettelijke grenswaarden eisen of voorwaarden stellen. In het kader van een ruimtelijke procedure heeft de gemeente dus meer beleidsvrijheid.

Leemten in kennis en informatie

De effectscores zijn bepaald op basis van expertbeoordeling. De modelberekeningen (cumulatieve concentratie fijn stof door veehouderijen (zie Figuur 17)) zijn uitgevoerd op basis van standaard stalparameters. De uitvoering van stallen zoals de exacte ligging van emissiepunten en de wijze van de uitstroom van lucht uit de stallen, bepalen in sterke mate lokale concentraties. Net als de aanwezigheid van andere lokale bronnen, die onvoldoende zichtbaar zijn in de landelijke gegevens met betrekking tot de achtergrondbelasting. In het kader van dit onderzoek zijn onvoldoende gegevens beschikbaar om een betere prognose te maken. Het voldoen aan de grenswaarde van een uitbreiding wordt nader getoetst in het kader van de daarvoor benodigde vergunningaanvraag. Er zijn geen leemten die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

6.9 LANDSCHAP, CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE

In de volgende drie subparagrafen worden het landschap, cultuurhistorie en archeologie beoordeeld. Gezien het hoge abstractieniveau van dit MER wordt ook de referentiesituatie in hoofdlijnen beschreven.

De veehouderij kan invloed hebben op de landschappelijke en cultuurhistorische patronen, objecten en elementen. De invloed van de veehouderij ontstaat met name door verstening/bouwmassa.

Daarnaast worden de archeologische waarden door de veehouderij mogelijk beïnvloed door het aanleggen van onder andere funderingen, mestkelders en verhardingen.

6.9.1 LANDSCHAP

Methodiek

Het volgende criterium wordt gehanteerd:

- Beïnvloeding landschappelijke patronen, objecten en elementen.

Referentiesituatie

Binnen de gemeente Sint Anthonis zijn drie landschapstypen te onderscheiden:

- Oude peelontginningen;
- Jonge peelontginningen;
- De Maasvallei.

Oude Peelontginningen

De oude bouwlanden liggen op de hoge gronden in het gebied, centraal in de gemeente. Ze zijn geconcentreerd rond de tot dorpen uitgegroeide verzameling boerderijen van Wanroij, Ledeacker, Sint Anthonis en Oploo. Deze oude ontginningen liggen als een soort schiereiland aaneengeschakeld (Figuur 22). In noordelijke richting lopen ze door naar Mill en Sint Hubert, in de overige richtingen worden ze grotendeels omgeven door lageregelegen jonge ontginningen. De akkers in dit gebied zijn meestal groot en liggen bol. Ze zijn omgeven door bochtige linten van boerderijen en erfbeplanting, die veelal aaneengeschakeld zijn door laanbeplantingen. De akkers zijn ruimtelijk open en er is vaak geen bepaalde verkavelingsstructuur. De bebouwingslinten volgen steeds de overgang tussen hoge en lage gebieden.

De beekdalen doorsnijden de akkers en voeren het water van de jonge peelontginningen en de akkers af richting Oude Maasvallei. Ze werden al vroeg gebruikt als weidegronden en hooilanden. Op sommige plaatsen zijn ze breed, daar waar ze de hoge akkers doorsnijden zijn ze soms niet breder dan de beek zelf. Plaatselijk zijn de randen in het veld herkenbaar. De kronkelige wegen langs de oude akkers lopen bij het doorsnijden van de beekdalen even recht. Vrijwel alle bebouwingsconcentraties die onderdeel zijn van deze visie liggen binnen dit landschapstype.

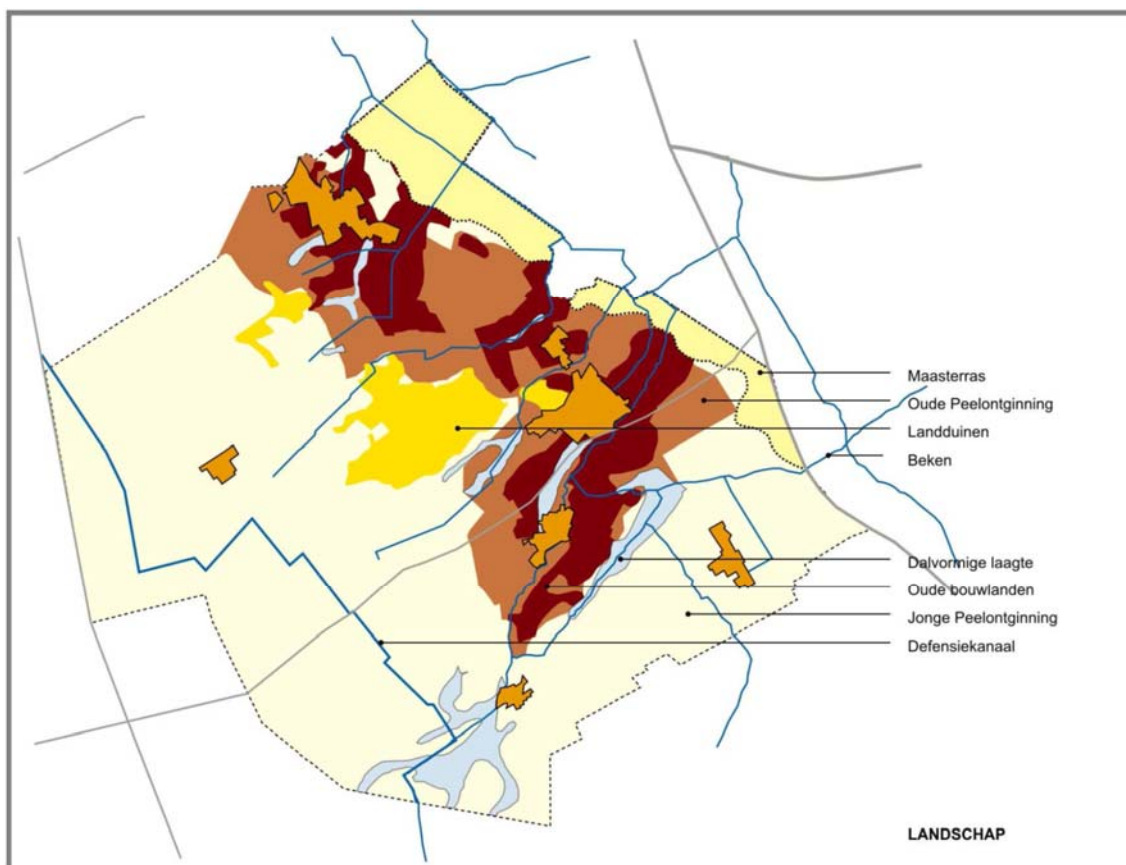
Jonge peelontginningen

De woeste gronden ten zuiden en zuidwesten van de oude bouwlanden zijn eind 19e eeuw en de eerste helft van de 20e eeuw ontgonnen. Ze hebben destijds een rationele verkaveling gekregen. Op de grens tussen de oude en nieuwe ontginningen zit vaak een knik in het verkavelings- of wegenpatroon. Veel wegen, vooral in de Wanroijse Peel, hebben een laanbeplanting en ontsluiten de verspreid aan deze wegen liggende boerderijen.

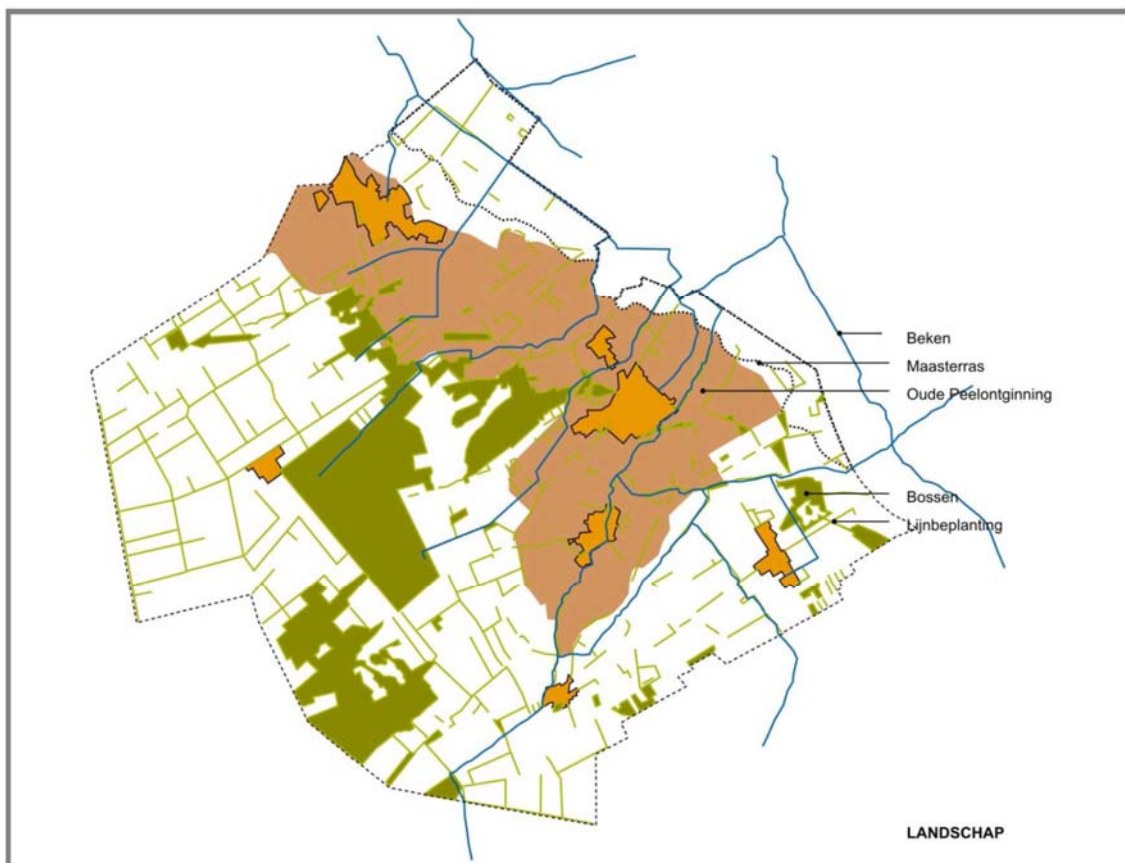
Door de beplanting is het gebied opgedeeld in overzichtelijke rechthoekige ruimtes. Omdat de beplanting voor een deel nog vrij is, zal de verdichting van dit gebied nog verder toenemen. Om het gebied zijn drie nieuwe kernen ontstaan: Landhorst, Westerbeek en Stevensbeek. De drogere zandgronden in dit gebied en de delen waar stuifduinen voorkomen zijn bedekt met bossen en heidevelden. De Bergen, de Ullingse Bergen, De Stichting en Landgoed de Groote Slink-Bunthorst vallen hieronder. In de bossen van de Ullingse Bergen liggen nog enkele landbouwenclaves. Tussen beide wereldoorlogen in, is door de jonge ontginningen heen een defensiekanaal gegraven, dat langs een groot deel van de oevers een markante boombeplanting heeft.

De Maasvallei

Ten noorden van het `schiereiland` van oude bouwlanden ligt een gebied dat tot de oude Maasvallei behoort. De Slenk van Venlo vormt de grens tussen deze twee gebieden. Met name tussen Broekkant en Zandkant is de breuk als een duidelijk hoogteverschil in het landschap zichtbaar. Een lint van oude boerderijen met erf- en laanbeplantingen dat op de grens ligt, versterkt de afleesbaarheid van de rand. De oude Maasvallei heeft een rechthoekige verkaveling, die knikt daar waar het gebied aansluit op de oude bouwlanden.

Figuur 22: Landschappelijke waardenkaart 1.

Figuur 23: Landschappelijke waardenkaart 2.

Effecten en effectbeoordeling

De landschappelijke waarden in het buitengebied van Sint Anthonis zijn beschermd middels de verschillende gebiedsbestemmingen 'Natuur', 'Agrarisch' en 'Agrarisch met waarden'. Hier mogen conform het bestemmingsplan geen ontwikkelingen plaatsvinden.

In het concept voorontwerp bestemmingsplan wordt bij uitbreidingen van veehouderijen binnen het bestaande bouwblok niet getoetst aan een goede landschappelijke inpassing.

Het trendmatig groeialternatief is op het criterium beïnvloeding van specifieke landschappelijke patronen/objecten en elementen beoordeeld als licht negatief (0/-). Het worst-case alternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief
Beïnvloeding van specifieke landschappelijke patronen/objecten en elementen.	0/-	-

Tabel 26: Totale effectscores landschap.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

De gemeente wordt geadviseerd om bij uitbreiding van veehouderijen binnen het bestaand bouwblok te toetsen aan een goede landschappelijke inpassing. Hiervoor dient de gemeente een toetsingskader uit te werken.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

6.9.2 CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE***Methodiek***

Het volgende criterium wordt gehanteerd:

- Beïnvloeding van cultuurhistorische patronen, objecten en elementen.
- Beïnvloeding van de archeologische waarden.

Referentiesituatie

De oudste delen van Sint Anthonis zijn de delen van de dekzandruggen met daarop de oude dorpen en de oude bouwlanden. Dit gebied wordt landschappelijk aangeduid als 'oude peelontginningen' en kenmerkt zich door de open, soms bol gelegen oude bouwlanden, de bochtige, beplante wegen langs de randen van die bouwlanden en linten van boerderij langs die wegen. Het zijn vooral deze linten die in de loop der jaren zijn verdicht en verrommeld, waardoor ze nu onderdeel zijn van clusters in het kader van buitengebied in ontwikkeling. De verkavelingsvorm is onregelmatig. De beekdalen doorsnijden de akkers en voeren het water van de jonge peel- of heideontginningen richting het Maasdal. De landschappelijke samenhang van de oude peelontginningen is sterk en ook nu nog goed afleesbaar en maakt dit landschap waardevol. Door de vroege bewoning van de (randen van de) oude bouwlanden hebben deze vaak een hoge archeologische verwachtingswaarde.

Waardevol voor natuur en cultuurhistorie is ook het Landgoed Groote Slink-Bunthorst. Het Brabants Landschap vermeldt hier over: "In 1903 kochten de broers Adam en Jan-Berend Roelvink, Twentse bankiers, 1050 ha gemeentelijke heidegrond. Het deel van Adam Roelvink, de Groote Slink, werd door diens vriend Leonard Springer aangelegd volgens de Engelse Landschapsstijl. Een ven werd vergraven tot vijver in de vorm van een meanderende beek, de 'Slinkvijver'. Natuurlijke glooiingen in het terrein werden benut als 'dalflanken'. De Bunthorst van Jan-Berend werd het tegenovergestelde, namelijk een rationeel-economisch opgezette ontginning met rechthoekige akkers en bosvakken en strakke lanen van Amerikaanse eik.

Cultuurhistorisch waardevolle panden en objecten

Volgens de kaarten van de Kennisinfrastuur Cultuurhistorie (Kich) en van de Cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Brabant ligt er in het buitengebied van Sint Anthonis een aantal panden en objecten met cultuurhistorische waarden. Het betreffen zowel Rijksmonumenten als beeldbepalende panden als panden uit het Monumenten inventarisatie-project. Deze panden zijn in het bestemmingsplan beschermd middels de dubbelbestemming Waarde- Cultuurhistorie.

Cultuurhistorisch waardevolle lijnelementen

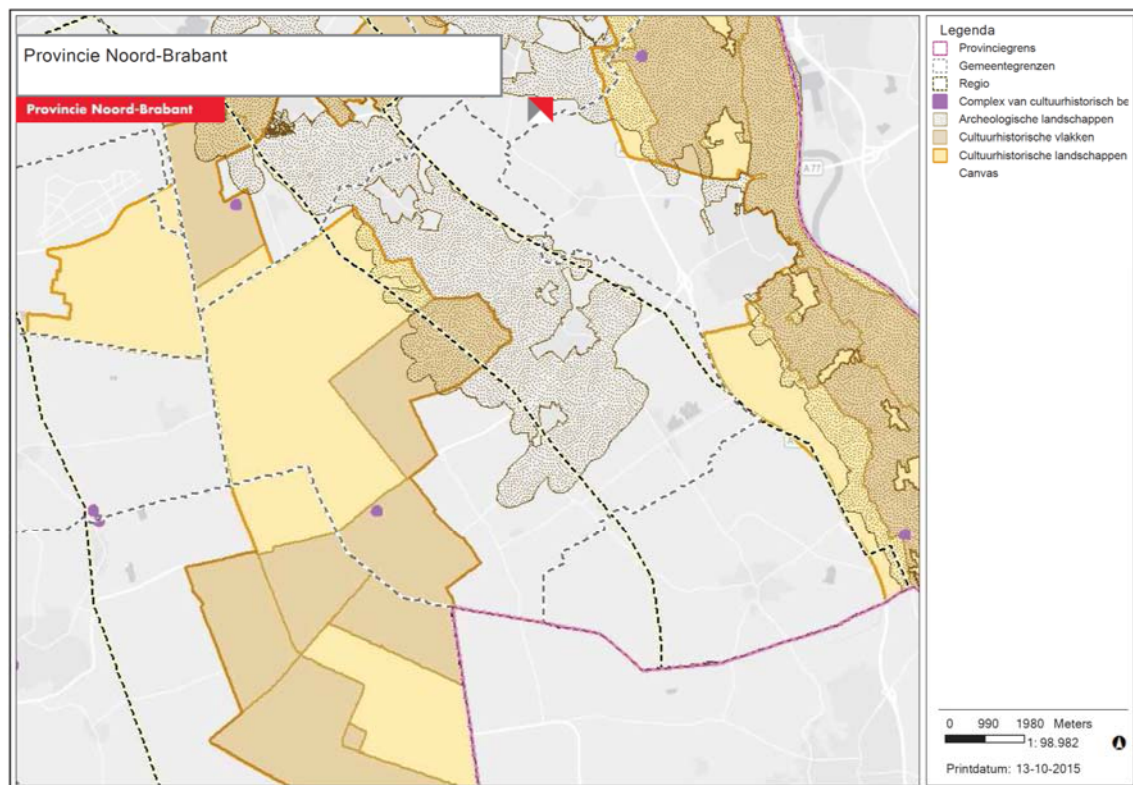
Een cultuurhistorisch waardevol landschapselement is het Defensiekanaal. Dit kanaal werd in 1939 gegraven en maakte deel uit van de verdedigingslinie (Peel-Raamstelling) tegen Duitsland. Het kanaal was bedoeld als anti-tankgracht. Over vrijwel de gehele lengte wordt het kanaal aan de westzijde begeleid door een strook bos. Ook bevinden zich aan de westzijde kazematten langs de oever. Het aan het Defensiekanaal aansluitende Landgoed Groote Slink- Bunthorst is aangewezen als historisch geografisch zeer hoog gewaardeerd gebied.

Volgens de kaarten van de Kennisinfrastuur Cultuurhistorie (Kich) en van de Cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Brabant ligt er in het buitengebied van Sint Anthonis verder een

aantal wegen met cultuurhistorische waarden. Deze wegen zijn beschermd in het bestemmingsplan door middel van het opleggen van een passende verkeersbestemming, en door een eventuele aanduiding als onverharde weg. Langs de wegen ligt in een aantal gevallen cultuurhistorisch waardevolle beplanting. Deze is, voor zover gelegen in een agrarische gebiedsbestemming, beschermd in het bestemmingsplan middels een omgevingsvergunningvereiste voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde of van werkzaamheden ('aanlegvergunningstelsel'). Onverharde wegen hebben de aanduiding 'onverharde weg' gekregen, met daaraan gekoppeld een omgevingsvergunningvereiste voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde of van werkzaamheden.

Cultuurhistorie waardenkaart Provincie Noord-Brabant

Op de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Brabant, zie Figuur 24, zijn voor het buitengebied van de gemeente Sint Anthonis enkele waarden aangegeven. Het betreft het Landgoed De Groote Slink wat is aangewezen als complex met cultuurhistorisch belang. Ook zijn er een tweetal cultuurhistorische vlakken gelegen, namelijk het Landgoed De Groote Slink/Bunthorst en Sint Anthonis bos. Verder maakt het westelijk deel van het buitengebied onderdeel uit van de Landgoederenzone de Peel.

Figuur 24: Cultuurhistorische waardenkaart (Bron: provincie Noord-Brabant).

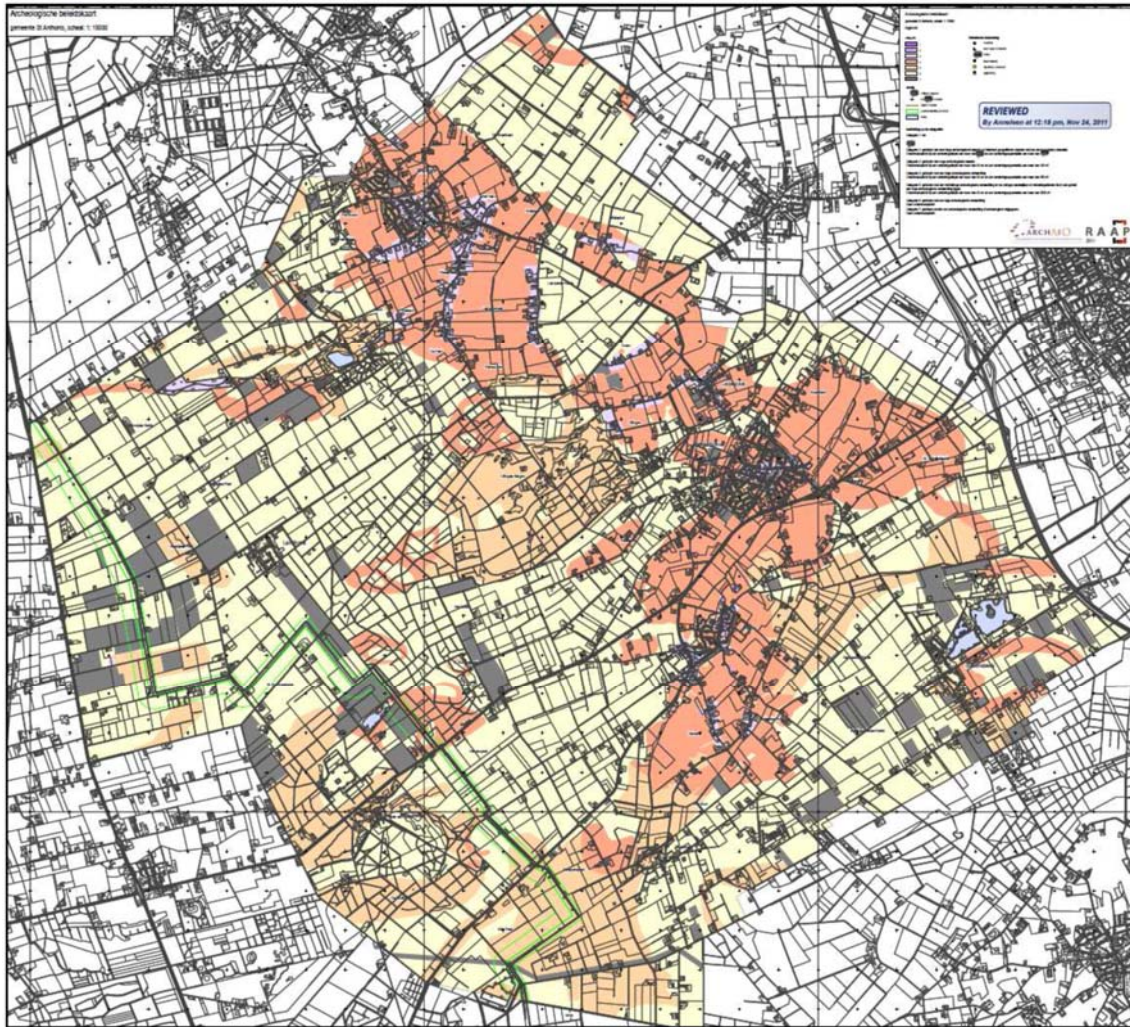
Op de aardkundige waardenkaart van de provincie Noord-Brabant, zie Figuur 25, zijn voor het buitengebied van de gemeente Sint Anthonis enkele waarden aangegeven. Het betreft een aardkundig waardevol gebied aangeduid ter plaatse van het bosgebied de Overloonse Duinen, een gebied ten noorden van Wanroij (aangrenzend aan de Molenheidese Bossen, een gebiedje ten zuidwesten van Westerbeek en een gebied ten westen van Oploo.

Figuur 25: Aardkundige waarden (rode arcering)(Bron: Aardkundige waardenkaart Provincie Noord-Brabant).

Archeologie

De gemeente Sint Anthonis heeft haar archeologisch beleid in ontwikkeling. In hoofdlijnen komt het beleid er op neer dat bij ruimtelijke initiatieven die leiden tot bodemverstoring archeologisch (inventariserend) onderzoek noodzakelijk is in gebieden met een middelhoge of hoge archeologische verwachtingswaarde en in gebieden met bekende archeologisch resten (de zogenaamde archeologische terreinen). Een onderzoeksverplichting geldt als de oppervlakte van de bodemverstorende ingreep groter is dan een voor de gebieden vastgestelde ondergrens én indien de verstoring ook dieper reikt dan 0,5 m beneden maaiveld. Regulier agrarisch grondgebruik wordt daarmee vrijgesteld van de onderzoeksverplichting.

Figuur 26: Uitsnede archeologische beleidskaart.

Effecten en effectbeoordeling

Cultuurhistorie

De vormgeving of de belevingswaarde van deze cultuurhistorisch waardevolle panden en objecten zal niet wijzigen als gevolg van het bestemmingsplan, aangezien in het bestemmingsplan ontwikkelingen van veehouderijen alleen mogelijk zijn binnen het bestaande bouwblok. Ook het profiel of de belevingswaarde van de cultuurhistorisch waardevolle lijnelementen zal niet wijzigen als gevolg van het bestemmingsplan.

Het trendmatig groeialternatief is op het criterium beïnvloeding van (de context van) historisch landschappelijke patronen, elementen of objecten beoordeeld als neutraal (0). Het worst-case alternatief is voor dit criterium beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

Archeologie

De gemeentelijke archeologische beleidskaart en de implementatiedocumenten zijn op de verbeelding en in de regels van het bestemmingsplan verwerkt middels een dubbelbestemming en diverse aanduidingen voor de verschillende verwachtingswaarden. Hierdoor is de gemeente in staat om op verantwoorde wijze een archeologiebeleid te implementeren dat een juiste balans weet te vinden tussen een goede omgang met het archeologisch erfgoed en andere maatschappelijke belangen die bij planontwikkelingen moeten worden gewogen.

Het trendmatig groeialternatief is op het criterium beïnvloeding van de archeologische waarden beoordeeld als neutraal (0). Het worst-case alternatief is voor dit criterium beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief
Beïnvloeding van (de context van) historisch landschappelijke patronen, elementen of objecten.	0	0
Beïnvloeding van de archeologische waarden.	0	0

Tabel 27: Totale effectscores cultuurhistorie en archeologie.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Er zijn geen mitigerende en compenserende maatregelen voorzien.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

6.10 GELUID

Methodiek

De geluidbelasting in het buitengebied wordt voornamelijk bepaald door de agrarische bedrijven, bestemmings- en doorgaand verkeer. De geluidbelasting van de agrarische bedrijven (vooral ventilatoren bij intensieve veehouderijen, laden en lossen) wordt gereguleerd via de vergunningverlening. Hierdoor wordt voorkomen dat op gevoelige objecten en terreinen (zoals woningen in het buitengebied) geluidhinder boven de gestelde (voorkeurs-) grenswaarde komt.

Op basis van algemeen beschikbare gegevens is globaal ingeschat of en waar (indicatief) de veehouderij van invloed kunnen zijn op de geluidgevoelige functies: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden. Ook kan er overlast worden ervaren in andere gebieden, zoals bos- en natuurgebieden, hoewel deze niet wettelijk zijn beschermd.

Volgens het *VNG-handboek Bedrijven en Milieuzonering (2009)* bedraagt voor het thema geluid de aan te houden afstand minimaal 50 meter tussen een inrichting en een gevoelige functie (zoals wonen). Is de afstand groter, dan wordt de kans op directe geluidhinder (uit ventilatoren en dergelijke) snel kleiner. Wel kan er sprake zijn van indirecte hinder (geluidhinder door extra verkeersbewegingen).

De ligging van de locaties waar er sprake is van veehouderij ten opzichte van de bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen en woningen is in belangrijke mate bepalend voor eventuele geluidhinder. Op basis van algemeen beschikbare gegevens is globaal ingeschat of een toename aan veehouderij invloed kan hebben op de geluidgevoelige functies.

Het volgende criterium wordt voor geluid gehanteerd:

- Verandering geluidsemisatie bij geluidgevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden en overige bos- en natuurgebieden.

Referentiesituatie

Bebouwde kom

Binnen het plangebied is geen bebouwde kom gelegen.

Geluidgevoelige gebouwen en terreinen

Er zijn binnen het plangebied geen geluidgevoelige gebouwen en terreinen gelegen zoals scholen en zorginstellingen.

Woningen

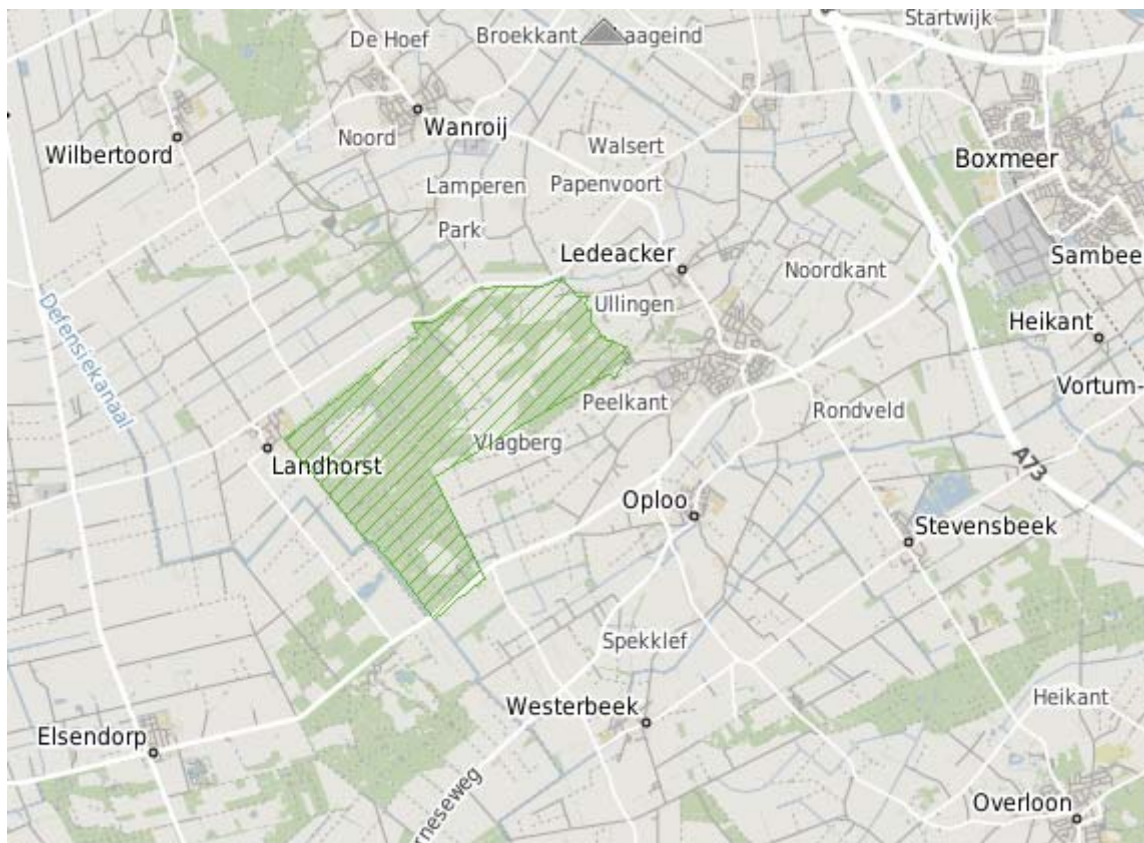
In het plangebied zijn diverse burgerwoningen gelegen. Bij deze woningen kan sprake zijn van geluidhinder als gevolg van de agrarische bedrijfsvoering.

Volgens het VNG-handboek Bedrijven en Milieuzonering (2009) bedraagt voor het thema *geluid*, de aan te houden afstand minimaal 50 meter tussen een inrichting en een gevoelige functie (wonen). Deze afstand is kleiner dan de vaste afstand die geldt voor geurhinder voor objecten in de bebouwde kom en zij is gelijk aan de afstand voor het buitengebied (voor bedrijven zonder geuremissiefactor, zoals melkveehouderijen). Voor (grotere) intensieve veehouderijen kan een grotere afstand vanwege geluid nodig zijn, maar zal ook een grotere afstand vanwege geur gelden. De milieugebruiksruimte voor geluid -in verband met aanwezigheid van woningen- is voor deze bedrijven niet onderscheidend c.q. niet méér beperkend dan de milieugebruiksruimte vanwege geur.

Stiltegebieden overige bos- en natuurgebieden

Stiltegebieden zijn milieubeschermingsgebieden waarin het aspect stilte bijzondere bescherming nodig heeft, aangezien het anders verloren dreigt te gaan. De provincie Noord-Brabant heeft verschillende stiltegebieden aangewezen via de provinciale Milieuverordening. In de provinciale Milieuverordening is binnen het plangebied één stiltegebied aanwezig ():

- Ullingse Bergen rondom Landhorst.

Figuur 27: Stiltegebieden.

Effecten en effectbeoordeling

In de herzieningen is uitbreiding binnen bestaand bouwblok van veehouderijen mogelijk. In de gebieden waar uitbreiding binnen bestaand bouwblok plaatsvindt wordt de kans op een lokale toename van de geluidbelasting vanwege stationaire bronnen (de ventilatoren die worden toegepast in de intensieve veehouderij) en geluidbelasting door verkeer (zoals vrachtauto's) op woningen en geluidgevoelige gebouwen en terreinen vergroot. Bij de grondgebonden melkveehouderij wordt de kans op een lokale toename aan geluidbelasting door ventilatoren als niet aanwezig verondersteld, omdat dergelijke stallen op natuurlijke wijze geventileerd worden.

In de directe omgeving van het stiltegebied zijn enkele bouwblokken van intensieve veehouderijen gelegen waar uitbreiding binnen bestaand bouwblok is toegestaan. Bij ontwikkeling van die bedrijven kan de geluidsbelasting in het stiltegebied toenemen. De te verwachten toename aan geluidsbelasting is bij het worst-case alternatief groter dan bij het trendmatig groeialternatief.

Het trendmatig groeialternatief is op het criterium invloed van geluidhinder beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. En het worst-case alternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief
Invloed op geluidhinder	0/-	-

Tabel 28: Totale effectscores cultuurhistorie en archeologie.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; -- = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Directe geluidhinder kan worden beperkt door extra emissiebeperkende maatregelen (bijvoorbeeld laden en lossen in pandig of tijdsgebonden) via de vergunningverlening te eisen. Indirecte geluidhinder (wegverkeer) kan worden beperkt door de routing van het vrachtverkeer en locatie van inritten in relatie tot nabij gelegen geluidgevoelige functies te sturen.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

6.11 VERKEER**Methodiek**

Een toename van veehouderijen heeft invloed op de hoeveelheid (vracht-)verkeer op het wegennet in het plangebied. Ten behoeve van de MER is onderzocht wat de effecten zijn van de te verwachten toename aan verkeersbewegingen bij de alternatieven.

De volgende criteria zijn daarbij gehanteerd:

- Gevolgen voor de verkeersafwikkeling.
- Beïnvloeding van de verkeersveiligheid.

Referentiesituatie

In de gemeente Sint Anthonis komt een groot aantal plattelandswegen voor. Afhankelijk van de functie van de weg (ontsluiting van slechts agrarisch land of kleine nederzettingen) varieert de wegbreedte en de verkeersintensiteit. De belangrijkste wegen in het plangebied zijn de provinciale wegen N272 en N277, N602 en de Stevensbeekseweg. De wegen in het buitengebied van Sint Anthonis kennen een maximumsnelheid van 60 of 80 km/uur.

Verkeersafwikkeling

Bij de gemeente Sint Anthonis zijn er voor wat betreft de verkeersafwikkeling in het buitengebied geen problemen bekend.

Verkeersveiligheid

Bij de gemeente Sint Anthonis zijn er momenteel geen specifieke knelpunten, bij bepaalde locaties/bedrijven, bekend voor wat betreft de verkeersveiligheid in het buitengebied.

Effecten en effectbeoordeling**Verkeersafwikkeling**

Omdat de verkeersafwikkeling momenteel geen probleem is in het buitengebied, is de verwachting dat de wegenstructuur voldoende capaciteit heeft om een mogelijke toename van (vracht)verkeer veroorzaakt door de mogelijkheid van uitbreiding van veehouderijen in het trendmatig groeialternatief en worst-case alternatief te verwerken.

Het trendmatig groeialternatief en worst-case alternatief zijn op het criterium gevolgen voor de verkeersafwikkeling beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

Verkeersveiligheid

Als gevolg van de mogelijkheid tot uitbreiding binnen bestaand bouwblok van veehouderijen in de herziening zal het (vracht)verkeer gaan toenemen. Dit leidt tot meer landbouwverkeer in het buitengebied en tot meer fricties met andere weggebruikers. Ook zullen de vrachtwagens elkaar relatief vaker moeten

passeren op smalle wegen. Dit leidt tot een afname van de veiligheid voor andere weggebruikers, met name voetgangers en fietsers. Door de toename van aan landbouw gerelateerd verkeer neemt de verkeersveiligheid af.

In het concept voorontwerp bestemmingsplan wordt bij uitbreidingen van veehouderijen binnen het bestaand bouwblok niet getoetst aan verkeersveiligheid.

Bij het worst-case alternatief zal de toename aan landbouw gerelateerd verkeer groter zijn dan bij het trendmatige alternatief. Het trendmatig groeialternatief is derhalve op het criterium gevolgen voor de verkeersveiligheid beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. En het worst-case alternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief
Gevolgen voor de verkeersafwikkeling	0	0
Gevolgen voor de verkeersveiligheid	0/-	-

Tabel 29: Totale effectscores verkeer.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

De gemeente wordt geadviseerd om bij uitbreiding van veehouderijen binnen het bestaand bouwblok te toetsen aan verkeersveiligheid. Hiervoor dient de gemeente een toetsingskader uit te werken.

Zo kan het verbreden van de weg op projectniveau noodzakelijk zijn, indien blijkt dat de wegen niet geschikt zijn voor de verkeersbewegingen van het zware vrachtverkeer (tractor / trekker met oplegger: 2,65 meter breed, 4,15 meter hoog en maximaal 70 ton aan gewicht).

Ook de aanleg van gescheiden fiets- en wandelpaden, grasbetontegels in de berm, passeerhavens, een verplichte routing voor vrachtverkeer en het creëren van overzicht zijn aanvullende maatregelen voor de verbetering van de verkeersveiligheid op wegvlakken of kruisingen waar een knelpunt kan ontstaan.

De aanleg van deze maatregelen heeft op projectniveau een grotere kans van slagen.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeels- en besluitvorming.

6.12 WATER EN BODEM

Methodiek

Zowel de bodemstructuur als de geomorfologische waarden kunnen invloed ondervinden door een groei van veehouderijbedrijven. Dit vanwege de daarmee gepaard gaande toename van het verhard oppervlak.

Veehouderijen kunnen het grond- en oppervlaktewatersysteem beïnvloeden. Dit door grondwateronttrekkingen (bijvoorbeeld veedrenking, zodat geen leidingwater hoeft worden ingezet) en bodemenergiesystemen. De mate waarin deze systemen kunnen worden ingezet hangt af van de bodemopbouw, de grondwaterkwaliteit en van juridische beperkingen. De beoordeling daarvan past niet bij het niveau van dit MER en is van belang voor de individuele vergunningprocedure (en eventueel daaraan gekoppelde project-MER procedure).

Vanuit het waterschap gelden voor ruimtelijke ontwikkelingen in de veehouderij dezelfde eisen als voor andere ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de uitbreidingen van dorpen. Deze maatregelen zijn dat er waterneutraal moet worden gebouwd en dat piekbelastingen op het oppervlaktewater moeten worden voorkomen. Voor het extra verhard oppervlak (daken van schuren, wegen, parkeren enz.) dient waterberging te worden gerealiseerd. Dit past binnen het beleid om zoveel mogelijk water vast te houden in het gebied alvorens het af te voeren.

Omdat als uitgangspunt geldt dat de veehouderijen waterneutraal opereren is het effect op grond- en oppervlaktewatersystemen neutraal.

In de veehouderij is er geen beïnvloeding van de bodemkwaliteit en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit vanwege vergunningseisen als vloeistofdichte vloeren.

De volgende criteria worden voor water en bodem gehanteerd:

- Effect op de bodemstructuur en geomorfologie.
- Effect op het grond- en oppervlaktewatersysteem.
- Effect op de bodemkwaliteit en de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit.

Referentiesituatie

Bodem en grondwater

Het buitengebied van de gemeente Sint-Anthonis ligt geohydrologisch gezien gelegen op de Peelhorst. De Peelhorst ligt een stuk hoger dan de Roerdalslenk; de overgang wordt gevormd door de Peelrandbreuk en is in het veld goed zichtbaar als een steilrand, onder andere bij Uden. De Peelhorst is een voedingsgebied voor kwel in de Roerdalslenk. Door de hoge ligging en de afwezigheid van scheidende lagen is er sprake van sterke infiltratie.

De gronden op de Peelhorst zijn daardoor gevoelig voor uitspoeling van verontreinigingen.

De landbouwgebieden in de gemeente zijn tamelijk goed ontwaterd. Met name nabij beken kunnen de grondwaterstanden in het winterhaljaar tijdelijk ondieper komen te liggen. Hier kan de gemiddeld hoogste grondwaterstand tijdelijk tot enkele decimeters onder maaiveld stijgen. Ten plaatse van de Ullingseberg is sprake van zeer lage grondwaterstanden.

Oppervlaktewater

Het buitengebied van de gemeente Sint-Anthonis kenmerkt zich door de aanwezigheid van een aantal beken/ waterlopen, waaronder de Oploosche Molenbeek, Hoge Raam, Sint- Anthonisloop, Balkloop, Ledackerse Beek, Kleine Beek, Tovensche Beek en de Sambeekse Uitwatering. Het merendeel van deze beken / waterlopen stroomt van zuidwest naar noordoost door de gemeente en mondt uit in de Hoge Raam die haaks daarop van noordwest naar zuidoost stroomt. In het uiterste westen van de gemeente ligt het Peelkanaal (of 'Defensiekanaal'), aan de Tweede Stichting ligt een visvijver en op het recreatiepark De Bergen ligt een zwembijver.

Naast deze grotere wateren bevindt zich in het buitengebied nog een veelheid aan leggerwatergangen en sloten en greppels. De hierboven genoemde beken / waterlopen, Peelkanaal en leggerwaterlopen zijn alle als 'Water' opgenomen op de verbeelding. Ter plaatse van deze bestemming geldt een bouwverbod. Bovendien is op deze wateren de Keur van waterschap Aa en Maas onverminderd van toepassing.

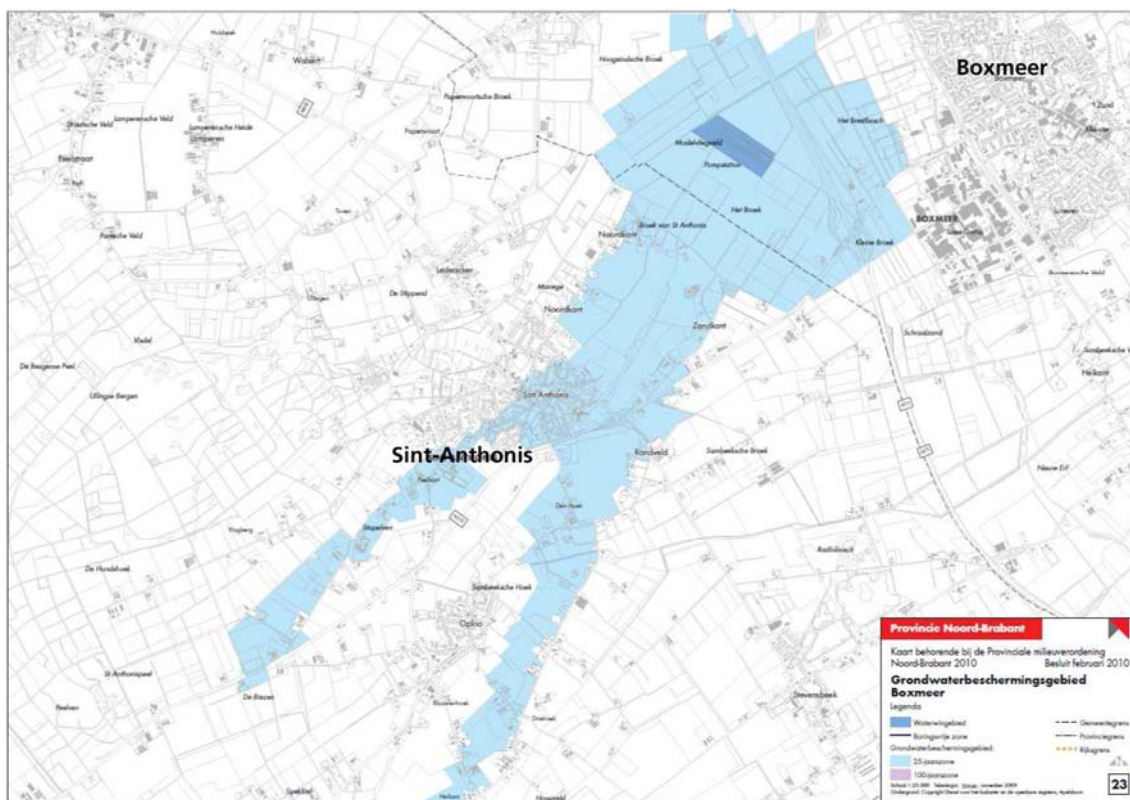
Het Peelkanaal, Tovensch Beek, Hoge Raam en het deel van de Oploosche Molenbeek ten oosten van Sint-Anthonis zijn aangewezen als 'zoekgebied ecologische verbindingszone'. Deze hebben de gebiedsaanduiding 'zoekgebied ecologische verbindingszone' gekregen.

Tot slot zijn de Radioplassen in het plangebied gelegen. Deze zijn op de verbeelding als 'Water' bestemd.

Grondwaterwinning/grondwaterbescherming

Net buiten de gemeente Sint-Anthonis was tot voor kort het waterwingebied Boxmeer gelegen. Het grondwaterbeschermingsgebied, behorende bij de waterwinlocatie, lag voor een groot gedeelte in de gemeente Sint-Anthonis gelegen. De ligging van het waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied Boxmeer is in Figuur 28 weergegeven.

Het grondwaterbeschermingsgebied Boxmeer betrof een '25-jaarszone zeer kwetsbaar'. Deze 25-jaarszone lag als een 'schil' om het waterwingebied heen. In de zeer kwetsbare 25-jaarszones geldt (evenals in de zeer kwetsbare 100-jaarszones) dat stedelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied, zoals nieuwe woonwijken of bedrijventerreinen, is uitgesloten.

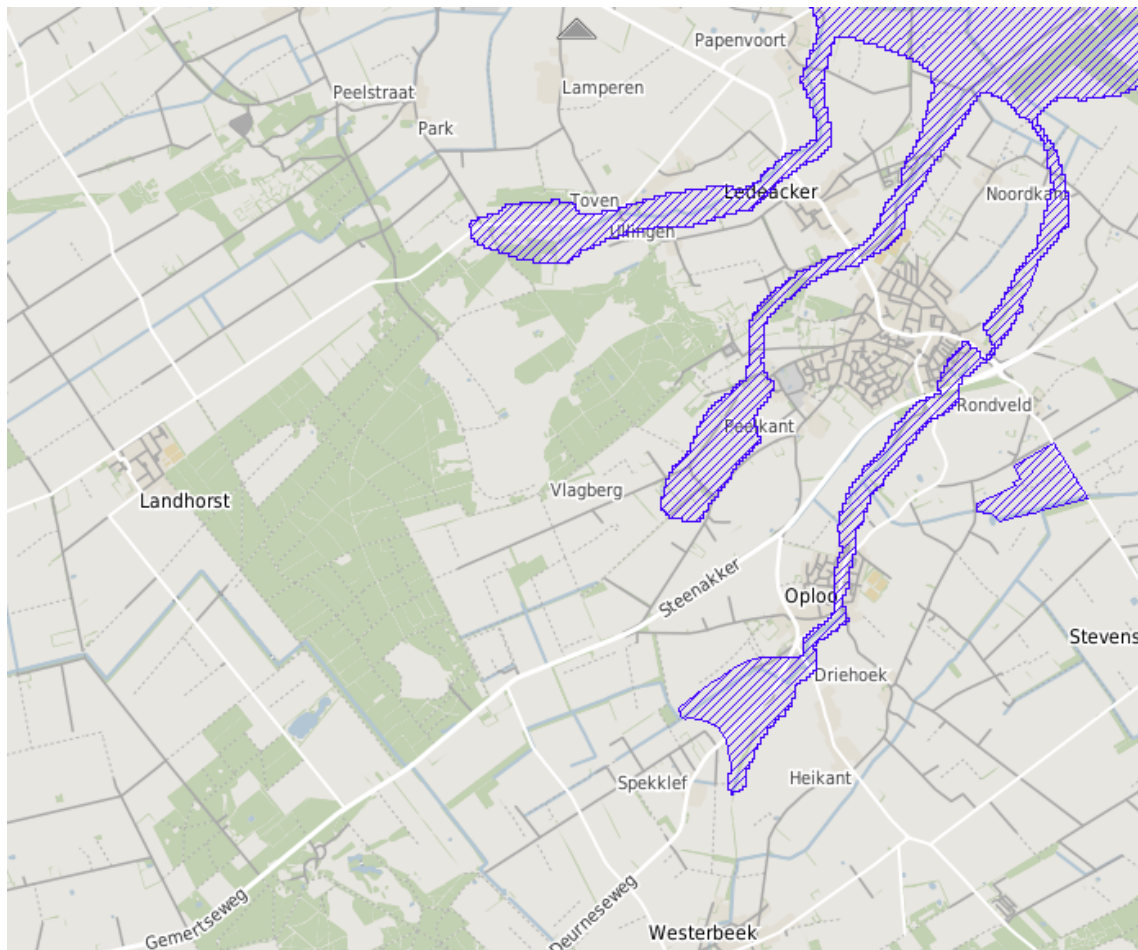

Figuur 28: Ligging grondwaterbeschermingsgebied Boxmeer.

Waterberging

In de gemeente Sint-Anthonis zijn geen regionale waterbergingsgebieden aanwezig. Wel is door de provincie Noord-Brabant een aantal 'reserveringsgebieden waterberging' aangewezen binnen de gemeentegrenzen, zie Figuur 29. Met de reserveringsgebieden waterberging wordt bedoeld op gebieden die, op basis van een inventarisatie door de waterschappen tijdens de totstandkoming van de reconstructieplannen, zijn vastgelegd omdat deze in de toekomst noodzakelijk kunnen zijn voor waterberging.

In een reserveringsgebied voor waterberging dient het waterbergend vermogen van dat gebied zoveel mogelijk te worden behouden. Dit is opgenomen in de Verordening Ruimte. Ter bescherming van deze reserveringsgebieden zijn deze in het bestemmingsplan opgenomen middels de gebiedsaanduiding 'reserveringsgebied waterberging'. De zoekgebieden voor behoud en herstel van watersystemen hebben tevens een gebiedsaanduiding gekregen. Voor de goede orde wordt vermeld dat in het bestemmingsplan geen ontwikkelingen zijn voorzien die de geschiktheid van deze gebieden als waterbergingsgebied aantasten.'

Figuur 29: Ligging reserveringsgebieden waterberging (blauwe arcering)(Bron: Provincie Noord-Brabant).

Effecten en effectbeoordeling

Bodemstructuur en geomorfologie

In de herziening is uitbreiding binnen bestaande bouwblokken van veehouderijen voorzien. Uitbreidingen binnen bestaande bouwblokken hebben geen effect op de bodemstructuur en geomorfologie omdat verwacht mag worden dat de bodem hier al verstoord is.

Het trendmatig groeialternatief en worst-case alternatief zijn daarom op het criterium invloed op bodemstructuur en geomorfologie beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

Grond- en oppervlaktewatersysteem

Als uitgangspunt is aangenomen dat uitbreidingen van veehouderijen waterneutraal worden gerealiseerd. Echter kan een toename van de onttrekking van grondwater (voor nieuwe locaties (tenzij er een bestaande bron wordt 'ingeleverd') en oppervlaktewater zijn onttrekkingen niet aan de orde) leiden tot geringe

effecten op het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime. Deze toename is naar verwachting het grootst bij het worst-case alternatief.

Het trendmatig groeialternatief is daarom op het criterium invloed op grond- en oppervlaktewatersysteem beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. En het worst-case alternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Bodemkwaliteit en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit

Uitgangspunt is dat veehouderijen door maatregelen (zoals vloeistofdichte vloeren) in het kader van vergunningen geen emissies naar het grond- en oppervlaktewater veroorzaken. Het effect van het trendmatig groeialternatief en worst-case alternatief op de bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit is daarom neutraal (0) beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief
Invloed op bodemstructuur en geomorfologie	0	0
Invloed op grond- en oppervlaktewatersysteem	0/-	-
Invloed op bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	0	0

Tabel 30: Totale effectscores water en bodem.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Uitgangspunt is dat nieuwe bebouwing en terreinverhardingen waterneutraal worden gerealiseerd, door het aanleggen van waterbergings- of infiltratievoorzieningen. Op het niveau van de herziening zijn geen nadere mitigerende en compenserende maatregelen te nemen.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

6.13 GEZONDHEID

Methodiek

Door het hiaat aan kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's is er geen effectbeoordeling van de alternatieven en varianten te geven, zeker niet op het schaalniveau van dit MER voor de herziening.

In oktober 2011 heeft de GGD een informatieblad "Intensieve Veehouderij en Gezondheid Update 2011" gepubliceerd. De GGD adviseert in haar publicatie om uit voorzorg bij nieuwbouw en planontwikkeling geen intensieve veehouderij in een straal van 250 meter van gevoelige bestemmingen te bouwen en geen gevoelige bestemmingen binnen 250 meter van intensieve veehouderijen te bouwen. De GGD heeft verder geadviseerd dat binnen een zone van 250 – 1000 meter tussen een landbouwontwikkelingsgebied (LOG) of bedrijf tot een woonkern of lintbebouwing bij vergunningverlening een aanvullende gezondheidskundige risicobeoordeling moet worden uitgevoerd. In het daaruit voortvloeiende advies kunnen dan bedrijfsspecifieke kenmerken zoals diersoort, type bouw (open/gesloten stal), ligging, windrichting en andere ruimtelijke ordeningsaspecten worden meegewogen.

Andere partijen zoals het IRAS (Institute for Risk Assessment Sciences), betrokken bij het gezondheidsonderzoek, en de LTO (Land- en Tuinbouworganisatie) hebben kritiek geuit op het advies van de GGD, omdat hiervoor de wetenschappelijke onderbouwing ontbreekt. Dat er sprake is van grote leemten in kennis over de relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheid wordt door alle partijen onderschreven.

Hieronder is een samenvatting opgenomen van het advies “Gezondheidsrisico’s rond veehouderijen” van de gezondheidsraad van 30 november 2012. De samenvatting geeft een goed en actueel overzicht van de stand van zaken van kennis(leemten) en gezondheidsrisico’s. Een uitgebreide samenvatting van het advies is opgenomen in bijlage 6. In bijlage 6 is ook een samenvatting opgenomen van het advies “De invloed van stikstof op de gezondheid” van de Gezondheidsraad van 10 december 2012. Ook is in die bijlage het advies van de GGD Brabant t.b.v. het bestemmingsplan en de gemeentelijke geurverordening opgenomen.

Korte samenvatting Advies van de gezondheidsraad van 30 november 2012

Hieronder is de letterlijke tekst weergegeven behorende bij het persbericht van de Gezondheidsraad bij het verschijnen van het advies “Gezondheidsrisico’s rond veehouderijen”.

Essentie: Het is niet bekend tot welke afstand omwonenden van veehouderijen verhoogde gezondheidsrisico’s lopen. Daarom is er niet op wetenschappelijke gronden één landelijke ‘veilige’ minimumafstand vast te stellen tussen veehouderijen en woningen. Omwonenden zijn echter vaak ongerust, en dat verdient serieuze aandacht. Daarom zouden gemeenten samen met de GGD (Gemeenschappelijke GezondheidsDienst) en belanghebbenden lokaal beleid moeten ontwikkelen met minimumafstanden. Die kunnen namelijk wel op beleidsmatige gronden vastgesteld worden.

Er is veel maatschappelijke discussie over de intensieve veehouderij in ons land, die vaak in de nabijheid van woongebieden is gevestigd. De uitbraak van de Q-koorts heeft de ongerustheid over gezondheidsrisico’s van wonen in de buurt van veehouderijen verder versterkt. Daarom hebben de minister van VWS (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) en de staatssecretarissen van I&M (Infrastructuur en Milieu) en van EZ (Economische Zaken) de Gezondheidsraad gevraagd te adviseren over deze gezondheidsrisico’s. Het gaat om de risico’s in de normale situatie, zonder dat er sprake is van een uitbraak van een dierziekte.

Volgens de raad zijn er aanwijzingen dat wonen in de buurt van veehouderijen gezondheidsrisico’s met zich mee kan brengen. Maar de aard en omvang van die risico’s zijn niet precies bekend. Er is bijvoorbeeld wel onderzoek naar fijn stof en de gezondheidsklachten die dat kan veroorzaken, maar die zijn gebaseerd op fijn stof in de stad, dat heel anders van samenstelling is dan op het platteland. Ook is er onderzoek dat uitwijst dat werknemers van veehouderijen door blootstelling aan endotoxinen chronische long- en luchtwegklachten kunnen krijgen. De veilige grens die voor werknemers geldt is echter niet toepasbaar op omwonenden.

Er is dus te weinig informatie om een wetenschappelijk onderbouwde norm vast te stellen voor een veilige afstand tussen een veehouderijbedrijf en woningen. Maar niet alleen harde gegevens zijn van belang, ook de zorgen van mensen tellen. Volgens de raad heeft de maatschappelijke onrust over de intensieve veehouderij behalve met gezondheidsrisico’s, ook te maken met risicopercepties en geurhinder. Geurhinder vermindert de kwaliteit van leven. Bovendien hebben omwonenden vaak het gevoel dat ze geen controle hebben over de situatie, wat de ongerustheid kan vergroten en stress kan veroorzaken. Aan de negatieve gezondheidseffecten die hierdoor worden veroorzaakt, is wel degelijk iets te doen.

De raad beveelt daarom aan dat op lokaal niveau beleid gemaakt wordt en minimumafstanden tussen veehouderijen en woningen worden vastgesteld (noot ARCADIS: dit is tot op heden niet geaccepteerd door de Raad van State vanwege het ontbreken van wetenschappelijke kennis over de relatie tussen afstand en effecten op de volksgezondheid). Hulpmiddel daarbij is het zogeheten Beoordelingskader Gezondheid en Milieu, dat helpt om de relevante aspecten in kaart te brengen. De onzekerheden over de gezondheidsrisico's spelen daarbij een rol, maar ook de waardering van andere (economische) belangen: de mogelijkheden om risico's en overlast te beperken bijvoorbeeld en de kosten en baten van maatregelen. De raad benadrukt dat de lokale aanpak gebaseerd moet zijn op een dialoog met alle belanghebbenden, waaronder bewoners, veehouders en overheid.

Parallel daaraan bepleit de raad vermindering van de uitstoot van stoffen die geurhinder of gezondheidsschade kunnen veroorzaken, bijvoorbeeld door het gebruik van luchtwassers en andere technieken. Blijvende aandacht is nodig voor nieuwe vormen van bedrijfsvoering en -hygiëne. Welke plaats de veehouderijsector in de toekomst kan innemen is een politieke vraag, die aanleiding kan zijn voor een nationaal debat, vindt de raad.

Reactie van de Vereniging Nederlandse Gemeenten op het advies van de gezondheidsraad

Op 3 december 2012 gaf de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) de volgende letterlijke reactie op het bovenstaande advies van de gezondheidsraad.

De Gezondheidsraad adviseert gemeenten om samen met betrokken partijen lokaal beleid te ontwikkelen voor minimumafstanden tussen veehouderijen en andere bebouwing. De VNG wil in overleg met gemeenten, provincies en Rijk het advies verder uitwerken tot een passende oplossing of handreiking voor gemeenten. Al sinds 2009 dringt de VNG bij het Rijk aan op duidelijkheid over de relatie tussen intensieve veehouderij en risico's voor de volksgezondheid. Voor gemeenten is het op dit moment lastig om vergunningaanvragen te beoordelen op gezondheidsrisico's. De maatschappelijke onrust over megastallen, de Q-koorts, het rapport van de commissie-Alders en recent gezondheidsonderzoek maken dit wel noodzakelijk.

Advies GGD t.b.v. actualisatie geurverordening en herziening bestemmingsplan buitengebied

Op 13 augustus 2015 heeft de GGG een advies uitgebracht over de actualisatie van de geurverordening en de op te stellen herziening bestemmingsplan buitengebied. Dit advies is opgenomen in de bijlage van dit MER.

De belangrijkste adviezen van de GGD zijn:

- In het bestemmingsplan een toets toepassen op ALARA om emissie van fijn stof/biologische agentia te beperken.
- In het bestemmingsplan toetsen aan (strengere) concentratienorm voor fijn stof uit veehouderijen dan provincie (bijvoorbeeld 30 µg/m³) of geen toename boven 1,2 µg/m³).
- In toekomst komt er een norm voor endotoxine. Deze in een later stadium verwerken in het bestemmingsplan.
- Geen combinatie van varkens en pluimvee op één bedrijf toestaan.
- Aanvullende eisen t.a.v. landschappelijke inpassing opnemen of een andere uitwerking van die eisen.

Mitigerende en compenserende maatregelen

In andere delen van dit MER is nader ingegaan hoe in het bestemmingsplan buitengebied de gemeente bij ontwikkelingen van veehouderijen (binnen het bouwblok) kan c.q. moet toetsen op de effecten van die ontwikkeling op de uitstoot van geur en ammoniak. En de wijze waarop een dergelijke toets verankerd is in de provinciale regels (Verordening ruimte 2014, toets op fijn stof en geur) en onderdeel is van de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij. Ook is in de effectbeschrijving voor het thema landschap

opgenomen dat geadviseerd is om ook bij uitbreiding van bebouwing binnen een bouwblok een goede landschappelijke inpassing te borgen.

Het opnemen van aanvullende voorwaarden ingegeven vanuit het aspect volksgezondheid, zoals een toets op de uitstoot van endotoxinen, een toets aan strengere fijn stof normen of een toets op het voorkomen van meerdere diersoorten op 1 locatie, via het bestemmingsplan buitengebied, lijkt op dit moment inhoudelijk en/of juridisch moeilijk te motiveren. Vanwege het ontbreken van voldoende wetenschappelijke kennis of omdat dergelijke toetsen in eerste instantie via andere regelgeving zijn geborgd.

De uitkomst van nader onderzoek, zoals het VGO onderzoek (zie tekstkader) kan leiden tot aanpassing of introductie van wettelijke normen. Aanbevolen wordt deze ontwikkelingen goed te gevolgen en daar waar nodig en mogelijk te betrekken in vergunningstrajecten, het gemeentelijk beleid en de besluitvorming over het bestemmingsplan buitengebied en andere relevante plannen.

Van 2009 tot 2011 heeft het RIVM samen met Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) en NIVEL voor het eerst een oriënterend onderzoek gedaan naar de relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheid van omwonenden. De resultaten van dit onderzoek lieten zien dat omwonenden van veehouderijbedrijven potentieel zijn blootgesteld aan fijnstof en aan bepaalde micro-organismen en endotoxinen (celwandbestanddelen van bepaalde bacteriën). Deze stoffen kunnen op kortere afstand van veehouderijbedrijven mogelijk effecten op de gezondheid, voornamelijk de luchtwegen, hebben. Via aanvullend onderzoek, het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO), hopen de onderzoekers een duidelijker beeld te krijgen van de mogelijke gevolgen van de aanwezigheid van veehouderij op de gezondheid van omwonenden. In dit vervolgonderzoek verzamelen de onderzoekers gegevens over de verspreiding van bepaalde micro-organismen die in de veehouderij voorkomen en waarvan bekend is dat deze ziekte kunnen veroorzaken bij mensen. Hierbij zal de focus voornamelijk gericht zijn op aandoeningen van de luchtwegen, allergieën, dragerschap van antibiotica-resistente bacteriën en serologische responsen tegen micro-organismen die in de veehouderij voorkomen.

De resultaten van dit onderzoek komen naar verwachting in de loop van 2016 naar buiten, net als de resultaten van een onderzoek naar de noodzaak en mogelijke invulling van een toets op de concentratie endotoxinen uit veehouderijen. Dit kan mogelijk gevolgen hebben voor de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijen, zoals pluimveehouderijen. En deze aanvullende informatie kan gevolgen hebben voor de beoordeling van effecten van veehouderijen op de volksgezondheid.

De schaalvergroting in de intensieve veehouderij betekent niet per definitie een verslechtering van de gezondheidsrisico's. Bij nieuwbouw van veehouderijbedrijven kunnen maatregelen (luchtwassers) worden genomen die een aantal dreigingen voor de volksgezondheid kunnen beperken. Ook via de bedrijfsvoering kunnen risico's worden beperkt (bron: brief van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Tweede kamer; kenmerk: PG/ZP-2920705; d.d. 29 mei 2009).

Leemten in kennis en informatie

Er is nog een behoorlijk hiaat in de kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's zoals blijkt uit het aangehaalde advies van de gezondheidsraad.

6.14 RESUMÉ EFFECTBEOORDELING

In Tabel 31 zijn de effectscores voor de alternatieven per criterium weergegeven.

Aspect	Criterium	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief
Natuur	Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	- (exclusief PAS-maatregelen) 0 (inclusief PAS-maatregelen)	- -
	Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur	-	- -
	Soortenbescherming Flora- en faunawet	0/-	-
Geur	Geur: Leefklimaat binnen de bebouwde kom	0/-	- -
	Geur: Leefklimaat buiten de bebouwde kom	0/-	- -
Fijn stof	Bedrijfsvoering: fijn stof (PM ₁₀)	-	- -
	Verkeer: fijn stof (PM ₁₀)	0/-	-
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Beïnvloeding van specifieke landschappelijke patronen/objecten en elementen.	0/-	-
	Beïnvloeding van (de context van) historisch landschappelijke patronen, elementen of objecten.	0	0
	Beïnvloeding van de archeologische waarden.	0	0
Geluid	Invloed op geluidhinder (bij gevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden en overige bos- en natuurgebieden)	0/-	-
Verkeer	Gevolgen voor de verkeersafwikkeling	0	0
	Gevolgen voor de verkeersveiligheid	0/-	-
Water & Bodem	Invloed op bodemstructuur en geomorfologie	0	0
	Invloed op grond- en oppervlaktewatersysteem	0/-	-
	Invloed op bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	0	0
Gezondheid	Invloed op gezondheid	p.m.	p.m.

Tabel 31: Overzicht effecten alternatieven.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; - - = zeer negatief

7

Mestbewerking

7.1 INLEIDING

De gemeente Sint-Anthonis is voornemens in de herziening van het bestemmingsplan mestbewerking planologisch mogelijk te maken. Het gaat daarbij om locatie gebonden mestbewerking en bedrijfsgebonden mestbewerking.

In de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage worden installaties voor het bewerken en verwerken van dierlijke mest niet genoemd. Dit betekent dat voor het plaatsen van een installatie voor het bewerken of verwerken van dierlijke mest een m.e.r. of m.e.r.-beoordeling niet nodig is.

Echter, er zijn twee redenen die toch zouden kunnen impliceren dat voor mestvergistings het onderzoeken en beschrijven van effecten in het op te stellen MER voor het bestemmingsplan buitengebied toch aan de orde is:

1. Er is een categorie opgenomen met de aanduiding “chemische behandeling van niet-gevaarlijke afvalstoffen” (nieuwe categorieën C18.4 (directe m.e.r.-plicht bij capaciteit van > 100 ton/dag) en D18.7 (m.e.r.-beoordelingsplicht bij capaciteit van > 50 ton/dag).
2. Om aan het arrest van het Hof tegemoet te komen, zijn de drempels voor de m.e.r.-beoordeling gewijzigd van absolute, in indicatieve waarden. Dit blijkt uit het aangepaste artikel 2, vijfde lid, onder b van het nieuwe Besluit m.e.r. Onder dit artikelonderdeel vallen in het Besluit m.e.r. genoemde activiteiten die beneden de voor de m.e.r.-beoordeling gedefinieerde drempel vallen. Ook voor deze gevallen zal het Bevoegd Gezag op grond van artikel 7.2, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer zich ervan moeten vergewissen of de activiteit daadwerkelijk geen aanzienlijke milieugevolgen kan hebben, waarbij het in het bijzonder moet nagaan of sprake is van de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de richtlijn. De criteria van bijlage III van de richtlijn bevatten onder andere de kenmerken en de plaats van het project en cumulatie.

Door de effecten van mestverwerking onderdeel te laten zijn van het MER dat is gekoppeld aan de herziening van het bestemmingsplan, handelt de gemeente Sint-Anthonis in de geest van de Europese Richtlijn.

In het vervolg van deze inleidende paragraaf is nader ingegaan op de opgave voor mestverwerking in Noord-Brabant en de mogelijke ontwikkeling daarvan. Deze tekstpassages zijn ontleend aan het MER (ARCADIS, 2013) dat is opgesteld in het kader van de herziening van de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant (vastgesteld door Provinciale Staten in 2014).

Rijksbeleid

Al sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw is er rijksbeleid om de omvang van de veestapel te beheersen en de hoeveelheid mest die op landbouwgrond mag worden toegevoegd te maximaliseren. Dit om de

kwaliteit van grond- en oppervlaktewater te beschermen. De bemestingsnormen zijn en worden sindsdien geleidelijk aangescherpt, waarbij evenwichtsbemesting (voor fosfaat) moet worden bereikt, waarbij de mestgift niet hoger is dan de behoefte van het gewas. Door aanscherping van de bemestingsnormen ontstond en ontstaat geleidelijk een groter mestoverschot op regionale en nationale schaal.

Het gebruik van dierlijke mest is wettelijke beperkt, omdat te veel mest slecht is voor het milieu. Veehouders moeten daarom een deel van de mest die overblijft (mestoverschot) laten verwerken of exporteren. Hiermee wil de overheid het mestoverschot terugdringen.

Het kabinet presenteerde in december 2013 nieuwe maatregelen om het mestoverschot tegen te gaan. De belangrijkste maatregelen zijn:

- De veehouderij maakt afspraken met producenten van diervoeders om de hoeveelheid fosfaat in het voer te verminderen.
- Veehouders moeten hun mestoverschot laten verwerken.
- Mest kan worden bewerkt voor de export.

Veehouders met een mestoverschot moeten dit overschot voor een bepaald deel laten verwerken. Zo kunnen zij er korrels van laten maken en die in het buitenland verkopen. Of mest verwerken om er energie mee op te wekken door de mest te verbranden. De wijziging van de Meststoffenwet die de verplichte mestverwerking regelt, is op 1 januari 2014 ingegaan. Hierin zijn oplopende mestverwerkingspercentages opgenomen.

Verschil tussen mest verwerken en mest bewerken/vergisten

Er is verschil tussen mestverwerking en mest bewerken zoals vergisten. Bij mestverwerking wordt de mest gescheiden in deelproducten met als doel efficiënter gebruik van de in de mest aanwezige meststoffen (fosfaat en stikstof) en daarmee en door afzet van mest buiten de Nederlandse landbouw (export) de druk op de mestmarkt te verlichten. Mestvergisting heeft tot doel het opwekken van energie door middel van het omzetten van (een deel van) de organische stof in de mest in biogas. De meststoffen in de mest blijven bij vergisting achter in het digestaat dat alsnog als dierlijke mest afgezet moet worden naar landbouwgrond of mestverwerking. Ruimtelijk gezien bestaat er weinig onderscheid tussen mestverwerking en mestvergisting. Ze vinden beiden plaats in loodsen en silo's. Wel kunnen er verschillen zijn in ruimtebeslag. Vergisten van mest gebeurt, om het rendabel(er) te maken, vaak in combinatie met het vergisten van organische reststoffen en/of speciaal daarvoor geteelde gewassen, bijvoorbeeld energiemais.

In Noord-Brabant is er sprake van een aanzienlijk mestoverschot (het verschil tussen productie en plaatsingsruimte op landbouwgrond in Noord-Brabant) volgens de bemestingsnormen van de Meststoffenwet. De rundveehouderij is overwegend grondgebonden met een bescheiden mestoverschot en de kippenmest wordt al grotendeels verbrand (350.000 ton per jaar) in de energiecentrale DEP in Moerdijk. Van de varkensbedrijven heeft 99% een mestoverschot (vaak een zeer groot deel van de productie). Dit overschot wordt afgevoerd naar akkerbouwgebieden binnen en vooral buiten Noord-Brabant en naar het buitenland. Bij mestverwerking zal het vooral gaan om varkensmest.

De oplopende verplichte verwerkingspercentages leiden bij een gelijkblijvende mestproductie tot een grotere opgave te realiseren verwerkingscapaciteit. Als de veestapel toeneemt, betekent dat een nog grotere toename van de benodigde verwerkingscapaciteit.

Te verwachten ontwikkeling en perspectief van de mestvergisting en mestverwerking

Het perspectief van mestvergisting en mestverwerking is onzeker afhankelijk van technische ontwikkelingen, de financiële haalbaarheid en de afzetbaarheid van de verwerkingsproducten. Het is nog onzeker of er wel voldoende afzet zal zijn voor de voor verwerkingsproducten. Voor de dikke fractie is voldoende afzet in het buitenland nog onzeker en het is nog twijfelachtig of mineralenconcentraat gebruikt mag en gaat worden als kunstmestvervanger.

Mest (co)vergisten is vaak zelfs met subsidie niet of nauwelijks rendabel. Als meest voor de hand liggende aanvullende techniek wordt momenteel mestscheiding gezien, gevolgd door export van de (ingedroogde en gekorrelde) dikke fractie en het verwerken van de dunne fractie tot mineralenconcentraat en water. Mest scheiden en mest(fracties) drogen en indikken kost veel energie. Het beschikbaar zijn van grote hoeveelheden (goedkope) restwarmte wordt daarom als voorwaarde genoemd voor een succesvolle mestverwerking. De energie uit mestvergisting is ook te gebruiken voor het drogen/indikken van mest.

Naar verwachting zullen mest vergisten en mest verwerken (scheiden, indrogen, indikken) in de toekomst meer geïntegreerd worden: eerst vergisten voor het scheiden of de dikke fractie vergisten na het scheiden. Het is dus mogelijk dat beide activiteiten samen kunnen of zullen voorkomen op locaties.

In beschouwingen over spreiding en omvang van installaties komt wel het volgende meest waarschijnlijke toekomstbeeld naar voren. Ten behoeve van het mestoverschot van de huidige veestapel wordt momenteel gedacht aan enkele tientallen lokale installaties in Noord-Brabant met een jaarlijkse capaciteit van circa 100.000 ton. Op deze locaties wordt mest eventueel vergist, gescheiden in dikke en dunne fractie en wordt de dunne fractie verwerkt tot concentraat en water dat geloosd mag worden. Daarnaast wordt gedacht aan enkele grootschalige locaties voor het drogen en korrelen van de dikke mestfractie afkomstig van de lokale installaties. Door deze getrapte ruimtelijke verwerking is te besparen op transportkosten door het meeste water in de mest niet verder dan naar de lokale installatie vervoerd hoeft te worden.

7.2 METHODIEK

In dit hoofdstuk wordt op een abstractieniveau dat passend is bij een planMER, ingegaan op potentiële milieueffecten van mestbewerking, zoals dat wordt opgenomen in de herziening van het bestemmingsplan. De meest relevante aspecten voor het beschrijven van effecten op planMER niveau zijn stikstof (Natura 2000), geur, landschap en verkeer. Aspecten als water, bodem en externe effecten zijn relevant bij het toetsen en beschrijven van concrete initiatieven.

7.3 HET VOORNEMEN

De gemeente Sint-Anthonis is voornemens in de herziening van het bestemmingsplan mestbewerking planologisch mogelijk te maken. In de herziening is mestbewerking als volgt gedefinieerd:

de toepassing van basistechnieken of combinaties daarvan met als doel de aard, samenstelling of hoedanigheid van dierlijke mest te wijzigen, zoals droging, bezinking, (co)vergisting, scheiding, hygiëniseren of indamping van mest

De gemeente onderscheidt in de herziening van het bestemmingsplan buitengebied locatie gebonden mestbewerking en bedrijfsgebonden mestbewerking.

- Locatie gebonden mestbewerking is mestbewerking ten behoeve van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij. Dit is in het bestemmingsplan op iedere veehouderijlocatie (in gemend landelijk gebied) onder voorwaarde (algemene voorwaarde en specifieke voorwaarde) toegestaan, behalve in de groenblauwe mantel en het gebied "beperkingen veehouderij".
- Bedrijfsgebonden mestbewerking is mestbewerking ten behoeve van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij, waarbij tevens mest mag worden bewerkt welke afkomstig is van andere tot dezelfde veehouderij behorende locaties. Hieronder worden verstaan bedrijven die via een besloten vennootschap of vennootschap onder firma aan elkaar zijn gekoppeld en/of bedrijven die via de figuur 'relatie' aan elkaar zijn gekoppeld. Dit is in de herziening alleen toegestaan op vier, reeds vergunde, specifieke aangeduide locaties. Eén van de voorwaarde uit de herziening is dat er maximaal 25.000 ton mest en/of co-producten per jaar mogen worden vergist op de locaties Boekelsebaan 7 & 12 en Watermolenstraat 11. Op de locatie Broeksteen 3 mag maximaal 36.000 ton mest en 29.000 ton co-producten per jaar worden vergist en op de locatie Driehoek 7 maximaal 23.000 ton mest.

Bedrijfsgebonden mestbewerking was voor Boekelsebaan 7 & 12, Watermolenstraat 11 en Broeksteen 3 ook planologisch geregeld in het bestemmingsplan buitengebied 2013. De bedrijfsgebonden mestbewerking op Driehoek 7 was in het bestemmingsplan buitengebied 2013 nog niet planologisch geregeld. In de herziening van het bestemmingsplan wordt de reeds vergunde situatie voor deze vier locaties middels een specifieke aanduiding planologisch geregeld. De bedrijfsgebonden mestbewerking op Boekelsebaan 7 & 12, Watermolenstraat 11 en Driehoek 7 is in tegenstelling tot Broeksteen 3 nog niet gerealiseerd. Nu de gemeente de planologische mogelijkheden voor deze drie locatie opnieuw regelt moet dit worden beschouwd als onderdeel van het voornemen. De milieueffecten van deze drie locaties komen derhalve in dit hoofdstuk aan bod.

Voor de milieueffecten van Broeksteen 3 wordt verwezen naar de beschikking van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, kenmerk Z/003571/4517. Onderdeel van deze beschikking is o.a. een m.e.r.-beoordeling. Daarnaast is er voor deze locatie een NB-wet vergunning verkregen.

Cleanenergy en MACE zijn geen onderdeel van het voornemen omdat deze locaties geen deel uitmaken van de partiële herziening van het bestemmingsplan buitengebied 2013.

7.4 EFFECTEN EN EFFECTBEOORDELING

7.4.1 STIKSTOFDEPOSITIE NATURA 2000 EN ANDERE NATUURGEBIEDEN

Mestverwerking- en vergisting kan er toe leiden dat de mest sneller dan nu wordt afgevoerd van de bedrijven, zodat de verblijftijd van de mest op de bedrijven minder wordt. Daarmee kan de emissie van ammoniak op de bedrijven afnemen, maar toenemen bij de installaties voor mestverwerken en –vergisten. Via technieken zoals afdekken van de opslag, verwerking in afgesloten gebouwen en toepassing van luchtwassers kan een groot deel van de emissie van ammoniak uit installaties voor mestverwerken en –vergisten worden gereduceerd.

Bij het toetsen van een aanvraag voor het plaatsen van een installatie kan de gemeente de emissie van ammoniak wel beoordelen in het kader van de Natuurbeschermingswet en het Activiteitenbesluit. Gelet op de afstand tot Natura 2000-gebieden zal, bij een drempelwaarde van 1 mol/ha/jaar (zie hoofdstuk 4 en 6), de milieuruimte weinig beperkend zijn. Bij een verlaging van die drempelwaarde, naar 0,05 mol/hectare, kan ook een beperkte toename van de ammoniakemissie leiden tot knelpunten in de vergunningverlening. In het Activiteitenbesluit zijn voor de opslag van drijfmest en digestaat

voorschriften voor ammoniak opgenomen. Die voorschriften zijn in principe uitvoerbaar en staan mestverwerking niet in de weg.

Bij het mechanisch scheiden van mest of digestaat en het hygiëniseren van mest met heet water in afgesloten tanks zal de emissie van ammoniak naar verwachting beperkt zijn. Het drogen van mest of digestaat geeft hoge emissies van ammoniak. Vaak wordt deze techniek daarom toegepast in combinatie met een luchtbehandeling van de uitgaande lucht om zo de emissie van ammoniak te reduceren (bijvoorbeeld met luchtwassers). De emissie van ammoniak (en geur) is een aandachtspunt bij langdurige opslag van de (gehygiëniseerde) dikke fractie. Het bedrijf kan deze emissies bij langdurige opslag beperken door de mestopslag af te dekken.

Een groei van de veestapel zal een negatief effect hebben op de emissie en depositie van ammoniak uit mestverwerking. Het zal leiden tot een grotere opgave voor het verwerken en opslaan van mest. En daarmee tot meer emissie van ammoniak en depositie van ammoniak op natuurgebieden of tot minder reductie van emissie en depositie die mogelijk zou zijn geweest zonder toename van de veestapel.

Mestbewerking leidt niet tot minder mesttoediening in Noord-Brabant (op grond van de bemestingsnormen van de Meststoffenwet mag het mestoverschot ook nu niet toegediend worden in Noord-Brabant) en heeft daarmee geen invloed op de emissie van ammoniak uit aanwending van mest op het land. Bij toepassing van meer mineralenconcentraten uit verwerkte mest in Noord-Brabant in plaats van kunstmest kan de emissie van ammoniak licht toenemen in Noord-Brabant.

Locatie gebonden mestbewerking

Locatie gebonden mestbewerking is mestbewerking ten behoeve van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij. Dit is in het bestemmingsplan op iedere veehouderijlocatie (in gemend landelijk gebied) onder voorwaarde (algemene voorwaarde en specifieke voorwaarde) toegestaan, behalve in de groenblauwe mantel en het gebied "beperkingen veehouderij". Dat betekent dat in de onmiddellijke nabijheid van de voor verzuring gevoelige natuurgebieden locatie geboden mestbewerking niet mogelijk is. Maar vanwege het verspreidingspatroon van ammoniak in de lucht, zal er ook op grotere afstand van de installaties sprake kunnen zijn van effecten. Dit is sterk afhankelijk van de gebruikte technieken voor verwerking en opslag.

Borging in het bestemmingsplan

De gemeente kan significante negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden (en ook negatieve effecten voor andere natuurgebieden) in juridische zin uitsluiten door in de planregels van het bestemmingsplan buitengebied het stikstofemissieplafond ook voor deze installaties (in combinatie met de emissies uit de veehouderij) op te nemen.

In het ontwerp bestemmingsplan is locatie gebonden mestbewerking toegestaan met dien verstande dat in voldoende mate moet worden onderzocht of er effecten zijn te verwachten op aanwezige Natura-2000 gebieden. Daarnaast is er voor locatie gebonden mestbewerking de specifieke voorwaarde opgenomen dat dit uitsluitend is toegestaan indien aangetoond wordt dat geen toename van ammoniakemissie vanaf het betreffende agrarische bedrijf of de betreffende gronden plaatsvindt.

Bedrijfsgebonden mestbewerking

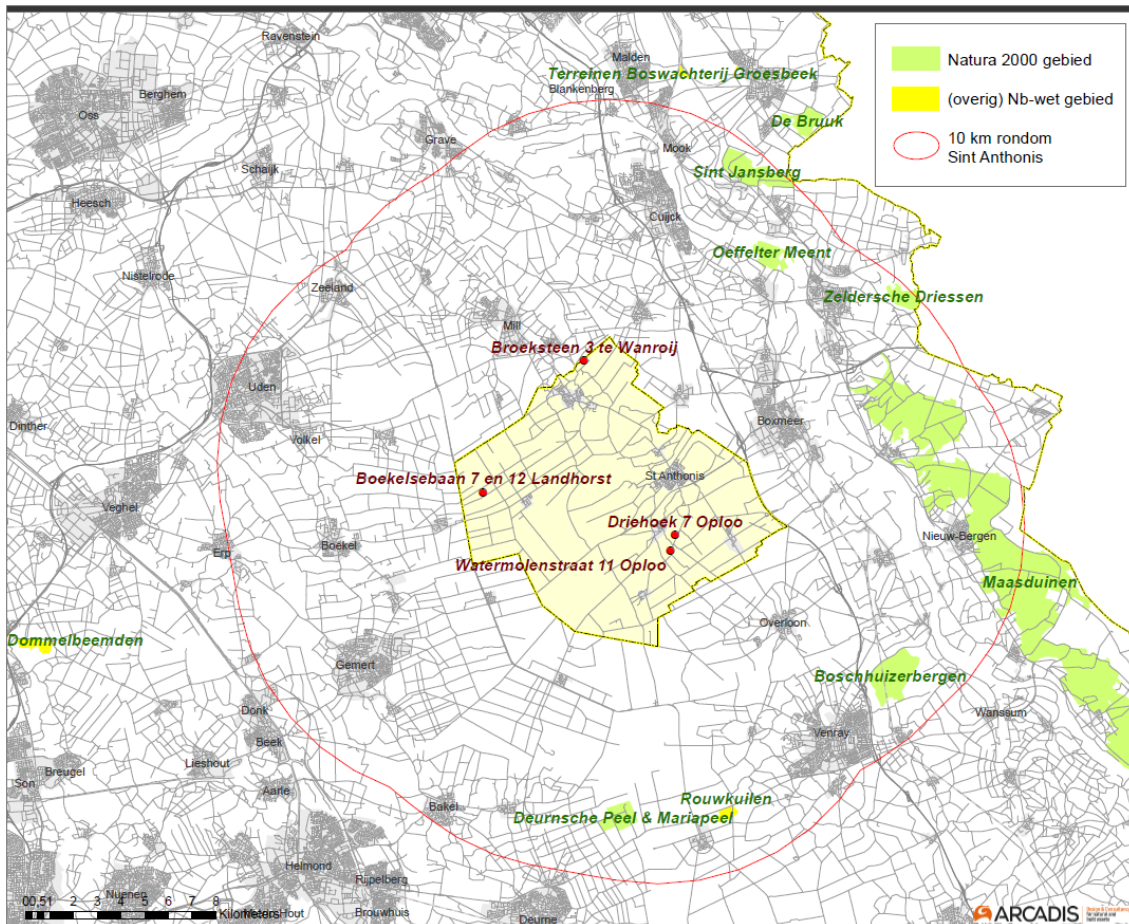
De geplande stal- en huisvestingssystemen te Boekelsebaan 7 & 12 voldoen aan de eisen voor maximale emissie zoals deze zijn vermeld in bijlage 1 van het Besluit huisvesting. De onderhavige inrichting voldoet na de geplande uitbreiding en wijzigingen aan het criterium van de Wav, de BBT voor de emissie van ammoniak, intern salderen en de IPPC-beleidslijn en het rapport Stallucht en Planten. Dit blijkt uit de beschikking van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, kenmerk C2078101/3513747.

De geplande stal- en huisvestingssystemen te Watermolenstraat 11 voldoen aan de eisen voor maximale emissie zoals deze zijn vermeld in bijlage 1 van het Besluit huisvesting. De onderhavige inrichting voldoet na de geplande uitbreiding en wijzigingen aan het criterium van de Wav, de BBT voor de emissie van ammoniak, de IPPC-beleidslijn en het rapport Stallucht en Planten. Dit blijkt uit de beschikking van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, 3292632.

De geplande stal- en huisvestingssystemen te Driehoek 7 voldoet aan het criterium van de best beschikbare technieken voor de emissie van ammoniak. Daarnaast voldoet het aan de eisen zoals gesteld in de Wav. Dit blijkt uit de beschikking van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, 1439336.

Alleen voor Broeksteen 3 en Boekelsebaan 7 & 12 is reeds een NB-wet vergunning verkregen. Dus niet voor de locaties Watermolenstraat 11 en Driehoek 7. Zonder onderzoek / melding kan de gemeente significante negatieve effecten daarom niet uitsluiten. In deze paragraaf nader ingaan op effecten van deze locaties, in deze paragraaf de depositie van ammoniak op natuurgebieden.

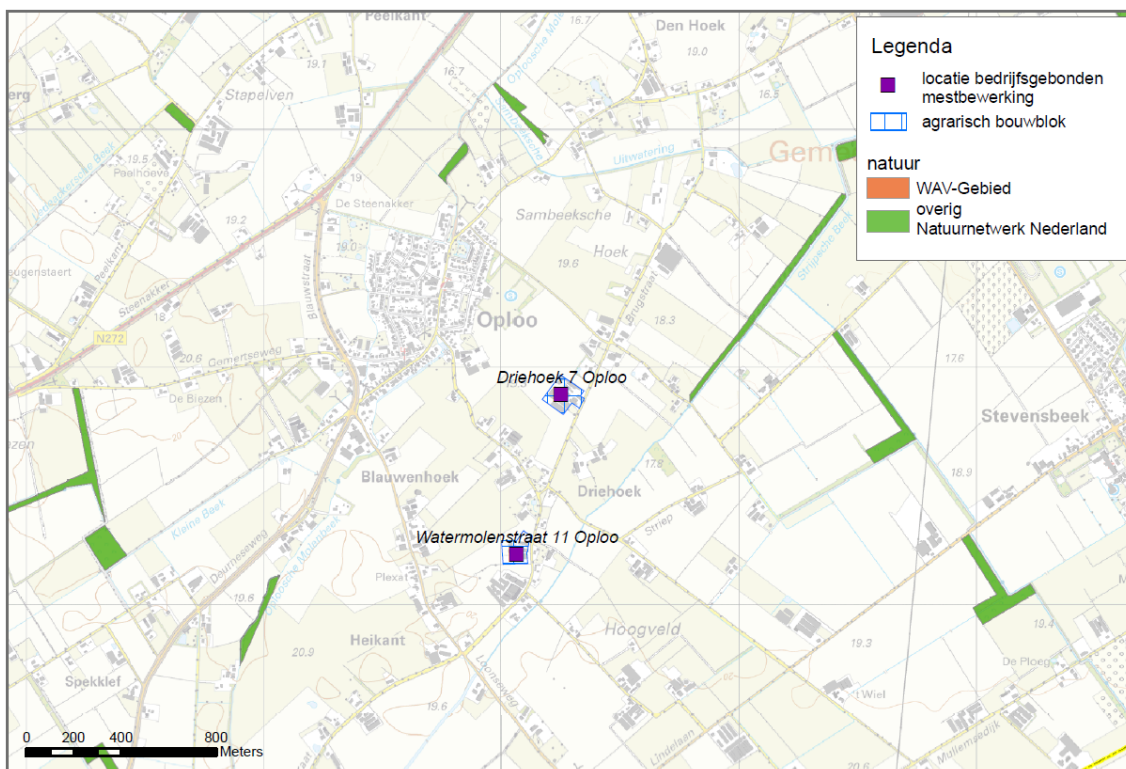
De ligging van de locaties met bedrijfsgebonden mestbewerking in relatie tot de Natura 2000-gebieden is weergegeven in Figuur 30. Gelet op de afstand tot de Natura 2000-gebieden tot de Natura 2000-gebieden, is de benodigde ontwikkelruimte beperkt. In Figuur 11 uit dit MER (hoofdstuk 4), is een indicatie opgenomen van de maximale emissie van ammoniak, uitgaande van een drempelwaarde van 1 mol/ha/jaar. Die varieert voor deze locaties tussen 3500 en 8500 kg NH_3 /jaar. Dat is een ruime emissiegrens. Bij een lagere drempelwaarde (0,05 mol/ha/jr) is de emissiegrens veel kleiner (5% van de grens). Aanbevolen wordt daarom ook voor deze activiteiten een stikstofregeling in het bestemmingsplan op te nemen en aan de initiatiefnemers, voor zover dat nog niet is gebeurd, de vragen de effecten / benodigde ontwikkelruimte en de beschikbaarheid van die ontwikkelruimte in beeld te brengen. Dit dient te gebeuren voor de vaststelling van het bestemmingsplan.

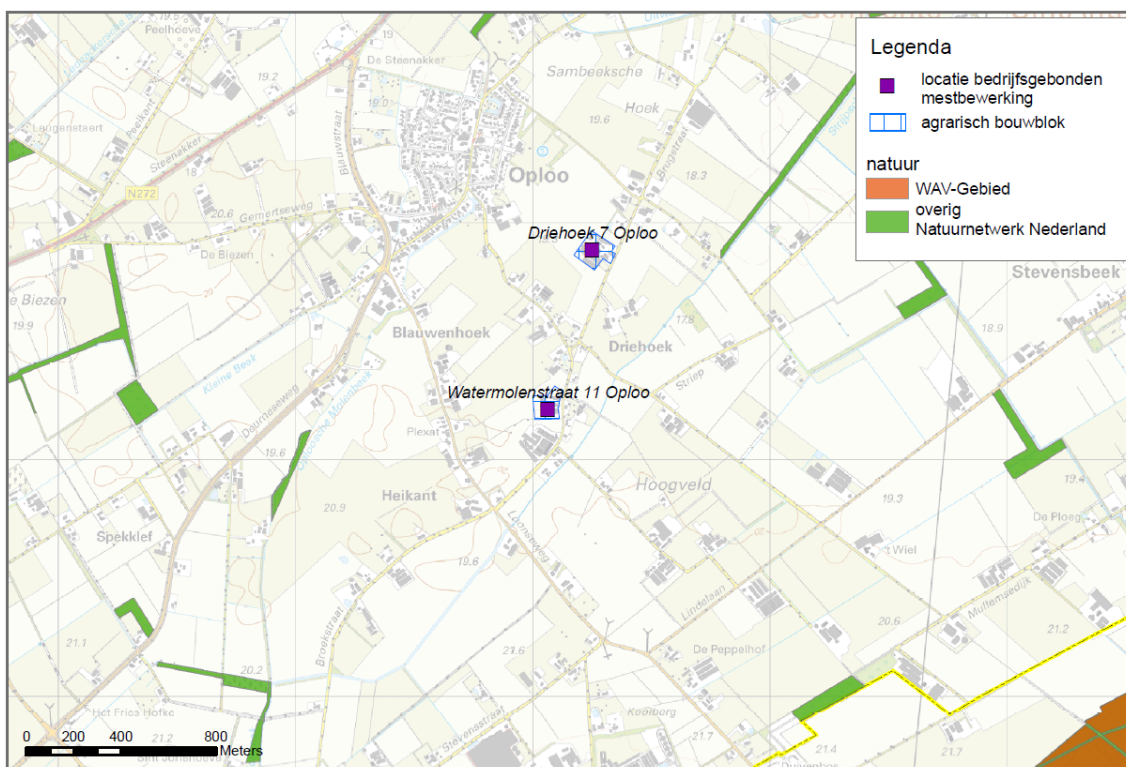
Figuur 30: Locaties bedrijfsgebonden mestbewerking en Natura 2000-gebieden.

In onderstaande figuren is de ligging van de locaties ten opzichte van de kwetsbare gebieden zoals aangewezen/begrensd in het kader van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) en het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) weergegeven. Uitstoot van ammoniak / stikstof kan ook negatieve effecten hebben op deze gebieden. Uit deze figuren volgt dat de locaties op ruime afstand van Wav-gebieden zijn gelegen en de effecten (toename depositie van stikstof) daarom beperkt zullen zijn. De locaties liggen ruim buiten de beschermingszones rondom Wav-gebieden zoals die voor veehouderijen gelden. Ook andere bos- en natuurgebieden liggen op ruime afstand van deze locaties. Wel liggen er enkele ecologische verbindingszones op kortere afstand van de locaties.

Figuur 33: Ligging Driehoek 7 en natuurgebieden.

Figuur 34: Ligging Watermolenstraat 11 en natuurgebieden.

Effectbeoordeling

De effecten worden, uitgaande van de in hoofdstuk 5 en 6 beschreven trendmatig groeialternatief, als licht negatief (0/-) beoordeeld. Vanwege de voorziene groei van de veestapel in dat alternatief (per saldo 13%

groei), rekening houdend met een veelal ruime afstand tussen de bedrijfsgebonden mestverwerking en de kwetsbare natuurgebieden. Bij een sterkere groei van de veestapel, zoals in het worst-case alternatief, worden de effecten als negatief (-) beoordeeld.

7.4.2 GEUR

Het scheiden van mest of digestaat kan leiden tot geurhinder. De meeste installaties voor het scheiden van mest of digestaat zijn gesloten installaties. Dat wil zeggen dat de daadwerkelijke scheiding van de mest of het digestaat plaatsvindt in een behuizing. Voor een dergelijke gesloten installatie (waar kleine geurbronnen, bijvoorbeeld bij vul- en aftappunten, nooit uitgesloten zijn), kan geurhinder worden beperkt door voldoende afstand tot geurgevoelige objecten aan te houden. In het Activiteitenbesluit zijn afstandseisen opgenomen: een afstand van 100 meter tot geurgevoelige objecten die in de bebouwde kom liggen en 50 meter tot objecten die daarbuiten liggen. Grotere afstanden kunnen de risico's op geurhinder verder beperken, net als het toepassen van technieken om emissies van geur te voorkomen (gesloten installaties, luchtbehandeling, maatregelen bij calamiteiten).

Voor het scheiden van mest of digestaat kan ook gebruik gemaakt worden van 'open' installaties. Indien de verblijftijd van de mest kort is, zal de emissie van geur naar verwachting beperkt zijn. Geurhinder kan worden beperkt door het afdekken en het afzuigen en wassen van de ventilatiegassen.

De emissie van geur is een aandachtspunt bij langdurige opslag. Ook dan kan het afdekken van de mestopslag worden toegepast om de emissie van geur bij langdurige opslag te beperken. Een groei van de veestapel zal een negatief effect hebben op de emissie van geur uit mestverwerking. Het zal leiden tot een grotere opgave voor het verwerken en opslaan van mest. En daarmee tot meer emissie van geur en de geurbelasting op nabijgelegen woningen en andere gevoelige functies. Of tot minder reductie van de emissie en geurbelasting die mogelijk zou zijn geweest zonder toename van de veestapel.

Mestbewerking leidt niet tot minder mesttoediening in Noord-Brabant (op grond van de bemestingsnormen van de Meststoffenwet mag het mestoverschot ook nu niet toegediend worden in Noord-Brabant) en heeft daarmee geen invloed op de emissie van geur uit aanwending van mest op het land.

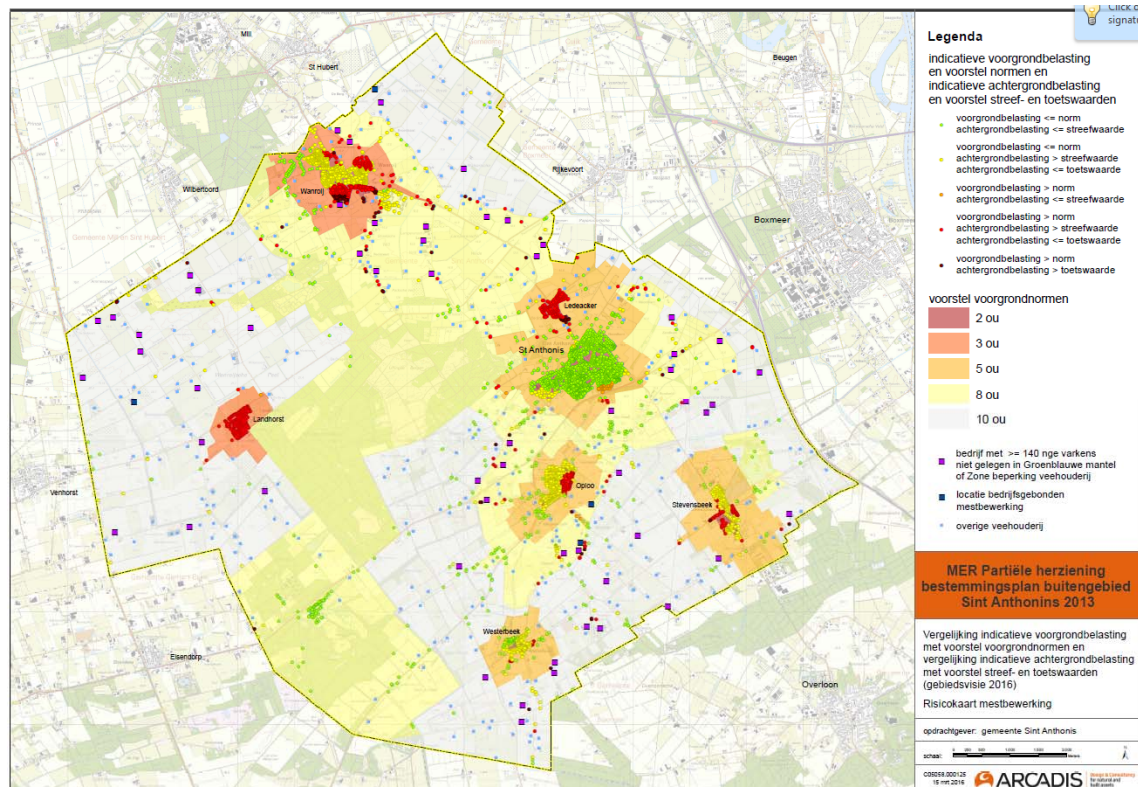
Locatie gebonden mestbewerking

Locatie gebonden mestbewerking is mestbewerking ten behoeve van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij. Dit is in het bestemmingsplan op iedere veehouderijlocatie (in gemend landelijk gebied) onder voorwaarde (algemene voorwaarde en specifieke voorwaarde) toegestaan, behalve in de groenblauwe mantel en het gebied "beperkingen veehouderij". Dat betekent dat in de onmiddellijke nabijheid van de bebouwde kom (onderdeel van het gebied "beperkingen veehouderij") locatie geboden mestbewerking niet mogelijk is. Maar ook buiten deze zones is geurhinder niet uit te sluiten. Dat is sterk afhankelijk van de locatie van de installaties ten opzichte van geurgevoelige objecten en functies. En de combinatie van geurhinder uit andere bronnen, zoals geur uit stallen van de veehouderijen.

Verwacht mag worden dat vooral de grotere varkensbedrijven mest op boerderijschaal zullen verwerken. In Figuur 35 is daarom de locatie van de grotere varkensbedrijven (140 nge en groter) vergeleken met de zones waarin locatie gebonden mestbewerking is toegestaan (buiten de groenblauwe zone en de zone beperkingen veehouderij), de geurnormen uit de ontwerp geurverordening en de geurgevoelige objecten die voor geur hoog of overbelast zijn. Uit het figuur blijkt dat de meeste "potentiele locaties voor locatie gebonden mestverwerking" op afstand zijn gelegen van voor geur overbelaste objecten in de kernen of in

het buitengebied. Maar er zijn ook locaties die daar wel op korte afstand van dergelijke overbelaste woningen zijn gelegen. Een verdere toename van de geurbelasting kan juist op die plekken leiden tot een belangrijke verslechtering van het woon- en leefklimaat van omwonenden.

De gemeente kan bij de geurbelasting uit de stallen van veehouderijen de afweging meenemen of medewerking wordt gegeven aan de realisatie van een nieuwe geurbron. En daarbij de maatregelen die worden getroffen om de emissie en belasting van geur te voorkomen of te beperken, meewegen.

Figuur 35: Ligging grotere varkensbedrijven en locaties bedrijfsgebonden mestbewerking ten opzichte van voor geur hoog belaste woningen en de gemeentelijke geurnormen uit de ontwerp geurverordening 2016.

Borging in het bestemmingsplan

In de herziening van het bestemmingsplan is locatie gebonden mestbewerking uitsluitend toegestaan met dien verstande dat er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de milieusituatie. Ook moet er sprake moet zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Daarnaast zijn er voor locatie gebonden mestbewerking specifieke voorwaarden opgenomen. Locatie gebonden mestbewerking is toegestaan met dien verstande dat:

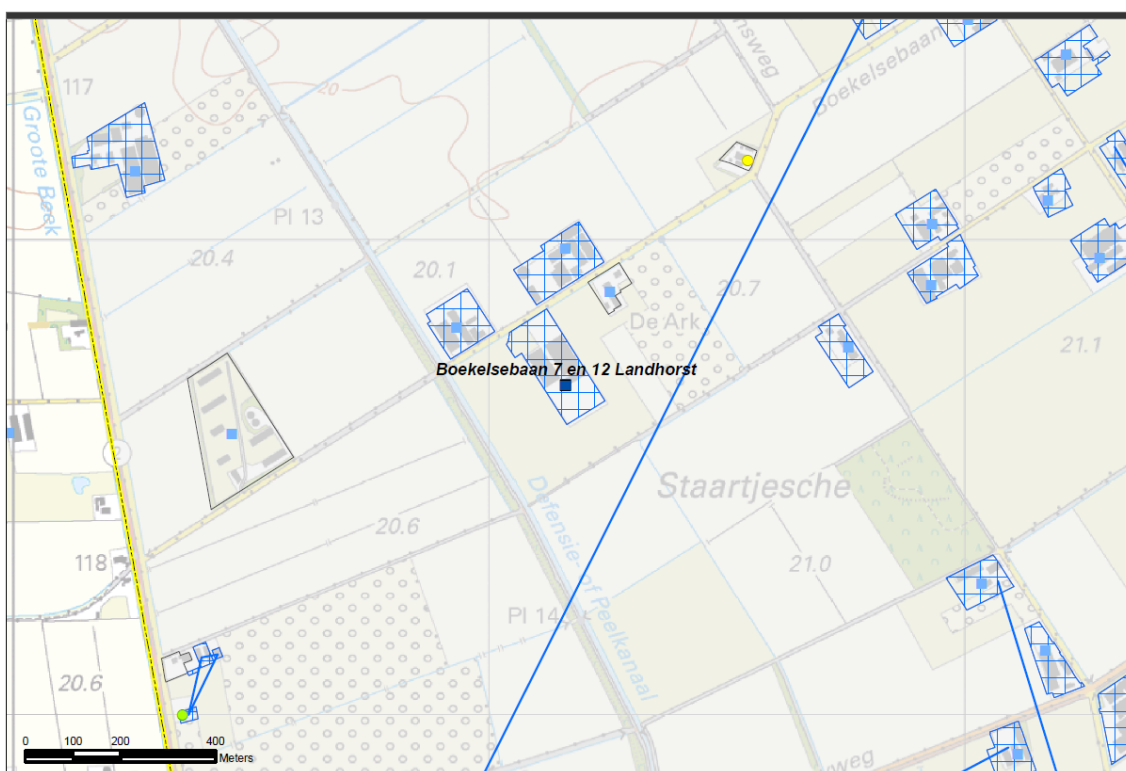
- de ontwikkeling vanuit een goede leefomgeving inpasbaar is in de omgeving;
- de omvang van de bebouwing past in de omgeving gelet op de bestaande en toekomstige functies in de omgeving en de effecten die de toename van de bebouwing op die functies heeft, waaronder de effecten vanwege milieuaspecten en volksgezondheid'.

Bedrijfsgebonden mestbewerking

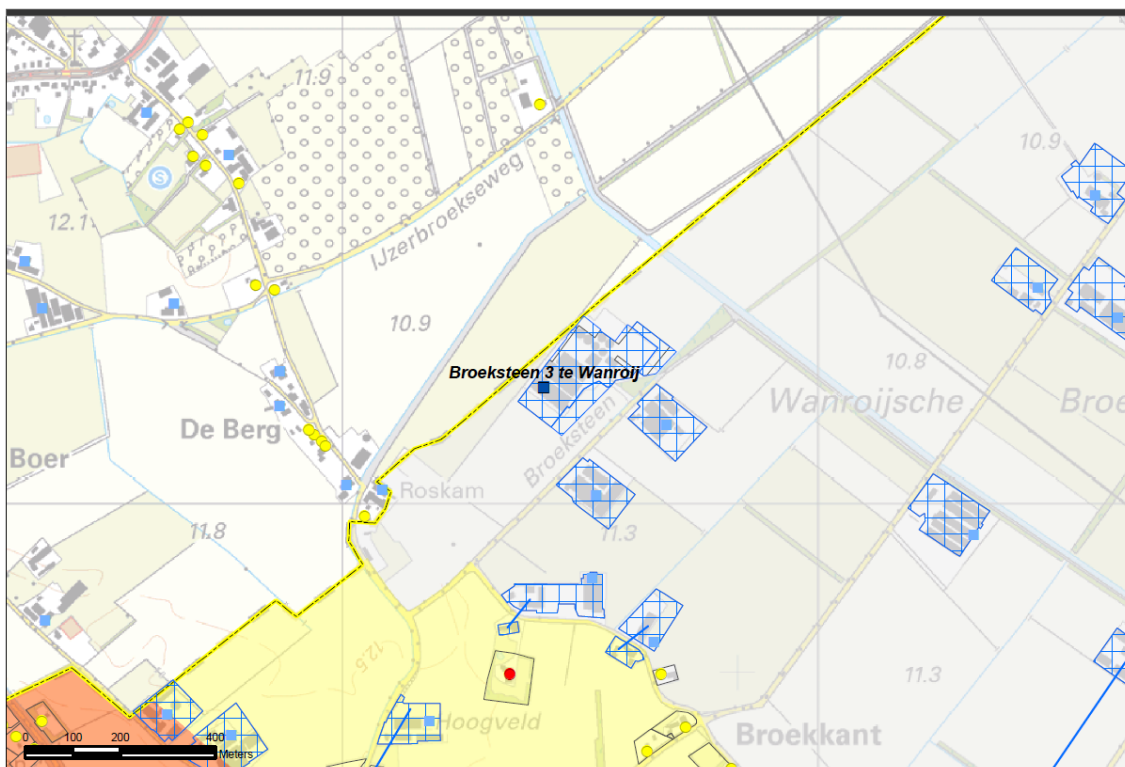
Het initiatief tot bedrijfsgebonden mestbewerking op Boekelsebaan 7 & 12, Watermolenstraat 11 en Driehoek 7 voldoen aan de eisen zoals gesteld in de Wgv (dit wordt tevens als BBT beschouwd). Dit blijkt uit de beschikkingen van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, kenmerk C2078101/3513747, 3292632 en 1439336.

De locaties van de bedrijfsgebonden mestbewerking zijn eveneens weergegeven in Figuur 35. In onderstaande figuren is nader ingezoomd op de locaties voor bedrijfsgebonden mestbewerking. Uit deze figuren volgt dat de locaties die gelegen zijn nabij Oploo, vooral de locatie gelegen aan de Watermolenstraat, op relatief korte afstand liggen van voor geur hoog c.q. overbelaste woningen. Een verdere toename van de geurbelasting vanwege de mestbewerking op deze woningen is niet uitgesloten.

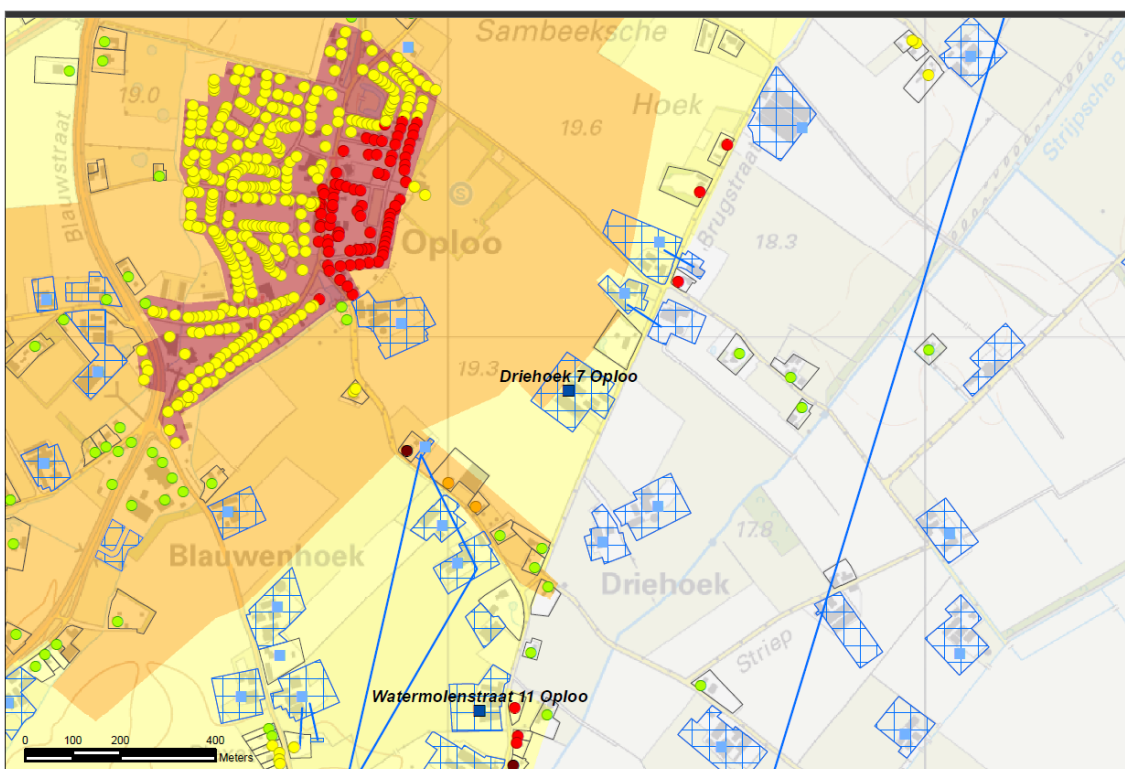
Aanbevolen wordt de toets op het borgen van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, op basis van nadere gegevens over het initiatief, voor al deze vier locaties uit te voeren. Vooral voor de locatie gelegen aan de Watermolenstraat is er een kans dat uit deze nadere toets blijkt dat er sprake is van een toename van de geurbelasting, boven de toetswaarden die gelden voor (intensieve) veehouderijen. De gemeenteraad kan de uitkomsten van deze nadere toets bij de vaststelling van het bestemmingsplan betrekken.

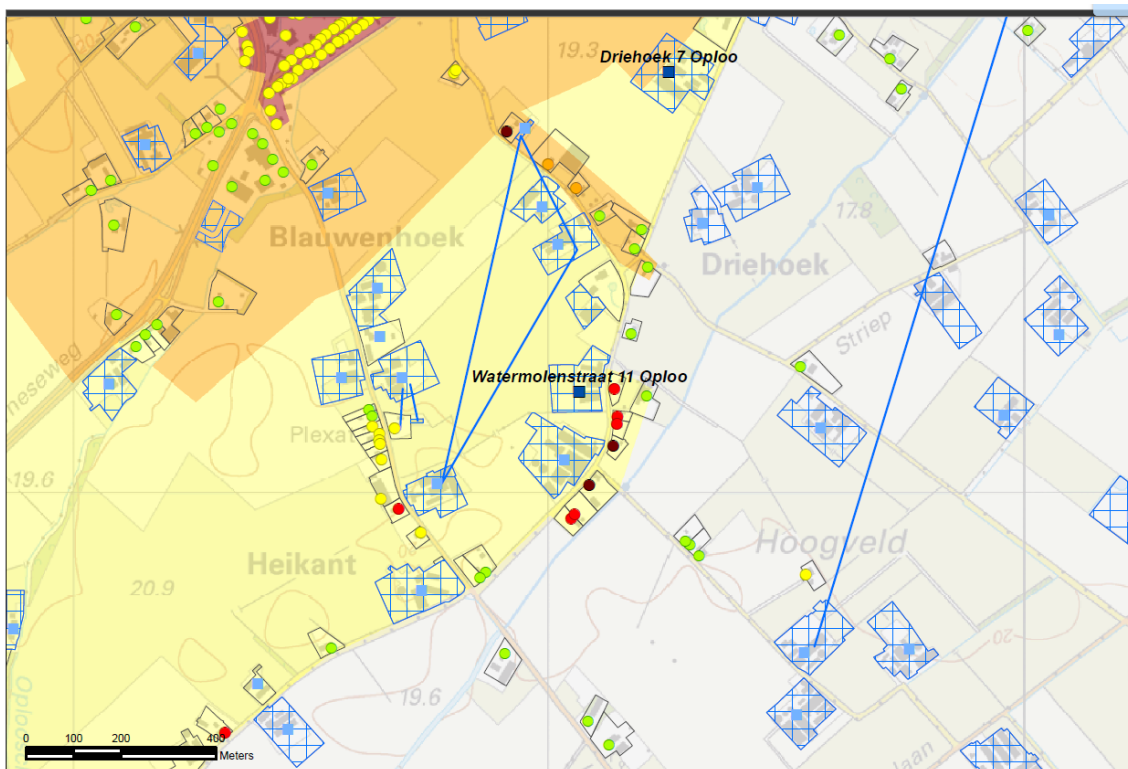
Figuur 36: Ligging Boekelsebaan 7 en 12 ten opzichte van voor geur hoog belaste woningen en de gemeentelijke geurnormen uit de ontwerp geurverordening 2016.

Figuur 37: Ligging Broeksteen 3 ten opzichte van voor geur hoog belaste woningen en de gemeentelijke geurnormen uit de ontwerp geurverordening 2016.

Figuur 38: Ligging Driehoek 7 ten opzichte van voor geur hoog belaste woningen en de gemeentelijke geurnormen uit de ontwerp geurverordening 2016.

Figuur 39: Ligging Watermolenstraat 11 ten opzichte van voor geur hoog belaste woningen en de gemeentelijke geurnormen uit de ontwerp geurverordening 2016.

Legenda

indicatieve voorgrondbelasting
en voorstel normen en
indicatieve achtergrondbelasting
en voorstel streef- en toetswaarden

- voorgrondbelasting ≤ norm
achtergrondbelasting ≤ streefwaarde
- voorgrondbelasting ≤ norm
achtergrondbelasting > streefwaarde
achtergrondbelasting ≤ toetswaarde
- voorgrondbelasting > norm
achtergrondbelasting ≤ streefwaarde
- voorgrondbelasting > norm
achtergrondbelasting > streefwaarde
achtergrondbelasting ≤ toetswaarde
- voorgrondbelasting > norm
achtergrondbelasting > toetswaarde

voorstel voorgrondnormen

- 2 ou
- 3 ou
- 5 ou
- 8 ou
- 10 ou
- locatie bedrijfsgebonden mestbewerking
- overige veehouderij
- agrarisch bouwblok
- relatie

Figuur 40: Legenda detailkaarten ligging bedrijfsgebonden mestbewerking ten opzichte van voor geur hoog belaste woningen en de gemeentelijke geurnormen uit de ontwerp geurverordening 2016.

Effectbeoordeling

De effecten worden, uitgaande van de in hoofdstuk 5 en 6 beschreven trendmatig groeialternatief, als neutraal (0) voor binnen de bebouwde kom en licht negatief (0/-) voor buiten de bebouwde kom beoordeeld. Vanwege de voorziene groei van de veestapel in dat alternatief (per saldo 13% groei), rekening houdend met een veelal ruime afstand tussen de bedrijfsgebonden mestverwerking en de kwetsbare objecten en functies. Bij een sterkere groei van de veestapel, zoals in het worst-case alternatief, worden de effecten als licht negatief (0/-) beoordeeld voor binnen de bebouwde kom en als negatief (-)

beoordeeld voor buiten de bebouwde kom. Negatieve effecten zijn namelijk vooral in het buitengebied te verwachten, waar er sprake is van nieuwe bronnen voor geurhinder nabij al voor geur hoog belaste woningen of andere voor geurhinder gevoelige functies.

7.4.3 LANDSCHAP

Locatie gebonden mestbewerking

De landschappelijke waarden in het buitengebied van Sint Anthonis zijn beschermd middels de verschillende gebiedsbestemmingen 'Natuur', 'Agrarisch' en 'Agrarisch met waarden'. Desalniettemin kan de bouw van mestbewerkingsinstallaties leiden tot aantasting van het landschap, doordat bij uitbreiding relatief grote elementen in het landschap kunnen worden toegevoegd. Daar staat weer tegenover dat de bouw van een mestbewerkingsinstallatie veelal een uitbreiding betreft van een al bestaand landschappelijk element en niet een op zichzelf staand element.

Borging in het bestemmingsplan

In de herziening is locatie gebonden mestbewerking uitsluitend toegestaan indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de bestaande natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, aardkundige en/of abiotische waarden. Ook is er de voorwaarde dat een vergunning uitsluitend wordt verleend mits verzekerd is dat de ontwikkeling gepaard gaat met inpassing van de activiteiten, een en ander op basis van een goedgekeurd landschapsplan, waarbij aanleg, beheer en instandhouding juridisch geborgd zijn. De bedoelde inspanning kan mede betreffen:

- de landschappelijke inpassing van bebouwing en verharding;
- aanleg van gebiedseigen landschapselementen in of nabij de projectlocatie;
- het slopen van bebouwing;
- het vergroten van de architectonische kwaliteit van bouwwerken.

Bedrijfsgebonden mestbewerking

Uit de m.e.r.-beoordeling uitgevoerd voor Boekelsebaan 7 & 12 blijkt dat er geen sprake van beïnvloeding van gebieden met een landschappelijke, aardkundige, archeologische en/of cultuurhistorische waarde. Het aspect landschap komt in de beschikking voor Watermolenstraat 11 en Driehoek 7 van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant niet aan bod.

De effecten van bedrijfsgebonden mestbewerking op de aantasting van het landschap zullen lokaal iets groter zijn dan bij locatie gebonden mestbewerking. Het element is namelijk groter dan bij locatie gebonden mestbewerking. Daar staat echter weer tegenover dat het slechts een tweetal locaties betreft in telling tot locatie gebonden mestbewerking.

Watermolenstraat 11 en Driehoek 7

In de Structuurvisie Buitengebied Sint-Anthonis is deze locatie gelegen in het deelgebied het deelgebied Kleurenpalet. In de Structuurvisie staat opgenomen dat de dynamiek in dit deelgebied in belangrijke mate komt uit andere functies (dan de agrarische) die in steeds sterkere mate de functionele karakteristiek van dit gebied gaan bepalen.

Op de landschappelijke waardenkaart 1 is de locatie getypeerd als "oude bouwlanden". En op de landschappelijke waardenkaart 2 als "oude peelontginning". De aanduidingen uit deze waardenkaarten komen niet meer terug in het nieuwe bestemmingsplan. In het nieuwe bestemmingsplan is er sprake van de aanduiding Agrarisch gebied en Agrarisch gebied met waarden. Beide locaties zijn gelegen in een gebied met de aanduiding Agrarisch gebied.

Op de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Brabant is deze locatie gelegen ter plaatse van “Archeologie: Peelhorst Oost”. Het gebied heeft één van de laagste dichtheden aan bekende archeologische vindplaatsen. Niet alleen is het aantal vindplaatsen gering, ook de gemiddelde omvang van de AMK-terreinen is het laagst van alle archeologische landschappen. De strategie voor dit gebied is het duurzaam en in samenhang behouden van het bodemarchief (o.a. door afstemming van het gemeentelijk archeologiebeleid).

In het bestemmingsplan hebben deze locatie de aanduiding Waarde archeologie 3. Hier is sprake van een hoge archeologische verwachtingswaarde.

Boekelsebaan 7 & 12

In de Structuurvisie Buitengebied Sint-Anthonis is deze locatie gelegen in het deelgebied het deelgebied Agrarisch Hart. In dit deelgebied stimuleert de gemeente primair, agrarisch ondernemerschap. Bestaande en nieuwe agrarische bedrijven krijgen hier van ons de ruimte om te ontwikkelen. Het is dé proeftuin voor innovatieve, duurzame, agrarische concepten. Expliciet staat in de Structuurvisie vermeld dat hier ook ruimte is voor agrarisch ondersteunende activiteiten zoals mestverwerking.

Op de landschappelijke waardenkaart 1 is de locatie getypeerd als “jonge peelontginning”. En op de landschappelijke waardenkaart 2 zijn de bomen langs de Boekelsebaan getypeerd als “lijnbeplanting”. De aanduidingen uit deze waardenkaarten komen niet meer terug in het nieuwe bestemmingsplan. In het nieuwe bestemmingsplan is er sprake van de aanduiding Agrarisch gebied en Agrarisch gebied met waarden. Beide locaties zijn gelegen in een gebied met de aanduiding Agrarisch gebied.

Op de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Brabant is deze locatie gelegen ter plaatse van de Landgoederenzone de Peel. Het landschap bestaat uit een ensemble van landgoederen. Bijzonder voor dit gebied zijn de grootschalige, jonge ontginningen waarvan de landgoederen deel uitmaken. De lange rechte lijnen worden grotendeels bepaald door laatmiddeleeuwse dorpsgrenzen. De laanbeplantingen zijn vaak monumentaal. De strategie voor dit gebied is het behoud en beter beleefbaar maken van monumentaal ontginningslandschap met grote lijnen, zoals lanen. De natuurontwikkeling, waterberging en economische dragers dienen te worden afgestemd op de cultuurhistorische identiteit. En de cultuurhistorische waardering dient te worden vergoed door het vergroten van de beleving.

Effectbeoordeling

De effecten worden, uitgaande van de in hoofdstuk 5 en 6 beschreven trendmatig groei-alternatief, als licht negatief (0/-) beoordeeld. Vanwege de voorziene groei van de veestapel in dat alternatief (per saldo 13% groei). Bij een sterkere groei van de veestapel, zoals in het worst-case alternatief, worden de effecten als negatief (-) beoordeeld.

7.4.4 VERKEER

Locatie gebonden mestbewerking

Bij de gemeente Sint Anthonis zijn er voor wat betreft de verkeersafwikkeling in het buitengebied geen problemen bekend. Ook zijn er geen specifieke knelpunten, bij bepaalde locaties/bedrijven, bekend voor wat betreft de verkeersveiligheid in het buitengebied.

Locatie gebonden mestbewerking zorgt voor een toename van het aantal verkeersbewegingen. Dit zal met name zwaar (vracht)verkeer betreffen.

Omdat de verkeersafwikkeling momenteel geen probleem is in het buitengebied, is de verwachting dat de wegenstructuur voldoende capaciteit heeft om een mogelijke toename van (vracht)verkeer als gevolg van locatie gebonden mestbewerking te verwerken.

Omdat de wegen waar de toename plaatsvindt veelal lokale wegen zijn waar ook fietsers gebruik van de rijbaan maken, zou de verkeersveiligheid kunnen verslechteren.

Borging in het bestemmingsplan

In de herziening van het bestemmingsplan is opgenomen dat locatie gebonden mestbewerking uitsluitend is toegestaan indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de verkeersveiligheid.

Bedrijfsgebonden mestbewerking

Het aantal verkeersbewegingen bij bedrijfsgebonden mestbewerking ligt hoger dan bij locatie gebonden mestbewerking. De te verwachten effecten op verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid zijn dan ook groter.

Uit de beschikking van de provincie Noord-Brabant blijkt dat bij de vergunningsaanvraag voor Watermolenstraat 11 rekening is gehouden met het aspect verkeer en vervoer. Gekeken is naar de handreiking 'Wegen naar preventie bij bedrijven' (bron: Infomil, december 2005). Geconcludeerd is dat met de aanvraag de grenzen niet worden overschreven en dat het aspect verkeer en vervoer voldoet aan de BBT. Het aspect verkeer komt in de beschikking voor Boekelsebaan 7 & 12 en Driehoek 7 van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant niet aan bod.

Watermolenstraat 11

Deze locatie ligt ten zuiden van het dorp Oploo. Aan- en afvoer ten behoeve van de mestbewerking zal veelal plaatsvinden via de N272. In verband met de verkeersveiligheid, een toename aan landbouwverkeer op deze wegen leidt logischer wijs tot meer fricties met andere weggebruikers, dient het zwaar (vracht)verkeer het dorp Oploo te mijden. Het verkeer dient bij voorkeur gebruik te maken van De Driehoek en Den Hoek om bij de N272 te komen. Omdat de kortste route is gelegen via het dorp Oploo is de kans aanwezig dat vrachtverkeer toch van deze route gebruik maakt indien de gemeente hier geen afspraken over maakt met de initiatiefnemer.

Boekelsebaan 7 & 12

Deze locaties zijn gelegen aan de Boekelsebaan. De Boekelsebaan is direct gelegen aan de N272 waar de aan- en afvoer ten behoeve van de mestbewerking veelal over zal plaatsvinden.

Driehoek 7

Deze locatie ligt ten zuidoosten van het dorp Oploo. Aan- en afvoer ten behoeve van de mestbewerking zal veelal plaatsvinden via de N272. In verband met de verkeersveiligheid, een toename aan landbouwverkeer op deze wegen leidt logischer wijs tot meer fricties met andere weggebruikers, dient het zwaar (vracht)verkeer het dorp Oploo te mijden. Het verkeer dient bij voorkeur gebruik te maken van Den Hoek om bij de N272 te komen. Omdat de kortste route is gelegen via het dorp Oploo is de kans aanwezig dat vrachtverkeer toch van deze route gebruik maakt indien de gemeente hier geen afspraken over maakt met de initiatiefnemer.

Effectbeoordeling

De effecten worden, uitgaande van de in hoofdstuk 5 en 6 beschreven trendmatig groei-alternatief, als licht negatief (0/-) beoordeeld. Vanwege de voorziene groei van de veestapel in dat alternatief (per saldo 13% groei), ermee rekening houdend dat er in de huidige situatie geen problemen zijn met de

verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid. Bij een sterkere groei van de veestapel, zoals in het worst-case alternatief, worden de effecten als negatief (-) beoordeeld.

Aspect	Criterium	Trendmatig groeialternatief	Worst-case alternatief
Natuur (stikstof)	Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	0/-	-
Geur	Leefklimaat binnen de bebouwde kom	0	0/-
	Leefklimaat buiten de bebouwde kom	0/-	-
Landschap	Beïnvloeding van specifieke landschappelijke patronen/objecten en elementen	0/-	-
Verkeer	Gevolgen voor de verkeersafwikkeling	0/-	-
	Gevolgen voor de verkeersveiligheid	0/-	-

Tabel 32: Totale effectscores mestbewerking.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

7.5 LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

8

Verplaatsing Dorpsstraat 15

8.1 INLEIDING

Voor de verplaatsing van een intensieve veehouderij aan de Dorpsstraat 15 te Ledeaeker naar een locatie aan de Lindelaan ongenummerd te Stevensbeek, kadastraal bekend "gemeente Oploo, sectie M, nummer 391" is een partiële herziening van het bestemmingsplan "Buitengebied Sint Anthonis 2013" noodzakelijk.

Dit op te stellen bestemmingsplan is een kader stellend plan voor een nog later te nemen besluit (de omgevingsvergunning). Voor een dergelijk kader stellend plan geldt in dit geval, gezien de omvang van de beoogde nieuwe veehouderij (8000 vleesvarkens), een verplichting voor het opstellen van een milieueffectrapport (MER).

Voor dit bestemmingsplan is de uitgebreide m.e.r.-procedure verplicht. De procedure startte met een bekendmaking van het voornemen via een openbare kennisgeving en met een notitie van het MER. Daarnaast heeft de gemeente diverse organisaties en overheden geraadpleegd over de inhoud van dit hoofdstuk. Gasunie B.V., Waterschap Aa en Maas en Dhr. Drs. AAC Vergoossen hebben gereageerd op de notitie over de reikwijdte en het detailniveau van dit hoofdstuk. In bijlage 1 is gemotiveerd welke rol de consultatie heeft gespeeld in dit MER. De resultaten van het milieuonderzoek worden meegenomen bij het opstellen van de planregels en het maken van de verbeelding voor de partiële herziening van het bestemmingsplan ten behoeve van de bedrijfsverplaatsing. Dat (postzegel) bestemmingsplan moet nog worden opgesteld. Voorliggend milieueffectrapport wordt uiteindelijk samen met de partiële herziening van het ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd. Een ieder wordt op dat moment wederom in de gelegenheid gesteld zienswijze over het milieueffectrapport naar voren te brengen. Ook de Commissie voor de m.e.r. toetst de kwaliteit van het milieueffectrapport. De commissie beoordeelt ook of dat informatie aanwezig is (en juist is) om het besluit over de partiële herziening van het bestemmingsplan te kunnen nemen.

Voor de realisatie van de verplaatsing zijn er achtereenvolgens meerdere m.e.r.-procedures en besluiten nodig. De gemeente heeft met initiatiefnemer afgesproken dat de gemeente in dit geval verantwoordelijk is voor het doorlopen van een bestemmingsplanprocedure inclusief het opstellen van een planMER. De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor de vergunningaanvraag inclusief het opstellen van een MER gekoppeld aan die aanvraag voor een omgevingsvergunning.

8.2 METHODIEK

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de milieueffecten van het te nemen besluit: het planologisch verankeren van een nieuw bouwblok voor een intensieve veehouderij. Hierbij worden de mogelijke effecten voor het woon- en leefklimaat (geur en fijn stof) in de omgeving van de nieuwvestiging en effecten m.b.t. de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden meegenomen. Aspecten als landschap,

ammoniak, 75% emissiereductie voor geur en 80% emissiereductie voor fijn stof. De ligging van Lindelaan ong. is weergegeven in Figuur 42.

Ten tijde van de locatiekeuze was er sprake van de Reconstructiewet en de daaruit voortvloeiende indeling van het buitengebied in extensiverings-, verwevings- en landbouwontwikkelingsgebied. De locatie Lindelaan ong. lag in een landbouwontwikkelingsgebied waar nieuwvestiging op basis van de Reconstructiewet mogelijk was. Deze locatie was daarnaast reeds in eigendom van de gemeente.

Figuur 42: Ligging Lindelaan ong. Stevensbeek.

8.4 EFFECTEN EN EFFECTBEOORDELING

In de effectbeoordeling wordt gekeken naar drie situaties:

- De situatie zonder nieuwvestiging op Lindelaan ongenummerd.
- De situatie met Lindelaan ong. ingevuld conform de aan te vragen vergunning.
- Een worst-case situatie, waarbij het bouwvlak maximaal wordt opgevuld.

De vergunningsaanvraag gaat uit van 8000 vleesvarkens. Daarmee is het bouwblok opgevuld, ruimte voor uitbreiding binnen het bouwblok is niet meer mogelijk. Dit aantal is vergelijkbaar met de dieren aantallen zoals genoemd in “Al het vlees duurzaam” (Commissie-Van Doorn, 2011). Daar wordt uitgegaan van ongeveer 300 nge per 1,5 ha bouwblok. Dat is daar vertaald in 7500 vleesvarkens.

Voor Lindelaan ong. is ook voor de worst-case situatie uitgegaan van 8000 vleesvarkens. Bij maximale invulling van het bouwvlak met een, gezien de iv-aanduiding toegestane diersoort is maximalisatie van effecten (emissies) als uitgangspunt genomen; de worst-case situatie.

Voor geur is het bouwvlak opgevuld met 8000 vleesvarkens op een stalsysteem met een hogere geuremissie dan die welke genoemd is in de aan te vragen vergunning.

Voor ammoniak is het bouwvlak opgevuld met 120.000 leghennen, evenals voor fijn stof PM₁₀ (Commissie-Van Doorn). De emissie staan weergegeven in Tabel 33.

Bij de keuze van de maximale invulling is rekening gehouden met wat is toegestaan als voldaan wordt aan de eisen die AMvB-huisvesting stelt en de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant.

Er is steeds gerekend met default stalparameters en één emissiepunt gelegen op het midden van stallen uit het ontwerp, d.d. 02-12-2010.

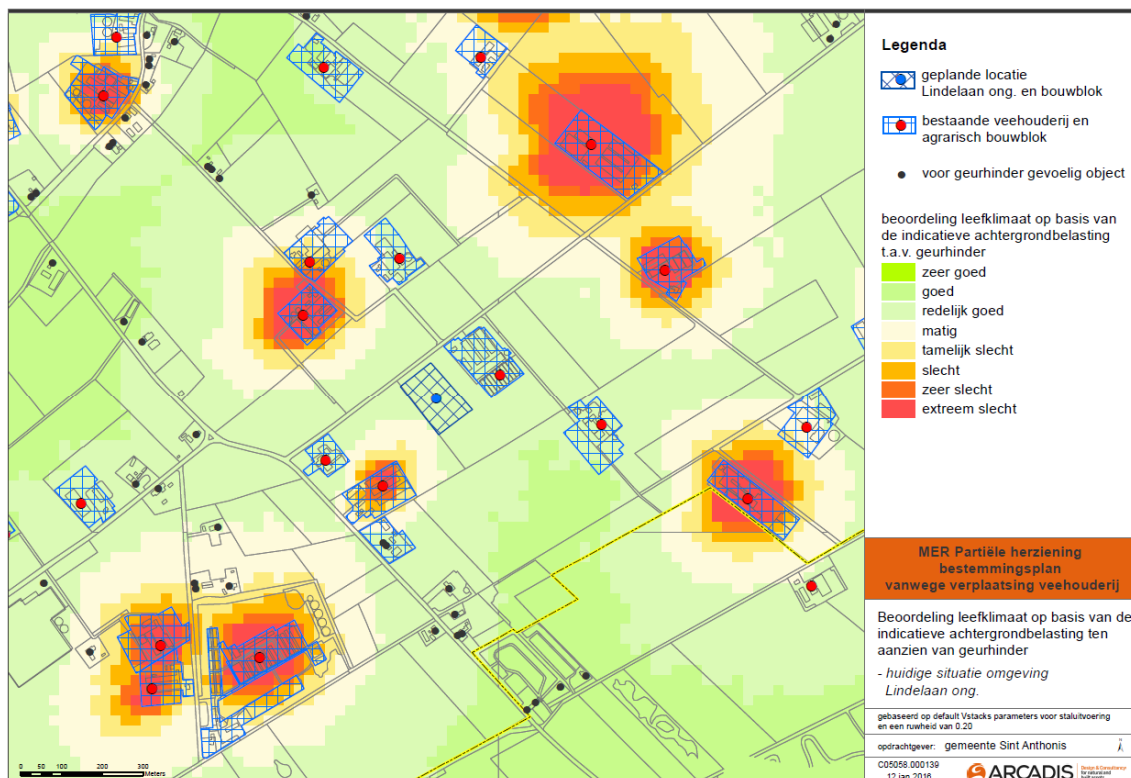
Ten behoeve van de onderbouwing van de nut en noodzaak van de verplaatsing gaan we ook in op de huidige situatie en toekomstige situatie aan de Dorpstraat 15 in Ledeacker.

	Diersoort	Rav-code	Aantal	NH3 kg/jaar	Ou oud/sec	Fijn stof kg/jaar
Aanvraag	Vleesvarkens	D3.2.15.6	8000	2400	46400	248
Worst-case geur	Vleesvarkens	D3.2.18	8000		128800	
Worst-case ammoniak	Leghennen	E2.12.1	120000	8160		
Worst-case fijn stof	Leghennen	E2.10	120000			6480

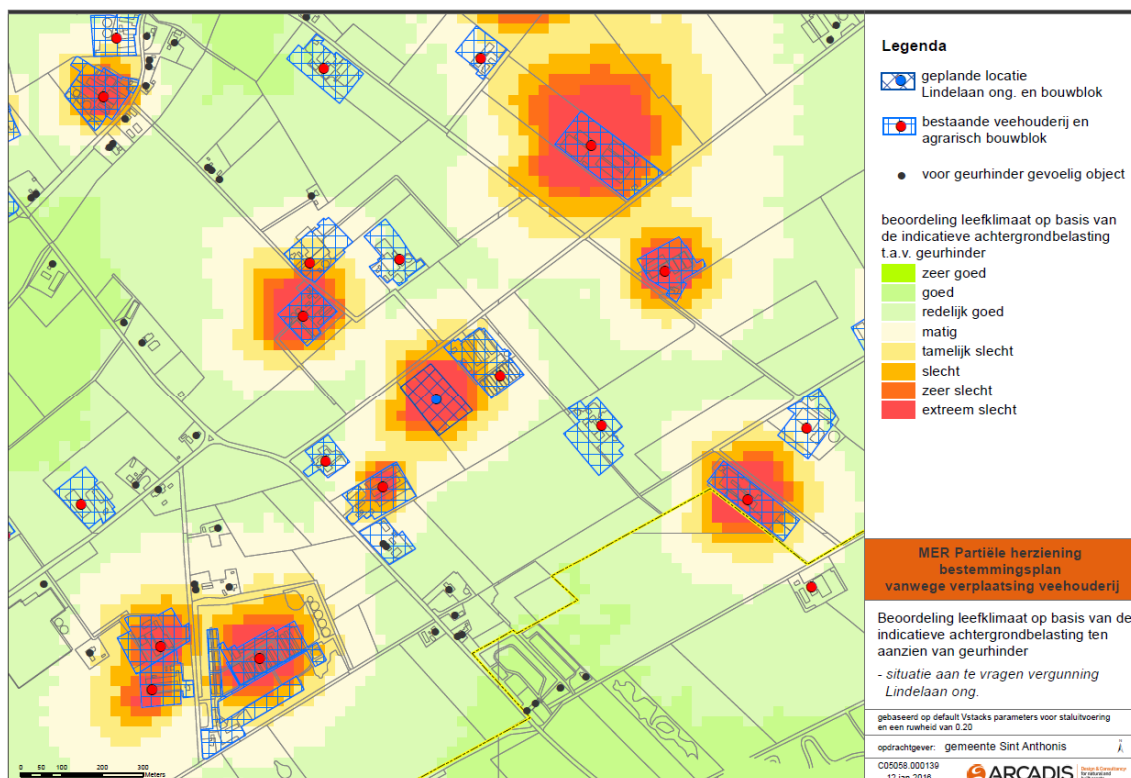
Tabel 33: Overzicht emissies scenario's.

8.4.1 GEURHINDER

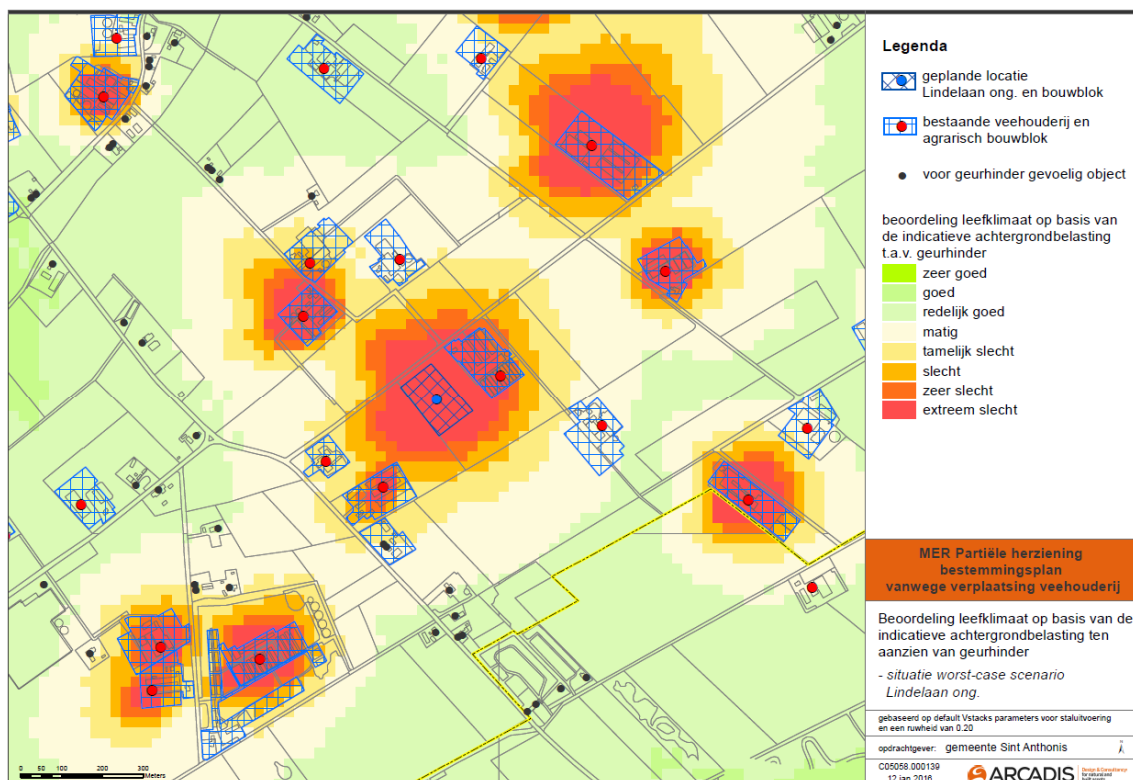
De huidige achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder rondom de locatie Lindelaan ong. is weergegeven op Figuur 43. Op Figuur 44 is de achtergrondbelasting weergegeven voor de aan te vragen situatie en op Figuur 45 de achtergrondbelasting is het worst-case scenario. Zoals verwacht kon worden neemt de geurbelasting toe in de aan te vragen situatie en nog meer in het worst-case scenario. Het effect op de voor geurhinder gevoelige objecten is toch beperkt, aangezien die allemaal op enige afstand van de nieuwe locatie gelegen zijn. Het dichtstbij gelegen voor geurhinder gevoelig object ligt op ongeveer 300 meter afstand.

Figuur 43: Achtergrondbelasting huidige situatie omgeving Lindelaan ong.

Figuur 44: Achtergrondbelasting aan te vragen vergunning Lindelaan ong.

Figuur 45: Achtergrondbelasting worst-case scenario Lindelaan ong.

In Tabel 34 is de achtergrondbelasting op objecten binnen twee kilometer van Lindelaan ong. weergegeven, geclassificeerd naar leefklimaat (op basis bijlage 6 en 7 Wet Geurhinder en Veehouderij). In de tabel is te zien dat in de aan te vragen situatie er sprake is van een zeer geringe toename in geurbelasting op objecten. In het worst-case scenario is de verslechtering groter, maar in geen enkel geval leidt dit tot een beoordeling slechter dan “matig”. Door de kans op geurhinder te vermenigvuldigen met het aantal objecten kan een totaal aantal gehinderden berekend worden. In de huidige situatie zijn dit er 18,9, in de aan te vragen situatie 19,4 en in het worst-case scenario 20,5. Ook hier blijkt de toename gering, zelfs in het worst-case scenario beperkt.

	Huidige situatie	Aanvraag	Worst-case scenario
Classificatie*			
Zeer goed	0	0	0
Goed	122	113	95
Redelijk goed	50	57	70
Matig	9	11	16
Tamelijk slecht	6	6	6
Totaal	187	187	187
Hinder-percentage**	18,9	19,4	20,5

Tabel 34: Achtergrondbelasting geur binnen 2 km van Lindelaan ong. naar classificatie woon- en leefmilieu voor de scenario's (in absolute aantallen geurgehinderden (alle verblijfsobjecten uit het bag voor zover niet behorend bij (voormalige) veehouderij of transformatorgebouwtjes etc.).

* Niet alle classificaties zijn aanwezig en om die reden zijn deze dan ook niet meegenomen in deze tabel.

** Berekend door per klasse te vermenigvuldigen met de kans op geurhinder en te sommeren.

Het leefklimaat kan beoordeeld worden op zowel de achtergrondbelasting (alle bedrijven samen) als de maximale voorgrondbelasting (de maximale belasting vanuit één bedrijf). Volgens bijlage 6 en 7 van de Wgv wordt een zelfde hoeveelheid geurhinder (ou) als twee keer zo erg ervaren indien het voorgrondbelasting betreft. In Tabel 35 is de voorgrondbelasting op voor geurhinder gevoelige objecten weergegeven. Hierin is te zien dat in de aan te vragen situatie de maximale voorgrondbelasting gelijk is aan de huidige situatie. Met andere woorden, Lindelaan ong. is op geen enkel object de bron die de meeste geurhinder veroorzaakt, de meest dominante bron. In het worst-case scenario is dat wel het geval, zij het ook hier in beperkte mate. Het aantal gehinderden bedraagt 16,5 in de huidige situatie en de aan te vragen situatie en 17,2 in de worst-case situatie.

	Huidige situatie	Aanvraag	Worst-case scenario
Classificatie*			
Zeer goed	61	61	61
Goed	67	67	64
Redelijk goed	35	35	35
Matig	10	10	11
Tamelijk slecht	9	9	11
Slecht	3	3	3
Zeer slecht	2	2	2
Totaal	187	187	187
Hinder-percentage**	16,5	16,5	17,2

Tabel 35: Voorgrondbelasting geur binnen 2 km van Lindelaan ong. naar classificatie woon- en leefmilieu voor de scenario's (in absolute aantallen geurgehinderden (alle verblijfsobjecten uit het bag voor zover niet behorend bij (voormalige) veehouderij of transformatorgebouwtjes etc.).

* Niet alle classificaties zijn aanwezig en om die reden zijn deze dan ook niet meegenomen in deze tabel.

** Berekend door per klasse te vermenigvuldigen met de kans op geurhinder en te sommeren.

In Tabel 36 is de geurbelasting op objecten vergeleken met de normen voor de achtergrondbelasting zoals opgenomen in de Structuurvisie Noord-Brabant. Die gaat uit van een maximaal geurhinderpercentage van 12% voor objecten in de bebouwde kom en 20% voor het buitengebied. Dit komt, uitgaande van handreiking van de Wet Geurhinder en veehouderij (relatie geurbelasting en hinderpercentage voor de concentratiegebieden) neer op een maximale belasting van 10 ou in de bebouwde kom en 20 ou in het buitengebied. In de huidige situatie zijn er 7 voor geurhinder gevoelige objecten (binnen 2 km van de locatie) die niet aan deze toetswaarde voldoen. In de aan te vragen situatie zouden dat er 8 worden en in het worst-case scenario 10. De toename is overigens steeds bij objecten in de bebouwde kom, gelegen op meer dan 1800 meter van de nieuwvestiging en de bijdrage vanuit de nieuwe locatie gering.

Bij het opstellen van de definitieve aanvraag (en het postzegel-bestemmingsplan) en de beoordeling daarvan, zal moeten blijken dat de voorziene ontwikkeling past binnen de randvoorwaarden die worden gesteld vanuit de Verordening ruimte 2014 en de gemeentelijke randvoorwaarden (gemeentelijke geurnormen en gemeentelijke beleidsregel m.b.t. cumulatie). Het is niet uitgesloten dat hiervoor nadere aanpassingen (toepassingen extra emissiebeperkende technieken) of een beperking van het aantal dierplaatsen nodig is. Gelet op de geringe bijdrage en beperkte effecten m.b.t. geur, kan wel gesteld

worden dat realisatie van een volwaardige intensieve veehouderij binnen de nu geldende randvoorwaarden, mogelijk is.

	Bebouwde kom >10 ou	Buitengebied >20 ou
Huidige situatie	1	6
Aanvraag	2	6
Worst-case scenario	4	6

Tabel 36: Achtergrondbelasting Lindelaan ong. en normen achtergrondbelasting provincie Noord-Brabant.

De aanvraag en worst-case zijn op het criterium leefklimaat op basis van achtergrondbelasting beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de huidige situatie. Beide zorgen voor een beperkte verslechtering en zijn nauwelijks onderscheidend. Voor het criterium leefklimaat op basis van voorgrondbelasting is de aanvraag beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de huidige situatie. De worst-case is beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de huidige situatie.

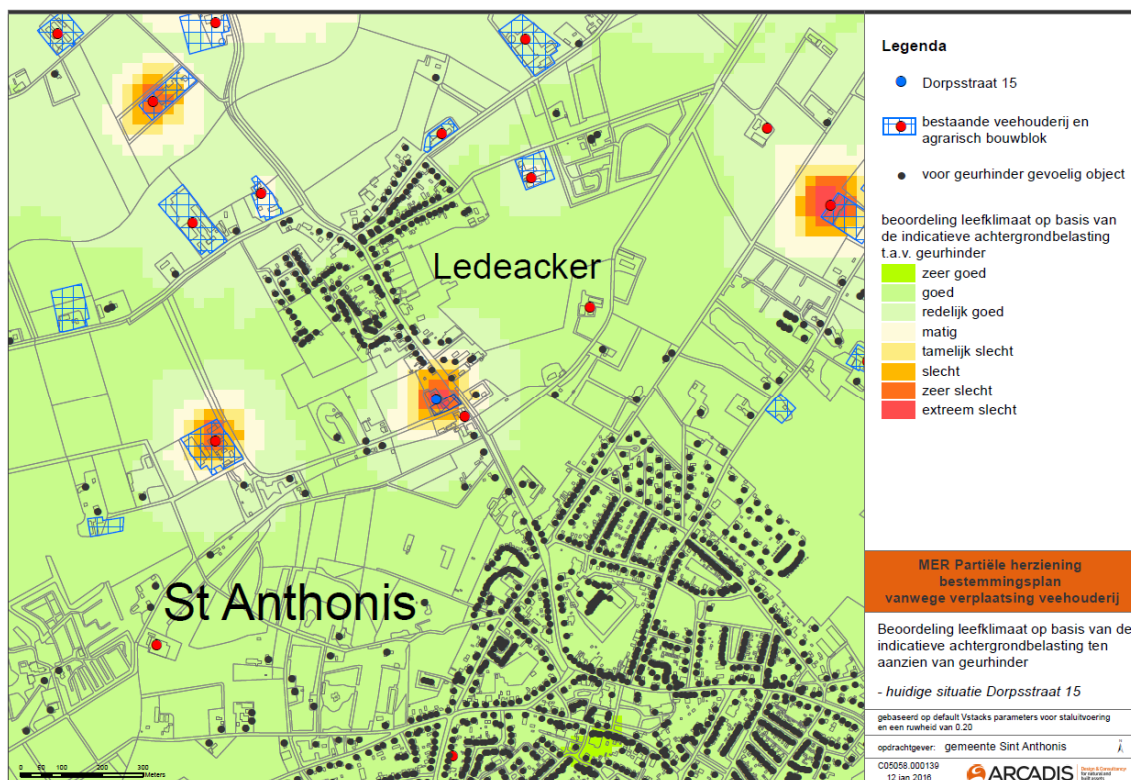
Aspect	Criterium	Aanvraag	Worst-case
Geur	Leefklimaat op basis achtergrondbelasting	0/-	0/-
	Leefklimaat op basis van voorgrondbelasting	0	0/-

Tabel 37: Effectscores geur nieuwvestiging Lindelaan ong.

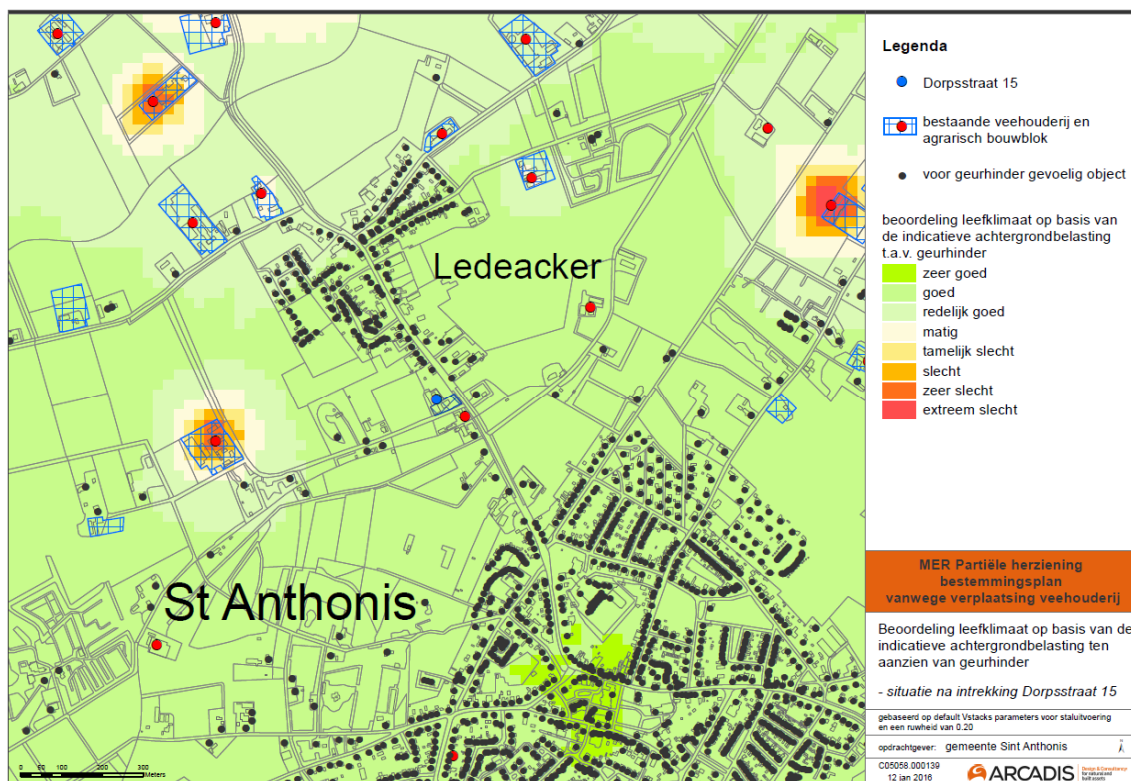
Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

Effect opheffen locatie Dorpsstraat 15

Zoals gemeld betreft de nieuwvestiging op Lindelaan ong. in feite een bedrijfsverplaatsing van een bedrijf aan de Dorpsstraat 15 te Ledeakker. Het opheffen van de locatie Dorpsstraat 15 en het aanpassen van het bestemmingsplan ter plaatse maakt formeel geen onderdeel uit van de partiële herziening voor de locatie Lindelaan ong. Maar het opheffen van de aan de rand van Ledeakker gelegen locatie Dorpsstraat 15 is wel de aanleiding voor de bedrijfsverplaatsing, met name omdat die locatie nu de nodige geurhinder veroorzaakt, weinig mogelijkheden heeft om te ontwikkelen en mogelijk woningbouwontwikkelingen in Ledeakker beperkt. Om het effect van de verplaatsing te bepalen zijn in Tabel 38, Tabel 39, Tabel 40 de getallen weergegeven, die horen bij de objecten binnen 2 km van de locatie Dorpsstraat 15, in een vergelijking met en zonder deze locatie. De achtergrondbelasting in de huidige situatie rondom Dorpsstraat 15 en na intrekking is weergegeven op Figuur 46 en Figuur 47.

Figuur 46: Achtergrondbelasting huidige situatie Dorpsstraat 15.

Figuur 47: Achtergrondbelasting omgeving Dorpsstraat 15 na intrekking.

Het aantal voor geurhinder gevoelige objecten binnen 2 km van de locatie is voor Dorpsstraat 15 veel groter dan voor Lindelaan ong. (2076 tegen 187), aangezien Dorpsstraat 15 tegen Ledeacker aan ligt en ook in de nabijheid van de kern Sint Anthonis ligt (350 meter). De dichtstbij gelegen kern voor Lindelaan ong.

ligt op 1800 meter afstand. Als gekeken wordt naar de achtergrondbelasting is uiteraard sprake van een verbetering van de situatie bij opheffen van Dorpsstraat 15. Het aantal gehinderden, bepaald door vermenigvuldiging van de kans op geurhinder met het aantal objecten, daalt met 5. Dit is 10 keer zo veel als de voorziene toename in de aan te vragen situatie Lindelaan ong. en 3 keer zo veel als de toename in het worst-case scenario.

	Huidige situatie	Situatie zonder Dorpsstraat 15
Classificatie*		
Zeer goed	25	77
Goed	1934	1911
Redelijk goed	89	68
Matig	22	16
Tamelijk slecht	4	3
Slecht	2	1
Totaal	2076	2076
Hinder-percentage**	140,0	135,0

Tabel 38: Achtergrondbelasting geur binnen 2 km van Dorpsstraat 15 naar classificatie woon- en leefmilieu voor de scenario's (in absolute aantallen geurgehinderden (alle verblijfsobjecten uit het bag voor zover niet behorend bij (voormalige) veehouderij of transformatorgebouwtjes etc.).

* Niet alle classificaties zijn aanwezig en om die reden zijn deze dan ook niet meegenomen in deze tabel.

** Berekend door per klasse te vermenigvuldigen met de kans op geurhinder en te sommeren.

Het aantal gehinderden op basis van de voorgrondbelasting daalt met 7,1 als locatie Dorpsstraat 15 wordt opgeheven. Voor de aan te vragen situatie Lindelaan ong. was er geen sprake van een toename in geurgehinderden en in het worst-case scenario steeg het aantal gehinderden met 0,7. Dorpsstraat 15 is voor wat betreft de voorgrondbelasting dan ook veel bepalender dan de locatie Lindelaan ong., omdat er veel meer objecten dicht in de buurt liggen.

	Huidige situatie	Situatie zonder Dorpsstraat 15
Classificatie		
Zeer goed	1516	1551
Goed	443	452
Redelijk goed	63	37
Matig	35	27
Tamelijk slecht	9	5
Slecht	6	2
Zeer slecht	2	1
Extreem slecht	2	1
Totaal	2076	2076
Hinder-percentage*	102,7	95,6

Tabel 39: Voorgrondbelasting geur binnen 2 km van Dorpsstraat 15 naar classificatie woon- en leefmilieu voor de scenario's (in absolute aantallen geurgehinderden (alle verblijfsobjecten uit het bag voor zover niet behorend bij (voormalige) veehouderij of transformatorgebouwtjes etc.).

* Berekend door per klasse te vermenigvuldigen met de kans op geurhinder en te sommeren.

Bij vergelijking met de achtergrondnormen van de provincie Noord-Brabant blijkt dat er in de huidige situatie 12 objecten in de bebouwde kom van Ledeakker een belasting hebben die boven de norm van 10 ou ligt. Met het opheffen van Dorpsstraat 15 wordt daar wel aan de norm voldaan.

	Bebouwde kom >10 ou	Buitengebied >20 ou
Huidige situatie	12	4
Zonder dorpsstraat 15	0	4

Tabel 40: Achtergrondbelasting Dorpsstraat 15 en normen achtergrondbelasting provincie Noord-Brabant.

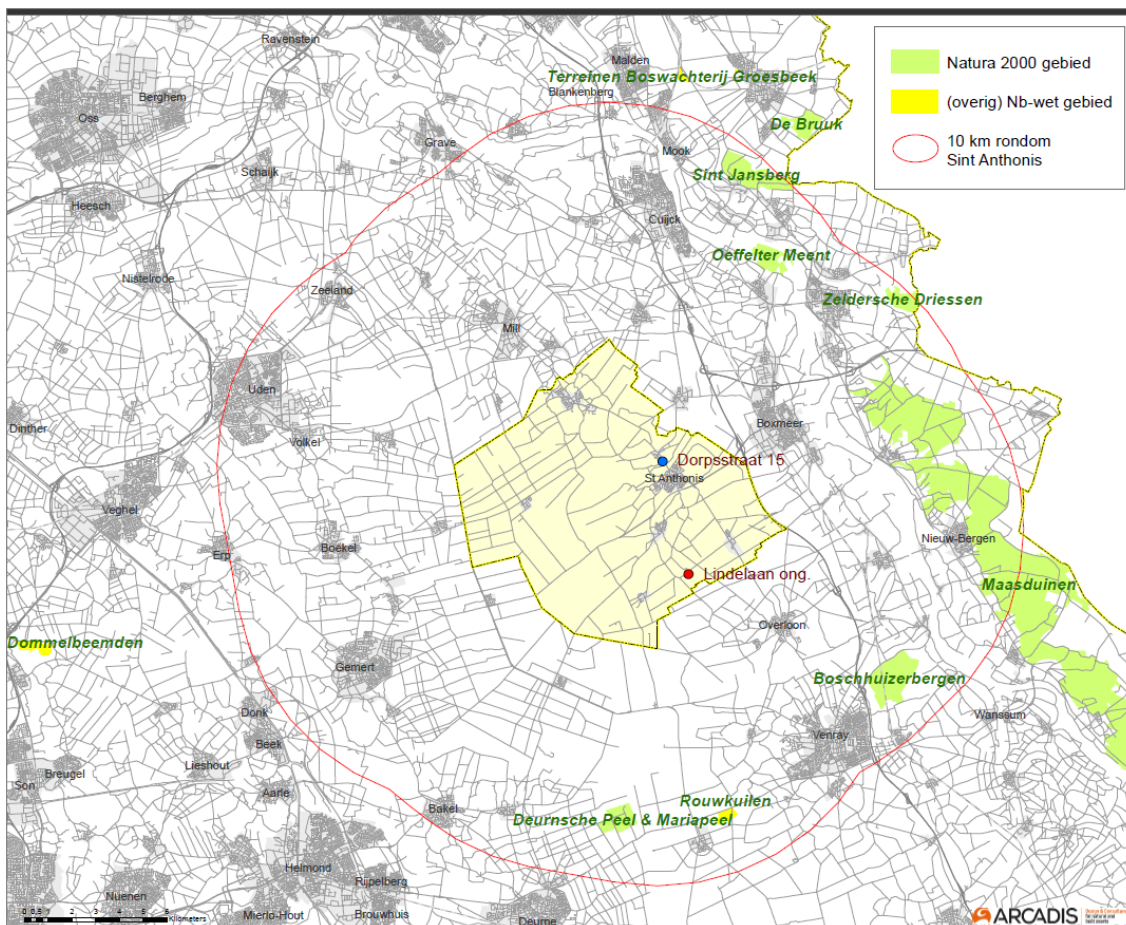
Al met al is het positieve effect van het opheffen van de locatie aan de Dorpsstraat 15 dus vele malen groter dan het effect van de toename in geurbelasting door de nieuwvestiging op Lindebaan ong., zelfs als uitgegaan wordt van een worst-case scenario.

8.4.2 STIKSTOFDEPOSITIE

Voor stikstof is in het worst-case scenario er van uitgegaan dat er op het nieuwe bouwblok geen varkensbedrijf ontwikkeld wordt maar een pluimveebedrijf, met een veel hogere emissie van ammoniak (Tabel 33).

In Tabel 41 is de maximale stikstofdepositie van Lindebaan ong. op habitats in Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten weergegeven. De locatie ligt op vrij grote afstand van Natura 2000-gebieden, het dichtstbij gelegen gebied is Boschhuizerbergen, op meer dan 9 km (Figuur 48). De maximale depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden ligt in de aan te vragen situatie tussen de 0 en de 0,5 mol/ha/jaar. In het worst-case scenario bedraagt de maximale depositie maximaal 1,57 mol/ha/jaar. Ook op de Nb-wet gebieden is er ten opzichte van de huidige situatie sprake van een (geringe) toename, maximaal 0,2 mol/ha/jaar voor de aan te vragen situatie en maximaal 0,69 mol/ha/jaar voor de worst-case.

De depositie op Natura 2000-gebieden blijft in de aan te vragen situatie onder de drempelwaarde die de PAS hanteert van 1 mol, voor gebieden met ontwikkelruimte. In het worst-case scenario is dat niet het geval. De grenswaarde voor gebieden zonder ontwikkelruimte (0,05 mol) wordt ook in de aan te vragen situatie overschreden.

Figuur 48: Ligging Dorpsstraat 115 en Lindelaan ong. ten opzichte van Natura 2000-gebieden en Nb-wet gebieden.

Beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	Aanvraag		Worst-case	Dorpsstraat 15	Vershil tussen aanvraag en dorpsstraat 15	Vershil tussen worst-case en dorpsstraat 15
	Habitattype	Max.	Max.	Max.	Max.	Max.
Boschhuizerbergen	2310	0,27	0,92	0,27	0,00	0,65
	2330	0,26	0,87	0,23	0,03	0,65
	3130	0,15	0,52	0,13	0,02	0,39
	5130	0,26	0,89	0,27	-0,01	0,62
	91D0	0,31	1,07	0,27	0,04	0,80
De Bruuk	6410	0,17	0,58	0,37	-0,20	0,21
	7140A	0,09	0,31	0,22	-0,13	0,09
Deurnsche Peel & Mariapeel	7120ah	0,19	0,64	0,18	0,01	0,46
Maasduinen	2310	0,31	1,04	0,40	-0,10	0,64
	2330	0,27	0,92	0,27	0,00	0,65
	3130	0,42	1,44	0,79	-0,37	0,64
	3160	0,35	1,19	0,54	-0,19	0,66
	4010A	0,35	1,18	0,53	-0,18	0,66
	4030	0,46	1,57	0,56	-0,10	1,01
	6120	0,08	0,25	0,08	0,00	0,18

Beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998		Aanvraag	Worst-case	Dorpsstraat 15	Verskil tussen aanvraag en dorpsstraat 15	Verskil tussen worst-case en dorpsstraat 15
	Habitattype	Max.	Max.	Max.	Max.	Max.
	7110B	0,04	0,13	0,05	-0,01	0,08
	7150	0,32	1,08	0,53	-0,21	0,56
	91D0	0,12	0,42	0,13	-0,01	0,29
	91E0C	0,10	0,34	0,11	-0,01	0,24
Oeffelter Meent	6120	0,15	0,50	0,42	-0,27	0,08
	6510A	0,14	0,46	0,41	-0,28	0,05
Sint Jansberg	9120	0,29	1,00	0,80	-0,51	0,20
	91E0C	0,21	0,72	0,60	-0,39	0,12
Zeldersche Driessen	6120	0,18	0,63	0,41	-0,23	0,22
	6430C	0,18	0,63	0,41	-0,23	0,21
	9120	0,27	0,92	0,65	-0,38	0,27
	91F0	0,17	0,58	0,34	-0,17	0,24
Dommelbeemden	n.v.t	0,05	0,17	0,08	-0,03	0,09
Rouwkuilen	n.v.t	0,19	0,63	0,19	0,00	0,45
Terreinen Boswachterij Groesbeek	n.v.t	0,20	0,69	0,46	-0,26	0,23

Tabel 41: De maximale stikstofdepositiewaarden (mol/ja/jaar) van de scenario's op de verschillende Natura 2000-gebieden en overige NB-wetgebieden.

Uit Tabel 41 blijkt dat de aanvraag en het worst-case scenario ten opzichte van de huidige situatie gepaard gaan met een toename van de stikstofbelasting op de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten.

Gelet op het feit dat vrijwel alle habitattypen gevoelig zijn voor een te hoge stikstofbelasting en nu al overbelast zijn, is niet op voorhand uit te sluiten dat een toename van de stikstofbelasting kan leiden tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van die gebieden.

De gemeente wordt geadviseerd in de planregels van de herziening (het postzegel-bestemmingsplan) een stikstofemissieplafond op te nemen. In de regeling kan worden aangesloten op de drempelwaarde uit de PAS. Wat betreft de ecologische onderbouwing van het gegeven dat het gebruik maken van de depositie voor grenswaarden niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van enig Natura 2000-gebied, kan worden verwezen naar de Passende Beoordeling bij de PAS. Voor de vaststelling van dat postzegel-bestemmingsplan bestemmingsplan dient de initiatiefnemer inzichtelijk te maken dat de benodigde ontwikkelruimte uit de PAS beschikbaar is. Bijvoorbeeld in de vorm van een melding/bevestiging van voldoende ontwikkelruimte of een Nbwet-vergunning voor dit initiatief.

Voor het criterium stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998 is de aanvraag beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de huidige situatie. De worst-case is beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de huidige situatie.

Aspect	Criterium	Aanvraag	Worst-case
Natuur (stikstof)	Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	0/-	-

Tabel 42: Effectscores stikstofdepositie nieuwvestiging Lindelaan ong.

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

Effect opheffen locatie Dorpsstraat 15

Het effect van het opheffen van Dorpsstraat 15 op de depositie van stikstof is eveneens weergegeven in Tabel 41, ter vergelijking. De depositie van Dorpsstraat 15 is vergelijkbaar met de depositie welke veroorzaakt zou worden in de aan te vragen situatie Lindelaan ong., de verschillen zijn klein en er treedt gemiddeld gezien een kleine verbetering op. In het worst-case scenario is de depositie hoger dan die veroorzaakt wordt door Dorpsstraat 15.

8.4.3 FIJN STOF

Voor fijn stof PM₁₀ is in het worst-case scenario er van uit gegaan dat er op het nieuwe bouwblok geen varkensbedrijf ontwikkeld wordt maar een pluimveebedrijf, met een veel hogere emissie van fijn stof (Tabel 33).

In de huidige situatie is er geen sprake van overschrijding van de norm voor fijn stof. De fijn stof belasting voor de nieuwe situatie is berekend voor het dichtstbij de locatie Lindelaan ong. gelegen object behorende bij een veehouderij (Lindelaan 3, op een afstand van 60 meter) en het dichtstbij gelegen object dat niet tot een veehouderij behoort (Loonseweg 31, op een afstand van 300 meter). In Tabel 43 zijn de resultaten van de berekening weergegeven.

	Huidige Situatie		Aanvraag		Worst-case	
	Concentratie µg/m³	Overschrijdings- dagen	Concentratie µg/m³	Overschrijdings- dagen	Concentratie µg/m³	Overschrijdings- dagen
Lindelaan 3 (woning bij veehouderij)	24,25	14,07	24,74	14,6	37,11	77,5
Loonseweg 31 (woning)	24,1	13,76	24,14	13,8	25,25	16,7

Tabel 43: Concentratie en overschrijdingsdagen fijn stof PM₁₀.

In de aan te vragen situatie bedraagt de fijn stof concentratie op het dichtstbij gelegen object (Lindelaan 3) 24,7 µg/m³. Dit is ruim beneden de norm van 40 µg/m³ voor de jaargemiddelde grenswaarde. Het aantal dagen waarop de daggemiddelde concentratie boven de 50 µg/m³ uitkomt is 14,6, ruim onder de grenswaarde van 35 dagen. De emissie van het beoogde varkensbedrijf is dan ook relatief gering, 248 kg/jaar en het effect is vrijwel verwaarloosbaar. In het worst-case scenario, waar het bouwblok opgevuld wordt met pluimvee en de emissie 6480 kg/jaar bedraagt wordt de concentratienorm met 37,1 µg/m³ nog niet overschreden, maar het aantal dagen, waarop de daggemiddelde concentratie boven de 50 µg/m³ uitkomt, ligt met 77,5 dagen ver boven de norm van 35 dagen. Een aanvraag van een milieuvergunning voor een dergelijk initiatief zal dus zeer waarschijnlijk niet vergunbaar zijn (mogelijk door nadere inpassing emissiepunten wel). Op de dichtstbij gelegen burgerwoning is er voor de aan te vragen situatie en het worst-case scenario geen sprake van overschrijding van normen.

De aanvraag en worst-case zijn op het criterium overschrijding van de jaargemiddelde grenswaarde (40 µg/m³) beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de huidige situatie. Voor het criterium overschrijding

van de norm van 35 dagen waarop de daggemiddelde concentratie boven de 50 µg/m³ mag liggen is de aanvraag beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de huidige situatie. De worst-case is beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de huidige situatie.

Aspect	Criterium	Aanvraag	Worst-case
Fijn stof	Overschrijding van de jaargemiddelde grenswaarde (40 µg/m ³)	0	0
	Overschrijding van de norm van 35 dagen waarop de daggemiddelde concentratie boven de 50 µg/m ³ mag liggen	0	-

Tabel 44: Effectscores fijn stof nieuwvestiging Lindelaan ong.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

8.5 MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN EN AANBEVELINGEN

De gemeente wordt geadviseerd in de planregels van de herziening een stikstofemissieplafond op te nemen. Daarmee kunnen significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten worden voorkomen. Voor de vaststelling van het bestemmingsplan dient de initiatiefnemer inzichtelijk te maken dat de benodigde ontwikkelruimte uit de PAS beschikbaar is voor zijn initiatief.

Bij het opstellen van de definitieve aanvraag en de beoordeling daarvan, zal moeten blijken dat de voorziene ontwikkeling past binnen de randvoorwaarden die worden gesteld vanuit de Verordening ruimte 2014 (geurnormen) en de gemeentelijke randvoorwaarden (gemeentelijke geurnormen en gemeentelijke beleidsregel m.b.t. cumulatie). Het is niet uitgesloten dat hiervoor nadere aanpassingen (toepassingen extra emissiebeperkende technieken) of een beperking van het aantal dierplaatsen nodig is.

8.6 LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

9

Conclusies en aanbevelingen

9.1 CONCLUSIES

Planologische mogelijkheden veehouderij

Natuur

Wanneer de herziening zorgt voor een toename aan stikstofbelasting dan zijn er mogelijk ook significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Een dergelijke ontwikkeling past niet binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet.

Het worst-case alternatief zorgt voor een toename van de stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden en het Beschermde Natuurmonument in vergelijking met het referentieniveau van de Natuurbeschermingswet (Vergunde situatie gecorrigeerd voor de feitelijke bezetting via de CBS-correctie).

Ook het trendmatig groeialternatief gaat gepaard met een toename van de ammoniakbelasting ten opzichte van de huidige situatie + CBS correctie. Deze toename wordt deels veroorzaakt door het verschil in vergund versus werkelijk aanwezig aantallen dieren. Daarnaast wordt de toename veroorzaakt door uitbreiding van emissies tot maximaal de depositiedrempelwaarde uit de PAS. In de modelmatige benadering is rekening gehouden met een drempelwaarde van 1 mol/ha/jaar. Een dergelijke drempelwaarde is voor de ontwikkeling van de veehouderij in Sint-Anthonis weinig sturend.

Als de in het PAS gereserveerde ontwikkelingsruimte voor activiteiten en andere handelingen zodanig is benut dat er 5% of minder resteert, dan zakt de drempelwaarde naar 0,05 mol N/ha/jr (artikel 2 lid 3 Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof). Een dergelijke drempelwaarde is veel meer sturend omdat de milieuruimte voor ontwikkeling dan veel beperkter is en de ontwikkeling van veehouderijen dan veel beperkter is: de ontwikkeling moet dan plaatsvinden binnen het (vergund) ammoniakemissieplafond.

Als de ontwikkeling van de veehouderij in Sint-Anthonis verloopt volgens de aannamen van het trendmatig groeialternatief (opvullen verschil tussen vergund en feitelijk aanwezig; daarnaast groei en krimp van de veehouderijen zoals beschreven), is het beslag op de "ontwikkelruimte" uit de PAS aanzienlijk. Ten opzichte van de huidige vergunde situatie (milieuvergunningen en meldingen in het kader van het Activiteitenbesluit) leidt het trendmatig groeialternatief niet tot een toename van de stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden. In het worst-case alternatief is er ook een toename van de stikstofbelasting ten opzichte van de vergunde situatie.

Om het bestemmingsplan in overeenstemming met artikel 19j Natuurbeschermingswet te kunnen vaststellen, is daarom een stikstofregeling in het bestemmingsplan noodzakelijk. Die regeling moet er op toe zien dat een wijziging of uitbreiding van de veestapel niet zal leiden tot een mogelijk significant effect

op enig (voor stikstof overbelast en kwetsbaar) Natura 2000-gebied vanwege stikstofdepositie. Uitgangspunt van de ammoniakemissieplafondregeling is dat er geen sprake mag zijn van een toename van stikstofemissie ten opzichte van de ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan feitelijk bestaande situatie.

Uitzondering zijn aangebracht voor:

- voor zover voor een bepaald gebruik ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan reeds een onherroepelijke vergunning op grond van artikel 19d Natuurbeschermingswet 1998 dan wel een onherroepelijke omgevingsvergunning met toepassing van hoofdstuk IX Natuurbeschermingswet 1998 (verklaring van geen bedenkingen) is verleend.
- gebruik waarvoor op grond van artikel 19kh lid 7 Nbw 1998 geen Nbw 1998-vergunningplicht geldt (de depositie ligt onder de grenswaarden). Als de in het PAS gereserveerde ontwikkelingsruimte voor activiteiten en andere handelingen zodanig is benut dat er 5% of minder resteert, dan zakt de drempelwaarde naar 0,05 mol N/ha/jr (nihil).

Uitgaande van de in dit MER geschetste alternatieven, is het te verwachten dat er een aanzienlijk beroep zal (moeten) worden gedaan op de beschikbare ontwikkelruimte uit de PAS en is daarmee te verwachten dat de drempelwaarde gedurende de looptijd van dit bestemmingsplan (of delen van de looptijd) zal terugzakken naar 0,05 mol N/ha/jr.

Voor wat betreft de ecologische onderbouwing van het gegeven dat deze toename in depositie, als gevolg van het op individueel niveau uitbreiden tot aan de grenswaarde van de PAS, niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van enig Natura 2000-gebied, wordt verwezen naar de Passende Beoordeling bij de PAS.

Het trendmatig groeialternatief is, op het criterium stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998 beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie (de referentie voor het MER, dus HS+AMVB+CBS correctie). De in de PAS opgenomen en te nemen maatregelen om de stikstofuitstoot en -depositie te verminderen en maatregelen in en rondom de Natura 2000-gebieden, zullen de effecten t.g.v. een toename van de stikstofbelasting t.g.v. economische ontwikkelingen, moeten mitigeren. Indien dergelijke maatregelen worden meegenomen in de effectbeoordeling van het trendmatig groeialternatief, is de beoordeling neutraal (0). Het worst-case alternatief scoort voor dit criterium zeer negatief (- -) ten opzichte van de referentiesituatie.

Het trendmatig groeialternatief is op het criterium stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur beoordeeld als negatief (-) en opzichte van de referentiesituatie. Het worst-case alternatief is voor dit criterium beoordeeld als zeer negatief (- -) ten opzichte van de referentiesituatie. Dit omdat de extra stikstofdepositie leidt tot een verslechtering van de toch al gevoelige Wav-gebieden. De toename aan stikstofdepositie heeft naar verwachting minder grote gevolgen voor de overige EHS omdat hier gevoelige natuurbeheertypen ontbreken.

Het trendmatig groeialternatief is op het criterium effecten op soorten beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het worst-case alternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. De alternatieven zijn in meer en minder mate van invloed op het verlies aan habitat van de Steenuil door uitbreiding binnen bestaand bouwblok van veehouderijen.

Geur

Het woon- en leefmilieu binnen en buiten de bebouwde kom verslechtert in het trendmatig groeialternatief en worst-case alternatief (niet en wel rekening houdend met geurruimte) ten opzichte van de referentiesituatie vanwege de groei aan intensieve veehouderij en door de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen. Het trendmatig groeialternatief is op het criterium leefklimaat binnen en buiten de bebouwde kom beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het worst-case voorkeursalternatief scoort voor dit criterium zeer negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Fijn stof

Door uitbreiding van veehouderijen (voornamelijk vanwege de intensieve veehouderij) verslechterd het leefklimaat t.a.v. fijn stof in het trendmatig groeialternatief en worst-case voorkeursalternatief ten opzichte van de referentiesituatie. Ook zorgt de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen voor een verslechtering van de fijn stof-emissie. Het trendmatig voorkeursalternatief is op het criterium bedrijfsvoering (fijn stof) beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het worst-case alternatief is op dit criterium beoordeeld als zeer negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Het trendmatig groeialternatief en worst-case voorkeursalternatief zorgen ook voor een toename aan transportbewegingen in het plangebied. De alternatieven zorgen daarmee voor een toename aan fijn stof emissies. Het trendmatig groeialternatief is op het criterium verkeer (fijn stof) derhalve beoordeeld als licht negatief (0/-). Het worst-case alternatief is op dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

De mogelijkheden voor de veehouderij zoals opgenomen in de herziening hebben naar verwachting geen of slechts zeer beperkte invloed op de landschappelijke patronen/objecten en elementen, historische landschappelijke patronen, elementen of objecten en elementen en archeologische waarden. Het trendmatig groeialternatief is op het criterium beïnvloeding landschappelijke patronen/objecten en elementen beoordeeld als licht negatief (0/-). Het worst-case alternatief is op dit criterium beoordeeld als negatief (-). Het trendmatige groeialternatief en worst-case alternatief is op de criteria historische landschappelijke patronen, elementen of objecten en elementen en archeologische waarden beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

Geluid

Het trendmatig groeialternatief en worst-case voorkeursalternatief vergroten de kans op een lokale toename van de geluidsbelasting vanwege directe geluidhinder door ventilatoren, laden en lossen en dergelijke en indirecte geluidhinder door verkeersbewegingen (zoals vrachtauto's) op woningen en geluidgevoelige gebouwen en terreinen. Het trendmatig groeialternatief is op het criterium invloed van geluidhinder beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het worst-case alternatief is op dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Verkeer

In het trendmatig groeialternatief en worst-case voorkeursalternatief zal de toename aan veehouderij niet leiden tot een verslechtering van de verkeersafwikkeling. Het trendmatig groeialternatief en worst-case voorkeursalternatief zijn op het criterium gevolgen voor de verkeersafwikkeling beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

In het trendmatig groeialternatief en worst-case voorkeursalternatief zal door de toename van aan landbouw gerelateerd verkeer de verkeersveiligheid afnemen. Het trendmatig groeialternatief is derhalve op het criterium gevolgen voor de verkeersveiligheid beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de

referentiesituatie. Het worst-case alternatief is op dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Water en bodem

De uitbreiding binnen bestaande bouwvlakken van veehouderijen zorgt niet voor aantasting van de bodemstructuur en de geomorfologische waarde. Uitbreidingen binnen bestaande bouwblokken hebben geen effect op de bodemstructuur en geomorfologie omdat verwacht mag worden dat de bodem hier al verstoord is. Het trendmatig groeialternatief en worst-case alternatief zijn daarom op het criterium invloed op bodemstructuur en geomorfologie beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie. Uitgangspunt is dat uitbreidingen van veehouderijen waterneutraal worden gerealiseerd. Wel kan een toename van de onttrekking van grondwater leiden tot geringe effecten op het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime. Het trendmatig groeialternatief is daarom op het criterium invloed op grond- en oppervlaktewaterstelsel beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het worst-case alternatief is op dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. Ook is als uitgangspunt gehanteerd dat de intensieve veehouderij en grondgebonden melkveehouderij door maatregelen (zoals vloestofdichte vloeren) in het kader van vergunningen geen emissies naar het grond- en oppervlaktewater veroorzaken. Het effect van het trendmatig groeialternatief en worst-case voorkeursalternatief op de bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit is daarom neutraal (0) beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie.

Mestbewerking

Mestverwerking- en vergisting kan er toe leiden dat de mest sneller dan nu wordt afgevoerd van de bedrijven, zodat de verblijftijd van de mest op de bedrijven minder wordt. Daarmee kan de emissie van ammoniak en geur op de bedrijven afnemen, maar toenemen bij de installaties voor mestverwerken en – vergisten. Via technieken zoals afdekken van de opslag, verwerking in afgesloten gebouwen en toepassing van luchtwassers kan een groot deel van de emissie van ammoniak en geur uit installaties voor mestverwerken en –vergisten worden gereduceerd.

Een groei van de veestapel zal een negatief effect hebben op de emissie en depositie van ammoniak en geur uit mestverwerking. Het zal leiden tot een grotere opgave voor het verwerken en opslaan van mest. Mestbewerking leidt niet tot minder mesttoediening in Noord-Brabant (op grond van de bemestingsnormen van de Meststoffenwet mag het mestoverschot ook nu niet toegediend worden in Noord-Brabant) en heeft daarmee geen invloed op de emissie van ammoniak en geur uit aanwending van mest op het land.

Stikstofdepositie

De gemeente kan significante negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden (en ook negatieve effecten voor andere natuurgebieden) in juridische zin uitsluiten door in de planregels van het bestemmingsplan buitengebied het stikstofemissieplafond ook voor mestverwerkingsinstallaties (in combinatie met de emissies uit de veehouderij) op te nemen.

Voor wat betreft de locaties met bedrijfsgebonden mestbewerking wordt aanbevolen om ook voor deze activiteiten een stikstofregeling in het bestemmingsplan op te nemen en aan de initiatiefnemers, voor zover dat nog niet is gebeurd, de vragen de effecten / benodigde ontwikkelruimte en de beschikbaarheid van die ontwikkelruimte in beeld te brengen. Dit dient te gebeuren voor de vaststelling van het bestemmingsplan.

De effecten worden, uitgaande van de in hoofdstuk 5 en 6 beschreven trendmatig groeialternatief, als licht negatief (0/-) beoordeeld. Vanwege de voorziene groei van de veestapel in dat alternatief (per saldo 13%

groei), rekening houdend met een veelal ruime afstand tussen de bedrijfsgebonden mestverwerking en de kwetsbare natuurgebieden. Bij een sterkere groei van de veestapel, zoals in het worst-case alternatief, worden de effecten als negatief (-) beoordeeld.

Geur

Verwacht mag worden dat vooral de grotere varkensbedrijven mest op boerderijschaal zullen verwerken. Deze zijn veelal op afstand van voor geur overbelaste objecten in de kernen of in het buitengebied gelegen. Maar er zijn ook locaties die daar wel op korte afstand van dergelijke overbelaste woningen, zijn gelegen. Een verdere toename van de geurbelasting kan juist op die plekken leiden tot een belangrijke verslechtering van het woon- en leefklimaat van omwonenden.

De gemeente kan bij de geurbelasting uit de stallen van veehouderijen meenemen in de afweging of medewerking wordt gegeven aan de realisatie van een nieuwe geurbron. En daarbij de maatregelen die worden getroffen om de emissie en belasting van geur te voorkomen of te beperken, meewegen.

Voor wat betreft de locaties met bedrijfsgebonden mestbewerking wordt aanbevolen om de toets op het borgen van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, op basis van nadere gegevens over het initiatief, voor al deze vier locaties uit te voeren. Vooral voor de locatie gelegen aan de Watermolenstraat is er een kans dat uit deze nadere toets blijkt dat er sprake is van een toename van de geurbelasting, boven de toetswaarden die gelden voor (intensieve) veehouderijen. De gemeenteraad kan de uitkomsten van deze nadere toets bij de vaststelling van het bestemmingsplan betrekken.

De effecten worden, uitgaande van de in hoofdstuk 5 en 6 beschreven trendmatig groeialternatief, als neutraal (0) voor binnen de bebouwde kom en licht negatief (0/-) voor buiten de bebouwde kom beoordeeld. Vanwege de voorziene groei van de veestapel in dat alternatief (per saldo 13% groei), rekening houdend met een veelal ruime afstand tussen de bedrijfsgebonden mestverwerking en de kwetsbare objecten en functies. Bij een sterkere groei van de veestapel, zoals in het worst-case alternatief, worden de effecten als licht negatief (0/-) beoordeeld voor binnen de bebouwde kom en als negatief (-) beoordeeld voor buiten de bebouwde kom. Negatieve effecten zijn namelijk vooral in het buitengebied te verwachten, waar er sprake is van nieuwe bronnen voor geurhinder nabij al voor geur hoog belaste woningen of andere voor geurhinder gevoelige functies.

Landschap

De effecten worden, uitgaande van de in hoofdstuk 5 en 6 beschreven trendmatig groeialternatief, als licht negatief (0/-) beoordeeld. Vanwege de voorziene groei van de veestapel in dat alternatief (per saldo 13% groei). Bij een sterkere groei van de veestapel, zoals in het worst-case alternatief, worden de effecten als negatief (-) beoordeeld.

Verkeer

De effecten worden, uitgaande van de in hoofdstuk 5 en 6 beschreven trendmatig groeialternatief, als licht negatief (0/-) beoordeeld. Vanwege de voorziene groei van de veestapel in dat alternatief (per saldo 13% groei), ermee rekening houdend dat er in de huidige situatie geen problemen zijn met de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid. Bij een sterkere groei van de veestapel, zoals in het worst-case alternatief, worden de effecten als negatief (-) beoordeeld.

Verplaatsing Dorpsstraat 15

Geur

De aangevraagde situatie en worst-case situatie zijn op het criterium leefklimaat op basis van achtergrondbelasting beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de huidige situatie. Beide zorgen

voor een beperkte verslechtering en zijn nauwelijks onderscheidend. Voor het criterium leefklimaat op basis van voorgrondbelasting is de aangevraagde situatie beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de huidige situatie. De worst-case is beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de huidige situatie.

Al met al is het positieve effect van het opheffen van de locatie aan de Dorpsstraat 15 vele malen groter dan het effect van de toename in geurbelasting door de nieuwvestiging op Lindebaan ong., zelfs als uitgegaan wordt van een worst-case scenario.

Bij het opstellen van de definitieve aanvraag (en het postzegel-bestemmingsplan) en de beoordeling daarvan, zal moeten blijken dat de voorziene ontwikkeling past binnen de randvoorwaarden die worden gesteld vanuit de Verordening ruimte 2014 (geurnormen) en de gemeentelijke randvoorwaarden (gemeentelijke geurnormen en gemeentelijke beleidsregel m.b.t. cumulatie). Het is niet uitgesloten dat hiervoor nadere aanpassingen (toepassingen extra emissiebeperkende technieken) of een beperking van het aantal dierplaatsen nodig is.

Stikstofdepositie

Voor het criterium stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998 is de aangevraagde situatie beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de huidige situatie. De worst-case situatie is beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de huidige situatie.

De depositie van Dorpsstraat 15 is vergelijkbaar met de depositie welke veroorzaakt zou worden in de aan te vragen situatie Lindlaan ong., de verschillen zijn klein en er treedt gemiddeld gezien een kleine verbetering op. In het worst-case scenario is de depositie wat hoger dan die veroorzaakt wordt door Dorpsstraat 15.

De gemeente wordt geadviseerd in de planregels van de herziening ten behoeve van de verplaatsing Dorpsstraat 15 (postzegel-bestemmingsplan) een stikstofemissieplafond op te nemen. Voor de vaststelling van dat bestemmingsplan dient de initiatiefnemer inzichtelijk te maken dat de benodigde ontwikkelruimte uit de PAS beschikbaar is voor zijn initiatief.

Fijn stof

De aangevraagde situatie en worst-case situatie zijn op het criterium overschrijding van de jaargemiddelde grenswaarde ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de huidige situatie. Voor het criterium overschrijding van de norm van 35 dagen waarop de daggemiddelde concentratie boven de $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ mag liggen is de aangevraagde situatie beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de huidige situatie. De worst-case situatie is beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de huidige situatie.

9.2 OVERIGE AANBEVELINGEN

In het concept voorontwerp bestemmingsplan werd bij uitbreiding van veehouderijen binnen het bestaand bouwblok niet getoetst aan een goede landschappelijke inpassing of verkeersveiligheid. De gemeente is tijdens het doorlopen van de m.e.r.-procedure geadviseerd om hier wel aan te toetsen en hiervoor een toetsingskader uit te werken. In het ontwerp bestemmingsplan heeft de gemeente deze aanbeveling dan ook uitgewerkt. Voor uitbreiding van een veehouderijtak (binnen een bestaand bouwblok met de bestemming A-MV of A-IV) is in het ontwerp bestemmingsplan een bouwverbod opgenomen. Dit verbod kan worden doorbroken door een omgevingsvergunning voor binnenplans afwijken van de regels van het bestemmingsplan aan te vragen. Aan deze afwijkingsbevoegdheid zijn onder andere de volgende algemene voorwaarden gekoppeld:

- Dat geen onevenredige aantasting plaats mag vinden van de verkeersveiligheid. Afweging betreft maatwerk per locatie en per ontwikkelingsvraag;
- Dat vergunning uitsluitend wordt verleend mits verzekerd is dat de ontwikkeling gepaard gaat met inpassing van de activiteiten, een en ander op basis van een goedgekeurd landschapsplan, waarbij aanleg, beheer en instandhouding juridisch geborgd zijn.

De gemeente wordt geadviseerd om landschappelijke inpassing bij binnenplannen afwijken te regelen middels een privaatrechtelijke overeenkomst. Voor buitenplannen afwijken wordt de gemeente geadviseerd om dit te regelen middels een voorwaardelijke verplichting.

Geadviseerd wordt om de voor het bestemmingsplan buitengebied relevante onderdelen uit de gemeentelijke geurgebiedsvisie 2016 op te nemen in de toelichting en de planregels. Het betreft de streef- en toetswaarden uit de Beleidsregel ruimtelijke ontwikkelingen en geurhinder gemeente Sint Anthonis 2016 en de onderdelen die betrekking op het toetsen van uitbreidingen van veehouderijen aan de gemeentelijke, provinciale en landelijke geurnormen.

In het overleg met leden van de klankbordgroep over de (concept) MER en geurgebiedsvisie is door die leden van de klankbordgroep opgeroepen een nadere inventarisatie uit te voeren m.b.t. het feitelijk gebruik in relatie tot de vergunde / planologische situatie van veehouderijen. Vanwege het vermoeden dat een belangrijk deel van de vergunde aantal dierplaatsen niet wordt benut en dat het meenemen van die rechten ten onrechte belemmerend werkt voor ontwikkelende veehouderijen. Een dergelijke inventarisatie, gecombineerd met het intrekken van vergunde rechten en veranderen van de planologische situatie, kan er ook toe bijdragen dat een ongewenste benutting van dergelijke "slappende" locaties wordt voorkomen.

De gemeente wordt geadviseerd, in samenwerking met de provincie en het rijk, het beslag op de schaarse milieuruimte (geur, ammoniak en fijn stof) bij ontwikkeling van veehouderijen zoveel mogelijk te beperken. In Noord-Brabant zijn er in de afgelopen jaren al belangrijke stappen gezet. Via het bestemmingsplan buitengebied, de gemeentelijke geurverordening en de aanpak van overbelaste situaties, kan de gemeente hieraan een eigen bijdrage leveren. In het kader van de Omgevingswet nemen de mogelijkheden voor de gemeente om hierin eigen beleid vorm te geven naar verwachting toe.

Op 13 augustus 2015 heeft de GGG een advies uitgebracht over de actualisatie van de geurverordening en de op te stellen herziening bestemmingsplan buitengebied. In dit MER is beschreven hoe in het bestemmingsplan buitengebied de gemeente bij ontwikkelingen van veehouderijen (binnen het bouwblok) kan c.q. moet toetsen op de effecten van die ontwikkeling op de uitstoot van geur en ammoniak. Het opnemen van aanvullende voorwaarden ingegeven vanuit het aspect volksgezondheid, zoals een toets op de uitstoot van endotoxinen, een toets aan strengere fijn stof normen of een toets op het voorkomen van meerdere diersoorten op 1 locatie, via het bestemmingsplan buitengebied, lijkt op dit moment inhoudelijk en/of juridisch moeilijk te motiveren. Vanwege het ontbreken van voldoende wetenschappelijke kennis of omdat dergelijke toetsen in eerste instantie via andere regelgeving zijn geborgd. De uitkomst van nader onderzoek, zoals het VGO onderzoek, kan leiden tot aanpassing of introductie van wettelijke normen. Aanbevolen wordt deze ontwikkelingen goed te gevolgen en daar waar nodig en mogelijk te betrekken in vergunningstrajecten, het gemeentelijk beleid en de besluitvorming over het bestemmingsplan buitengebied en andere relevante plannen

De gemeente wordt geadviseerd om in het ontwerp bestemmingsplan te beschrijven hoe is omgegaan met onderzoeksresultaten/aanbevelingen uit voorliggend MER (inclusief toetsing CMER).

Bijlage 1

Consultatie: verwerking in MER

Naar aanleiding van de notities over de reikwijdte en het detailniveau voor het MER ten behoeve van de twee partiële herziening van het bestemmingsplan buitengebied 2013 is een aantal reacties ontvangen. Onderstaand volgen kort de essenties van de reactie, hoe hiermee is omgegaan en waar in het MER de informatie is terug te vinden.

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het MER	Hoofdstuk of paragraaf
Er dient een overzicht te komen van alle bouwblokken met de ruimte die er nog is om te bouwen. Dit per diersoort. Ook omschakeling dient inzichtelijk gemaakt te zijn. Nu binnen de planperiode de nertsenhouderij naar alle waarschijnlijkheid wordt afgebouwd, dient inzichtelijk gemaakt te worden wat de ruimtelijke en milieu hygiënische consequenties zijn.	In de effectbeschrijving van dit MER is rekening gehouden met de nog te benutten ruimte voor uitbreidingen binnen de bouwblokken van de veehouderijen. De planologische (on)mogelijkheden om binnen een bouwblok en de daarbinnen aangeduide deelgebieden (aanduidingen) om te schakelen naar andere diercategorieën zijn in dit MER beschreven, net als in het bestemmingsplan zelf. In de bijlage van dit MER is een werkkaart opgenomen met een indicatie van de benutting van de bouwblokken, door een koppeling te maken tussen de vergunde dierplaatsen, de economische omvang op basis van die dierplaatsen en de omvang van het bouwblok.	Hoofdstuk 2, planologische mogelijkheden. Hoofdstuk 4, 5 en 6 (milieugebruiksruimte, alternatieven, effecten). Bijlage 4 (kaart met bouwblokken met verhouding economische omvang en oppervlak).
Tevens dient er een overzicht te zijn, hoeveel mest er in de gemeente is (nu en binnen de planperiode), hoeveel plaatsingsruimte er is (nu en binnen de planperiode). Een (eventueel gewenste) krimp van de veestapel dient als alternatief onderzocht te worden met de gevolgen voor het milieu op al haar aspecten (oa geurhinder, fijnstof, landschap, belasting infrastructuur etc). Die krimp kan een gevolg zijn van de malaise in de veehouderij, maar ook door het ingrijpen van bovenaf. Dit is een reële optie.	In het MER is aangegeven dat er in Noord-Brabant en ook in deze regio sprake is van een aanzienlijk mestoverschot. Het bestemmingsplan is conserverend van aard. In dit MER is in beeld gebracht welke effecten er optreden bij een verdere ontwikkeling van veehouderijen (trendmatig groei of maximale groei). Er wordt door de gemeente via dit bestemmingsplan niet gestuurd op een krimp van de veehouderij. Daarom is er geen alternatief opgenomen die uitgaat van krimp van de veehouderij. In Nederland en ook in Noord-Brabant zijn en worden discussies gevoerd over de wenselijkheid om, aanvullend aan de huidige sturing (varkens- en pluimveerechten) en de invoering van fosfaatrechten voor de melkveehouderij, ook regionaal de omvang van de veestapel te	Hoofdstuk 3, ontwikkeling veestapel. Hoofdstuk 5, alternatieven. Hoofdstuk 6, effecten.

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het MER	Hoofdstuk of paragraaf
	beïnvloeden. Dergelijke maatregelen vallen buiten de scope van dit MER en het bestemmingsplan buitengebied.	
In hoeverre leiden emissiebeperkende maatregelen tot verschuiving van stikstof uit het compartiment lucht naar het compartiment bodem? Wat betekent dit voor de stikstofbelasting van de ecosystemen? Welke maatregelen worden voorzien om dit te compenseren en hoeveel zijn de kosten hier van? Wie gaat die kosten betalen? De vervuiler? Temeer daar in de voorgestelde regeling "stikstof in bestemmingsplan buitengebied" ook de tot het bedrijf behorende gronden lijken te worden meegenomen. Tevens dient er vanuit te worden gegaan dat 40% van de mest in het illegale circuit verdwijnt. Dus een simpele verwijzing naar wetgeving met normen voldoet niet.	In dit MER is aanbevolen een stikstofregeling op te nemen om het bestemmingsplan in overeenstemming met artikel 19j Natuurbeschermingswet te kunnen vaststellen. Hiermee sluit de gemeente aan bij de landelijke en provincie wet- en regelgeving op het gebied van stikstof en Natura 2000. Het in beeld brengen van kosten van milieuschade vanwege het niet voldoen aan milieuregels (zoals de regels die er op zijn gericht de bodem te beschermen en mest verantwoord te verwerken of te exporteren), valt buiten de scope van dit MER en de herziening van het bestemmingsplan. Zie verder ook de beantwoording van andere vragen.	Hoofdstuk 2, beleidskader. Hoofdstuk 4, milieugebruiksruimte. Hoofdstuk 5, uitgangspunten alternatieven. Hoofdstuk 6, effecten (o.a. natuur, ammoniak en geur).
Aangegeven dient te worden hoeveel de depositie is die de bedrijven, die ruimte behouden in hun bouwblok, binnen de planperiode gezamenlijk kunnen veroorzaken op de relevante Natura2000-gebieden, als gevolg van de uitbreidingsmogelijkheden die geboden worden door de drempelwaardes van 0,05 mol en 1 mol/ha/j uit het Besluit grenswaarden Programma Aanpak Stikstof.	Een dergelijke beschrijving is opgenomen in dit MER.	Hoofdstuk 2, beleidskader, par. 2.7. Hoofdstuk 4: milieugebruiksruimte, par. 4.1.1. Hoofdstuk 5, alternatieven. Hoofdstuk 6 effecten, par 6.6 (Natuur).
Nu in Parijs een klimaattop wordt gehouden, is het noodzakelijk in beeld te brengen wat de gevolgen zijn van de CO ₂ uitstoot ten gevolge van dit bestemmingsplan. Het betreft hierbij niet alleen de directe gevolgen van het houden van vee,	Een dergelijke analyse valt buiten de scope van het (conserverend) bestemmingsplan buitengebied en dit MER. Het niet beschrijven van mogelijke effecten op de CO₂ uitstoot leidt in	Hoofdstuk 6, waaronder par. 6.5 beoordelingscriteria en effecten natuur, geur en fijn stof.

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het MER	Hoofdstuk of paragraaf
maar tevens het bouwen van de benodigde stallen, de vervoersbewegingen en de bewerkingen van het land.	de ogen van de gemeente niet tot het ontbreken van essentiële milieu informatie die nodig is voor de besluitvorming. Er is in dit MER wel uitgebreid ingegaan op andere emissies, zoals ammoniak, geur en fijn stof. Deze effectbeschrijvingen geven voldoende houvast om de milieueffecten van het voorgenomen beleid op het gebied van emissies te kunnen beoordelen.	
Graag inzichtelijk maken in hoeverre hoe de gemeente middels dit bestemmingsplan actief reageert op de klimaatverandering. Actief door uitstoot te verhinderen, maar ook adaptief; hierbij denken we aan minder verhard oppervlak; een vergelijk tussen het al dan niet opnemen van randvoorwaardelijke voorschriften, die zorgen voor een betere bodemkwaliteit en meer mogelijkheden voor inrijging van hemelwater.	Bij uitbreiding van verharding t.b.v. voeropslag buiten het bestemmingsvlak is een extra toets (die wordt uitgevoerd door het Waterschap) opgenomen.	Paragraaf 6.12 (water en bodem).
Graag een inventarisatie van de huidige stand van zaken van de biodiversiteit in de gemeente; daarnaast een opsomming van de maatregelen, die dit kunnen verbeteren. Zeker de a-biotische factoren moeten daarvan een essentieel onderdeel vormen.	Er heeft in het kader van deze reparatie van het bestemmingsplan geen veldinventarisatie naar natuurwaarden plaatsgevonden. In de effectbeschrijving is ingegaan op effecten voor natuurwaarden, zowel gebieden als soorten. Deze effectbeschrijvingen geven voldoende houvast om de milieueffecten van het voorgenomen beleid op natuurwaarden te kunnen beoordelen.	Paragraaf 6.6 (natuur).
Eén van de "onderbelichte" zaken is de lichthinder. Graag een overzicht van de huidige stand van zaken en de gevolgen van dit plan, als het gaat om het behoud van de duisternis. Duisternis is van belang voor de soorten die in deze niche verkeren en tevens van belang als	Het risico op een toename van lichthinder uit de landbouw is er met name bij uitbreiding van glastuinbouw. Dat is geen onderdeel van het voornemen. Uitbreiding van bestaande agrarische bedrijven, leidt naar	Hoofdstuk 6, waaronder par. 6.5 beoordelingscriteria en effecten natuur, geur, fijn stof en geluid.

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het MER	Hoofdstuk of paragraaf
belevingselement van rust en ruimte voor de mens.	verwachting niet tot een wezenlijke toename lichthinder. Dit uitgaande van de gangbare "traditionele" dichte stalvormen. Er is een ontwikkeling gaande die kiest voor open vormen van stallen. Een open stalvorm kan lokaal leiden tot lichtuitstraling, die mogelijk door omwonenden als hinderlijk wordt ervaren. In tegenstelling tot de glastuinbouw is de verlichtingssterkte echter relatief beperkt (in vergelijking tot assimilatieverlichting in kassen) en vindt uitstraling langs de gevels plaats en niet naar boven. Grote recreatieve ontwikkelingen in het buitengebied kunnen gepaard met verlichting. Dit kan leiden tot lichtuitstoot en daarmee mogelijk tot lichthinder in de omgeving. Maar dergelijke ontwikkelingen zijn geen onderdeel van het voornemen. Verlichting van paardenbakken kan lokaal als hinderlijk worden ervaren. Lokaal kan tijdelijk tijdens de avondperiode lichthinder ervaren worden door het voorbijrijden van vrachtwagens / tractoren. Het beschrijven van mogelijke effecten, anders dan deze beantwoording, leidt in de ogen van de gemeente niet tot het ontbreken van essentiële milieu informatie die nodig is voor de besluitvorming. Er is in dit MER wel uitgebreid ingegaan op andere emissies, zoals ammoniak, geur, fijn stof en geluid.	
Eenzelfde benadering dient "het geluid" te krijgen.	In dit MER is ingegaan op de effecten voor geluid.	Paragraaf 6.10 (geluid).
Omdat toerisme een belangrijke drager is van de economie, dienen de diverse scenario's (krimp,	Zie beantwoording eerdere opmerking over meenemen van een alternatief die uitgaat van een krimp	Hoofdstuk 5 Alternatieven.

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het MER	Hoofdstuk of paragraaf
standstil dan wel groei van de veestapel) onderzocht te worden op de gevolgen voor het toerisme.	van de veehouderij. Er wordt door de gemeente via dit bestemmingsplan niet gestuurd op een krimp van de veehouderij. Daarom is er geen alternatief opgenomen die uitgaat van krimp van de veehouderij.	
Risico's, zoals de risico's van infectieziekten die van dier op mens overdraagbaar zijn (zoals MRSA, vogelgriep en Q-koorts) of de risico's voor de gezondheid van dieren op zijn op basis van de recent bestaande inzichten steeds beter aan te geven en dienen onderdeel van dit planMER te zijn. Op basis van een te maken historisch overzicht van dierziekten die op de mens oversloegen, dient er een inschatting gemaakt te worden, hoe groot de kans is dat dat weer gebeurt. Het heeft altijd te maken met grote concentraties vee nabij een grote concentratie mensen. Als er weer een uitbraak komt, dient helder te zijn wie aansprakelijk is voor de maatschappelijke schade. In onze optiek de veroorzaker. Volgens de literatuur is zeker één van de risicofactoren het houden van kippen en varkens in elkaars nabijheid. Dit in verband met de ontwikkeling van een zoönose. Graag een overzicht van waar dat in de gemeente Sint Anthonis het geval is en een risico-analyse voor de volksgezondheid.	In het MER is ingegaan op de beschikbare informatie over de relatie tussen gezondheid en de omvang en spreiding van veehouderij. Er is in dat kader nog sprake van vele leemten in kennis. De GGD heeft ten behoeve van de actualisatie van het gemeentelijk geurbeleid en de herziening van het bestemmingsplan buitengebied bij de start van de voorbereiding een advies uitgebracht. Deze informatie is ter beschikking gesteld aan de raadsleden. Via de herziening van het gemeentelijk geurbeleid (gemeentelijke geurverordening en geurregels in het bestemmingsplan) en het overnemen van het provinciale beleid (milieunormen geur en fijn stof, toets op verduurzaming veehouderij waaronder gezondheid) betreft de gemeente de geurhinder (die kan leiden tot gezondheidseffecten), de fijn stof belasting en maatregelen om risico's te voorkomen (BZV) bij het beoordelen van initiatieven voor uitbreidingen van veehouderijen. Er is nu onvoldoende wetenschappelijke kennis voorhanden om aanvullende maatregelen te nemen of te overwegen. In de loop van 2016 worden de resultaten van nader	Hoofdstuk 6 (par. 6.13 gezondheid) en de bijlagen (gezondheid). Hoofdstuk 2 beleidskader, provinciale kaders.

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het MER	Hoofdstuk of paragraaf
	onderzoek (VGO-onderzoek, endotoxinen) verwacht. Daar waar dit aan de orde is, kan de gemeente die informatie betrekken bij toekomstige besluiten.	
Naast risico's voor de volksgezondheid zijn er ook directe gevolgen. De bestaande onderzoeken met betrekking tot de gevolgen van fijnstof voor longpatiënten dienen een plek te krijgen. Dat betekent, dat naast de fijnstof uitstotende bedrijven ook de longpatiënten (bijvoorbeeld COPD) in beeld gebracht moeten worden, om te bezien welke ontwikkeling verantwoord is.	Zie de beantwoording hiervoor.	Zie de beantwoording hiervoor.

Tabel 45 Verwerking reactie van Milieuvereniging Land van Cuijk.

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het MER	Hoofdstuk of paragraaf
De voorgestelde activiteit, intensieve veeteelt, varkenshouderij omvang c.8000 vleesvarkens, past niet meer in het huidige tijdsbeeld, heeft geen (voldoende) maatschappelijke acceptatie en 30 tot 40% van de huidige varkenshouders sluiten haar poorten voor 2020. Uw voornemen staat hier haaks op, los van de nadelige milieu- en gezondheidseffecten. Dat deze inrichting hinder veroorzaakt in de dorpskern van Ledeacker doet niks af aan deze te maken afweging. Varkensbedrijven liggen aan het infuus van de Rabobank en veroorzaken hinder. Die moet u dus niet willen verplaatsen, die moet u willen sluiten/beëindigen.	In dit MER is ingegaan op de effecten van de voorgenomen verplaatsing. De gemeente en ook belanghebbenden kunnen die informatie betrekken bij hun oordeel over de wenselijkheid van een dergelijke ontwikkeling. Besluitvorming hierover vindt plaats o.a. in het kader van het vaststellen van het (postzegel)bestemmingsplan die de nieuwvestiging mogelijk moet maken en de beoordeling van de aanvraag voor een omgevingsvergunning. In hoofdstuk 3 van dit MER is ingegaan op de ontwikkeling van de veehouderij in het verleden en op verwachtingen voor de toekomst. Deze ontwikkeling past in de trend van de afgelopen jaren: het aantal locaties daalt en de resterende locaties worden gemiddeld groter. Over de economische uitvoerbaarheid van dit initiatief zijn in het kader van dit MER geen uitspraken te doen.	Hoofdstuk 8.
De voorgestelde/voor te stellen alternatieven behoren te zijn gericht op het niet toedienen van nadelige milieu- en gezondheidseffecten voor de nabije leef- en woonomgeving. U dient dit bedrijf te huisvesten op een locatie waar deze schade niet wordt toegebracht, ic. vrije ligging en geen burgerwoningen binnen een straal waarop hinder kan worden verwacht. Deze vrije ligging bereikt u met een afstand van meer dan 2 km en met toepassing van alle technisch mogelijke emissie maatregelen. Wij vragen u derhalve af te zien van huisvesting op beoogde locatie en een andere, niet hinderlijke locatie	In dit MER is ingegaan op de effecten van de voorgenomen verplaatsing. Daarbij is ingegaan op de verwachte effecten m.b.t. de geurbelasting op de omliggende woningen en woningen op grotere afstand. Daarnaast is ingegaan op de effecten van het opheffen van de locatie in Ledeacker. Per saldo leidt de verplaatsing tot een vermindering van de geurbelasting op woningen. Ook is beschreven dat deze locatie gelegen is in het (voormalig) landbouwontwikkelingsgebied, gebieden die destijds juist vanwege	Hoofdstuk 8.

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het MER	Hoofdstuk of paragraaf
(op meer dan 2 km van onze woning) te vinden.	een afstand tot gevoelige functies (natuur, woonkernen) en de afwezigheid van belangrijke waarden zijn aangewezen voor inplaatsing van veehouderijen, afkomstig van zones rond woonkernen en natuurgebieden. In het (postzegel) bestemmingsplan en het MER bij de aanvraag van de omgevingsvergunning zal nader moeten worden ingegaan op de effecten van het concreet project en de mogelijkheden om negatieve effecten te beperken.	
U beschikt als gemeente niet over een voldoende, integraal en recent uitgevoerd luchtkwaliteitsonderzoek buitengebied Oploo, dit ondanks herhaaldelijke daartoe gedane verzoeken. U heeft dus geen referentiekader om een MER op te kunnen laten stellen.	In dit MER is ingegaan op de effecten van het voornemen op de belasting van fijn stof op woningen in de omgeving van de beoogde locatie. Daarnaast is in het MER voor het hele buitengebied ingegaan op de fijn stof belasting op basis van de vergunde rechten van veehouderijen in Sint Anthonis en het omliggend gebied, net als de achtergrondbelasting. Bij de verdere uitwerking van het plan dient voldaan te worden aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving op de genoemde aspecten. In zijn algemeenheid dient sprake te zijn van een "goede ruimtelijke ordening", daarvoor dienen aspecten zoals "luchtkwaliteit" en "volksgezondheid" in de ruimtelijke onderbouwing nader te worden onderbouwd. Daarnaast leidt de voorgestelde ontwikkeling tot beëindiging van een overbelaste situatie aan de dorpsrand van Ledeacker.	Hoofdstuk 8 (effecten verplaatsing). Hoofdstuk 6 (effecten ontwikkeling veehouderij bestemmingsplan buitengebied, paragraaf 6.8). Hoofdstuk 2 en 4 (beleidskaders provincie en milieugebruiksruimte fijn stof).
Wij vragen u kennis te nemen van het, in het kader van de	In dit MER is ingegaan op de effecten van de voorgenomen	Hoofdstuk 8 (effecten verplaatsing).

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het MER	Hoofdstuk of paragraaf
(on)leefbaarheid van het buitengebied in relatie tot de intensieve veehouderij, door de GGD Zuid Oost Brabant uitgevoerde respondentenonderzoek. Met uw voornemen tot vestiging van dit bedrijf voegt u verdere schade aan ons woon- en leefklimaat toe. Dat is onaanvaardbaar.	verplaatsing. De gemeente en ook belanghebbenden kunnen die informatie betrekken bij hun oordeel over de wenselijkheid van een dergelijke ontwikkeling. Besluitvorming hierover vindt plaats o.a. in het kader van het vaststellen van het (postzegel)bestemmingsplan die de nieuwvestiging mogelijk moet maken en de beoordeling van de aanvraag voor een omgevingsvergunning. Bij de verdere uitwerking van het plan dient voldaan te worden aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving op de genoemde aspecten. In zijn algemeenheid dient sprake te zijn van een "goede ruimtelijke ordening", daarvoor dienen aspecten zoals "luchtkwaliteit" en "volksgezondheid" in de ruimtelijke onderbouwing nader te worden onderbouwd. Daarnaast leidt de voorgestelde ontwikkeling tot beëindiging van een overbelaste situatie aan de dorpsrand van Ledeacker. In de geurgebiedsvisie (2016) die is opgesteld in het kader van de actualisatie van de gemeentelijke geurnormen en de daarbij behorende beleidsregel, is specifiek ingegaan op de resultaten van door de GGD en IRAS verricht onderzoek naar de relatie tussen geurbelasting en hinderbeleving. Deze informatie zal de gemeenteraad betrekken bij het vaststellen van de nieuwe geurnormen en de beleidsregel.	Hoofdstuk 6 (effecten ontwikkeling veehouderij bestemmingsplan buitengebied, paragraaf 6.7 geur). Hoofdstuk 2 en 4 (beleidskaders provincie en milieugebruiksruimte geur).
Wij zien (grootschalige) mestverwerking op de beoogde locatie als volstrekt onaanvaardbaar en de woon- en leefomgeving exorbitant belastend.	Grootschalige mestverwerking maakt geen onderdeel uit van de voorgestelde ontwikkeling. In dit MER is ingegaan op mogelijke	Hoofdstuk 8 (verplaatsing). Hoofdstuk 7 (mestbewerking).

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het MER	Hoofdstuk of paragraaf
	effecten van mestbewerking in het kader van de reparatie van het (gehele) bestemmingsplan buitengebied. Bij de verdere uitwerking van het plan voor dit concrete initiatief dient voldaan te worden aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving op de genoemde aspecten. In zijn algemeenheid dient sprake te zijn van een "goede ruimtelijke ordening", daarvoor dienen aspecten zoals "luchtkwaliteit" en "volksgezondheid" in de ruimtelijke onderbouwing nader te worden onderbouwd.	
De gemeente Sint Anthonis beschikt niet over een integraal verkeersplan. Ook in deze beschikt u niet over een voldoende referentiekader om een MER-referentiesituatie te duiden. Uw voornemen tot vestiging van een bedoelde bedrijf aan de Lindelaan leidt per definitie tot een onaanvaardbare verdere belasting van de Striep.	De invloed van de voorgestelde ontwikkeling op het aspect verkeer / ontsluiting zal in de nog op te stellen ruimtelijke onderbouwing nader gemotiveerd dienen te worden. In dit MER is ingegaan op mogelijke effecten van ontwikkeling van de veehouderijen op verkeer in het kader van de reparatie van het (gehele) bestemmingsplan buitengebied.	Hoofdstuk 8 (verplaatsing). Hoofdstuk 6, par. 6.11 (verkeer), reparatie bestemmingsplan buitengebied.
Uw voornemen tot vestiging van bedoelde bedrijf levert wederom een megastal in de directe woon- en leefomgeving op. Deze aantasting van woon- en leefmilieu, van het landschappelijk open karakter en van onvoldoende waardering en erkenning van niet agrarisch activiteiten in dit dynamisch areaal, zijn onacceptabel.	In dit MER is ingegaan op de effecten van de voorgenomen verplaatsing. De gemeente en ook belanghebbenden kunnen die informatie betrekken bij hun oordeel over de wenselijkheid van een dergelijke ontwikkeling. Besluitvorming hierover vindt plaats o.a. in het kader van het vaststellen van het (postzegel)bestemmingsplan die de nieuwvestiging mogelijk moet maken en de beoordeling van de aanvraag voor een omgevingsvergunning. Bij de verdere uitwerking van het plan dient voldaan te worden aan de van toepassing zijnde wet- en	Hoofdstuk 8.

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het MER	Hoofdstuk of paragraaf
	regelgeving op de genoemde aspecten. In zijn algemeenheid dient sprake te zijn van een "goede ruimtelijke ordening", daarvoor dienen aspecten zoals "luchtkwaliteit" en "volksgezondheid" in de ruimtelijke onderbouwing nader te worden onderbouwd. Daarnaast leidt de voorgestelde ontwikkeling tot beëindiging van een overbelaste situatie aan de dorpsrand van Ledeacker.	
Indien u voornemens bent een dialoog te gaan voeren, dan verzoeken wij aan u die te voeren op basis van gelijkheid van belangen van (niet)agrariërs, van belanghebbenden, omwonenden en geïnteresseerden. Een dialoog veronderstelt een open, proactieve en herhaaldelijke communicatie tussen gelijke partijen.	Deze dialoog zal aan de orde zijn in het kader van het opstellen van het (postzegel)bestemmingsplan die de nieuwvestiging mogelijk moet maken en de beoordeling van de aanvraag voor een omgevingsvergunning. Het geschetste belang van gelijkheid wordt door de gemeente onderschreven. In dit MER is ingegaan op de effecten van de voorgenomen verplaatsing. De gemeente en ook belanghebbenden kunnen die informatie betrekken bij hun oordeel over de wenselijkheid van een dergelijke ontwikkeling. En bij het voeren van een dialoog over deze ontwikkeling.	Hoofdstuk 8.

Tabel 46 Verwerking reactie van Dhr. Drs. AAC Vergoossen.

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het MER	Hoofdstuk of paragraaf
Wij hebben uw brief ontvangen t.a.v. de adviesvraag over de milieueffectrapportage. Beide locaties blijken buiten de 1% letaliteitsgrens van onze dichtstbijzijnde leiding te liggen. Wij zien dan ook geen aanleiding om een reactie te plaatsen. Wij wensen u succes met de verdere planvorming/uitvoering.	Kennis van genomen.	Niet van toepassing.

Tabel 47 Verwerking reactie van Gasunie B.V.

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het MER	Hoofdstuk of paragraaf
Naast het opstellen van de gebruikelijke waterparagraaf als onderdeel van de ruimtelijke procedure vragen wij u om in het MER aandacht te besteden aan de invloed van de bedrijfsverplaatsing op het (potentieel) waterbergend vermogen van het reserveringsgebied voor waterberging dat deels samenvalt met de zuidrand van de te verlaten locatie in Ledeacker. Het genoemde reserveringsgebied is opgenomen in de Verordening Ruimte.	De mogelijke effecten op het woon- en leefklimaat (geur en fijn stof) en effecten m.b.t. de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden door het planologisch verankeren van een nieuw bouwblok voor een intensieve veehouderij zijn beoordeeld. Aspecten als landschap, cultuurhistorie, archeologie, geluid, verkeer, water & bodem komen aan bod bij het MER gekoppeld aan de omgevingsvergunning.	Paragraaf 8.2

Tabel 48 Verwerking reactie van Waterschap Aa en Maas.

Bijlage 2

Beleid en wetgeving

Bijlage 2.1

Europees niveau

Kader	Doel	Positie in gemeente Sint Anthonis
Kaderrichtlijn Water (KRW)	Kwaliteitsverbetering oppervlakte- en grondwater gericht op goede chemische en ecologische toestand.	In dit MER zijn de effecten op water beschreven. Waar relevant wordt een relatie gelegd met de waterfuncties zoals geformuleerd door het waterschap en vastgesteld door de Provincie Noord-Brabant o.b.v. de KRW.
Verdrag van Malta	Bescherming van archeologisch erfgoed.	Vergravingen kunnen invloed hebben op het bodemarchief. Ook bij bouwwerkzaamheden dient rekening te worden gehouden met archeologie. In dit MER komt dit globaal aan de orde, bij concrete activiteiten verdient het aandacht. Daarbij zal getoetst worden aan het door de gemeenteraad vastgestelde archeologische beleid.
IPPC-richtlijn	De IPPC-richtlijn (Integrated Pollution Prevention Control) is een Europese richtlijn inzake de geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreinigingen.	Een gedeelte van de intensieve veehouderijbedrijven valt onder de werkingssfeer van de richtlijn.
Vogel- en Habitatrichtlijn	Op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn beschermde gebieden in ontwerp aangewezen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. De gebieden zijn van grote betekenis voor de bescherming van de Europese biodiversiteit en dienen gezamenlijk met alle andere aangewezen gebieden in Europa een ecologisch netwerk te vormen.	Zie onder Natuurbeschermingswet 1998 in Tabel 50.

Tabel 49 Europees beleid, wet- en regelgeving.

Bijlage 2.2

Landelijk niveau

Kader	Doel	Positie in gemeente Sint Anthonis
Natuurbeschermingswet 1998	De Natuurbeschermingswet 1998 geeft uitvoering aan Europese richtlijnen: de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992).	De Natura 2000-gebieden die mogelijk beïnvloed worden door de mogelijkheden die de herziening van het bestemmingsplan biedt en beschermd zijn op grond van de Natuurbeschermingswet. Het betreft de Nederlandse Natura 2000-gebieden Boschhuizerbergen, De Bruuk, Deurnsche Peel & Mariapeel, Maasduinen, Oeffelter Meent, Sint Jansberg en Zeldersche Driessen. Ook de Beschermde Natuurmonument Dommelbeemden, Rouwkuilen en Terreinen Boswachterij Groesbeek zijn gelegen in de omgeving van het plangebied.
Crisis- en herstelwet	Het doel van de Crisis- en herstelwet is het bestrijden van de gevolgen van de economische crisis waarin de mondiale en de Nederlandse economie zich sinds het najaar van 2008 bevinden. De Nederlandse economie zal nog zeker tot 2014 de gevolgen van de recessie ondervinden, met name op het gebied van werkgelegenheid. Door middel van de nieuwe wet moet de economische structuur worden versterkt, zodat Nederland sneller en sterker uit de recessie tevoorschijn komt.	De Crisis- en herstelwet geldt vanaf 1 april 2010 en zorgt voor wijzigingen in de Natuurbeschermingswet 1998.
Wet ruimtelijke ordening	De Wet ruimtelijke ordening (Wro) draagt bij aan vereenvoudiging en versnelling van procedures en beroepsprocedures. Ook zal er een scherpere handhaving zijn.	Vooraf door de mogelijkheid van het opnemen van milieunormen in de herziening en het verordenend karakter van gebruiksregels worden nieuwe wegen geopend voor de bescherming van het lokale milieu. In de opzet van de Wro legt de gemeente haar beleid vast in een structuurvisie en worden de planologische mogelijkheden concreet beschreven in het bestemmingsplan.

Kader	Doel	Positie in gemeente Sint Anthonis
Flora- en faunawet	Nederlandse implementatie van de soortenbescherming uit Vogel- en Habitatrichtlijn.	Aangezien op het niveau van MER de detailinformatie niet voorhanden is voor oriëntatie op de Flora- en faunawet schuift deze informatieplicht door naar meer concrete initiatieven.
Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte hanteert het volgende motto "Nederland concurrerender, bereikbaar, leefbaar en veilig"	Deze structuurvisie geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is het de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.
Monumentenwet 1998	In de Monumentenwet 1998 is geregeld hoe gebouwde of archeologische monumenten aangewezen kunnen worden als wettelijk beschermd monument.	Deze wet is van toepassing op de aanwezige monumenten in het buitengebied van de gemeente Sint Anthonis.
Waterwet	De Waterwet heeft acht bestaande waterbeheerwetten samengevoegd. Daarnaast is vanuit de Wet Bodembescherming de regeling voor waterbodems ondergebracht bij de Waterwet.	Initiatieven op het gebied van veehouderij hebben mogelijk te maken met de Waterwet, waarbij voorheen een andere vergunning nodig was, zoals de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo).
Wetgeving op het gebied van dierenwelzijn zoals het Varkensbesluit en het Legkippenbesluit 2003	Er is diverse regelgeving die betrekking heeft op dierenwelzijn.	Deze wetgeving is van toepassing in Sint Anthonis.
Wet milieubeheer, waaronder de luchtkwaliteitseisen	De Wet milieubeheer bepaalt welk gereedschap kan worden ingezet om het milieu te beschermen. Daarnaast dient er geen overschrijding te zijn van grenswaarden voor stoffen die in deze wet zijn benoemd.	Toetsing aan wettelijke normen voor fijn stof is relevant en wordt in dit MER behandeld.
Wet geluidhinder	Doel is het voorkomen of beperken van geluidhinder	Geluidstoe- of -afname zal in het MER gerelateerd worden aan de geluidsgevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden.
Wet geurhinder en veehouderij (Wgv)	Deze wet vormt het toetsingskader voor geur veroorzaakt door het houden van dieren. Er wordt gerekend met "odour units" (Ou) en geurgevoelige objecten krijgen een beschermingsfactor toegewezen.	De Wgv biedt de gemeenten de mogelijkheid om bij verordening gebiedsgericht geurbeleid vast te stellen en hiermee af te wijken van de standaardnorm voor geur. De gemeente Sint Anthonis heeft een

Kader	Doel	Positie in gemeente Sint Anthonis
		eigen geurverordening vastgesteld.
Wet ammoniak en veehouderij (Wav)	De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) bevat regels met betrekking tot de ammoniakemissie uit diervverblijven. Dit ter bescherming van de zogeheten zeer kwetsbare gebieden.	Deze regels moeten worden toegepast bij de verlening van milieuvergunningen voor veehouderijen.
Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderijen (AMvB)	Met dit Besluit wordt invulling gegeven aan het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Het besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissiearme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissiearm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden.	Dit besluit moet worden toegepast bij bestaande intensieve veehouderijen en nieuwvestiging van intensieve veehouderijen. In het MER is uitgegaan van toepassing van emissiearme stallen in de autonome ontwikkeling, die als referentie dient.
Wet op publieke gezondheid	Deze wet regelt de organisatie van de openbare gezondheidszorg, de bestrijding van infectieziektecrises en de isolatie van personen / vervoermiddelen die internationaal gezondheidsgevaaren kunnen opleveren.	De gemeenteraad draagt zorg voor het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen.
IPPC omgevingstoets ammoniak en veehouderij	Door het ministerie van VROM is de beleidslijn IPPC-omgevingstoets ammoniak en veehouderij ontwikkeld. Deze beleidslijn is bedoeld als handreiking voor het uitvoeren van de omgevingstoets die op grond van de IPPC richtlijn voor ammoniakemissie dient te worden uitgevoerd.	Een gedeelte van de intensieve veehouderijbedrijven valt onder de werkingssfeer van deze beleidslijn.

Tabel 50 Landelijk beleid, wet- en regelgeving.

Bijlage 2.3

Provinciaal, regionaal en
gemeentelijk niveau

Kader	Doel	Positie in gemeente Sint Anthonis
Provinciale Structuurvisie Ruimtelijke Ordening	In de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO) omschrijft de Provincie Noord-Brabant het nieuwe beleid tot 2025.	De SVRO is zelfbindend voor de provincie, maar niet voor de gemeenten, en geeft voor de opgenomen beleidsonderdelen het provinciaal belang aan.
Provinciale Verordening Ruimte	De onderwerpen die in de verordening staan, komen uit de Provinciale Structuurvisie Ruimtelijke Ordening. Daarin staat welke belangen de provincie wil behartigen en hoe ze dat wil doen. De verordening is daarbij een van de manieren om die provinciale belangen veilig te stellen.	In de Verordening Ruimte staan regels waarmee een gemeente rekening moet houden bij het ontwikkelen van het bestemmingsplan. Voor een paar onderwerpen zijn in de verordening regels opgenomen die rechtstreeks doorwerken naar de vergunningverlening bij gemeenten. Zie hoofdstuk 2 van dit MER
Convenant 'beleidsregel stikstof en Natura 2000'/Verordening stikstof en Natura 2000	Een overmaat aan ammoniak is een groot probleem bij de implementatie van Natura 2000. Met het convenant en de daaruit voortvloeiende verordening is een balans gevonden tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds.	De verordening is gebaseerd op een convenant dat op 29 september 2009 met diverse partijen is bereikt. De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen. Ook gelden er voorwaarden aan het salderen van de uitstoot van ammoniak, via een provinciale depositiebank. Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling.
Natuurnetwerk Nederland (NNN)	Realisatie van verbindingen voor verspreiding van planten en dieren	Ontwikkelingen kunnen leiden tot het verstoren van het Natuurnetwerk Nederland of het onderbreken of verstoren van een ecologische verbindingszone.
Cultuurhistorische waardenkaart Noord-Brabant	Op deze kaart worden alle archeologische en cultuurhistorische waardevolle elementen in beeld gebracht die voor bescherming in aanmerking komen. Naast de bestaande waarden wordt op deze kaart ook de archeologische verwachtingswaarde weergegeven.	Deze informatie geeft inzicht in de cultuurhistorische waarden en een indicatie van de kans om daadwerkelijk archeologische vondsten te doen in de gemeente Sint Anthonis.

Kader	Doel	Positie in gemeente Sint Anthonis
Provinciaal Waterplan (PWP)	Het Provinciaal Waterplan geeft de hoofdlijnen voor het waterbeleid in de provincie. Het PWP is de structuurvisie voor het aspect water op grond van de Wet ruimtelijke ordening. Het plan bevat de verplichte onderdelen vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water	Het PWP geeft de uitgangspunten weer voor het waterbeleid van waterschappen en gemeenten.
Waterbeheerplan Waterschap Aa en Maas	Het watersysteem moet robuuster worden: veiliger, minder kwetsbaar voor regenval en droogte, schoner, natuurlijker en beter toegankelijk voor recreanten. Deze thema's pakt het waterschap in samenhang aan, omdat een integrale aanpak meerwaarde oplevert voor het resultaat.	In het waterbeheerplan staan de doelen en de noodzakelijke ingrepen. De van toepassing zijnde doelen en noodzakelijk ingrepen voor de gemeente Sint Anthonis worden meegenomen in dit MER.
Reconstructieplan Peel en Maas	In het kader van de `revitalisering van het landelijk gebied` zijn op de zandgronden van Noord-Brabant reconstructieplannen opgesteld. Reconstructieplannen kennen een doorwerking naar het gemeentelijke beleid. In het reconstructieplan Peel en Maas is het buitengebied gezoneerd. Uitgangspunt is dat de ligging van de intensieve veehouderij meer wordt afgestemd op de natuurlijke randvoorwaarden en op andere functies.	In het bestemmingsplan zijn delen van de integrale zonerings- en bijbehorende regels als opgenomen in de Verordening Ruimte overgenomen. Landbouwonwikkelingsgebieden zijn vervallen. Zie verder hoofdstuk 2 van dit MER
StructuurvisiePlus Land van Cuijk	De StructuurvisiePlus Land van Cuijk is de gezamenlijke visie van de gemeenten Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill en Sint Hubert, Sint Anthonis en de Provincie Noord-Brabant op de ruimtelijke ordening in het Land van Cuijk. In de structuurvisie wordt de ontwikkelingsrichting voor het Land van Cuijk als geheel uiteengezet voor de periode tot 2010. De beleidsdoelen uit de StructuurvisiePlus Land van Cuijk zijn geactualiseerd en nader uitgewerkt in de structuurvisie buitengebied.	In het bestemmingsplan zijn geen ontwikkelingen opgenomen die van belang zijn in het kader van de StructuurvisiePlus Land van Cuijk.
Sint Anthonis Verbindt	De gemeente Sint Anthonis heeft een visiedocument opgesteld voor	Deze beleidslijnen zijn (voor zover deze ontwikkelingsgericht zijn)

Kader	Doel	Positie in gemeente Sint Anthonis
	het beleid voor het buitengebied van de gemeente. Dit document geeft op hoofdlijnen weer welke waarden belangrijk zijn voor het buitengebied en dienen te worden behouden, welke maatschappelijke ontwikkelingen plaatsvinden en hoe de gemeente daarop reageert. In het document worden de identiteit van de gemeente, de belevingskwaliteit en de maatschappelijke trends met elkaar gecombineerd. Samen met de in het document uitgesproken visie op het buitengebied vormen deze uitgangspunten de hoofdlijnen van het beleid voor het buitengebied.	vertaald in de structuurvisie buitengebied. De conserverende delen van het beleid voor het buitengebied zijn vastgelegd in het bestemmingsplan.
Meerjarenprogramma Plattelandontwikkeling St. Anthonis	In het meerjarenprogramma Plattelandontwikkeling van St. Anthonis worden de ambities en beleidsopgaven voor het thema plattelandontwikkeling verwoord. Verder wordt er een overzicht gegeven van totaal 22 gemeentelijke en particuliere projecten in het buitengebied van de gemeente.	Omdat het bestemmingsplan consoliderend van aard is, worden in het bestemmingsplan geen ontwikkelingen in het kader van de plattelandontwikkeling meegenomen. De structuurvisie buitengebied geeft de mogelijkheden en kaders voor de plattelandontwikkeling. Voor meer informatie wordt verwezen naar de structuurvisie buitengebied.
Beleidsvisie externe veiligheid	De vijf gemeenten van het Land van Cuijk hebben de beleidsvisie externe veiligheid opgesteld om dit beleidsthema verder in te vullen en te verduidelijken. De gemeenten streven naar het optimaliseren van externe veiligheid in de gemeenten. Dit willen ze bereiken door de risico's te verhelderen, de nieuwste wet- en regelgeving te volgen en de mogelijkheden en maatregelen tot verbetering van de veiligheid te onderzoeken en te verantwoorden. Daarbij worden nieuwe knelpunten waar mogelijk voorkomen. De gemeenten willen enerzijds de risico's voor de burgers zoveel mogelijk beperken	Deze beleidsvisie moet doorwerking vinden in de diverse instrumenten die de gemeenten ter beschikking staan, zoals bestemmingsplannen en structuurvisies.

Kader	Doel	Positie in gemeente Sint Anthonis
	en anderzijds mogelijkheden openhouden voor gewenste ruimtelijke en economische ontwikkelingen.	
Waterplan Sint Anthonis	De gemeente Sint-Anthonis heeft in 2008, met haar waterpartners (waterschap Aa en Maas, provincie Noord-Brabant en waterleidingmaatschappij Brabant Water), gelijktijdig met de gemeenten Boxmeer, Grave, Mill & Sint Hubert en Cuijk een integraal waterplan vastgesteld. De gemeente geeft in haar waterplan aan dat ze wil voldoen aan de verplichtingen die vanuit hogere overheden op de gemeente afkomen: de Europese Kaderrichtlijn Water, het Nationaal Bestuursakkoord Water (Stedelijke wateropgave), de "Wet gemeentelijke watertaken" enzovoorts. Daarnaast hebben de waterpartners zeven aanvullende waterdoelen geformuleerd.	De doelen zijn uitgewerkt als gebiedsspecifieke streefbeelden voor stedelijk-, landelijk-, en natuurlijk gebied, gekoppeld aan een uitvoeringsprogramma.
Bosbeheerplan	Het bosbeheerplan geeft de doelstellingen voor de lange termijn, en de daarvan afgeleide doelstelling voor de korte termijn (5 jaar) weer voor de eigendommen bos van de gemeente Sint Anthonis. De doelstelling voor de korte termijn leiden tot een maatregelenplan voor de komende 5 jaar.	In het bestemmingsplan zijn geen ontwikkelingen opgenomen die voorzien in een uitbreiding van het areaal bos. In de structuurvisie buitengebied zijn de ontwikkelingskaders voor natuurwaarden opgenomen.
Beleidsnotitie duurzame ontwikkelingsruimte grondgebonden melkrundveehouderij	In het provinciale beleid ten aanzien van de ontwikkelingsmogelijkheden voor grondgebonden agrarische bedrijven, waaronder grondgebonden melkrundveehouderijbedrijven heeft de laatste jaren een wijziging plaatsgevonden. De provincie stapt over van een kwantitatieve toetsing naar een kwalitatieve toetsing. Aan het college van de gemeente Sint Anthonis is de opdracht gegeven om te komen tot een kwalitatief toetsingskader om de duurzame	De ontwikkelingsmogelijkheden voor de grondgebonden melkrundveehouderij zijn opgenomen in de structuurvisie buitengebied. Het bestemmingsplan is een consoliderend bestemmingsplan waarin geen nieuwe ontwikkelingen zijn opgenomen.

Kader	Doel	Positie in gemeente Sint Anthonis
	ontwikkelingsruimte voor grondgebonden melkrunderveehouderijbedrijven te kunnen bepalen. Dit is uitgewerkt in deze beleidsnotitie.	
Maatlat duurzame veehouderij	Bij het bepalen van de ontwikkelingsruimte voor de grondgebonden melkveehouderij toetst de gemeente Sint Anthonis mede aan de maatlat duurzame veehouderij. De Maatlat Duurzame Veehouderij (MDV) bevordert duurzame innovaties in de veehouderij. Veestallen die voldoen aan de criteria van de MDV tonen betrouwbaar aan dat zij voldoen aan de duurzaamheidsdoelstellingen van overheidsregelingen. Deze doelstellingen zijn uitgewerkt in concrete criteria op het gebied van ammoniak, dierenwelzijn, diergezondheid en energie.	In de Maatlat Duurzame Veehouderij zijn de thema's ammoniakemissie, dierenwelzijn, diergezondheid en energie opgenomen. Voor ieder thema is een maatlat opgesteld met keuzemaatregelen waar een puntenwaardering aan toegekend is. Per thema dient een minimaal aantal punten behaald te worden om voor het certificaat Duurzame Veehouderij in aanmerking te komen.
Visie buitengebied in ontwikkeling	De gebiedsvisie 'Buitengebied in ontwikkeling' geeft weer hoe de gemeente de toekomst van haar buitengebied wenselijk acht, met name in de aangewezen bebouwingsclusters. De belangrijkste doelstelling van deze gebiedsvisie is de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Daarnaast is de verbetering van de leefbaarheid een belangrijk neven doel. Om deze verbeteringen te bereiken moeten nieuwe economische dragers worden toegestaan. Uit de gebiedsvisie moet telkens blijken hoe de ruimtelijke kwaliteit in bebouwingsconcentraties verbetert door het toestaan van nieuwe ontwikkelingen.	De ontwikkelingsmogelijkheden voor de bebouwingsconcentraties zijn opgenomen in de structuurvisie buitengebied. Het bestemmingsplan is een consoliderend bestemmingsplan waarin geen nieuwe ontwikkelingen zijn opgenomen.
Toeristisch-recreatief beleid	Het toetsingskader, destijds het bestemmingsplan buitengebied 2000, maakt alleen initiatieven voor toeristische ontwikkelingen mogelijk binnen het recreatief ontwikkelingsgebied. Daarbij is er	Het bestemmingsplan is een consoliderend bestemmingsplan. De ontwikkelingsmogelijkheden voor toerisme en recreatie zijn opgenomen in de structuurvisie buitengebied.

Kader	Doel	Positie in gemeente Sint Anthonis
	geen beleid opgenomen ten aanzien van grootschalig in- en extensief en kleinschalig in- en extensief toeristisch-recreatieve initiatieven. Omdat steeds meer verzoeken voor toeristische initiatieven buiten het recreatief ontwikkelingsgebied worden ingediend en de toeristische sector groeiende is, wordt in de notitie toeristisch-recreatief beleid gekeken naar de mogelijkheden van verbreding van het toeristisch-recreatief beleid in gemeente Sint Anthonis. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de verwachting dat veel stoppende agrariërs zullen proberen in de toeristische sector een (neven) inkomen te verdienen. Een helder toeristisch-recreatief beleid is van belang.	
Nota Archeologie	De gemeente Sint Anthonis heeft haar archeologisch beleid in ontwikkeling. In hoofdlijnen komt het beleid er op neer dat bij ruimtelijke initiatieven die leiden tot bodemverstoring archeologisch (inventariserend) onderzoek noodzakelijk is in gebieden met een middelhoge of hoge archeologische verwachtingswaarde en in gebieden met bekende archeologisch resten (de zogenaamde archeologische terreinen). Met dit beleid, aangevuld met een aantal implementatiedocumenten, is de gemeente in staat om op verantwoorde wijze een archeologiebeleid te implementeren dat een juiste balans weet te vinden tussen een goede omgang met het archeologisch erfgoed en andere maatschappelijke belangen die bij planontwikkelingen moeten worden gewogen.	Zie paragraaf 6.9.2 voor meer informatie ten aanzien van het borgen van het aspect 'archeologische waarden' in het bestemmingsplan.
Nota gebiedsgericht geurbeleid 2007	Voor bepaalde gebieden heeft de gemeente Sint Anthonis specifiek	De ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij zijn

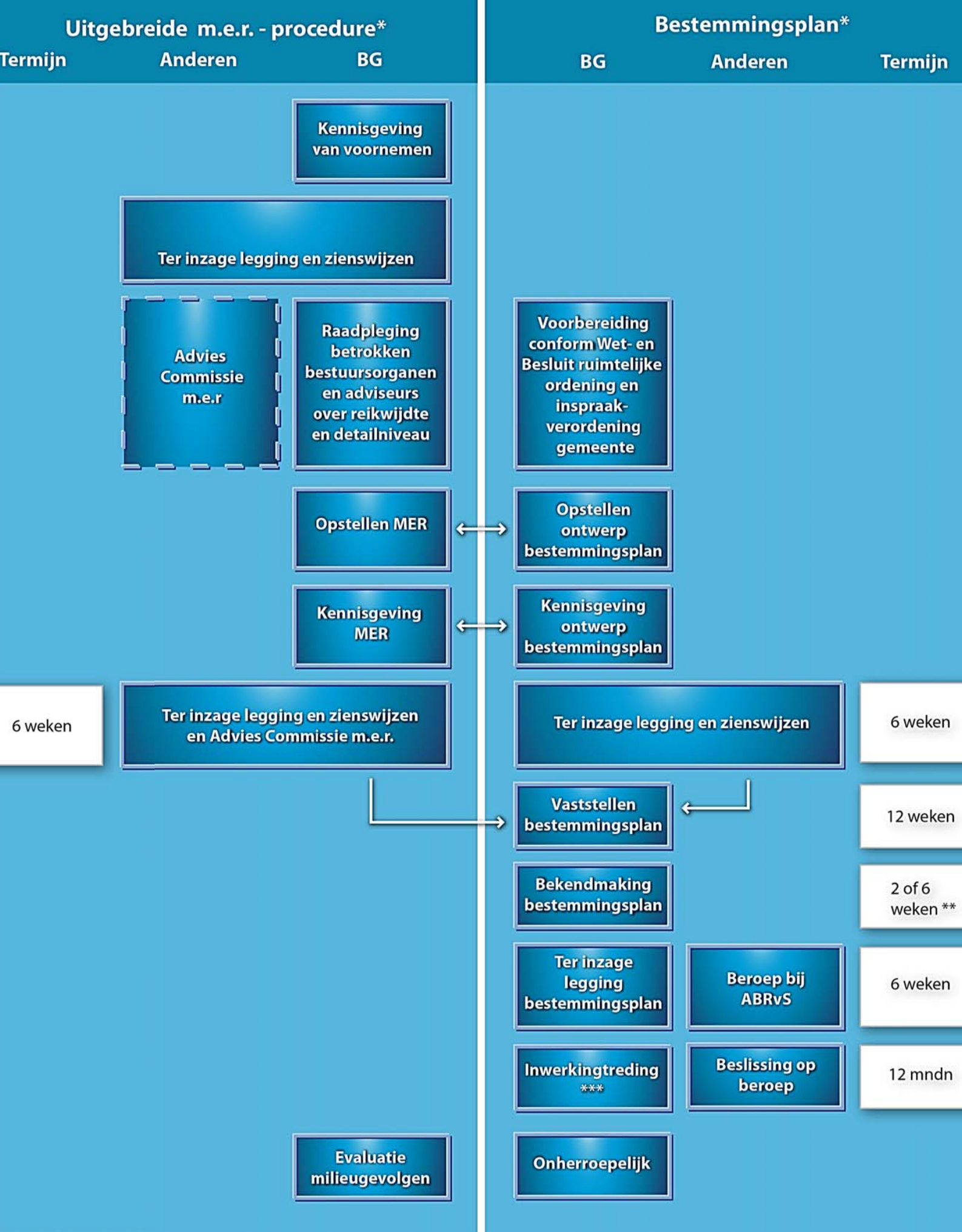
Kader	Doel	Positie in gemeente Sint Anthonis
	beleid opgesteld om een goed woon- en leefklimaat ook in de toekomst te kunnen blijven garanderen.	opgenomen in de structuurvisie buitengebied. Voor het aspect 'geur' zie tevens paragraaf 6.7. Het bestemmingsplan is een consoliderend bestemmingsplan waarin geen nieuwe ontwikkelingen zijn opgenomen.
Beleidsregel beoordeling aspect geur afkomstig van iv in ruimtelijke plannen	Op 28 juli 2009 is door de gemeenteraad van Sint Anthonis de beleidsregel 'beoordeling aspect geur afkomstig van intensieve veehouderij in ruimtelijke plannen' vastgesteld. Bij nieuwe ruimtelijke plannen voor intensieve veehouderijen en voor nieuwe woningen dient te worden getoetst aan deze beleidsregel.	Het bestemmingsplan is een consoliderend bestemmingsplan. De ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij zijn opgenomen in de structuurvisie buitengebied. Voor het aspect 'geur' zie tevens paragraaf 6.7.
Welstandsnota	De gemeenten in het Land van Cuijk hebben besloten samen te werken bij het opstellen van de welstandsnota. De nota wordt door elke gemeente apart als eigen gemeentelijk beleid vastgesteld. Het doel van de welstandsnota is het vertalen, waarborgen en versterken van de ruimtelijke kwaliteit van de gebouwde omgeving en het openbaar gebied in stedenbouwkundig, cultuurhistorisch, architectonisch en landschappelijk opzicht. Dit door middel van transparante, objectieve en daarmee voor een ieder begrijpelijke beoordelingsaspecten. Met deze welstandsnota van de gemeente Sint Anthonis wordt beoogd de burgers vooraf te informeren over de beoordelingsaspecten die de welstandscommissie bij de beoordeling van een haar voor advies voorgelegd bouwplan zal hanteren.	Het bestemmingsplan is een consoliderend bestemmingsplan. Binnen de vigerende bouwvlakken gelden bij bouwaanvragen de redelijke eisen van welstand.
Beleid tijdelijke huisvesting seizoenarbeiders	De gemeente Sint Anthonis wil als agrarische gemeente de agrarische bedrijven op een positieve manier	Het bestemmingsplan biedt alleen mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting in bedrijfsgebouwen,

Kader	Doel	Positie in gemeente Sint Anthonis
	stimuleren en heeft randvoorwaarden geformuleerd op basis waarvan tijdelijk medewerking kan worden verleend voor huisvesting aan seizoenarbeiders op het bedrijf zelf.	al dan niet in combinatie met of in plaats daarvan tijdelijke units bij agrarisch bedrijf, mits: - uitsluitend ten behoeve van werknemers van het eigen bedrijf; - de noodzaak wordt aangetoond; - units alleen zijn toegestaan indien de huisvesting niet (volledig) geregeld kan worden in de bestaande bedrijfsgebouwen en bedrijfswoning - de units landschappelijk worden ingepast;
Landschapsbeheerplan	De gemeente Sint Anthonis heeft een beheerplan met bijbehorende visie opgesteld voor landschappelijke beplantingen en laanbomen in het buitengebied. In het beheerplan worden argumenten aangegeven welke maatregelen uitgevoerd dienen te worden om de gestelde doelen te halen.	In het bestemmingsplan zijn de waardevolle landschapselementen, zoals ook aangeduid in het huidige geldende bestemmingsplan, overgenomen en beschermd middels de gebiedsaanduiding 'Landschapselement'.

Tabel 51 Provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid, wet- en regelgeving.

Bijlage 3

Afbeelding te doorlopen m.e.r.-procedure

Legenda

Advies Commissie-m.e.r.
in voorfase niet verplicht

m.e.r. = milieueffectrapportage (procedure)
MER = milieueffectrapport
BG = bevoegd gezag
IN = initiatiefnemer

ABRvS = afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

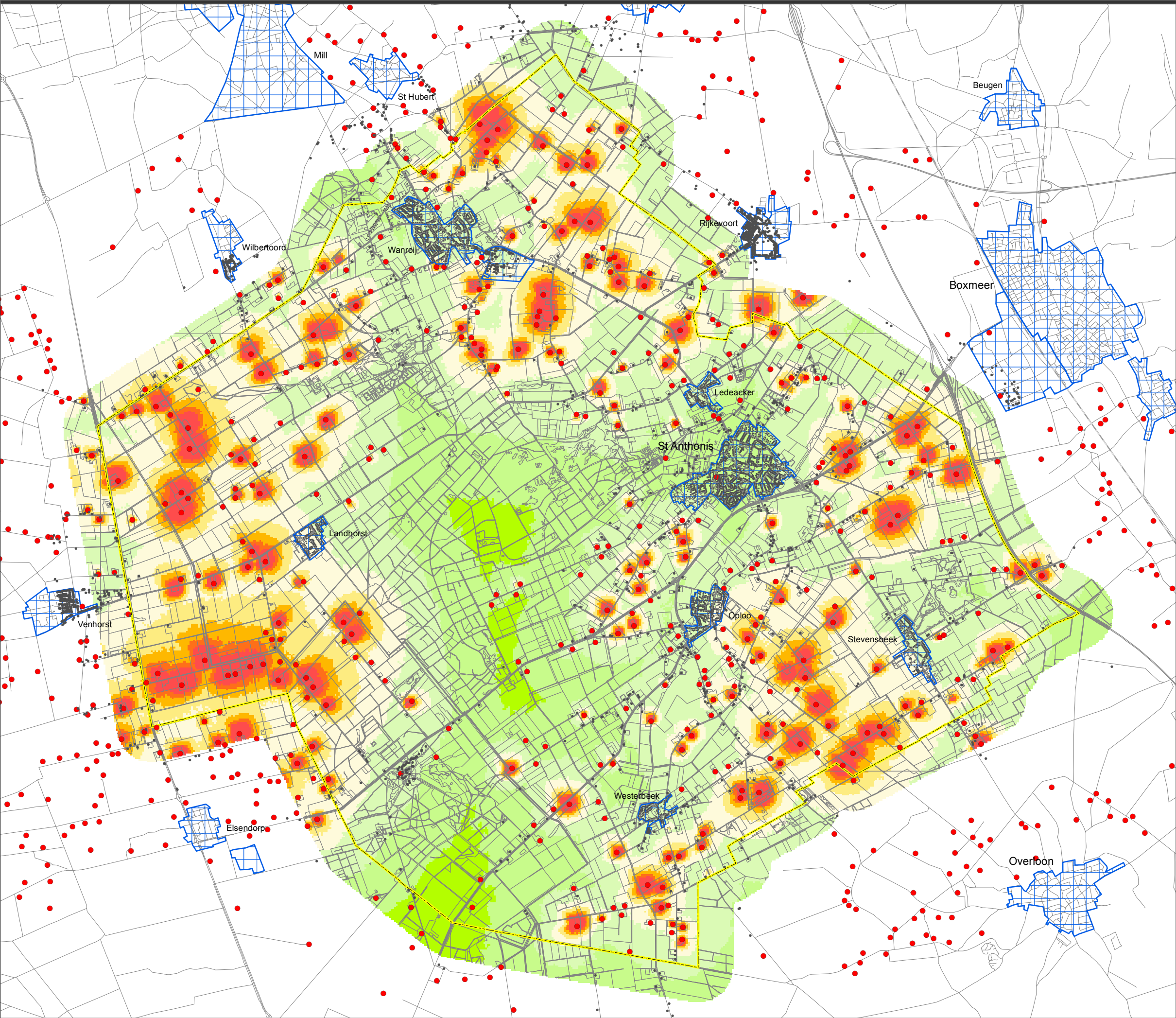
* Dit schema is er op gebaseerd dat BG = IN

** Afhankelijk of zienswijzen zijn ingediend

*** Afhankelijk van mogelijke voorlopige voorziening bij vz ABRvS

Bijlage 4

Indicatie van de benutting van de bouwblokken van veehouderijen

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf
- voor geurhinder gevoelige objecten
- object
 - bebouwde kom

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

- zeer goed
- goed
- redelijk goed
- matig
- tamelijk slecht
- slecht
- zeer slecht
- extreem slecht

achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

MER Partiële herziening bestemmingsplan buitengebied Sint Anthonis 2013

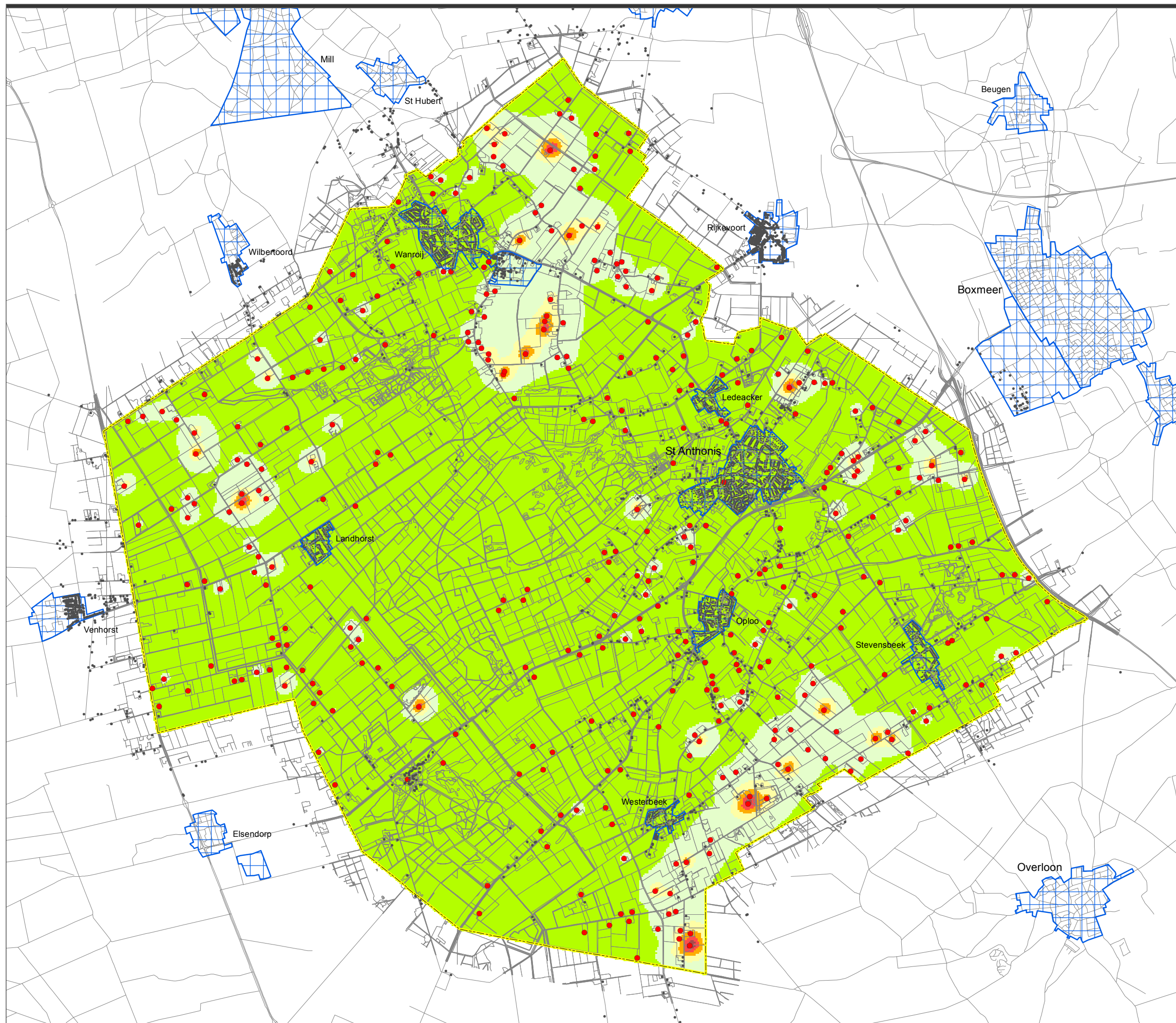
Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- *worst-case scenario*
rekening houdend met milieuruimte

gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever: gemeente Sint Anthonis

schaal: 0 250 500 1.000 1.500 2.000 Meters

Legenda

• veehouderij in plangebied

⋯ object (geurhinder)

indicatieve cumulatieve belasting fijnstof
PM10 vanuit veehouderijbedrijven in
het plangebied ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

0 - 1

1 - 2.5

2.5 - 5

5 - 10

10 - 20

≥ 20

MER Partiële herziening bestemmingsplan buitengebied Sint Anthonis 2013

Indicatieve cumulatieve belasting fijnstof
PM10 vanuit veehouderijbedrijven in
het plangebied

- huidige situatie vergund

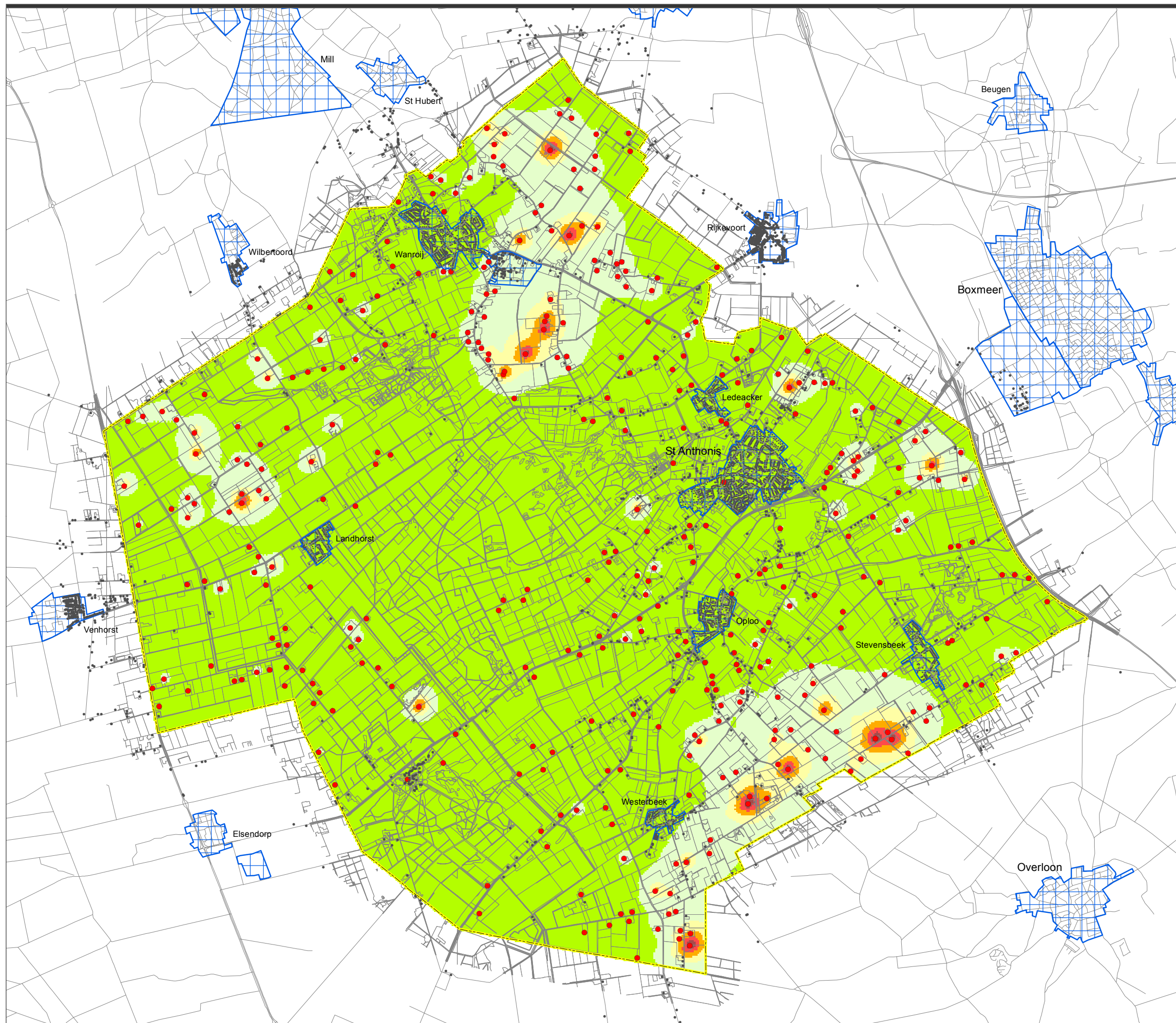
gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering
en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever: gemeente Sint Anthonis

schaal: 0 250 500 1.000 1.500 2.000 Meters

C05058.000139
4 feb 2016

ARCADIS
Design & Consultancy
for natural and
built assets

Legenda

• veehouderij in plangebied

⋯ object (geurhinder)

indicatieve cumulatieve belasting fijnstof PM10 vanuit veehouderijbedrijven in het plangebied ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

0 - 1

1 - 2.5

2.5 - 5

5 - 10

10 - 20

≥ 20

MER Partiele herziening bestemmingsplan buitengebied Sint Anthonis 2013

Indicatieve cumulatieve belasting fijnstof PM10 vanuit veehouderijbedrijven in het plangebied

- trendmatig groeiscenario

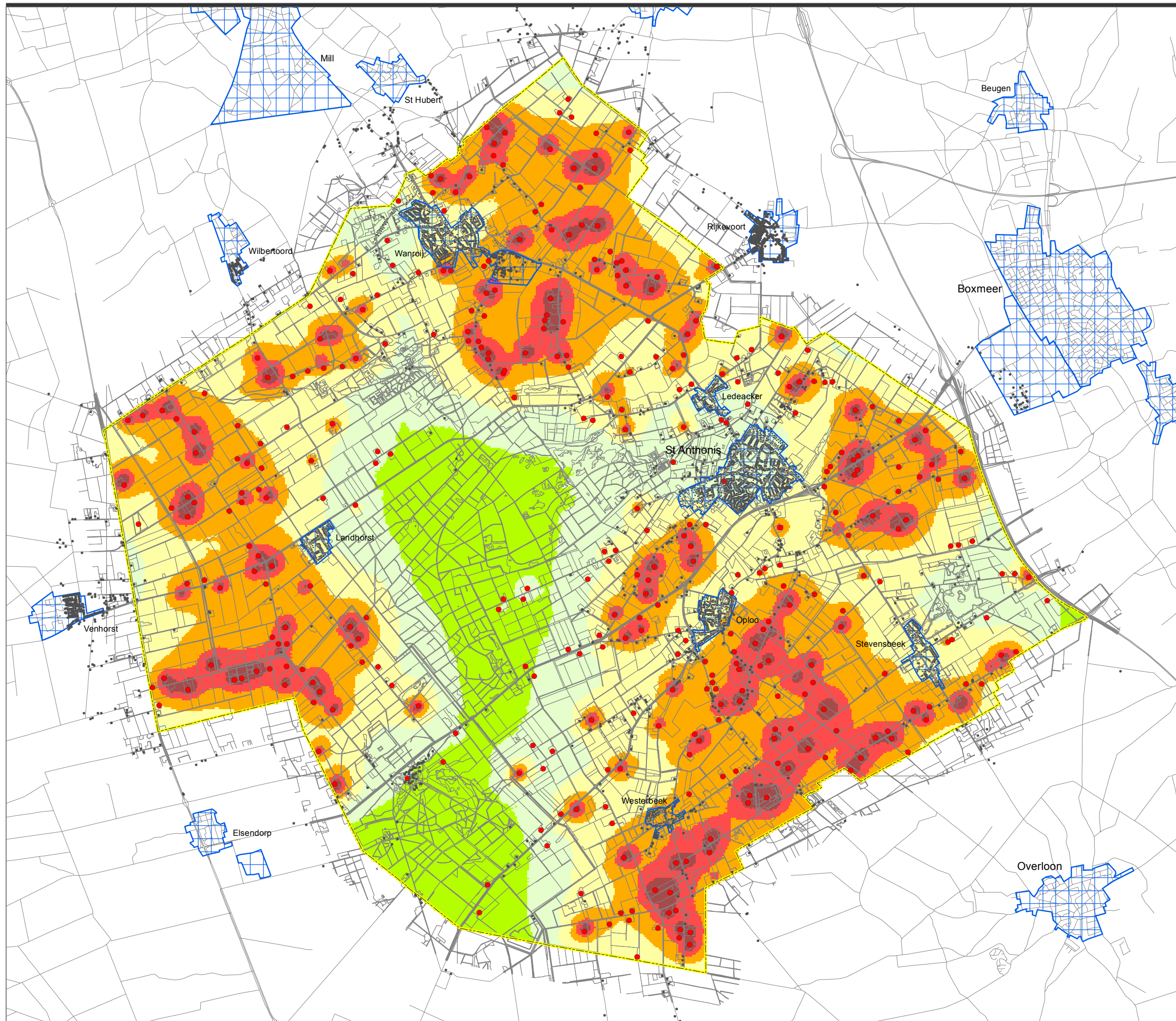
gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever: gemeente Sint Anthonis

schaal: 0 250 500 1.000 1.500 2.000 Meters

C05058.000139 4 feb 2016

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

Legenda

• veehouderij in plangebied

⋯ object (geurhinder)

indicatieve cumulatieve belasting fijnstof
PM10 vanuit veehouderijbedrijven in
het plangebied ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

0 - 1

1 - 2.5

2.5 - 5

5 - 10

10 - 20

≥ 20

MER Partiële herziening bestemmingsplan buitengebied Sint Anthonis 2013

Indicatieve cumulatieve belasting fijnstof
PM10 vanuit veehouderijbedrijven in
het plangebied

- *worst-case scenario*

gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering
en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever: gemeente Sint Anthonis

schaal: 0 250 500 1.000 1.500 2.000 Meters

C05058.000139
4 feb 2016

ARCADIS

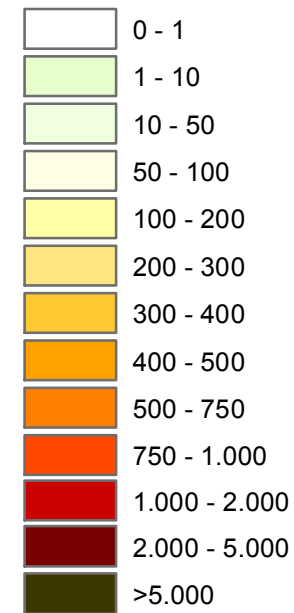
Design & Consultancy
for natural and
built assets

Legenda

veehouderij

- veehouderij in plangebied

depositie van ammoniak uit stalemissies
van veehouderijbedrijven in plangebied
(mol/ha/jr)

- Natura 2000 / Nb-wet gebied
- zeer kwetsbaar gebied WAV
(nabij Sint Anthonis)
- (overig) EHS
(nabij Sint Anthonis)

MER Partiële herziening bestemmingsplan buitengebied Sint Anthonis 2013

Depositie van stikstof uit stalemissies

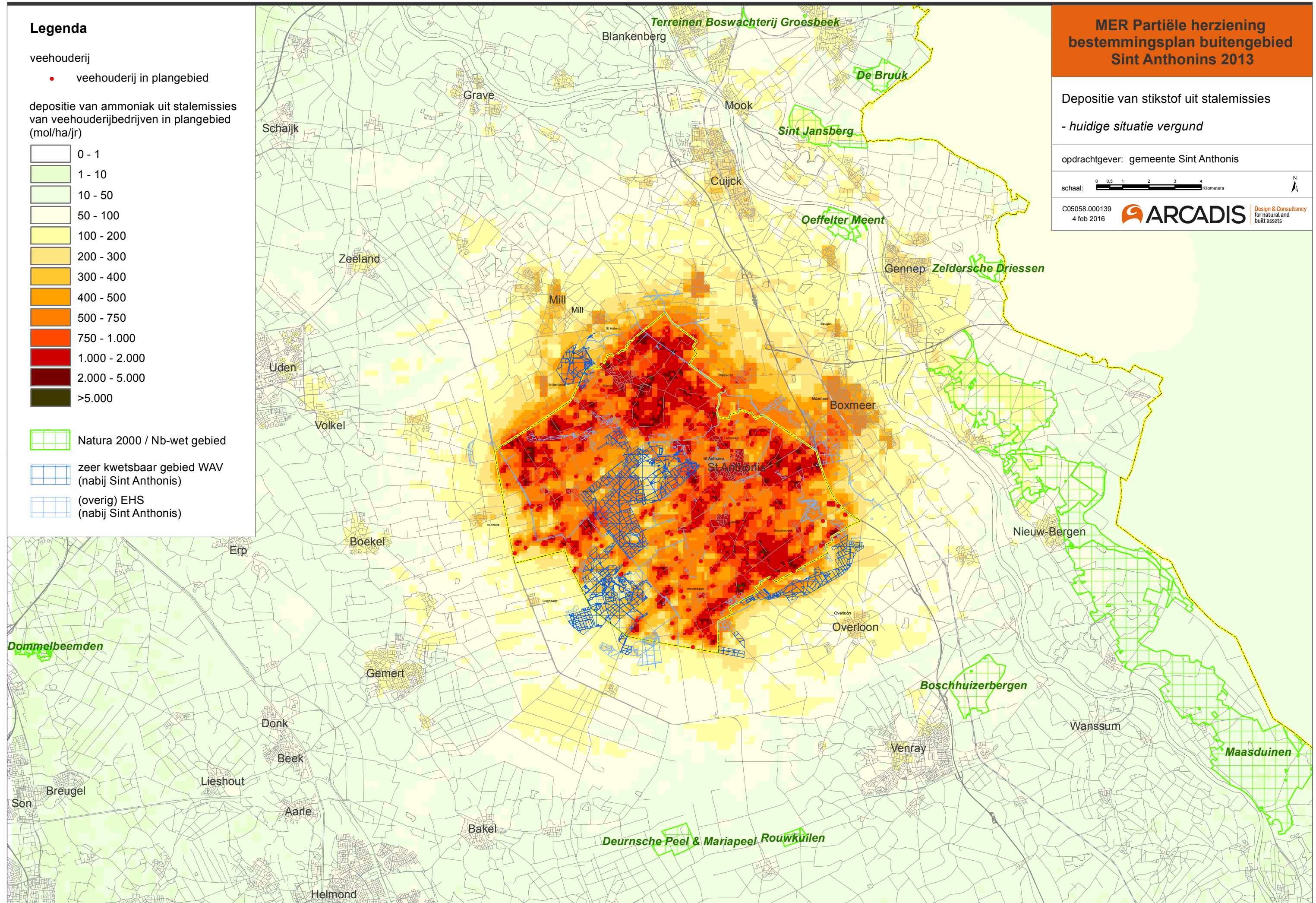
- huidige situatie vergund

opdrachtgever: gemeente Sint Anthonis

schaal: 0 0.5 1 2 3 4 kilometers

C05058.000139
4 feb 2016

ARCADIS
Design & Consultancy
for natural and
built assets

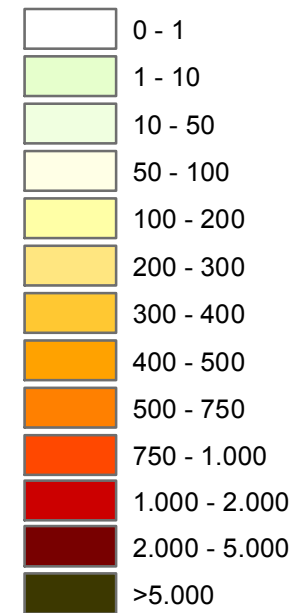

Legenda

veehouderij

- veehouderij in plangebied

depositie van ammoniak uit stalemissies
van veehouderijbedrijven in plangebied
(mol/ha/jr)

- Natura 2000 / Nb-wet gebied
- zeer kwetsbaar gebied WAV
(nabij Sint Anthonis)
- (overig) EHS
(nabij Sint Anthonis)

MER Partiële herziening bestemmingsplan buitengebied Sint Anthonis 2013

Depositie van stikstof uit stalemissies

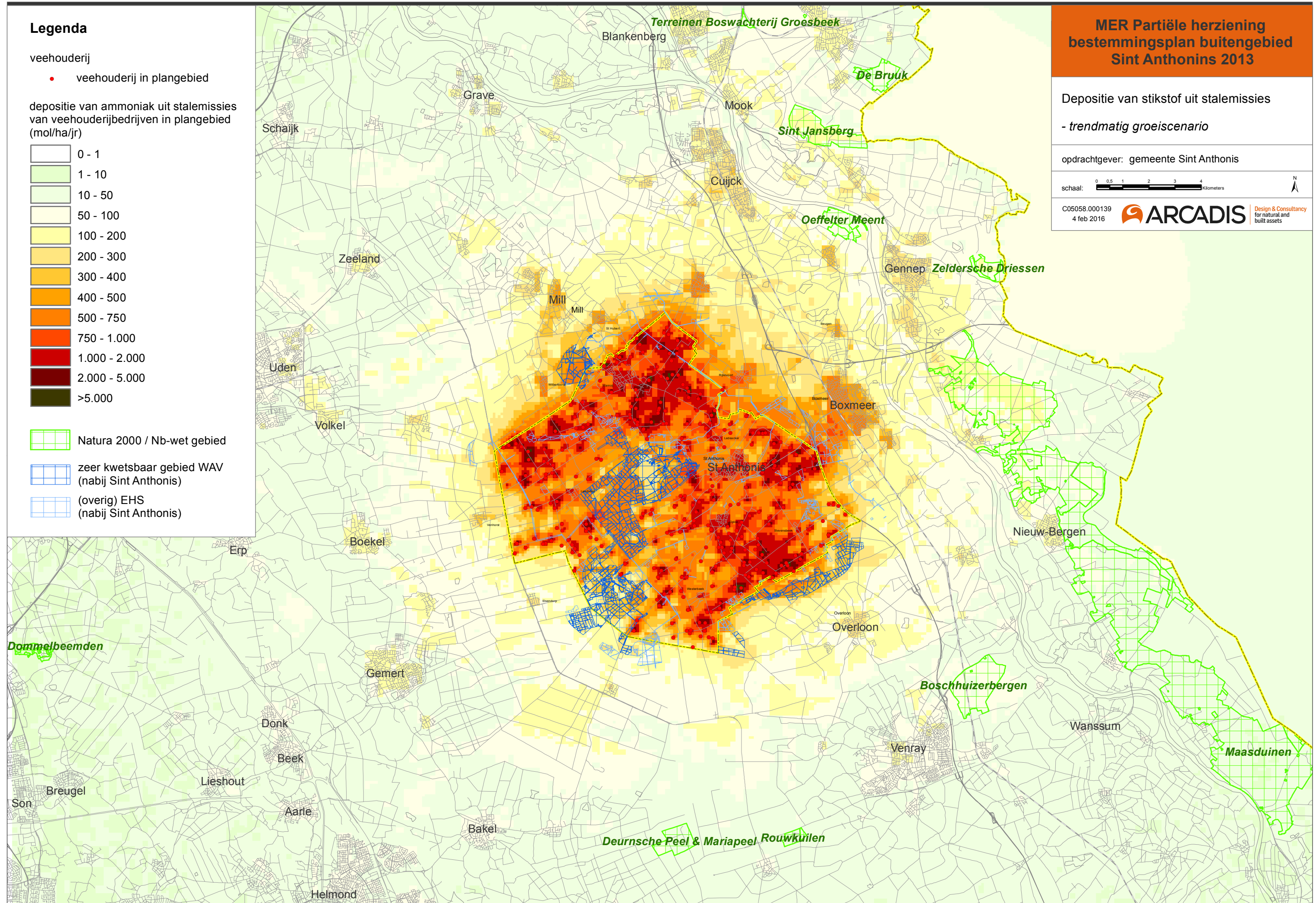
- *trendmatig* groeiscenario

opdrachtgever: gemeente Sint Anthonis

schaal: 0 0.5 1 2 3 4 kilometers

C05058.000139
4 feb 2016

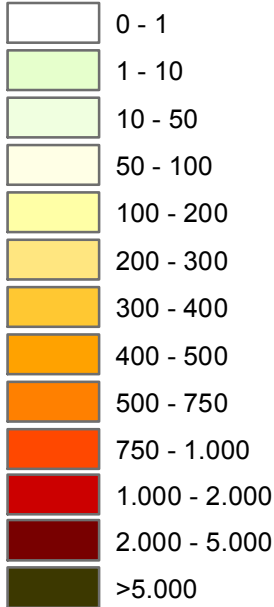
ARCADIS
Design & Consultancy
for natural and
built assets

Legenda

veehouderij
• veehouderij in plangebied

depositie van ammoniak uit stalemissies
van veehouderijbedrijven in plangebied
(mol/ha/jr)

Natura 2000 / Nb-wet gebied
 zeer kwetsbaar gebied WAV
(nabij Sint Anthonis)
 (overig) EHS
(nabij Sint Anthonis)

MER Partiële herziening bestemmingsplan buitengebied Sint Anthonis 2013

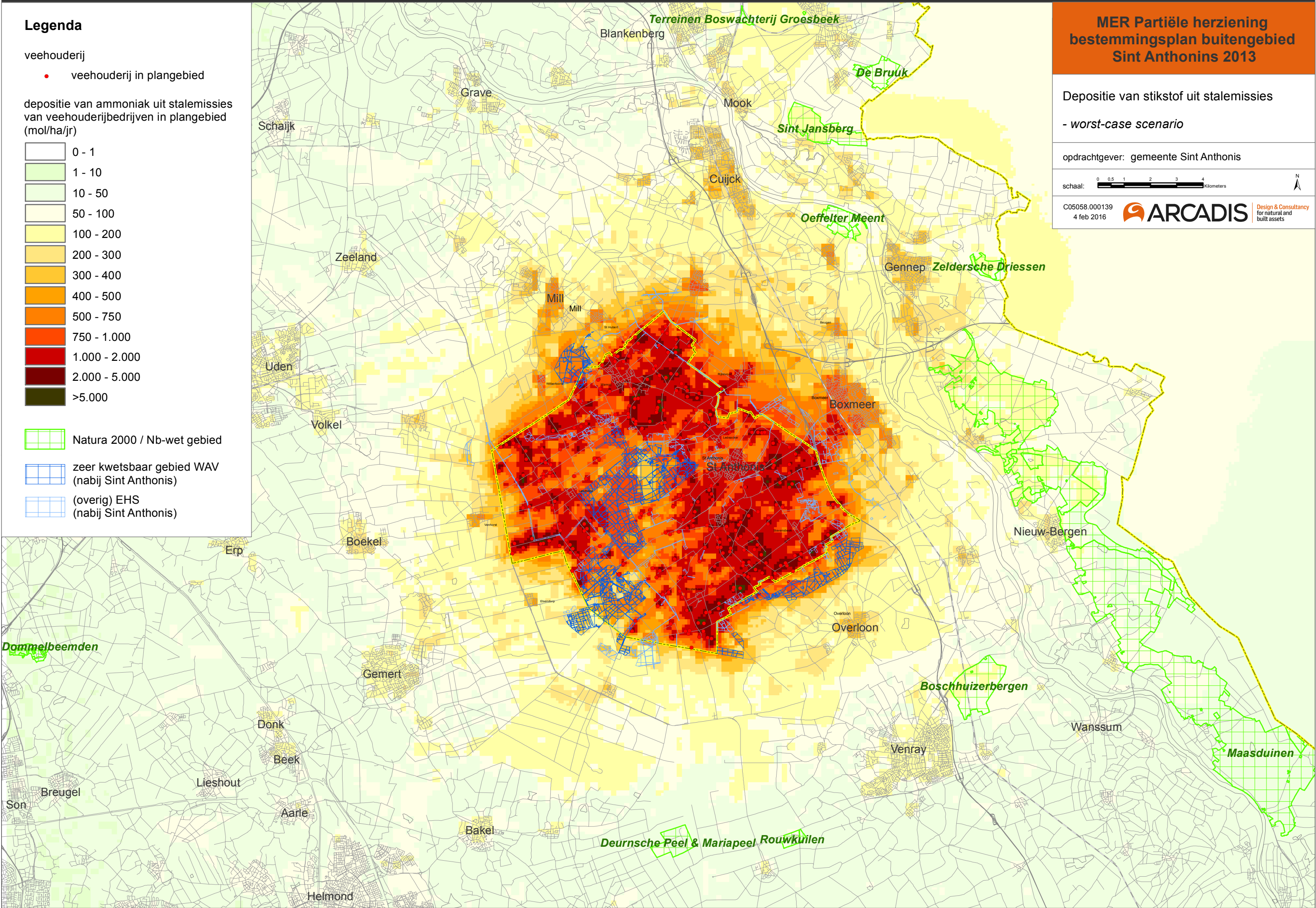
Depositie van stikstof uit stalemissies

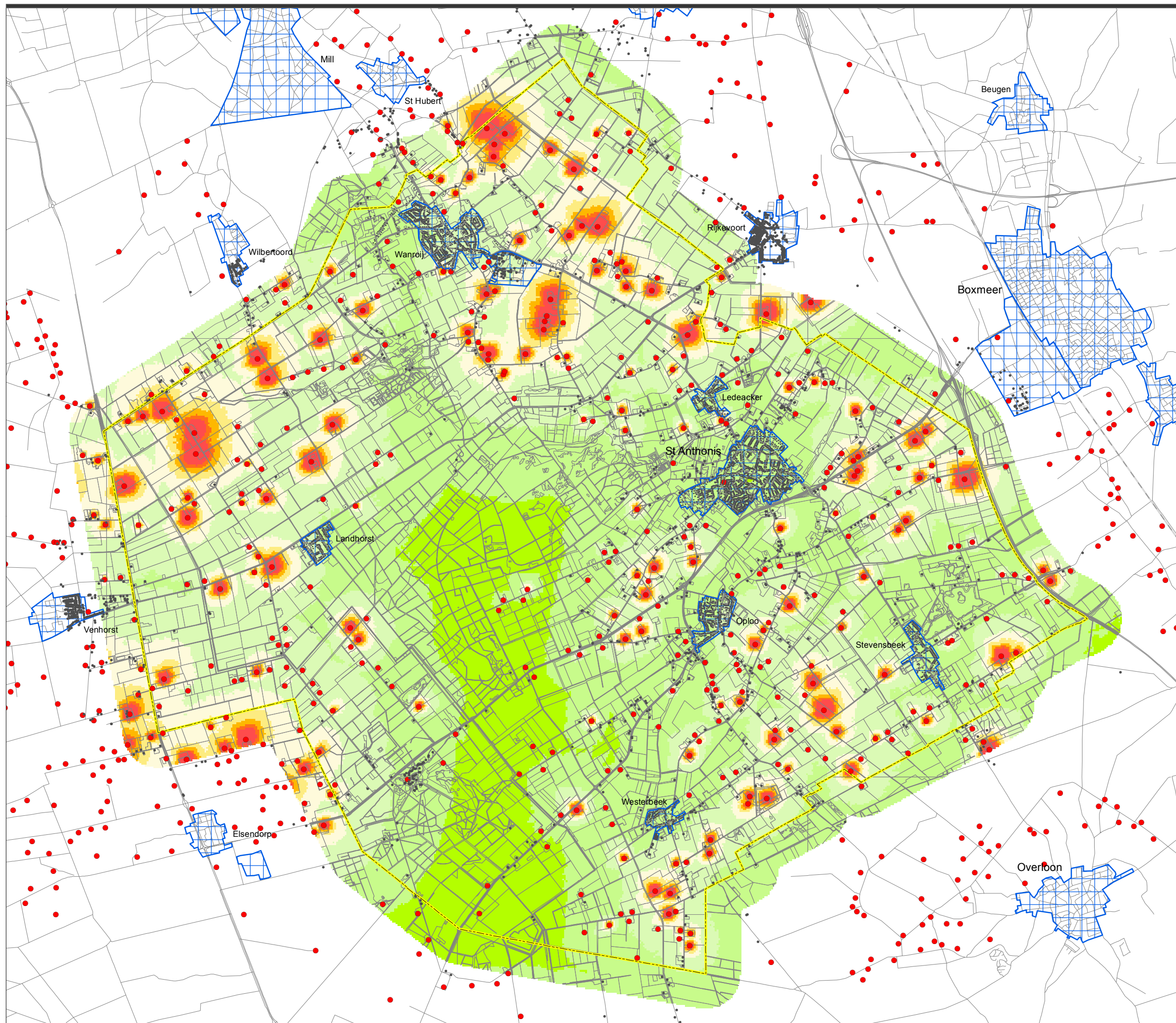
- worst-case scenario

opdrachtgever: gemeente Sint Anthonis

schaal: 0 0.5 1 2 3 4 kilometers

C05058.000139
4 feb 2016 **ARCADIS** Design & Consultancy
for natural and
built assets

Legenda

veehouderij

• veehouderijbedrijf

voor geurhinder gevoelige objecten

• object

▭ bebouwde kom

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

■ zeer goed

■ goed

■ redelijk goed

■ matig

■ tamelijk slecht

■ slecht

■ zeer slecht

■ extreem slecht

achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

MER Partiele herziening bestemmingsplan buitengebied Sint Anthonis 2013

Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund

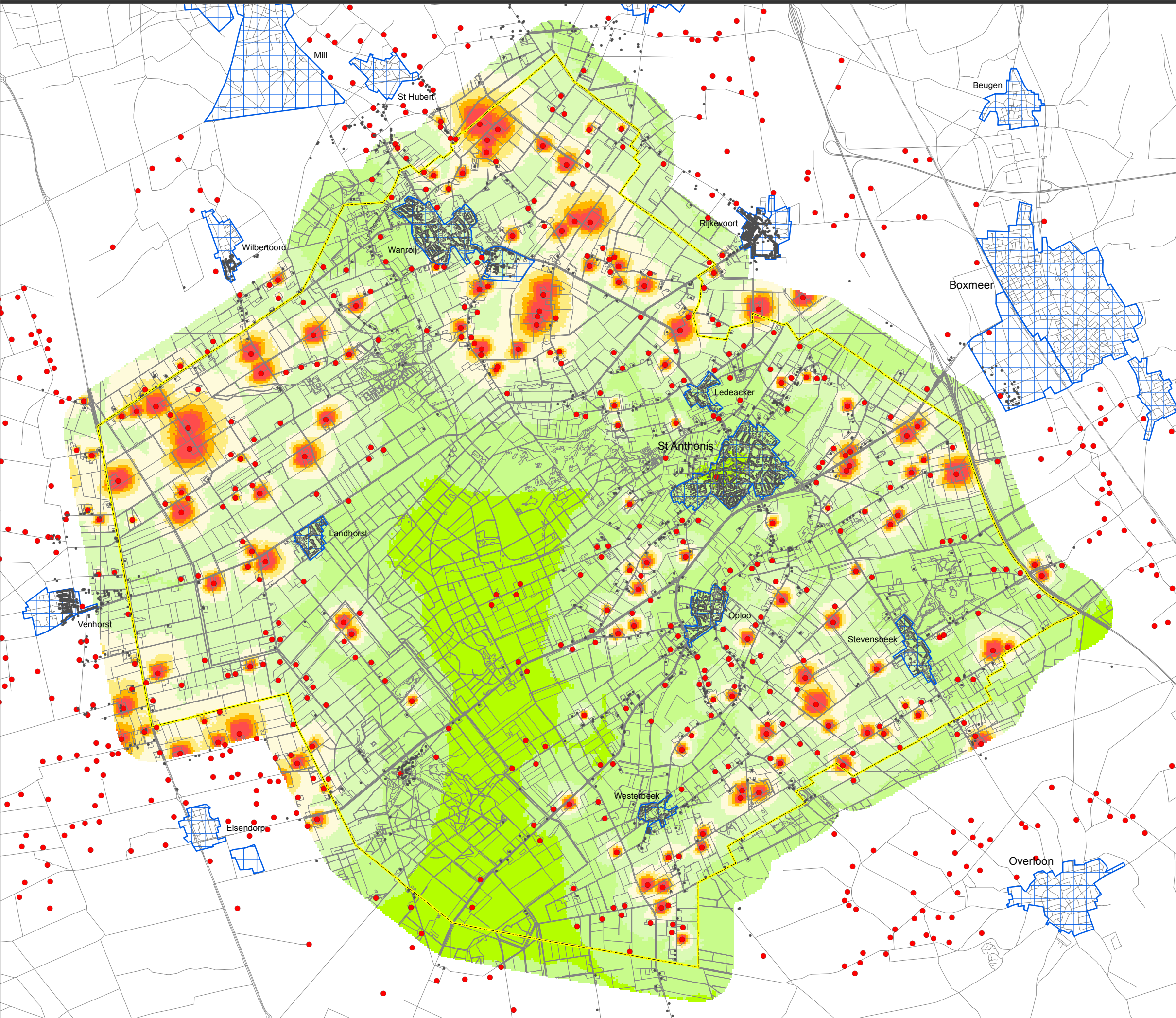
gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever: gemeente Sint Anthonis

schaal: 0 250 500 1.000 1.500 2.000 Meters

C05058.000139
2 feb 2016

ARCADIS
Design & Consultancy
for natural and built assets

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf
- voor geurhinder gevoelige objecten
- object
 - bebouwde kom

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

- zeer goed
- goed
- redelijk goed
- matig
- tamelijk slecht
- slecht
- zeer slecht
- extreem slecht

achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

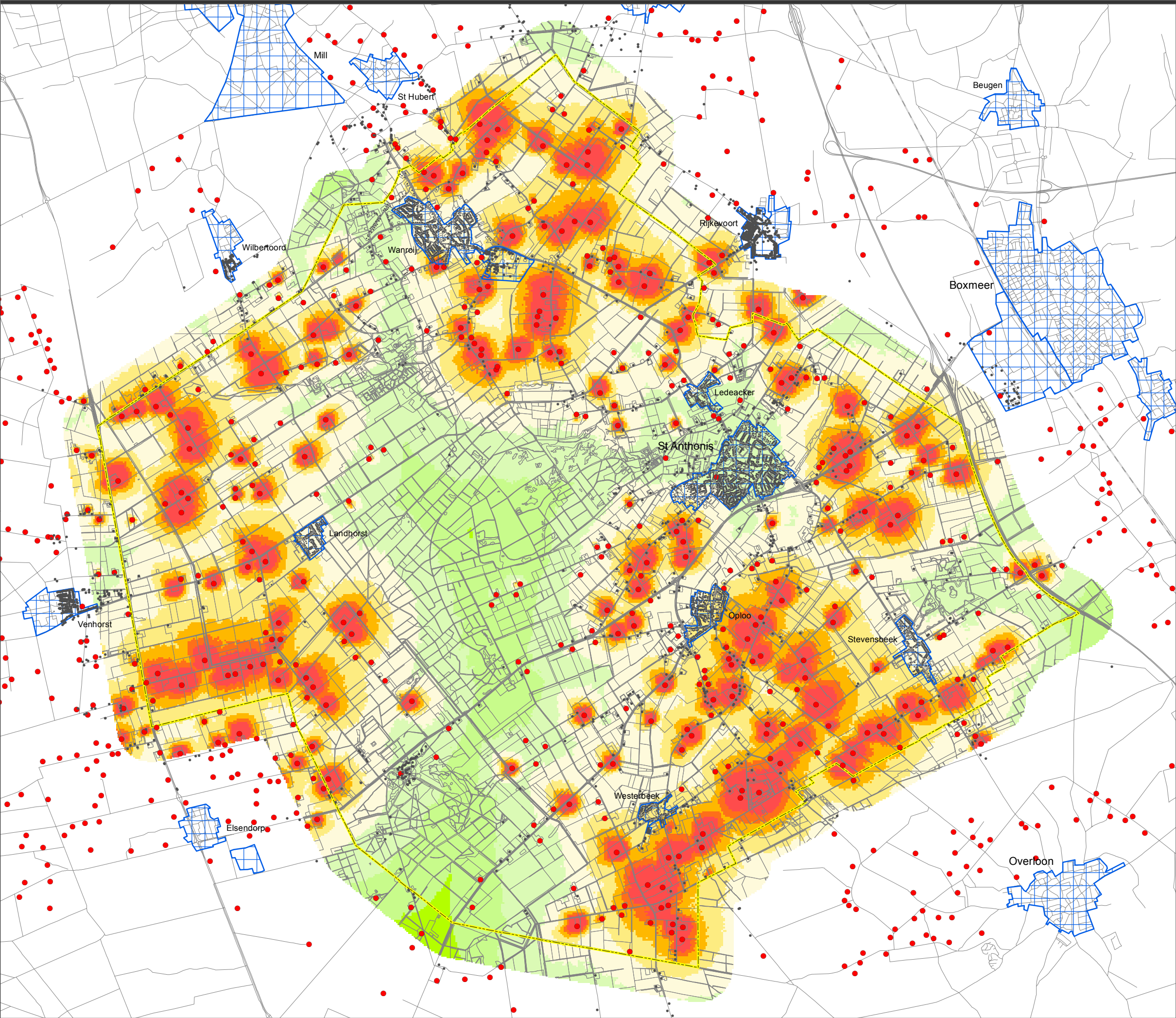
MER Partiele herziening bestemmingsplan buitengebied Sint Anthonis 2013

Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder - trendmatig groeiscenario

gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever: gemeente Sint Anthonis

schaal: 0 250 500 1.000 1.500 2.000 Meters

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf
- voor geurhinder gevoelige objecten
- object
 - bebouwde kom

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

- zeer goed
- goed
- redelijk goed
- matig
- tamelijk slecht
- slecht
- zeer slecht
- extreem slecht

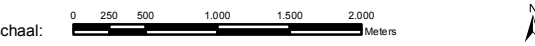
achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

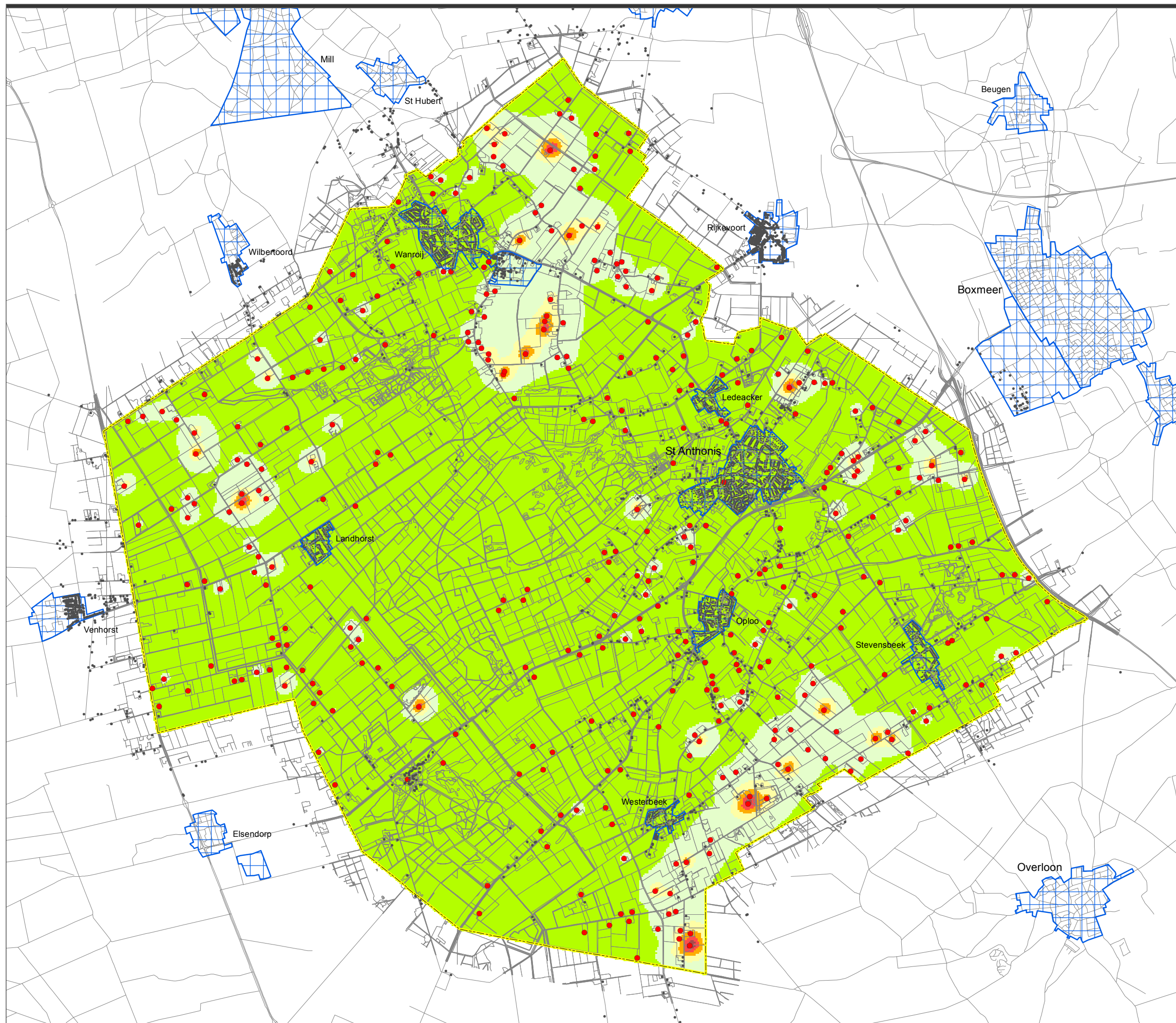
MER Partiële herziening bestemmingsplan buitengebied Sint Anthonis 2013

Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder - *worst-case scenario*

gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever: gemeente Sint Anthonis

Legenda

• veehouderij in plangebied

⋯ object (geurhinder)

indicatieve cumulatieve belasting fijnstof PM10 vanuit veehouderijbedrijven in het plangebied ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

0 - 1

1 - 2.5

2.5 - 5

5 - 10

10 - 20

≥ 20

MER Partiele herziening bestemmingsplan buitengebied Sint Anthonis 2013

Indicatieve cumulatieve belasting fijnstof PM10 vanuit veehouderijbedrijven in het plangebied

- huidige situatie vergund

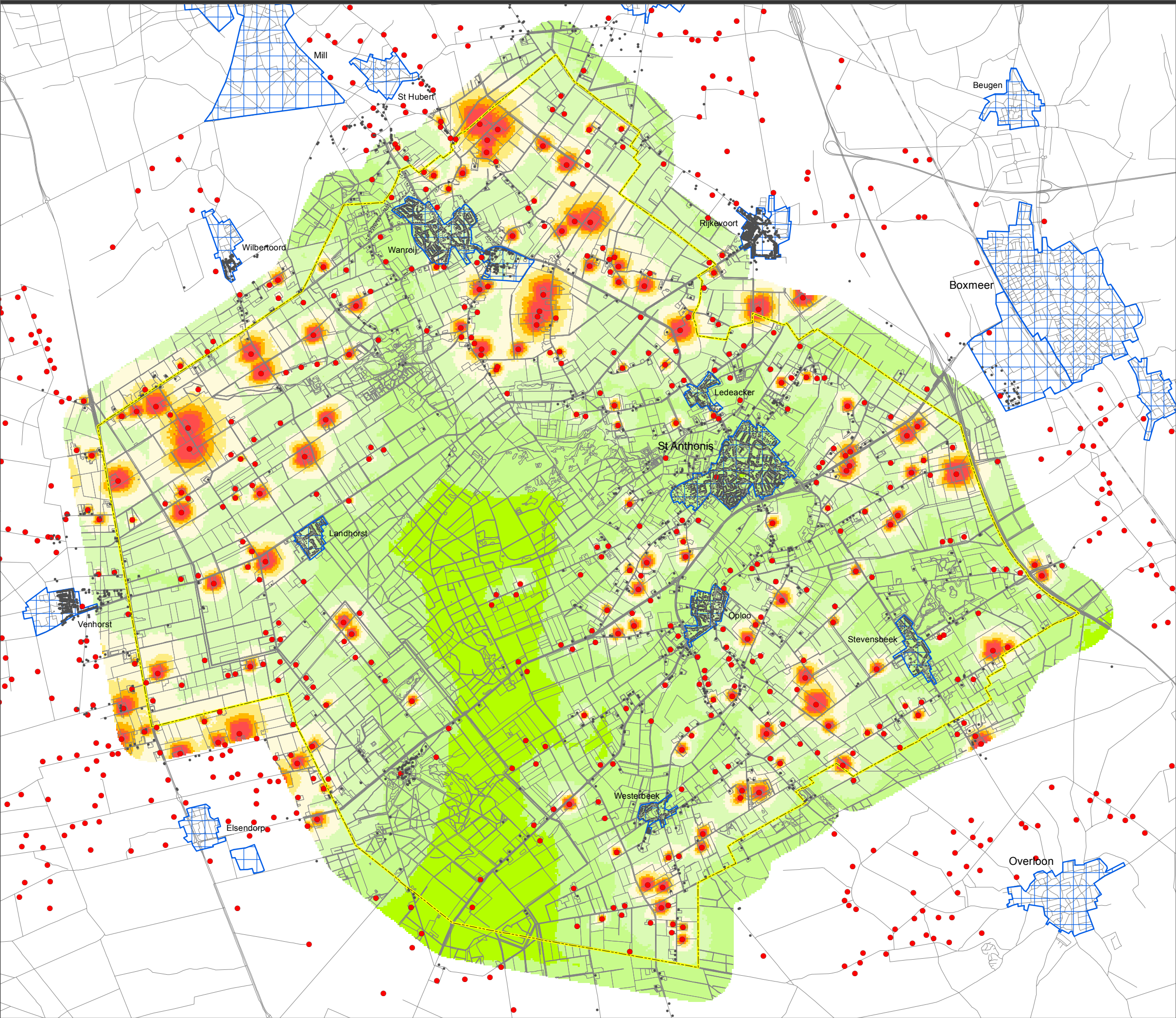
gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever: gemeente Sint Anthonis

schaal: 0 250 500 1.000 1.500 2.000 Meters

C05058.000139
4 feb 2016

ARCADIS
Design & Consultancy
for natural and
built assets

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf
- voor geurhinder gevoelige objecten
- object
 - bebouwde kom

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

- zeer goed
- goed
- redelijk goed
- matig
- tamelijk slecht
- slecht
- zeer slecht
- extreem slecht

achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

MER Partiele herziening bestemmingsplan buitengebied Sint Anthonis 2013

Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund

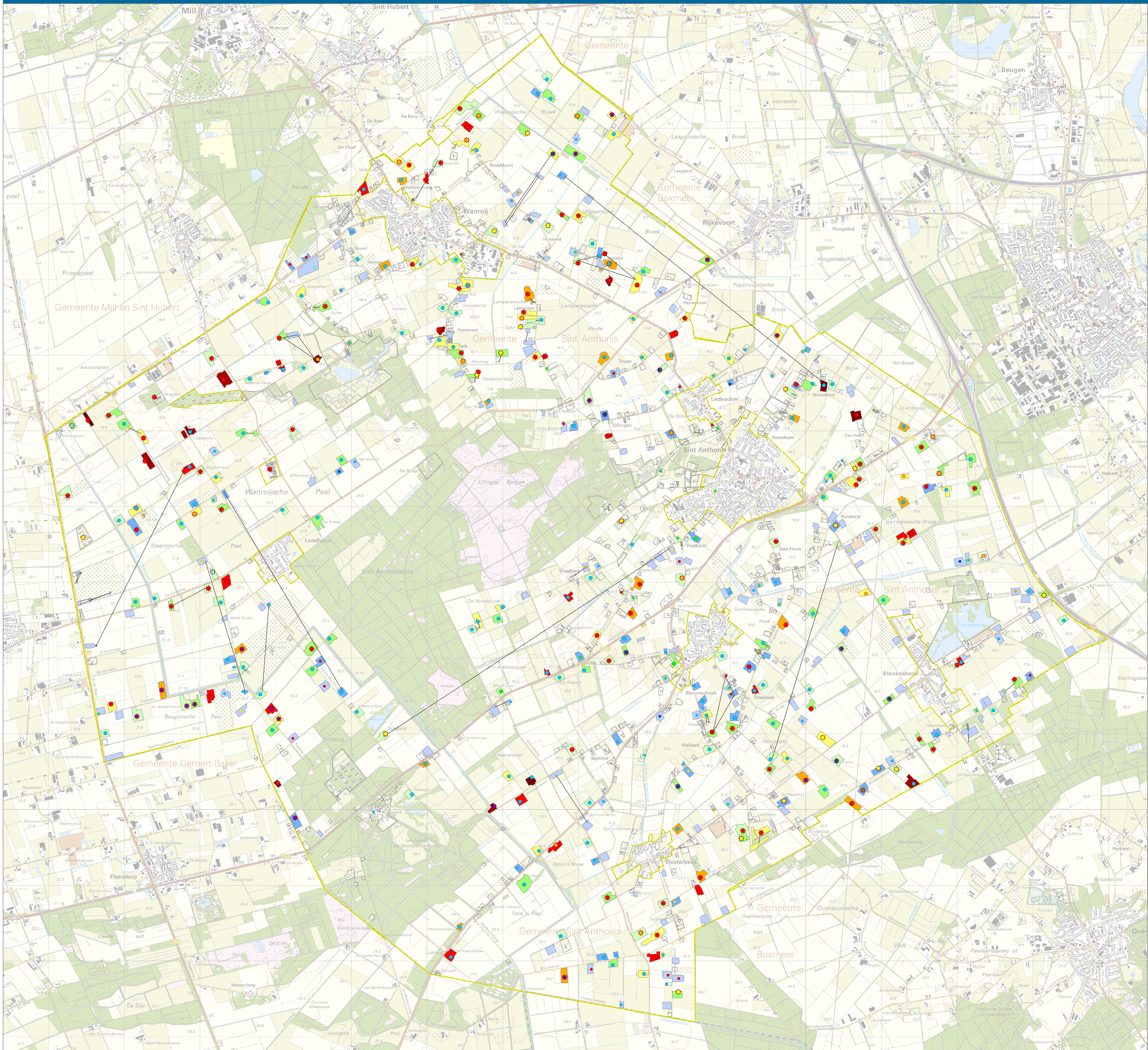
gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever: gemeente Sint Anthonis

schaal: 0 250 500 1.000 1.500 2.000 Meters

Bijlage 5

Kaartmateriaal ammoniak, geur en fijn stof

Legenda

veehouderij

- rundvee
 - kalveren
 - varkens
 - pluimvee
 - nertsen
 - gemengd
 - geiten
 - paarden
 - overig
- >=70 nge
- < 70 nge
- * >=70 nge iv (incl. geiten)

agrarische bouwblokken
nge per hectare

- 0 - 50
- 50 - 100
- 100 - 150
- 150 - 200
- 200 - 250
- 250 - 300
- 300 - 400
- 400 - 500
- >= 500

- gekoppeld
- overig bouwblok
- wonen
- plangebied

Plan MER
Bestemmingsplan buitengebied
gemeente Sint Anthonis

Werkkaart veehouderij, bouwblokken
en nge per hectare

opdrachtgever:
gemeente
Sint Anthonis

uitvoering:
 ARCADIS
infrastructuur - water - milieu - gebouwen

Bijlage 6 Gezondheid

In deze bijlage staat de letterlijke tekst uit de samenvatting van het advies “Gezondheidsrisico’s rond veehouderijen” van de gezondheidsraad van 30 november 2012 en het advies “De invloed van stikstof op de gezondheid” van de Gezondheidsraad van 10 december 2012.

Samenvatting van het advies “Gezondheidsrisico’s rond veehouderijen”

Waarom kunnen mensen die in de buurt van veehouderijen wonen worden blootgesteld?

Er zijn duidelijke aanwijzingen dat omwonenden kunnen worden blootgesteld aan micro-organismen en aan stoffen afkomstig van micro-organismen, met name zogeheten endotoxinen, bestanddelen van de celwand van bepaalde bacteriën. Deze microbiële componenten bevinden zich vooral in de grovere fractie van zogeheten fijn stof, een verzamelnaam voor deeltjes in de lucht met verschillende grootte, herkomst en chemische samenstelling. De deeltjescocktail rond veehouderijen is daarmee duidelijk anders samengesteld dan stedelijk fijn stof.

Hoe hangt de concentratie van de diverse componenten in de buitenlucht af van de woonafstand tot een veehouderijbedrijf en van het type bedrijf?

Concentraties van bepaalde stofdeeltjes, endotoxinen en micro-organismen, zullen over het algemeen afnemen met toenemende afstand tot een bedrijf en eveneens afhangen van de mate van emissie vanuit een bedrijf. Ook de meteorologische omstandigheden en de lokale bebouwing en beplanting kunnen daarop van invloed zijn. Blijkens een recent uitgevoerd Nederlands onderzoek werden verhoogde endotoxineniveaus gemeten tot maximaal een afstand van ongeveer 250 meter van specifieke bedrijven. Op zeer korte benedenwindse afstand werden bij varkenshouderijen vijf- tot maximaal tienvoudige verhogingen ten opzichte van de achtergrondconcentratie gevonden. Bij een nertsbedrijf waren de betreffende niveaus wat lager en bij een pluimveebedrijf duidelijk hoger. In hetzelfde onderzoek werden ook enkele metingen gedaan naar bepaalde micro-organismen in de fijnstofmonsters. Zo werd regelmatig de Q-koorts-bacterie gevonden, vooral op meetlocaties waar zich enkele jaren geleden veel Qkoortsgevallen hadden voorgedaan. Ook de veespecifieke MRSA-bacterie werd vaker en in hogere concentraties aangetroffen in een straal van 1.000 meter rond veehouderijbedrijven. De commissie wijst er op dat deze gegevens weliswaar een indicatie bieden van de (potentiële) blootstelling van omwonenden, maar dat we over diverse zaken nog in het duister tasten. Vooral de verschillen tussen grotere en kleinere bedrijven in termen van emissies zijn nog onvoldoende onderzocht. Evenmin is duidelijk hoe de algehele bedrijfsvoering die emissies precies kan beïnvloeden.

Welke gezondheidseffecten kunnen zich bij omwonenden voordoen en in hoeverre zijn die te relateren aan blootstellingsgegevens?

De commissie heeft vastgesteld dat de beschikbare wetenschappelijke informatie hierover schaars en heterogeen is en beperkte zeggingskracht heeft. Naast het zojuist genoemde onderzoek van Nederlandse bodem zijn alleen een Duits en een Amerikaans onderzoek van relatief goede kwaliteit. De opzet van deze onderzoeken verschilt echter, wat de interpretatie van het geheel aan gegevens bemoeilijkt. Er zijn naar het oordeel van de commissie enkele aanwijzingen dat zich bij omwonenden effecten op de luchtwegen kunnen voordoen, in het bijzonder longfunctievermindering en mogelijk allergie. In Nederland kwam Q-koorts duidelijk vaker voor op korte afstand van geitenstallen. Ook longontsteking werd significant vaker gevonden bij omwonenden van geitenbedrijven en pluimveehouderijen. Astma bleek iets minder vaak voor te komen op korte afstand van veehouderijen. De gegevensbasis is echter nog te smal voor conclusies over oorzakelijke kwantitatieve verbanden tussen het optreden van gezondheidsproblemen en blootstelling aan specifieke componenten in het fijn stof.

Het enige gezondheidsrisico waarvoor tot nu toe wel stevig wetenschappelijk bewijs bestaat zijn uitbraken van Q-koorts. Daarmee heeft ons land enkele jaren geleden te maken gekregen.

In hoeverre biedt wetenschappelijke informatie over specifieke componenten van de deeltjescocktail houvast bij de bepaling van de onderhavige gezondheidsrisico's?

Waar rechtstreekse informatie over gezondheidsrisico's van wonen in de buurt van veehouderijen veel beperkingen kent, rijst de vraag of indirecte informatie of extrapolatie vanuit andere situaties meer licht op de zaak kan werpen. De commissie heeft dat voor de diverse componenten van de deeltjescocktail nagegaan. Over de gezondheidsrisico's van blootstelling aan fijn stof is weliswaar het nodige bekend, maar dat betreft onderzoek in stedelijk gebied. Volgens de commissie verschilt stedelijk fijn stof te zeer van fijn stof rond veehouderijen om als basis te kunnen dienen voor een risicoschatting. Evenmin biedt onze kennis over micro-organismen goede aanknopingspunten. We weten namelijk vrijwel niets over blootstelling-responsrelaties voor deze agentia. Bij endotoxinen ligt het weer anders. Daar is nogal wat onderzoek gedaan naar blootstelling van werknemers in diverse bedrijfssectoren, inbegrepen mensen die in stallen werken. Zo zijn bij concentraties die in de veehouderij voorkomen, zonder uitzondering chronische effecten op de longfunctie gevonden die gepaard gaan met luchtwegklachten. In 2010 heeft de Gezondheidsraad een nieuwe gezondheidkundige advieswaarde voor werknemers afgeleid: 90 EU/m³. Bij blootstelling aan concentraties onder die advieswaarde lopen werknemers geen gezondheidsrisico. Het schort echter aan gegevens over effecten bij de algemene bevolking. Daaronder zouden zich groepen mensen kunnen bevinden die gevoeliger zijn dan werknemers. Een mogelijke manier om daar rekening mee te houden is het toepassen van een onzekerheidsfactor. Hoe groot die factor zou moeten zijn valt op basis van de beschikbare kennis niet te zeggen, mede omdat onduidelijk is hoe middeling van blootstelling over de tijd moet worden verdisconteerd. Zou men desondanks willen kiezen voor toepassing van een dergelijke onzekerheidsfactor, dan ligt volgens de commissie de standaard factor 3 het meest voor de hand. Een gezondheidkundige advieswaarde voor de algemene bevolking zou daarmee 30 EU/m³ bedragen. Vergelijking met de schaarse blootstellinggegevens leert dat alleen op enkele tientallen meters afstand tot sommige veehouderijbedrijven, in het bijzonder een pluimveebedrijf, de endotoxineconcentratie rond de 30 EU/m³ lijkt te kunnen liggen. Wat meer op afstand is die concentratie al gauw minder dan 10 EU/m³. Op basis van de beschikbare kennis acht de commissie het te vroeg om een uitspraak te kunnen doen over de eventuele negatieve gezondheidseffecten van zulke beduidend lagere blootstellingsniveaus.

Welke factoren spelen verder nog een rol bij beschouwingen over het gezondheidsrisico?

De commissie constateert dat de maatschappelijke ongerustheid over de intensieve veehouderij mede bepaald wordt door de risicopercepties van mensen en door geurhinder. Gebrek aan controle op een situatie kan stress in de hand werken. Geurhinder betekent primair een vermindering van de kwaliteit van leven, maar wordt door mensen ook in verband gebracht met gezondheidsklachten.

Wat is een geschikt kader om de gezondheidsrisico's van de intensieve veehouderij te beoordelen?

Bij de huidige stand van kennis is het naar het oordeel van de commissie niet mogelijk één kwantitatief beoordelingskader te ontwikkelen, waarin beleidsmatig wordt vastgelegd welke risiconiveaus voor omwonenden maximaal toelaatbaar zijn. Wel vindt de commissie dat het bestaande Beoordelingskader Gezondheid en Milieu goede diensten kan bewijzen. Daarin wordt systematisch aandacht geschonken aan de omvang van het probleem, de ernst van de (mogelijke) gezondheidseffecten, de waardering van het probleem, de noodzaak tot en mogelijkheden voor interventie en de kosten en baten van maatregelen. Zo wordt ook maximaal zichtbaar waar wetenschappelijke beschouwingen eindigen en beleidsmatige afwegingen beginnen. Tevens is een zorgvuldig besluitvormingsproces nodig om de gewenste structurering en transparantie te bewerkstelligen. Alle belanghebbende partijen zullen daarin hun inbreng moeten hebben.

Volgens de commissie moet deze aanpak op lokaal niveau zijn beslag krijgen, juist omdat de lokale omstandigheden kunnen variëren. Uiteindelijke weging van elk van de aspecten in het beoordelingskader zou daarmee ook lokaal moeten worden bepaald. Dit alles valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten, met de GGD in een adviserende functie.

Is het nodig en nuttig minimumafstanden tussen woongebieden en veehouderijbedrijven te hanteren?

Het is niet bekend tot welke afstand mensen in de omgeving (omwonenden, bezoekers) onder reguliere omstandigheden verhoogde gezondheidsrisico's lopen. Bij uitbraken van zoönosen (infectieziekten die van dieren op mensen kunnen worden overgedragen) weten we meer: in het geval van Q-koorts kan het om afstanden tot wel vijf kilometer gaan. Verder worden in de praktijk minimumafstanden gehanteerd op basis van geurnormen krachtens de Wet geurhinder en veehouderij. Een onmiskenbare realiteit is echter de ongerustheid van veel omwonenden. Om daaraan tegemoet te komen kan het inderdaad nuttig en nodig zijn emissiegerelateerde minimumafstanden te hanteren die niet alleen op geurbelasting gebaseerd zijn. Bij de door de commissie bepleite toepassing van het beoordelingskader zouden die dan via lokaal maatwerk moeten worden vastgesteld. Zeker zo belangrijk echter zijn maatregelen om de emissie van deeltjes uit stallen terug te dringen. Technieken zoals luchtwassers kunnen hieraan bijdragen, maar naar het oordeel van de commissie is blijvende aandacht nodig voor nieuwe vormen van bedrijfsvoering en bedrijfshygiëne en voor verduurzaming van de veehouderijsector als geheel. Welke plaats de veehouderijsector in de toekomst kan gaan innemen, qua omvang en locatie, is een politieke vraag die mogelijk een belangrijk thema is voor een nationaal debat. Los van de uitkomst van zo'n debat is er hoe dan ook behoefte aan aanvullend onderzoek van het type dat recent in ons land is uitgevoerd. Alleen zo valt meer zicht te krijgen op de gezondheidsrisico's van wonen in de buurt van veehouderijen.

Samenvatting van het advies: "De invloed van stikstof op de gezondheid":

Nederland heeft te veel stikstof in het milieu, en dat is ook slecht voor de volksgezondheid. Met haar beleid tegen mestoverschotten en luchtverontreiniging wist de overheid in voorgaande jaren de situatie wel te verbeteren, maar die goede ontwikkeling lijkt te stagneren. De Gezondheidsraad pleit bij de staatssecretarissen van Infrastructuur en Milieu en van Economische Zaken voor een intensivering van het stikstofbeleid, en daardoor een schoner milieu en minder gezondheidsproblemen.

Reactief stikstof heeft direct en indirect een ongunstige invloed op de gezondheid. Een belangrijk deel van de directe gezondheidsschade door reactief stikstof komt voor rekening van luchtverontreiniging, een ander deel voor rekening van (verontreiniging van) drinkwater en voeding. Luchtverontreiniging, waaraan stikstofoxiden bijdragen, veroorzaakt schade aan de luchtwegen en het hart- en vaatstelsel. Bij drinkwater en voeding gaat het hoofdzakelijk om nitraat en zijn omzettingsproduct nitriet, dat in verband wordt gebracht met kanker, vooral van het maag-darmkanaal.

Ozon

Indirect heeft reactief stikstof een nadelige invloed op de gezondheid doordat stikstofdioxide bijdraagt aan de vorming van ozon aan het aardoppervlak. Inademing van ozon kan tot schade aan de luchtwegen leiden. Daarnaast kan verontreiniging van lucht, bodem en water met reactief stikstof bijdragen aan mondiale milieuveranderingen als klimaatverandering en aantasting van ecosystemen, en via deze weg wellicht allerlei indirecte gezondheidseffecten veroorzaken.

Schade

De overmaat aan reactief stikstof heeft twee belangrijke oorzaken: de landbouw en veehouderij, en de verbranding van fossiele brandstoffen. Van de totale omvang van de invloed van reactief stikstof op het milieu en de volksgezondheid bestaat een ruwe indicatie. Voor de EU is dat, in geld uitgedrukt, 150-750 euro per inwoner per jaar. Voor Nederland bedraagt de schatting 200-1.000 euro per inwoner per jaar.

De situatie in ons land is namelijk ongunstiger dan gemiddeld in de Europese Unie. Dit heeft te maken met de hoge bevolkingsdichtheid, de intensieve landbouw, de forse industrie en het drukke verkeer.

Beleid intensiveren

Het Nederlandse beleid heeft de hoeveelheid reactief stikstof in de afgelopen decennia teruggedrongen, maar dit proces lijkt de laatste jaren te stagneren. Dat is slecht voor het milieu, maar ook voor de volksgezondheid. Hoewel de invloed van reactief stikstof op de volksgezondheid nog veel onzekerheden kent, maken de beschikbare gegevens voldoende aannemelijk dat de Nederlandse volksgezondheid baat heeft bij verdere reductie van de hoeveelheid reactief stikstof in ons land. Uit het oogpunt van volksgezondheid vindt de Gezondheidsraad dat het stikstofbeleid met nieuw elan voortgezet zou moeten worden.

Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid
GGD'en Brabant / Zeeland

Gemeente Sint Anthonis
De heer A.C.J. van Helden
Postbus 40
5845 ZG SINT ANTHONIS

Kenmerk: UIT-15034580 Datum: 13 augustus 2015
Behandeld door: R. Nijdam E-mail: r.nijdam@ggd-bureaugmv.nl
Onderwerp: Reparatie bestemmingsplan 2013 buitengebied en actualisatie
geurverordening/geurgebiedsvisie Gemeente Sint Anthonis

Geachte heer Van Helden,

Inleiding

In het coalitieprogramma Sint Anthonis 2014-2018 "Samen werken aan de toekomst" zijn duurzaamheid en de ontwikkeling in de landbouw tot speerpunt van het beleid benoemd. In 2007 zijn door de gemeenteraad van Sint Anthonis gemeentelijke geurnormen vastgesteld in de Verordening geurhinder en veehouderij 2007. Voor de gebieden rondom Landhorst, Wanroij, Oploo, Westerbeek en Stevensbeek zijn, afwijkend van de standaardwaarden uit de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv), eigen specifieke geurnormen vastgesteld.

Mede gezien de toenemende signalen over geuroverlast en zorgen met betrekking tot het bereiken van een goed en gezond woon- en leefklimaat voor omwonenden, is afgesproken het vigerende beleid dit jaar te evalueren. Daarnaast is de gemeente voornemens om het bestemmingsplan 2013 buitengebied te repareren. In een klankbordgroep op 14 juli jl. is hier een eerste presentatie over gehouden. Doel van de bijeenkomst was een introductie op de inhoud en het proces te geven, zodat een ieder zijn aandachtspunten voor het onderzoek en belangen bij de besluitvorming kan inbrengen.

De gemeente Sint Anthonis heeft naar aanleiding van deze bijeenkomst de GGD- Bureau GMV input gevraagd op de te hanteren uitgangspunten. Te zijner tijd zal daarnaast een advies gevraagd worden over een conceptversie van vooral de geurgebiedsvisie en keuzes die daarin gemaakt worden.

Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid
Postbus 3024
5003 DA Tilburg
Telefoon: 0900 - 368 68 68
Telefax: (073) 613 83 52
milieu@ggd-bureaugmv.nl

Rol GGD

De GGD kan als adviseur van de klankbordgroep een toelichting geven op de relatie tussen geur, geurhinder en andere gezondheidseffecten. Aandachtspunten daarbij zijn de advisering over op te stellen toetswaarden voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Daarbij spelen overwegingen uit het Beoordelingskader mee, zoals gebiedstypen en aantallen bewoners. Daarnaast kan de GGD de koppeling leggen naar andere relevante beleidsterreinen, zoals infectieziekten bestrijding, epidemiologie en lokaal gezondheidsbeleid. De adviezen van de GGD kunnen integraal opgenomen worden in de geurgebiedsvisie of in een apart beleidsadvies aan de gemeente toegestuurd worden.

Hieronder volgt een overzicht van de uitgangspunten van de GGD als reactie op de informatie die is gepresenteerd door de gemeente op 14 juli 2015 aan de klankbordgroep.

Gezondheid en Intensieve veehouderij

Omwonenden van veehouderijen kunnen een verhoogde blootstelling aan onder meer geur, fijn stof, endotoxinen en biologische agentia hebben. Een hoge belasting van geur kan verschillende gezondheidseffecten oproepen bij de mens, zoals hinder, verstoring van gedrag/ activiteiten en stress gerelateerde lichamelijke gezondheidsklachten. Van veegerelateerd fijn stof, endotoxinen en biologische agentia is bekend dat deze tot gezondheidseffecten zoals luchtwegklachten en van dier-op-mens overdraagbare infectieziekten, kunnen leiden.

In dit schrijven wordt ingegaan op de uitgangspunten die de GGD-Bureau GMV belangrijk vindt in het proces om te komen tot een zo goed en gezond mogelijk woon- en leefklimaat voor omwonenden. Immers, een gezonde leefomgeving is een randvoorwaarde voor gezondheid, participatie in de maatschappij, kwaliteit van leven en bescherming van kwetsbare groepen.

Geur¹

Het RIVM concludeert in haar rapport dat de huidige Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) het beperken van geurhinder als doel, maar niet als basis heeft.² De gehanteerde geurnormen zijn niet gebaseerd op een relatie tussen de geurbelasting en hinder (Gezondheidsraad, 2012).

Uitgangspunten van GGD-Bureau GMV met betrekking tot geur afkomstig van veehouderijen zijn:

- het recht op het verspreiden van geur gaat samen met de verantwoordelijkheid om te werken volgens het ALARA-principe: 'as low as reasonably achievable'. Verplicht bedrijven om de geuruitstoot altijd zo ver als redelijkerwijs mogelijk is terug te brengen.

1 Adviezen GGD'en inzake landelijke evaluatie Wet Geurhinder Veehouderij, mei 2015. Te downloaden op <http://www.ggdqhor.nl/standpunten/veehouderij/>.

2 RIVM, 2014. Gezondheid en veiligheid in de Omgevingswet. Hoofdrapport en Bijlagenrapport 2014-0138.

Best-Beschikbare-Technieken (BBT)³ moet onderdeel zijn van de norm. Door juist al bij het ontwerpproces en vergunningstraject te redeneren vanuit ALARA en rekening te houden met principes van milieuverspreiding kan winst bereikt worden. Denk hierbij aan technische oplossingen waarmee verbeteringen te behalen zijn met aanpassingen van uitstroomrichting, schoorsteenhoogte, nokhoogte, gebouwinvloed, en uitstroomsnelheden.

Breng prikkel voor ALARA in het systeem in plaats van normopvulling toe te staan via de 50% regeling. Het hanteren van de 50% regeling past in de ogen van de GGD niet in het streven naar borging van een goed, gezond woon- en leefklimaat.

- Hoeveel geurhinder er optreedt, is afhankelijk van de geurbelasting én van de 'ontvanger'. Bij de vergunningverlening moeten eisen gesteld worden ten aanzien van zowel de voorgrondbelasting (individueel bedrijf) als het cumulatieve effect wanneer een gevoelige bestemming omgeven is/wordt door meerdere veehouderijen (achtergrondbelasting).
- de geurnormen en de bandbreedte dienen beter aansluiten bij de relatie tussen geurhinder en geurbelasting én een maximaal aanvaardbaar percentage hinder (effectniveau) bepaalt de norm. Verwezen wordt naar het recent uitgevoerde onderzoek van Geelen et al⁴, waarin de relatie tussen blootstelling aan geur van veehouderijen en (ernstige) geurhinder is onderzocht. Hoeveel hinder optreedt, blijkt ook afhankelijk te zijn van de aangenaamheid ofwel hedonische waarde van de geur, dus afhankelijk van diertype.
 - Binnen de bebouwde kom prevaleert de woonfunctie: meer dan 12% geurhinder vindt de GGD-Bureau GMV hier onacceptabel. Dit resulteert op basis van het onderzoek van Geelen et al. in een maximale achtergrond geurbelasting in de bebouwde kom van 1,0-4,7 OU/m³ ten gevolge van alle diertypen; voor pluimvee zou de maximale geurbelasting lager worden.
 - Het buitengebied verenigt naast woonfunctie ook agrarische activiteiten: meer dan 20% geurhinder vindt de GGD-Bureau GMV onacceptabel. Dit resulteert in een maximale achtergrond geurbelasting in agrarisch gebied van 2,1 – 10,3 OU/m³ ten gevolge van alle diertypen; voor pluimvee zou de maximale geurbelasting lager worden.

Opmerking:

- Houd rekening bij de beoordeling van de geurbelasting met pieken en emissies met een tijdsprofiel in de vorm van een zaagtand (met name bij vleeskuikens).

³ BBT = 'Beste Beschikbare Technieken' omvat de voorzieningen en de daarbij behorende emissieniveaus; het gaat hierbij om voorzieningen en emissieniveaus die binnen een bedrijfstak technisch en economisch haalbaar zijn gebleken

⁴ Geelen et al., 2015. Geurhinder van veehouderij nader onderzocht: meer hinder dan Handreiking Wgv doet vermoeden?

http://www.academischewerkplaatsmmk.nl/projecten/afgeronde_projecten/2014/geuronderzoek

- De blootstelling-responsrelatie voor voorgrond dient ook ge-update te worden. In de tussentijd dreigt er een situatie te ontstaan waar er voor de voorgrond een hogere geurbelasting toegestaan wordt dan voor cumulatieve geur.
Dit is niet consequent beleid. De GGD adviseert daarom om de nieuwste wetenschappelijke inzichten ook toe te passen voor de voorgrondbelasting en dus uit te gaan van de nieuwe blootstellingsresponsrelatie. Dit betekent in de praktijk dat voor de voorgrond en achtergrond geurbelasting dezelfde waarden worden gehanteerd.
- Maak afspraken over controle op de werkelijke geuremissies en geurbelasting op de omgeving. Rendement van luchtwassers wordt niet gecontroleerd bij oplevering of periodieke controle. Uit onderzoek blijkt een groot deel van de wassers de rendementen niet te halen. Verplichte rapportage van de werkelijke emissies zou in ieder geval aan het licht kunnen brengen of de eisen die zijn vastgelegd in de vergunning ook gehaald wordt. Een ander belangrijk aandachtspunt is het geluid geproduceerd door de luchtwassers. Stel normen op ten aanzien van de geluidsbelasting op de gevels van nabijgelegen gevoelige bestemmingen.
- Bij ontwikkelingen met dieren zonder (wettelijke) emissiefactor wordt als gezondheidkundige advieswaarde een afstand van minstens 100 meter vanaf de rand van een bedrijf tot de dichtstbijzijnde gevoelige bestemming aangehouden⁵. GGD-Bureau GMV adviseert dat afgezien moet worden van halvering van de afstand omdat dit wel degelijk leidt tot hogere blootstelling aan bepaalde stofdeeltjes, endotoxinen en micro-organismen. Afstanden zouden gestaffeld moeten worden bij diersoorten waar geen emissiefactoren voor opgesteld zijn; op basis van bedrijfsgrootte, stalsysteem en stalmanagement. In de geurgebiedsvisie van Landerd zijn berekeningen uitgevoerd om tot een gepaste staffeling van afstanden te komen. GGD-Bureau GMV adviseert om deze berekeningen ook als basis te nemen in de op te stellen geurgebiedsvisie.
 - In het geval dat er toch gekozen wordt voor de mogelijkheid tot halvering van afstanden, adviseert de GGD om dit niet generiek toe te passen in het gehele grondgebied van de gemeente, maar om dit te beperken tot duidelijk gedefinieerde deelgebieden in een gemeente. Beperk dit tot het gebied waar het huidige beschermingsniveau daadwerkelijk de ontwikkeling van agrarische bedrijven c.q. woningbouw zou beperken. Kies daarbij niet voor een generieke aanpak, maar zorg dat de halvering van afstanden bij de uitbreidingsplannen specifiek per bedrijf in het college afgewogen wordt. (Stel grenzen aan de ontwikkeling die mogelijk gemaakt wordt tussen de wettelijke afstandsnorm en de gehalveerde afstand, laat bijvoorbeeld een berekening overleggen om de gevolgen/consequenties van een uitbreiding inzichtelijk te maken.)
- Maak afspraken met de ondernemer en handhavende instanties over hoe om te gaan met klachten/ overlast.

⁵ VNG-handreiking 'Bedrijven en milieuzonering'.

Hoewel op dit moment de uitkomsten van de evaluatie van de Wet geurhinder en veehouderij en het advies van het ministerie naar verwachting eind dit jaar pas bekend zijn, kan de gemeente hierop voorsorteren door te onderzoeken tot welk niveau de geurnormen aangescherpt zouden moeten worden om een emissie-standstil te bereiken. Met de resultaten van het onderzoek en het advies van het ministerie, kan de gemeente besluiten over het eventueel aanscherpen van geurnormen en een ontwerpgeurverordening in procedure brengen. Deze zorgvuldige aanpak voorkómt dat er nog vergunningen in oude beoordelingssystematiek worden verleend. Een toename in geurbelasting en geurhinder wordt hiermee voorkómen, alsook het ontstaan van nieuwe knelpunten.

Geurgebiedsvisie

In de geurgebiedsvisie kan een aparte paragraaf gewijd worden aan gezondheid. Zo kan in nieuwe aanvragen de gezondheidkundige advieswaarden worden meegewogen.

De GGD adviseert om ook een norm voor de achtergrondbelasting vast te stellen voor zowel vergunningverlening als de 'omgekeerde werking'. Door de hoogte van deze norm voor achtergrondbelasting afhankelijk te maken van het gebiedstype kan de gemeente gebieden aanwijzen waar meer ontwikkeling mogelijk is, en gebieden waar minder ontwikkeling mogelijk is (en daarmee per gebied te bepalen welk beschermingsniveau burgers krijgen). Deze gekozen weg van strengere normen voor geurbelasting past in de lijn die geschetst is in het adviesrapport van de Gezondheidsraad en het kabinetsstandpunt. De Gezondheidsraad constateert dat de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) een ruime bandbreedte kent die gemeenten ruime mogelijkheden biedt om te komen tot strengere geurnormen. Het kabinet roept de gemeenten op die mogelijkheden te benutten.

Daarnaast wordt geadviseerd om naar oplossingen te zoeken bij bestaande knelpunten in geuroverlast, in samenspraak met (vermoedelijke) veroorzakers en omwonenden. Hierbij kan in Noord-Brabant een beroep gedaan worden op het urgentieteam.

Fijn stof/Zoönosen

Aanvullende advisering over op te stellen toetswaarden voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat breder dan geur staan hieronder beschreven.

Toetsingscriteria fijn stof/biologische agentia:

- Ook voor deze aspecten geldt dat met het recht om de voorgestelde activiteiten uit te voeren ook de verantwoordelijkheid om te werken volgens het ALARA-principe komt. De ondernemer dient te onderbouwen welke maatregelen genomen worden om de uitstoot te beheersen volgens het ALARA-principe. Het gebruik van het toetsingsinstrument is hierbij een goed in te zetten instrument om aan te geven welke maatregelen door de ondernemer worden toegepast.

- De GGD-Bureau GMV is evenals de Gezondheidsraad ervan overtuigd dat de huidige wettelijke norm voor PM10 niet een goede parameter om de blootstelling van veehouderijbedrijven te toetsen. Bovendien treedt ook onder de PM10-norm gezondheidseffecten op. Daarom hanteert de GGD-Bureau GMV in dezen het voorzorgbeginsel en acht elke significante toename van de bijdrage van het bedrijf aan PM10 concentratie ($> 1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ten opzichte van de huidige situatie niet acceptabel. In geval er in de huidige situatie al sprake is van normoverschrijding acht Bureau GMV geen enkele toename acceptabel.
- Bureau GMV en Gezondheidsraad vinden een norm voor endotoxinen vanuit gezondheid een betere parameter dan PM10 omdat endotoxinen een betere voorspellende waarde hebben om gezondheidseffecten te duiden. Op dit moment is het voor endotoxinen nog niet mogelijk om te toetsen aan de voorgestelde norm door de Gezondheidsraad onder andere omdat de modellering/ meetmethoden nog niet beschikbaar is. Ontwikkelingen op dit gebied dienen gevolgd te worden en zodra mogelijk te implementeren in het eigen gemeentelijk beleid.

Toetsingscriteria zoönose

- Zoönosen zijn infectieziekten die van dieren op mensen kunnen overgaan. Per diersoort kunnen verschillende ziekten voorkomen die zich via de lucht verspreiden naar mensen, via direct contact tussen dier en mens of via voedsel. Aanwezige veehouderijbedrijven zorgen voor een (mogelijke) verhoogde blootstelling aan via de lucht overdraagbare zoönosenverwekkers en antibioticaresistente bacteriën die leiden tot een verhoogd risico op infectieziekten of onbehandelbare infecties. Het is nog niet goed inzichtelijk vanaf welke concentraties of binnen welke afstand tot aan veehouderijen het risico verhoogd is.
- Uitgangspunt is dat er op bedrijfsmatig niveau geen varkens en pluimvee op één bedrijf samen gehouden mogen worden in verband met het risico op transmissie en vermenging van influenzavirus. Ook het bedrijfsmatig samenhouden van verwante soorten als rundvee en kleine herkauwers (schapen/geiten) en kleine herkauwers onderling wordt afgeraden (o.a. vanwege Q koorts), tenzij er sprake is van een gescheiden bedrijfsvoering. Voor de combinatie rundvee en varkens gelden er op dit moment geen zwaarwegende argumenten in kader van infectierisico's mits er sprake is van een gescheiden bedrijfsvoering.
- beschouw ook de activiteiten die samenhangen met het houden van dieren zoals transport, mesthandling, voerhandling, etc. Voorbeelden staan beschreven in het Aanvullend toetsingsinstrument⁶

⁶ Nijdam, et al., 2013. Aanvullend toetsingsinstrument - Een risico-inventarisatie en -evaluatie voor gezondheid bij veehouderij.

<http://praktijkvoorbeelden.vng.nl/databank/milieu/milieubeleid/gezondheid-bij-veehouderij-het-afwegen-waard.aspx>

Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid
GGD'en Brabant / Zeeland

Naast bovengenoemde aspecten zijn er maatregelen door het bedrijf te nemen om gezondheidsrisico te beheersen die niet vallen onder vergunningseisen van een individueel bedrijf maar wel in gemeentelijk beleid ingebed kunnen worden. Bekend is dat landschappelijke inpassing een directe relatie met gezondheid heeft. De aanwezigheid van groen is positief geassocieerd met de ervaren gezondheid van bewoners en vermindert bijvoorbeeld de ervaren geluidshinder ofschoon het feitelijke geluidsniveau niet wordt verlaagd. Criteria voor een landschappelijk inpassing kunnen door de gemeente vast gelegd worden in een Landschappelijk Ontwikkelingsplan (LOP). Ervaring leert dat actieve inzet op het thema landschappelijke inpassing leidt tot samenwerking en positieve contacten tussen inwoners en de gemeente.

Mocht u nog vragen hebben over dit advies, dan kunt u contact opnemen via telefoonnummer 0900 368 68 68.

Met vriendelijke groet,

Renske Nijdam
Adviseur milieu & gezondheid

Bijlage 7

Verklarende woordenlijst

<i>Achtergronddepositie</i>	Dit is de depositiewaarde die er is zonder de ontwikkelingen uit het plan. Het gaat hierbij om de hoeveelheid stikstof veroorzaakt door onder meer landbouw, industrie en autoverkeer.
<i>Alternatief</i>	Eén van de mogelijke oplossingen om de doelstellingen te bereiken.
<i>Archeologie</i>	Wetenschap die een bepaalde cultuur of samenlevingsvorm in een bepaalde periode in het verleden tracht te doorgronden via bodemvondsten en andere (stoffelijke) overblijfselen.
<i>Archeologische verwachting</i>	Dit zijn gebieden met potentiële archeologische waarden (op basis van archeologische verwachtingskaart).
<i>Autonome ontwikkeling</i>	De ontwikkeling van het milieu en andere factoren als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd; het betreft alleen die ontwikkelingen die kunnen worden afgeleid uit vastgesteld beleid.
<i>Bestemmingsplan (correctieve herziening)</i>	Gemeentelijk plan met voorschriften, betreffende de bestemming van een bepaald terrein.
<i>Bevoegd Gezag</i>	De overheidsinstantie die bevoegd is (het m.e.r.-plichtige) besluit te nemen (en die de m.e.r.-procedure organiseert).
<i>Commissie voor de m.e.r. / Cmer</i>	Onafhankelijke commissie die het Bevoegd Gezag adviseert over richtlijnen voor de inhoud van het MER en de beoordeling van de kwaliteit van het MER.
<i>Cultuurhistorie</i>	De geschiedenis van de beschaving. In drie wetenschappelijke velden; historische geografie, bouwhistorie en archeologie.
<i>Cumulatief effect</i>	Optelsom van effecten.
<i>Decibel (dB(A))</i>	Eenheid van geluiddrukkniveau. De toevoeging A duidt erop dat een frequentie-afhankelijke correctie is toegepast in verband met gevoeligheid van het menselijk gehoor.
<i>Ecologische verbindingszone (EVZ)</i>	Groenzones die een netwerk vormen ter bevordering van de migratie van bepaalde doelsoorten.
<i>NNN</i>	Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een stelsel van natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindende zones in Nederland om de duurzaamheid van ecologische waarden te versterken.

<i>Emissie</i>	Hoeveelheden stoffen of geluid die door bronnen in het milieu worden gebracht.
<i>Fauna</i>	Verzameling van plantensoorten die in een gebied wordt aangetroffen.
<i>Flora</i>	Verzameling van diersoorten die in een gebied wordt aangetroffen.
<i>Geomorfologie</i>	Wetenschap die de natuurlijke vorm van het landschap bestudeert, zoals die ontstaan is door geologische processen en eventueel beïnvloed is door menselijk handelen.
<i>Gevoelige bestemming</i>	Bestemmingen waaraan getoetst wordt in het kader van zonering; bestemmingen waar hinder kan worden ervaren bij het oprichten van nieuwe inrichtingen en dergelijke.
<i>Grondgebonden veehouderij</i>	Alle veehouderijen niet zijnde de intensieve veehouderijen. Het gaat bijvoorbeeld om paarden- en melkveehouderij.
<i>Initiatiefnemer</i>	De rechtspersoon die (de m.e.r.-plichtige activiteit) wil ondernemen.
<i>Instandhoudingsdoelstellingen</i>	Instandhoudingsdoelstellingen moeten vastgesteld worden in de aanwijzingsbesluiten van de Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden. Deze doelen geven aan voor welke natuurwaarden het gebied belangrijk is en voor hoeveel natuurwaarden er geschikt habitat beschikbaar moet zijn in dat gebied.
<i>Intensieve veehouderijen (of niet grond gebonden veehouderij)</i>	Het hebben van veehouderijen waar het voedsel niet direct van het land komt. Het gaat voornamelijk om de pluimvee-, kalveren- en varkenshouderij. Men is niet gebonden aan het land voor de voedselvoorziening (door bijvoorbeeld toedienen van aangevoerd veevoer).
<i>Kritische depositiewaarde</i>	Dit is de hoeveelheid (ammoniak)depositie die een ecosysteem nog kan verdragen zonder schade te ondervinden.
<i>m.e.r.</i>	Milieueffectrapportage, de procedure.
<i>MER</i>	Milieueffectrapport, het document.
<i>Mitigeren</i>	Verzachten, matigen of verlichten van de negatieve gevolgen (milieueffecten) van een ingreep.
<i>Natura 2000</i>	Europees Netwerk van beschermde natuurgebieden.
<i>Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)</i>	Dient als bekendmaking van het voornemen tot het opstellen van het Milieueffectrapport en beschrijft de kaders/detailniveau voor de

	verkenning.
NO_x	Stikstofoxiden.
NO_2	Stikstofdioxide.
<i>Passende beoordeling</i>	Een beoordeling die moet worden opgesteld, t.b.v. de vergunningverlening binnen de Natuurbeschermingswet 1998, indien significante effecten niet uitgesloten kunnen worden.
<i>Plangebied</i>	Het gebied waarin de voorgenomen activiteit wordt ondernomen.
PM_{10}	Fijn stof deeltjes met een aerodynamische diameter kleiner dan 10 micrometer.
$PM_{2,5}$	Fijn stof deeltjes met een aerodynamische diameter kleiner dan 2,5 micrometer.
<i>Referentiesituatie</i>	De situatie in het plangebied wanneer enkel de autonome ontwikkelingen en niet de voorgenomen activiteit plaatsvindt. Ten opzichte van deze situatie worden de effecten van de activiteit beoordeeld (ook wel nulalternatief).
<i>Significant (negatief) effect</i>	Effecten die als gevolg hebben dat instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebieden niet worden gehaald.
<i>(Stikstof)depositie</i>	Hoeveelheid emissie die terecht komt in de grond.
<i>Studiegebied</i>	Gebied waarbinnen relevante effecten op kunnen treden veroorzaakt door de ingreep.
<i>Toetsingsadvies</i>	Advies van de Commissie voor de m.e.r. waarin deze het MER beoordeelt op de aanwezigheid van essentiële informatie. De vastgestelde richtlijnen vormen hierbij het toetsingskader.
$\mu g/m^3$	Microgram per kubieke meter.
<i>Verkeersafwikkeling</i>	Doorstroming en verwerking van verkeersstromen.
<i>Waterkwaliteit</i>	Chemische samenstelling van water.
<i>Waterkwantiteit</i>	De hoeveelheid water.
<i>Watersysteem</i>	Waterkringloop inclusief opgenomen stoffen vanaf het moment dat neerslag valt tot op het moment dat water uit het gebied wordt afgevoerd.
<i>WAV-gebied</i>	Gebieden die op grond van de Wet ammoniak en veehouderij zijn aangewezen als zeer kwetsbare natuur.

Bijlage 8 Literatuurlijst

- Alterra, 2007: Megastallen in beeld
- ARCADIS, 2012: Regionaal de hand aan de kraan?
- Cie c. Trojan, 2008: Commissie Trojan, Stikstof/ammoniak in relatie tot Natura 2000, Een verkenning van oplossingsrichtingen. Rapport van een taskforce onder voorzitterschap van de heer C. Trojan in opdracht van de Minister van Landbouw, natuur en voedselkwaliteit
- CROW, 2002: Handboek Wegontwerp – Erftoegangswegen
- LEI, 2011: In perspectief, over de toekomst van de Nederlandse agrosector
- LEI en CBS, september 2015: Land- en tuinbouwcijfers
- GGD Noord-Brabant: Informatieblad intensieve veehouderij en gezondheid
www.ggdgelre-ijssel.nl/scripts/download.asp?ID=3314
- Infomil, 2008: Nederlandse emissierichtlijn lucht
- Ministerie van LNV, 1998: Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet 98)
- Ministerie van LNV, 2002: Reconstructiewet concentratiegebieden
- Ministerie van VROM, 2007: *Wet Luchtkwaliteit*
- Ministerie van VROM, 2007: Wet geurhinder en veehouderij
- Ministerie van VROM: Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL),
<http://www.saneringstool.nl>
- Ministerie van Volksgezondheid, d.d. 29 mei 2009: Brief Welzijn en Sport aan de Tweede Kamer; kenmerk: PG/ZP-2920705
- Ministeries van VWS en VROM, 1998: Handreiking externe veiligheid vervoer gevaarlijke stoffen
- MNP: Grootschalige Concentratiekaarten Nederland
- Provincie Noord-Brabant, 2010: Structuurvisie Ruimtelijke Ordening
- Provincie Noord-Brabant, 2010: Buitengebied in Ontwikkeling
- Provincie Noord-Brabant, 2010: Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010-2015
- Provincie Noord-Brabant: Diverse thema kaarten (www.brabant.nl)
- RIVM, 2008: Briefrapport 609300006, Intensieve veehouderij en gezondheid, Overzicht van kennis over werknemers en omwonenden
- RIVM: Themapagina Q-koorts <http://www.rivm.nl/cib/themas/Q-koorts/q-koorts-publiek.jsp>
- VNG, 2009: VNG-handboek Bedrijven en Milieuzonering

Colofon

MER PARTIËLE HERZIENING BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED SINT ANTHONIS 2013

OPDRACHTGEVER:

Gemeente Sint-Anthonis

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

ing. J.T.H. Houkes

K.B.M. Albers

drs. H.P.T. Ullenbroeck

GECONTROLEERD DOOR:

drs. H.P.T. Ullenbroeck

VRIJGEGEVEN DOOR:

ing. J.T.H. Houkes

15 maart 2016

078624155:0.65

ARCADIS NEDERLAND BV
Mercatorplein 1
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl
Handelsregister 09036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden veeleenvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.